

Ifølge liste

Deres ref

Vår ref

Dato

23/2946-

28. april 2025

Vedtaksmyndighet for brunbjørn 2025

Vi viser til vårt brev av 19. mai 2023 om vedtaksmyndighet for brunbjørn og retningslinjer.

Overvåkingsrapporten for brunbjørn i Norge i 2024 (*Brøseth, H. m.fl. 2025. DNA-basert overvåking av brunbjørn i Norge i 2024. NINA Rapport 2594. Norsk institutt for naturforskning*) viser at antall ynglinger i 2024 er beregnet til 11,4. Det regionale bestandsmålet er nådd i region 5 (Hedmark), mens det ikke er nådd i region 6 (Trøndelag og Møre og Romsdal), region 7 (Nordland) og region 8 (Troms og Finnmark).

Departementet viser til rovviltforskriften § 7 første ledd, og at rovviltnemndene, inkludert de som ikke har nådd det regionale bestandsmålet, har vedtaksmyndighet for bjørn når det er 10 ynglinger eller mer i Norge. Rovviltnemndene har altså vedtaksmyndighet for brunbjørn i 2025.

Departementet viser videre til retningslinjer gitt i vårt brev av 19. mai 2023. Der en rovviltnemnd har vedtaksmyndighet for brunbjørn uten at det regionale bestandsmålet er nådd, skal nemndene forvalte brunbjørn i samsvar med disse retningslinjene.

Dersom den nasjonale bestanden skulle falle under 10 årlige ynglinger, flyttes myndigheten

tilbake til Miljødirektoratet for de nemndene som ikke har oppnådd sitt regionale mål.

Med hilsen

Torbjørn Lange (e.f.)
avdelingsdirektør

Gro Kvelprud Moen
fagdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi

Miljødirektoratet
Rovviltnemnda i region 1
Rovviltnemnda i region 2
Rovviltnemnda i region 3
Rovviltnemnda i region 4
Rovviltnemnda i region 5
Statsforvalteren i Innlandet
Statsforvalteren i Nordland
Statsforvalteren i Troms og Finnmark
Statsforvalteren i Trøndelag
Statsforvalteren i Vestland
Buskerud, Oslo og Akershus Statsforvalteren i Østfold

Adresseliste

Rovviltnemnda i region 6	c/o Statsforvalteren i Trøndelag, Postboks 2600	7734	STEINKJER
Rovviltnemnda i region 7	c/o Statsforvalteren i Nordland, Moloveien 10	8002	BODØ
Rovviltnemnda i region 8	c/o Statsforvalteren i Troms og Finnmark, Statens hus	9815	VADSØ

Ifølge liste

Deres ref

Vår ref
25/1166-

Dato
30. april 2025

Avgjørelse av klager på vedtak - kvote for betinget skadefelling av ulv i region 5, 6, 7 og 8 - våren 2025

Klima- og miljødepartementet viser til klage fra ARV – Aktivt Rovdyrvern av 18. februar 2025 og fra NOAH – for dyrs rettigheter av 5. mars 2025 på Miljødirektoratets vedtak av 14. februar 2025 om kvote for betinget skadefelling av ulv i rovviltregionene 5, 6, 7 og 8 i perioden fra og med 16. februar til og med 31. mai 2025.

Klima- og miljødepartementet opprettholder Miljødirektoratets vedtak om en kvote for betinget skadefellingstillatelse for ulv i regionene 5, 6, 7 og 8 i perioden fra og med 16. februar til og med 31. mai 2025 på 12 dyr, med følgende fordeling; fire dyr i region 5, ett dyr i region 6, ett dyr i region 7 og to dyr i regionene 8. Samt en reservekvote på fire dyr som kan fordeles til regionene etter beslutning av Miljødirektoratet. Kvoten gjelder i aktuelle forvaltningsregioner, unntatt ulvesonen i region 5 og kan iverksettes i flere områder samtidig.

Den vedtatte kvoten vil ikke true bestandens overlevelse og er ikke til hinder for å nå det nasjonale bestandsmålet neste år. Departementet viser til at det årlig oppstår skadesituasjoner på sau og tamrein forårsaket av ulv, og mener det ut fra føringene i rovviltpolitikken ikke foreligger andre tilfredsstillende løsninger enn å vedta kvote for betinget skadefelling. Departementet viser til at konkrete vurderinger av vilkårene for skadefelling skal gjøres av Statsforvalteren i hver enkelt situasjon som måtte oppstå og før vedtak om å gi skadefellingstillatelse fattes. Det må også vurderes hvorvidt det er fare for at genetisk viktig streifulv rammes.

Klagene er ikke tatt til følge.

Saksgang

Miljødirektoratet vedtok 14. februar 2025 kvoter for betinget skadefelling av ulv i regionene 5, 6, 7 og 8 på til sammen 12 dyr for perioden 15. februar 2025 – 31. mai 2025. Vedtaket ble påklaget av ARV - Aktivt Rovdyrvern og NOAH – for dyrs rettigheter henholdsvis 18. februar 2025 og 5. mars 2025. Miljødirektoratet behandlet klagen 12 mars 2025 og opprettholdt sitt vedtak. Saken ble oversendt Klima- og miljødepartementet 12. mars 2025 for endelig avgjørelse.

Klagers anførsler

I oversendelsen av saken har Miljødirektoratet trukket fram følgende hovedpunkter fra klagen:

«ARV – Aktivt Rovdyrvern

anser at vedtaket bygger på feil tallgrunnlag, og viser til foreløpige tall for vinteren 2024/2025, og videre til at det allerede er fattet flere vedtak om lisensfelling av ulv. De mener at kvotene samlet sett er satt for høyt og at vedtaket bryter med både nasjonalt lovverk og internasjonale forpliktelser. Det etterspørres hva direktoratet bygger vurderingene av bestandens forventede utvikling på.»

«NOAH – for dyrs rettigheter

uttrykker bekymring for norsk rovviltpolitikk. NOAH mener at vedtaket er i strid med norsk lov og internasjonale avtaler, og de legger til grunn at vedtak er i strid med Naturmangfoldloven §§ 4, 5, 8, 9, 10 og 18, Grunnlovens § 112, samt artikkel 2, 6 og 9 i Bernkonvensjonen. Ber om at vedtaket omgjøres slik at det ikke gis kvote for betinget skadefelling av ulv i Norge. Isteden bør det legges til rette for en mer effektiv erstatningsordning og mer effektiv bruk av ikke-letale forebyggende tiltak.»

Departementet viser for øvrig til klagen i sin helhet.

Miljødirektoratets vurdering

Miljødirektoratet har i sitt vedtak blant annet redegjort for regelverket, bestandssituasjonen for ulv, og for skadepotensialet. Om bakgrunnen for saken sier direktoratet blant annet:

«Ulv er fredet. Det er likevel mulig å felle ulv, blant annet for å hindre skade på husdyr eller tamrein. Vilkårene for fellingstillatelsen er at fellingen ikke skal være til skade for bestandens overlevelse, og at formålet ikke kan bli oppnådd på annen tilfredsstillende måte.

Stortingets rovviltforlik fra 2011 gir føringer for forvaltningen av rovvilt i Norge. Den todelte målsettingen i forliket, som vektlegger både rovviltbestandens overlevelse og hensynet til levedyktige beitenæringer, er det grunnleggende prinsippet i forvaltningen.

Stortinget har fastsatt et nasjonalt mål om 4-6 årlige kull av ulv, hvorav 3 helnorske. Målet skal søkes oppnådd innenfor ulvesonen i rovviltregion 4 og 5. De regionale rovviltmyndighetene har i sine forvaltningsplaner for rovvilt lagt grunnlaget for en

geografisk differensiert forvaltning innenfor regionene, med prioriterte rovviltområder og prioriterte beiteområder.

Rovviltforskriften gir de regionale rovviltnemndene myndighet til å fatte vedtak om kvote for betinget skadefelling når bestandene ligger over de nasjonalt fastsatte bestandsmålene for hver enkelt art i regionene. Kvoten fastsettes som antall enkeltindivider som kan felles innenfor regionen i perioden 1. juni til og med 15. februar. For perioden 16. februar til og med 31. mai, kan Miljødirektoratet fatte vedtak om betinget kvote etter rovviltforskriften § 13.»

Miljødirektoratet fattet følgende vedtak:

«Miljødirektoratet gir statsforvalterne i Norge myndighet til å iverksette betinget skadefelling av inntil 12 ulver, gjeldende i perioden fra og med 16. februar 2025 til og med 31. mai 2025. Kvotene gjelder i aktuelle forvaltningsregioner, unntatt ulvesonen og kan iverksettes i flere områder samtidig.
(...)

Føringer

- Statsforvalteren skal i hvert enkelt tilfelle vurdere om felling er nødvendig, se vilkårene i rovviltforskriften § 9, jf. § 1 og § 6.
- Denne kvoten for betinget skadefelling er primært vedtatt for å begrense skade på tamrein, men kvoten kan også benyttes dersom det oppstår skader på sau som ikke kan håndteres ved bruk av andre tiltak
- Der rovviltregionen omfatter flere fylker må statsforvalterne ha dialog om bruk av kvoten
- Statsforvalterne kan iverksette skadefellingstillatelser i flere områder samtidig
- Kvoten gjelder kun for områder utenfor ulvesonen
- Alle former for felling og annen menneskeskapt avgang av ulv etter dato for dette vedtaket skal belastes kvoten
- Retningslinjene for forvaltning av genetisk verdifulle individer gjelder
- Den som fatter enkeltvedtak om felling, dvs. både tillatelser og avslag, skal umiddelbart registrere vedtaket i Miljøvedtaksregisteret
- Felling av ulv i samsvar med dette vedtaket, skal registreres i Rovbase
- Vi kan til enhver tid trekke tilbake denne kvoten for betingede fellingstillatelser
- I regioner der kvoten fylles vil direktoratet fortløpende kunne vurdere tildeling fra reservekvoten, Statsforvalter bes i slike tilfeller kontakte oss på tlf 977 87 000

Se også vedlegget "Forhold av betydning ved iverksettelse av skadefelling".

Miljødirektoratet vurderer videre at den vedtatte kvoten etter direktoratets vurdering ikke vil true den Skandinaviske ulvebestandens overlevelse, og vurderer at et uttak som vedtatt heller ikke vil være til hinder for å nå det nasjonale bestandsmålet for ulv.

I sin vurdering av klagenes uttaler Miljødirektoratet blant annet:

«Miljødirektoratet har myndighet til å fatte vedtak om alle former for felling og jakt dersom situasjonen tilsier det, jf. nml § 18 og rovviltforskriften § 13, også om bestanden ligger under det fastsatte bestandsmålet for en region eller for landet. Det er et vilkår at slik felling eller jakt ikke er skadelig for bestandens overlevelse, og at det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om en geografisk differensiert forvaltning.

(...)

Ved vurdering av kvoter for betinget skadefelling skal det gjøres en samlet vurdering av bestandsstatus og forventede utvikling og sannsynliggjøre at bestanden etter neste yngling fortsatt vil oppfylle det nasjonalt fastsatte bestandsmålet. Det skal også vurderes om uttaket av kvoten vil være skadelig for bestandens overlevelse. Det har Miljødirektoratet gjort i vedtak 15. februar 2025. Til spørsmålet fra ARV om hva vurderingen bygger på er svaret at den bygger på; [Andren m fl 2024 Beräkningar av jaktuttag varg 2025](#)

Bruk av betingede skadefellingskvoter er ikke et bestandsregulerende virkemiddel, men skal brukes i en akutt situasjon mot spesifikke individer som utgjør et stort skadepotensial. Skadefellinger vil videre bli tatt i betraktning ved vurdering av eventuelle vedtak om lisensfelling av ulv for sesongen 2025/2026. Felte dyr på skadefellingsvedtak vil videre trekkes fra både skadefellingskvoten og eventuelle lisenskvoter som løper samtidig for området der felling skjer. Denne betingede kvoten kommer derfor ikke i tillegg til de lisensfellingskvotene som er vedtatt for region 5, 6 og 8.

Når det gjelder kunnskapsgrunnlaget for våre vurderinger viser vi til vårt vedtak som beskriver bestandssituasjon og kjent avgang både nasjonalt, og for den felles bestanden av ulv i Norge og Sverige. De foreløpige dataene fra Norge¹ og Sverige² denne vinteren tilsier at det er født mer enn 30 kull også i 2024. Endelig rapport for bestandssituasjonen kommer 1. juni 2025. Vi finner grunn til å påpeke at kunnskapsnivået om bestand og bestandsutvikling, som vi besitter for arten ulv er godt. Vi mener at kravet til kunnskap, som følger av nml. § 8 er oppfylt. Føre-varprinsippet kommer til anvendelse i situasjoner hvor man ikke har slik tilstrekkelig kunnskap, jf. nml § 9. Direktoratet vurderer at det ikke er tilfelle i denne saken.»

(...)

¹ [54-59 ulver påvist i Norge hittil i vinter](#)

² [Pågående varginventering i Sverige vintern 2024–2025 | Externwebben](#)

Departementet viser ellers til Miljødirektoratets vedtak 14. februar 2025, og direktoratets vurderinger ved oversendelse av saken 12. mars 2025 i sin helhet. Klagerne har mottatt kopi av direktoratets brev.

Klima- og miljødepartementets vurdering

Rettslige utgangspunkter

Saken er behandlet etter naturmangfoldloven (nml.) § 18 og rovviltforskriften §§ 3, 4, 7 og 13. Videre har departementet, i henhold til nml. § 7, lagt prinsippene i nml. §§ 8 til 10 og 12 til grunn som retningslinjer. Det samme gjelder nml. § 14 om andre viktige samfunnsinteresser. Prinsippet i nml. § 11 om at tiltakshaver bærer kostnadene ved miljøforringelse, anses ikke relevant i denne saken. Også forvaltningsmålet for arter i nml. § 5 er trukket inn i skjønnsvurderingen.

På rovviltfeltet må forvaltningsmålet etter nml. § 5 ses i sammenheng med de vedtatte bestandsmålene som Stortinget har fastsatt for de fire store rovdyrartene, og skal forstås slik at det ikke er til hinder for en geografisk differensiert rovviltforvaltning, jf. Ot.prp. nr. 52 (2008-2009) s. 376. Nml. § 5 og prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning er konkretisert i rovviltforskriften §§ 1, 3, 4 og 6 og de regionale forvaltningsplanene for rovvilt. De nasjonale bestandsmålene er videre fordelt på de åtte forvaltningsregionene for rovvilt, jf. rovviltforskriften § 4. Det er ikke fastsatt bestandsmål for yngling av ulv i region 6, 7 og 8. Det er et bestandsmål på 4–6 årlige ynglinger av ulv hvorav 3 skal ha skjedd i revir som i sin helhet ligger i Norge for region 4 (Østfold, Akershus og Oslo) og 5 (Hedmark).

Avgjørelsen bygger på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon og effekten av påvirkninger. Departementet har også lagt vekt på kunnskap som er basert på generasjoners erfaringer gjennom bruk av og samspill med naturen, herunder samisk bruk. Departementet anser at kunnskapsgrunnlaget oppfyller kravene i nml. § 8. Departementet vurderer at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger avgjørelsen kan ha for naturmiljøet. Føre-var-prinsippet i nml. § 9 får derfor mindre betydning.

Etter nml. § 10 skal en påvirkning av et økosystem vurderes ut fra den samlede belastningen som økosystemet er eller vil bli utsatt for. Sett i sammenheng med føre-var-prinsippet i § 9, innebærer prinsippet om samlet belastning også at en beslutning skal vurderes i lys av muligheten for flere påvirkninger på samme art senere, eller for andre fremtidige påvirkninger som sammen med denne påvirkningen kan gi en uønsket virkning på naturmangfoldet, jf. Ot.prp.nr.52 (2008-2009) s. 382.

Når det gjelder effekten av påvirkninger på rovvilt, foreligger det årlige rapporter om bestandsstatus og annen vitenskapelig kunnskap som gir betydelig kunnskap om den samlede belastningen rovviltartene utsettes for. Skadefelling av ulv utgjør en relativt liten andel av den kjente dødeligheten for ulv i Norge og har ikke blitt gjennomført i en utstrekning som kan forventes å ha en betydelig effekt på bestanden. For ulv er det samtidig kjent at uttak av individer enten det er ved lisensfelling, skadefelling eller annen avgang vil kunne gi

negativ påvirkning på den genetiske variasjonen, og det vil alltid være en risiko for at sjeldne alleler (genvariasjoner) går tapt ved uttak av et enkelt dyr. Gjennom statusrapporter og annen vitenskapelig kunnskap, har forvaltningen betydelig kunnskap om den samlede belastningen ulvebestanden utsettes for. At bestanden registreres årlig på individnivå ved bruk av DNA-analyser gir også god oversikt over endringer mellom år.

Departementet skal ta stilling til om det skal gis en kvote for betinget skadefelling av ulv som vedtatt av Miljødirektoratet, for å forhindre at ulv gjør skade på husdyr eller tamrein, jf. rovviltforskriften § 13. Skadefelling kan tillates for å avverge skade på blant annet husdyr eller tamrein, jf. rovviltforskriften § 2 bokstav a og nml. § 18 første ledd bokstav b. Nml. § 18 andre ledd stiller som vilkår at vedtak bare kan treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse og formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte.

Vilkåret om at uttaket skjer for å avverge skade

Etter nml. § 18 første ledd bokstav b kan uttak av ulv tillates for å «avverge skade» på blant annet husdyr og tamrein. Nml. § 18 er utformet med sikte på å gjennomføre Bernkonvensjonen artikkel 9 nr. 1, jf. lovens forarbeider (Ot.prp. nr. 52 (2008-2009)). I begrepet «avverge» ligger at felling kan skje som et forebyggende tiltak, jf. HR-2021-662-A. I lys av Bernkonvensjonen må det stilles visse minstekrav til skadenes alvorlighet og omfang, jf. HR-2021-662-A, som gjaldt tre vedtak fra Klima- og miljødepartementet om felling av ulv.

Skadehistorikken viser at det er registrert beitedyr tatt av ulv i de senere årene i alle regionene, unntatt region 7. Departementet vurderer at det er en sannsynlighet for at det kan oppstå konkrete skadesituasjoner av et visst omfang og en viss alvorlighetsgrad på tamrein og sau, også i inneværende fellingsperiode. Dette gjelder også for regionen 7.

På bakgrunn av dette finner departementet at vilkåret i nml. § 18 første ledd bokstav b om å avverge skade er oppfylt for å åpne for en kvote for betinget skadefelling av ulv i regionene. Departementet viser videre til at dette vilkåret vil bli vurdert av statsforvalteren i de enkelte situasjonene der skadefelling blir vurdert.

Når det gjelder iverksetting av skadefelling ved akutte skadesituasjoner, skal hvert enkelt tilfelle vurderes av statsforvalteren etter rovviltforskriften § 9. I tråd med rovviltforskriften § 9 skal Statsforvalteren blant annet gjøre en nærmere vurdering av det enkelte områdes betydning som beitemark, skadenes omfang og utvikling, potensialet for fremtidige skader og muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak. Kvoten er med andre ord ikke en gitt størrelse for hvor mange ulv som vil bli felt, men et handlingsrom dersom det oppstår skadesituasjoner som blir underlagt nærmere konkrete vurderinger av Statsforvalteren i hvert enkelt tilfelle. Departementet mener at vilkåret om at uttak må avverge skade i nml. § 18 første ledd bokstav b ivaretas gjennom regelverket for fastsettelse av kvote og for behandling av enkeltsøknader om skadefelling.

Vilkåret om at uttaket ikke må true bestandens overlevelse

Det følger av nml. § 18 andre ledd at vedtak etter bestemmelsens første ledd bokstav a til f bare kan treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse. Vilkåret må vurderes konkret i den enkelte sak, og terskelen kan tenkes å variere avhengig av blant annet fellingsgrunnlaget og kunnskapsgrunnlaget, jf. HR-2021-662-A. Eventuell usikkerhet om den fremtidige utviklingen av en bestand har betydning i vurderingen, og det ligger en viss margin i begrepet «truer» bestandens overlevelse, jf. HR-2021-662-A.

Departementet viser til Miljødirektoratets redegjørelse for bestandssituasjonen nasjonalt i vedtaket av 14. februar 2025. Miljødirektoratets vurdering er at den vedtatte kvoten ikke vil true den Skandinaviske ulvebestandens overlevelse. Departementet legger vurderingen til grunn, og finner at vilkåret om at uttaket ikke må true bestandens overlevelse er oppfylt for kvoten som er vedtatt av Miljødirektoratet for region 5, 6, 7 og 8, jf. nml. § 18 andre ledd.

Vilkåret om at formålet ikke kan nås på en annen tilfredsstillende måte

Det er i tillegg et vilkår at formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte, jf. nml. § 18 andre ledd. I vurderingen av vilkåret vil prinsippet om geografisk differensiert forvaltning veie tungt. Av rovviltforliket 2011 (Stortingets vedtak 687 i behandlingen av dokument 8:163 S (2010-2011)) framgår det at soneinndelingen må forvaltes tydelig. Dette innebærer at beitenæring skal tilpasses rovvilt i de områder der rovvilt har prioritet, mens det i prioriterte beiteområder skal være lav terskel for å tillate uttak av rovdyr som gjør skade på beitedyr.

Rovviltpolitikken er bygget opp om prinsippet om geografisk differensiert forvaltning, og Stortinget har vedtatt at soneinndelingen skal forvaltes tydelig. Dette setter klare grenser for hvor store ressurser som skal settes inn og i hvor stor grad tilpassing av beitenæring skal avkreves av beitenæringene utenfor ulvesonen. Innenfor ulvesonen og områder prioritert til andre rovviltarter stilles større krav om tilpassing av beitenæringene til en fast forekomst av rovvilt.

Tiltak som innebærer tilpassing av beitenæringene, som inngjerding av beitedyr, grunnet forekomst av ulv i de aktuelle områdene som omhandles i dette vedtaket, er noe departementet på denne bakgrunn ikke finner å være en annen tilfredsstillende løsning.

Andre tiltak rettet mot ulvene kan i særskilte tilfeller være et alternativ. Dette gjelder først og fremst tilfeller der det påvises genetisk verdifulle ulver utenfor ulvesonen. Radiomerking for nærmere å følge slike ulvers bevegelser og eventuelt senere flytting er aktuelle alternative tiltak som vurderes fortløpende. Både radiomerking og flytting av ulver er imidlertid ressurskrevende tiltak som vurderes lite egnet for alle ulver som beveger seg utenfor ulvesonen.

Klima- og miljødepartementet viser til skadehistorikken i regionene, og sannsynligheten for at akutte skadesituasjoner kan oppstå også i inneværende fellingsperiode. Departementet mener det ut fra føringene i rovviltpolitikken ikke foreligger andre tilfredsstillende løsninger enn å vedta en kvote for betinget skadefelling.

Det er imidlertid viktig å presisere at den konkrete vurderingen av andre tilfredsstillende løsninger, slik som eksempelvis flytting av beitedyr, bruk av rovdyravvisende gjerder og tidlig nedsanking, skal gjøres av statsforvalteren i tilknytning til den enkelte saken der tillatelse til skadefelling eventuelt blir vurdert. Dette følger av rovviltforskriften § 9, og slike vurderinger kan variere fra sak til sak. Departementet presiserer at statsforvalteren i den forbindelse skal vurdere om det er fare for å felle genetisk viktige individer.

Øvrige anførsler

I tillegg til anførsler som gjelder naturmangfoldloven mener NOAH – for dyrs rettigheter at vedtaket strider med Grunnlovens § 112 og artikkel 2, 6 og 9 i Bernkonvensjonen.

Om Bernkonvensjonen artikkel 2, 6, og 9

Artikkel 6 i Bernkonvensjonen fastsetter et forbud mot «all forms of deliberate capture and keeping and deliberate killing». Fra dette forbudet kan det gjøres unntak etter artikkel 9 nr. 1. Departementet viser til beskrivelsen over om at nml. § 18 er utformet med sikte på å gjennomføre Bernkonvensjonen artikkel 9 nr. 1, jf. lovens forarbeider (Ot.prp. nr. 52 (2008-2009)). Departementet kan ikke se at vedtaket er i strid med Bernkonvensjonen artikkel 9.

Bernkonvensjonen artikkel 2 oppstiller visse forpliktelser til å treffe nødvendige tiltak for å opprettholde ("maintain") eller tilpasse ("adapt") bestandene av vill flora og fauna til et nivå som blant annet skal svare til økologiske, vitenskapelige og kulturelle krav. Høyesterett har lagt til grunn at Norge er folkerettslig bundet til å sikre ulvens overlevelse i norsk natur, med henvisning til konvensjonens artikkel 2 jf. HR-2021-662-A avsnitt 67-69.

I HR-2021-662-A avsnitt 71, fant Høyesterett det klart at Norge ikke bryter forpliktelsen «så lenge den norske delbestanden er så stor at dette bestandsmålet nås». Departementet viser til Miljødirektoratets faglige vurdering, der det fremgår at de vedtatte kvotene for betinget skadefelling av ulv mest sannsynlig ikke vil være til hinder for å kunne nå det nasjonale bestandsmålet for ulv i Norge etter neste yngling. Departementet finner på denne bakgrunn at vedtaket ikke er i strid med Bernkonvensjonens artikkel 2.

Om Grunnloven § 112

Av dom i Høyesterett (HR-2021-662-A), som gjaldt tre vedtak om felling av ulv, står følgende vurdering om Grunnloven § 112:

«Grunnloven § 112 verner miljøet og gir rett til «en natur der produksjonsevne og mangfold bevarer». Jeg kan ikke se at naturmangfoldloven § 18 er i strid med Grunnloven § 112, noe partene heller ikke har anført. Slik naturmangfoldloven og rovviltforskriften er utformet, kan jeg heller ikke se at § 112 får nevneverdig betydning som tolkningsfaktor i saken her.»

Departementet har i denne saken kommet til at vilkårene i nml. § 18 er oppfylt, og kan på denne bakgrunn ikke se at vedtaket er i strid med Grunnloven § 112.

Samlet vurdering

Departementet anser at vilkårene for å gi en kvote for skadefelling er oppfylt, jf. nml. § 18 og rovviltforskriften § 13. Departementet viser også til Miljødirektoratets vurdering i vedtaket av 14. februar 2025, om at et uttak som vedtatt ikke vil være til hinder for å nå det nasjonale bestandsmålet for ulv. På denne bakgrunn opprettholder departementet Miljødirektoratets vedtak. Det understrekes at kvoten er et handlingsrom dersom det oppstår skadesituasjoner som blir underlagt nærmere konkrete vurderinger av Statsforvalteren i hvert enkelt tilfelle. Departementet presiserer at statsforvalteren skal vurdere om det er fare for å felle genetisk viktige individer.

Konklusjon

Klima- og miljødepartementet opprettholder Miljødirektoratets vedtak om en kvote for betinget skadefellingstillatelse for ulv i regionene 5, 6, 7 og 8 i perioden fra og med 16. februar til og med 31. mai 2025 på 12 dyr, med følgende fordeling; fire dyr i region 5, ett dyr i region 6, ett dyr i region 7 og to dyr i region 8. Samt en reservekvote på fire dyr som kan fordeles til regionene etter beslutning av Miljødirektoratet. Kvoten gjelder i aktuelle forvaltningsregioner, unntatt ulvesonen i region 5 og kan iverksettes i flere områder samtidig.

Den vedtatte kvoten vil ikke true bestandens overlevelse og er ikke til hinder for å nå det nasjonale bestandsmålet neste år. Departementet viser til at det årlig oppstår skadesituasjoner på sau og tamrein forårsaket av ulv, og mener det ut fra føringene i rovviltpolitikken ikke foreligger andre tilfredsstillende løsninger enn å vedta kvote for betinget skadefelling. Departementet viser til at konkrete vurderinger av vilkårene for skadefelling skal gjøres av Statsforvalteren i hver enkelt situasjon som måtte oppstå og før vedtak om å gi skadefellingstillatelse fattes. Det må også vurderes hvorvidt det er fare for at genetisk viktig streifulv rammes.

Klagene er ikke tatt til følge.

Med hilsen

Torbjørn Lange (e.f.)
avdelingsdirektør

Morten Gluva
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi

Landbruks- og matdepartementet
Miljødirektoratet

Rovviltnemnda i region 5
Rovviltnemnda i region 6
Rovviltnemnda i region 7
Rovviltnemnda i region 8
Statsforvalteren i Innlandet
Statsforvalteren i Nordland
Statsforvalteren i Troms og Finnmark
Statsforvalteren i Trøndelag

Adresseliste

Aktivt Rovdyrvern
NOAH - for dyrs
rettigheter

Postboks 23

1641

RÅDE

KOP

Roviltnemnda i region 7
Moloveien 10
8002 BODØ

Trondheim, 02.05.2025

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2025/6042

Saksbehandler:
Siri Hånes Langen

Beslutning om ekstraordinært uttak av jervehi i Saltdal kommune – roviltregion 7

Beslutning

Miljødirektoratet beslutter å felle en tisper med valper tilknyttet en yngelokalitet i region 7.

Vi stiller følgende vilkår til fellingen:

1. Statens naturoppsyn (SNO) er ansvarlig for å gjennomføre fellingsforsøket i tråd med instruks for det statlige fellingslaget ved uttak av vilt.
2. SNO kan felle jervetisper og hennes valper på kjent lokalitet i Saltdal kommune.
3. Beslutningen gjelder i tidsrommet 27. april til 28. april 2025.
4. Miljødirektoratet kan trekke tillatelsen tilbake.

Det ble felt en jervetisper og to valper på denne tillatelsen 28. april 2025.

Beslutningen er tatt etter naturmangfoldlovens § 18 tredje ledd og første ledd b) og rovviltforskriften § 13. Du finner [naturmangfoldloven](#) og [rovviltforskriften](#) i sin helhet på Lovdata.no. [Representantforslag 163 S \(2010-2011\)](#) (Stortinget.no) ligger også til grunn for vurderingene.

Bakgrunn for saken

Jerven er fredet. Det er likevel mulig å felle jerv, blant annet for å hindre skade på husdyr eller tamrein. Vilkårene for en fellingstillatelse er at fellingen ikke skal være til skade for bestandens overlevelse, og at formålet ikke kan bli oppnådd på annen tilfredsstillende måte.

Stortingets rovviltforlik fra 2011 gir føringene for forvaltningen av rovvilt i Norge. Den todelte målsettingen i forliket, som vektlegger både rovviltbestandens overlevelse og hensynet til levedyktige beitenæringer, er det grunnleggende prinsippet i forvaltningen.

Stortinget har fastsatt et nasjonalt mål om 39 årlige kull av jerv med delmål fordelt på fem av de åtte rovviltregionene. De regionale rovviltnemndene har i sine forvaltningsplaner for rovvilt lagt

grunnlaget for en geografisk differensiert forvaltning innenfor regionene, med prioriterte jerveområder og prioriterte beiteområder.

Det går fram av rovviltforliket at det er et mål at lisensfelling skal være det primære virkemiddelet for å regulere jervebestanden for å forhindre skader på husdyr og tamrein. Ekstraordinære uttak av valpekull av jerv over tid, kan på denne måten reduseres til et minimum. Med ekstraordinære uttak mener vi våre vedtak eller beslutninger om skadefelling av jerv, som SNO gjennomfører i tråd med fellingsinstruksen.

Bestandssituasjonen og overvåkingen av jerv i region 7

Stortinget har fastsatt følgende bestandsmål for jerv, målt i årlige valpekull:

- Antall valpekull for landet: 39
- Antall valpekull for regionen: 10

Tall fra overvåkingen av jerv i regionen viser følgende:

- Påviste valpekull i 2024: 11
 - Påviste valpekull i perioden 2022-2024: 11, 11, 11
 - Gjennomsnittlig antall valpekull etter ekstraordinære uttak de siste tre årene: 10,7
 - Påviste valpekull hittil i sesongen: 8
- Erfaringen tilsier at dette tallet blir noe høyere innen overvåkingssesongen er over.

Skadesituasjonen og erstatninger for rovviltskader i region 7

Statsforvalteren i Nordland utbetalte i 2024 erstatninger for 63 sau og 652 lam som tap til jerv.

Statsforvalteren i Nordland utbetalte også erstatning for 3363 tamrein som tap til rovvilt i reindriftsåret 2023/2024. 35,7 prosent av dette ble erstattet som tap til jerv.

Miljødirektoratets vurderinger

Det er i de siste tre årene 2022, 2023 og 2024 registrert 45, 64 og 61 valpekull av jerv i Norge. I samme periode er det tatt ut 5, 9 og 9 valpekull i ekstraordinære uttak, i tillegg til uttak av enkelt dyr.

SNO dokumenterte yngling av jerv på en kjent lokalitet øst i Saltdal kommune, innenfor kalvingsområdet til Balvatn reinbeitedistrikt

Vi viser til brev fra Klima og miljødepartementet 30. april 2024 om tiltak for å redusere tap av tamrein under kalvingsperioden, hvor det framgår:

Der lisensfelling ikke gir tilfredsstillende uttelling, skal miljøforvaltningen så langt det er mulig sørge for at resterende kvote tas ut i de områdene der lisensfellingskvote er gitt. Uttak i eller i tilknytning til kalvingsområder for tamrein skal prioriteres. Miljødirektoratet skal gi dette svært høy prioritet.

Direktoratet konstaterer at lisensfelling av jerv ikke har vært tilstrekkelig for å regulere bestanden av jerv og dermed redusere skadepotensialet overfor reindriftsnæringen i denne delen av region

7.

Rovviltnemnda i region 7 vedtok en lisensfellingskvote på 15 jerver i regionen. Totalt er det i løpet av vinterens lisensfellingsperiode 10 jerver som er avregnet mot lisenskvotevedtaket. Det inkluderer ekstraordinært uttak av ett individ, utført av SNO i Narvik.

Vi har lagt avgjørende vekt på skadehistorikken og skadepotensialet for tamrein. I tillegg har vi lagt vekt på

- bestandssituasjonen for jerv i regionen
- den geografiske differensieringen av prioriterte beiteområder og forvaltningsområdet for jerv nedfelt i forvaltningsplanen
- rovviltnemndas årlige prioritering av aktuelle områder for uttak
- den nasjonale bestandsstatusen for jerv

Vi har vurdert prinsippene for offentlig beslutningstaking i naturmangfoldloven. Vi legger til grunn at de regionale rovviltnemndene har ivaretatt hensynene i naturmangfoldloven § 12.

Vi mener at uttaket ikke vil være til skade for bestandens overlevelse. Det vil heller ikke komme i konflikt med det nasjonale bestandsmålet for jerv.

Det finnes ikke annen tilfredsstillende løsning enn et ekstraordinært uttak av jerv i området.

Beslutningen om å felle jerv ble kommunisert til SNO etter dialog med fellingsleder den 27. april 2025 via epost.

Klagerett

Dette er en beslutning, og ikke et enkeltvedtak. Det er derfor ikke mulig å klage.

Berørte i saken er mottakere av dette brevet.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Susanne Hanssen
fung. seksjonsleder

Siri Hånes Langen
seniorrådgiver

Kopi til:

Statens naturoppsyn

SALTDAL KOMMUNE

BALVATN REINBEITEDISTRIKT

Kirkegata 23

c/o Kristine Blind Helland Saltfjellveien 2086

8250 ROGNAN

8255 RØKLAND

Vedlegg

- 1 Faglig grunnlag for felling av jerv 30. mars 2025

Kunnskapsgrunnlag jerv i Norge – mars 2025

1. Bakgrunn

Alle partiene på Stortinget inngikk i 2011 et rovviltforlik¹ som gir føringer for forvaltningen av rovvilt i Norge. Den todelte målsettingen i forliket, som vektlegger både rovviltbestandens overlevelse og hensynet til levedyktige beitenæringer, er det grunnleggende prinsippet i forvaltningen.

Stortinget har fastsatt et nasjonalt mål om 39 årlige kull av jerv med delmål fordelt på fem av de åtte rovviltregionene² (se tabell 1). De regionale rovviltnemndene har i sine forvaltningsplaner for rovvilt lagt grunnlaget for en geografisk differensiert forvaltning innenfor regionene, med prioriterte jerveområder og prioriterte beiteområder.

Skadefelling og lisensfelling av jerv

Jerven er fredet etter naturmangfoldloven. Det er likevel mulig å felle jerv, blant annet for å hindre skade på husdyr eller tamrein. Det er et vilkår at slik felling ikke er skadelig for bestandens overlevelse. Dessuten er det et vilkår at det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut ifra prinsippet om en geografisk differensiert forvaltning, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 1 og § 6.

Gjennom rovviltforskriften § 7 er de regionale rovviltnemndene gitt myndighet til å fatte vedtak om kvote for betinget skadefelling etter forskriftens § 8 og til å fatte vedtak om lisensfelling etter forskriftens § 10 når bestandene ligger over de nasjonalt fastsatte bestandsmålene for hver enkelt art i regionene.

Kvoten for betinget skadefelling fastsettes som antall enkeltindivider som kan felles innenfor regionen i perioden 1. juni til og med 15. februar.

Det er lisensfelling som skal være den normale beskatningsformen også i fremtiden for å redusere skade som jerv påfører bufe- og tamreinnæring, jf. St.meld. nr. 15 (2003-2004).

Rovviltforskriften § 7, annet ledd, regulerer hva rovviltnemnda skal legge vekt på når nemnda har myndighet til å fatte vedtak om lisensfelling av jerv. Det følger av kommentarene til § 7 annet ledd at:

¹ [Rovviltforliket](https://www.stortinget.no/no/Arbeid-og-saker/Forlik-og-vedtak/Rovviltforliket) (Stortinget.no)

² [St.meld. nr. 15 \(2003-2004\) Rovvilt i norsk natur](https://www.regjeringen.no/no/vedtak/Stmeld-nr-15-2003-2004-Rovvilt-i-norsk-natur) (Regjeringen.no)

"Ved vurdering av felling eller jakt skal rovviltnemnden gjøre en samlet vurdering av bestandens status og forventede utvikling og sannsynliggjøre at bestanden etter neste yngling fortsatt vil oppfylle det nasjonalt fastsatte bestandsmålet for regionen. Kravet til presisjon i forvaltningsvedtak både med hensyn til bruk av skadefellingstillatelser og kvotejakt/lisensfelling øker jo nærmere ned mot de nasjonale bestandsmålene den aktuelle rovviltart forvaltes"

Videre er det slik at Miljødirektoratet har myndighet til å fatte vedtak om alle former for felling og jakt etter eget tiltak eller søknad jf. forskriften § 13. Myndigheten gjelder hele året og i perioden fra 16. februar til og med 31. mai er det kun Miljødirektoratet som har slik myndighet til å vedta skadefelling av jerv.

[Naturmangfoldloven](#) og [rovviltforskriften](#) utgjør de juridiske rammene for vedtak om felling av jerv (Lovdata.no). [Representantforslag 163 S \(2010-2011\)](#) (Stortinget.no) ligger også til grunn for vurderingene våre.

Det går fram av rovviltforliket at lisensfelling skal være det primære virkemiddelet for å regulere jervebestanden, og at ekstraordinære uttak av valpekull av jerv over tid skal reduseres til et minimum. Med ekstraordinære uttak mener vi våre vedtak eller beslutninger om å felle jerv, som Statens naturoppsyn gjennomfører i tråd med fellingsinstruksen.

2. Overvåkingen av jerv i Skandinavia

Offentlige vedtak som kan få følger for naturmangfoldet skal bygge på vitenskapelig kunnskap om artenes bestandssituasjon, hva som påvirker bestanden og effekten av påvirkningene. Vi er derfor avhengige av gode bestandstall for å følge opp rovviltpolitikken.

Rovdata har ansvaret for det nasjonale overvåkningsprogrammet i Norge, som er en del av den felles skandinaviske overvåkingen. Miljødirektoratet og Naturvårdsverket har utarbeidet felles retningslinjer og metodikk for overvåkingen av jerv. Rovdata har ansvaret for å formidle, drifte og utvikle nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt og er den sentrale leverandøren av data om status og utvikling i rovviltbestandene til alle forvaltningsledd.

Som en del av arbeidet med ett, felles overvåkningsprogram for rovvilt i Skandinavia, leverer Rovdata bestandsstatusrapporter for Norge og samlet for Norge og Sverige. Rapporteringsfristen for overvåking av jerv i Norge er 1. oktober hvert år.

3. Bestandssituasjonen for jerv 2024

Hiregistreinger

NINA Rapport 2500 gir siste oversikten over verifiserte valpekull av jerv i Norge. Den gir også et bestandsestimat basert på registreringene av kull. Det ble i 2024 påvist 61 valpekull av jerv i Norge, som gir en estimert bestand på omkring 350 voksne individer og er omtrent på samme nivå som i fjor.

Tabell 1. Antall registrerte ynglinger i perioden 2022–2024 og et bestandsestimat på antall jerv ett år og eldre i Norge. Antall kull inkluderer hiuttak som er gjennomført i perioden. Region 1 (Vestland, Rogaland og Vest-Agder); region 2 (Aust-Agder, Vestfold og Telemark og Buskerud); region 3 (Oppland); region 4 (Østfold, Oslo og Akershus); region 5 (Hedmark); region 6 (Møre og Romsdal og Trøndelag); region 7 (Nordland); region 8 (Troms og Finnmark). Tallene er hentet fra NINA-rapport 2500. Bestandsmålene er beskrevet i [rovviltforskriften § 4](#).

Forvaltningsregion	Nasjonalt bestandsmål	2022	2023	2024	Gjennomsnitt	Antall jerv
Region 1	-	1	1	0	0,7	4,2
Region 2	-	0	0	0	0	-
Region 3	4	2	6	7	5,0	31,3
Region 4	-	0	0	1	0,3	1,8
Region 5	5	10	15	11	12,0	75,2
Region 6	10	9	16	20	15,0	94,0
Region 7	10	11	11	11	11,0	68,9
Region 8*	10 (3)	12 (5)	15 (5)	11 (4)	12,7 (4,7)	79,4
Sum	39	45	64	61	56,7	355,0**

* tallene i parentes angir valpekull av jerv i Finnmark fylke.

** disse tallene er fra populasjonsmodellen

I årene 2022-2024 ble det registrert henholdsvis 45, 64 og 61 kull på landsbasis (tabell 1). Antall påviste kull er høyere enn det nasjonale bestandsmålet på 39 årlige kull av jerv. Av de 61 ungekullene registrert i 2024 ble det gjennomført hiuttak i ni tilfeller, slik at netto antall overlevende før beitesesongen 2024 var 52 kull.

DNA-registreringer

Jerv bestanden i Norge og Sverige overvåkes også ved innsamling av DNA. [NINA Rapport 2535](#) gir siste oppdaterte informasjon om bestanden ved bruk av DNA-metoden. Det er identifisert 915 dyr i Norge, Sverige og Finland, hvorav 345 har midtpunkt i Norge. Rapporten gir også et estimat

for den norske delbestanden på 376 individer, basert på en romlig fangst-gjenfangst modell. Vi viser til rapporten for detaljer om beregnede antall jerv per rovviltregion.

Avgang

Vi har omfattende kunnskap om den samlede belastningen jervebestanden blir utsatt for. Utover enkelte påkjørsler og predasjon, skjer avgangen av jerv i hovedsak gjennom lisensfelling og skadefelling, slik at miljøforvaltningen har god oversikt over den samlede belastning.

Fra vedtak om lisensfellingskvote til utløpet av lisensfellingsperioden 15. februar 2024 ble 64 døde jerver belastet kvoten. Av disse er 11 jerver felt i ekstraordinær skadefelling av Statens naturoppsyn.

Lisenskvotene for sesongen 2024/2025 er vist i tabell 2, kan være begrenset av hunndyrkvoter og til avgrensede områder innenfor regionene.

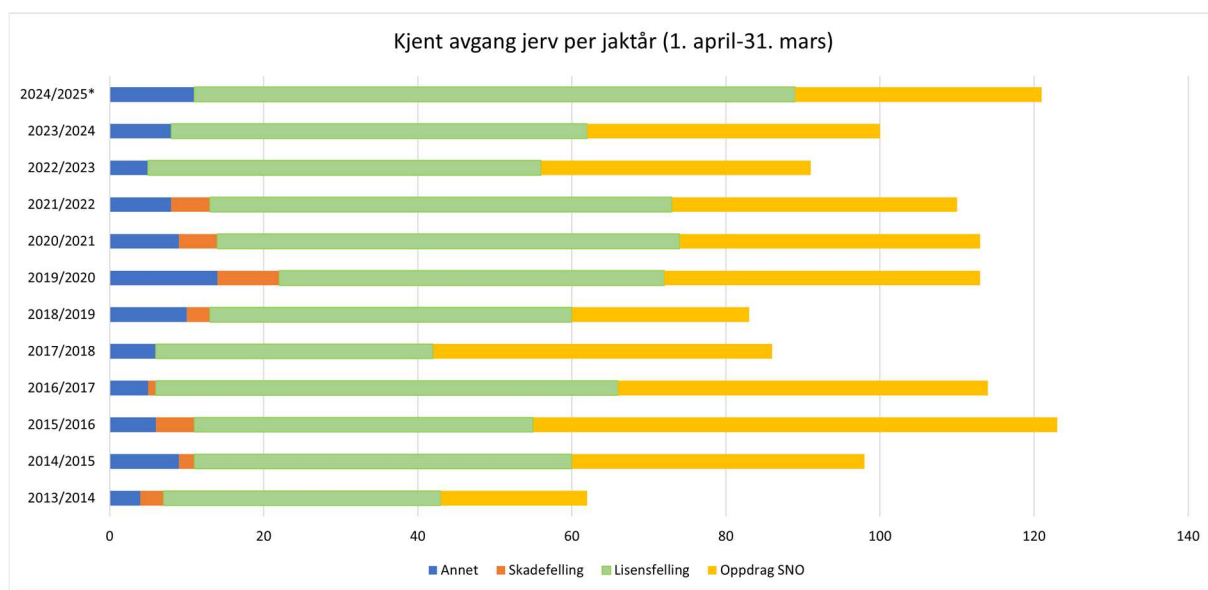
Tabell 2. Kvoter og felte jerv i Norge 20. august 2024 - 15. februar 2025. Region 1 (Vestland, Rogaland og Vest-Agder); region 2 (Aust-Agder, Vestfold og Telemark og Buskerud); region 3 (Oppland); region 4 (Østfold, Oslo og Akershus); region 5 (Hedmark); region 6 (Møre og Romsdal og Trøndelag); region 7 (Nordland); region 8 (Troms og Finnmark). [Rovviltforskriften § 4.](#)

Forvaltningsregion	Kvote lisensfelling 2024 - 2025	Belastet lisenskvote 20. august 2024 - 15. februar 2025
Region 1	8	1
Region 2	2	2
Region 3	10	10
Region 4	1	0
Region 5	35	32
Region 6	30	23
Region 7	15	10
Region 8	37	12
Totalt	138	90

Miljødirektoratet vurderer hvert år om det er behov for ekstraordinære fellinger av jerv for å forhindre skader på husdyr og tamrein. Dette er uttak som gjennomføres av Statens naturoppsyn (SNO) på oppdrag fra Miljødirektoratet. Det kan være uttak av enkeltdyr eller uttak av ynglehi. Informasjon om beslutninger om ekstraordinære uttak av jerv utført sesongen 2024/2025 kan finnes [her](#). Under fanen *Ekstraordinære uttak* ligger en tabell som oppdateres jevnlig og viser beslutninger og vedtak om uttak av jerv, samt felte dyr denne vinteren. Det ble i

løpet av vinteren 2023/2024 avlivet i alt 37 jerv av Statens naturoppsyn på oppdrag fra Miljødirektoratet: [37 jerver avlivet i ekstraordinære uttak | Miljødirektoratet \(ntb.no\)](https://www.miljodirektoratet.no/37-jerver-avlivet-i-ekstraordinære-uttak)

Kjente data for avgang av jerv for jaktårene 2013/2014 til 2023/2024 er fremstilt i figur 1, samt foreløpige data for inneværende jaktår per 30. mars 2025.

Figur 1. Viser data over kjent avgang av jerv for jaktårene (1. april – 31. mars) 2013/2014 til 2023/2024, samt foreløpige data for inneværende jaktår per 30. mars 2025. Kategorien lisensfelling viser antall dyr felt av lisensjegere under lisensfelling, kategorien skadefelling omfatter dyr felt av lokale fellingslag, kategorien Oppdrag SNO er ekstraordinære uttak utført av Statens Naturoppsyn på oppdrag fra Miljødirektoratet, kategorien annen avgang inneholder all annen registrert avgang (kilde: Rovbase30).

Det ble i perioden fra 1. april 2023 til 31. mars 2024 registrert 100 døde jerver i Norge. Noe som er en økning på 9 dyr målt mot samme periode foregående sesong. I tilsvarende periode ble det registrert 21 døde jerver i Sverige, som var en nedgang på 15 dyr fra året før.

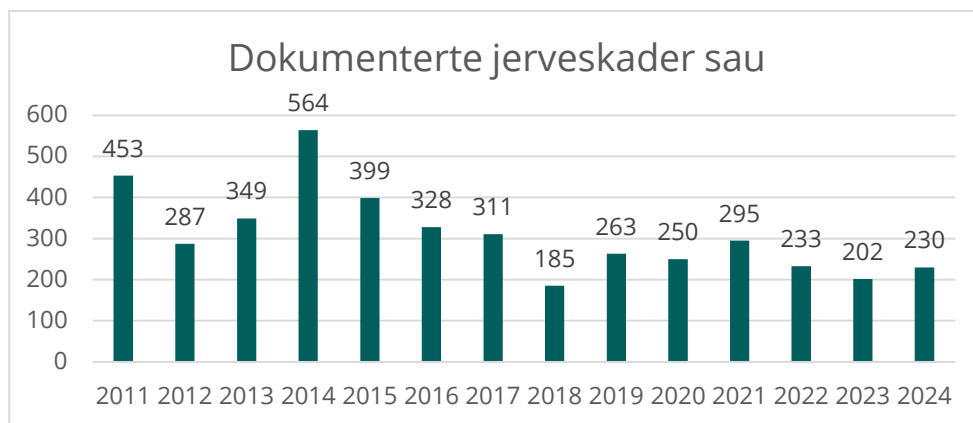
Fra 1. april 2024 til 30. mars 2025 er det registrert 121 døde jerver i Norge og 46 i Sverige. Vi har ikke data for felling av jerv i Finland og Russland.

4. Skadesituasjon og erstatning for rovviltskader

Alle kadaver av sau og tamrein som meldes inn til Statens naturoppsyn blir undersøkt og lagret i Rovbase og inngår som del av grunnlaget for å utbetale erstatning for tapte dyr til rovvilt.

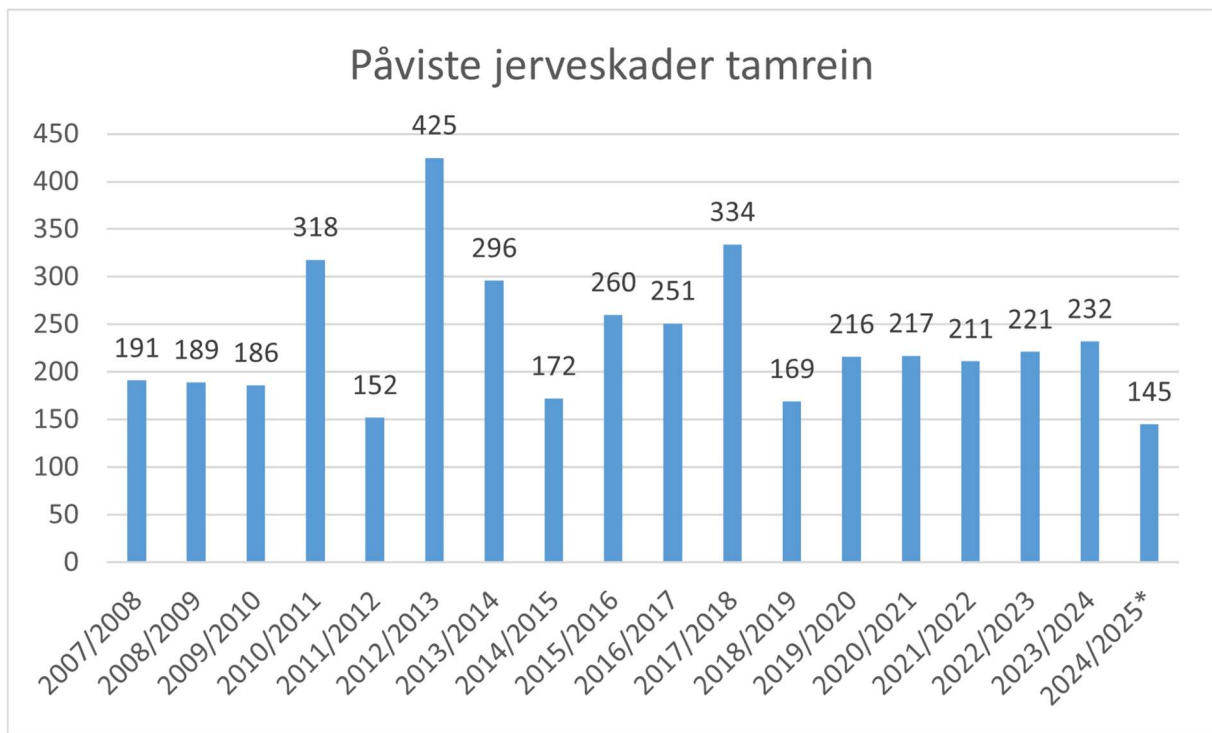
Tallene for påviste tap av sau til jerv siste de siste femten årene fremgår av figur 2. 2014 representerte et toppår i dokumenterte skader av jerv på sau med 564 påviste skader, de siste

årene har antallet vært mellom 200-300. Andelen jerveskader av de samlede påviste rovviltskadene på sau og lam har i snitt ligget på rundt 20 %.

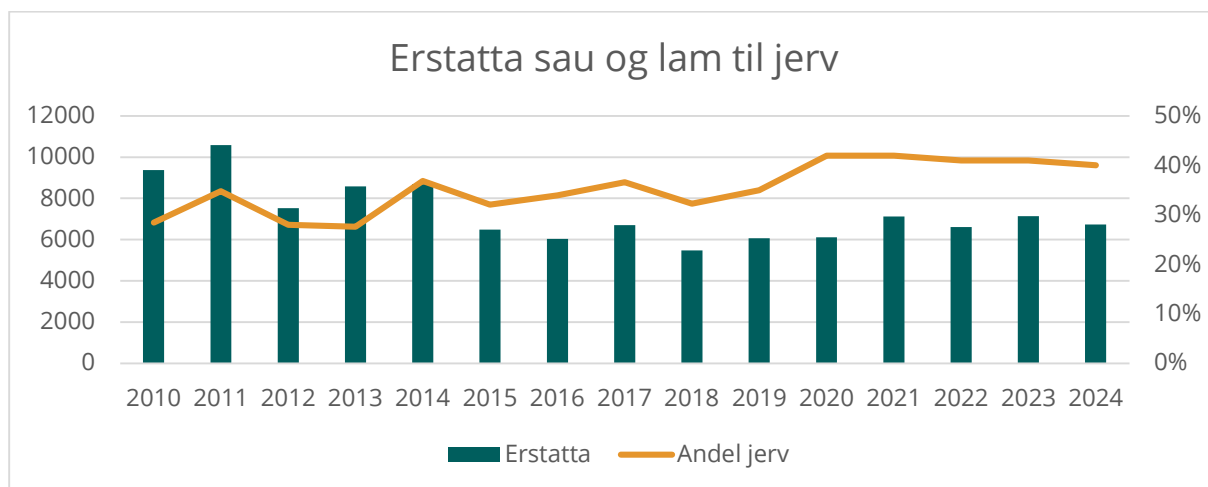
Figur 2: Påviste skader på sau forårsaket av jerv (vurderingskategoriene "dokumentert" og "antatt sikker") i Norge perioden 2010-2024. Tallene inkluderer skadde, ikke avlivede dyr.

Beitesesongen 2012/2013 representerte et toppår for påviste skader av jerv på tamrein, mens de siste årene har vært på rundt gjennomsnittet for 10-års perioden. Jerv var i 2023/2024 årsaken til ca. 20 % av alle de påviste tapene av tamrein til fredet rovvilt.

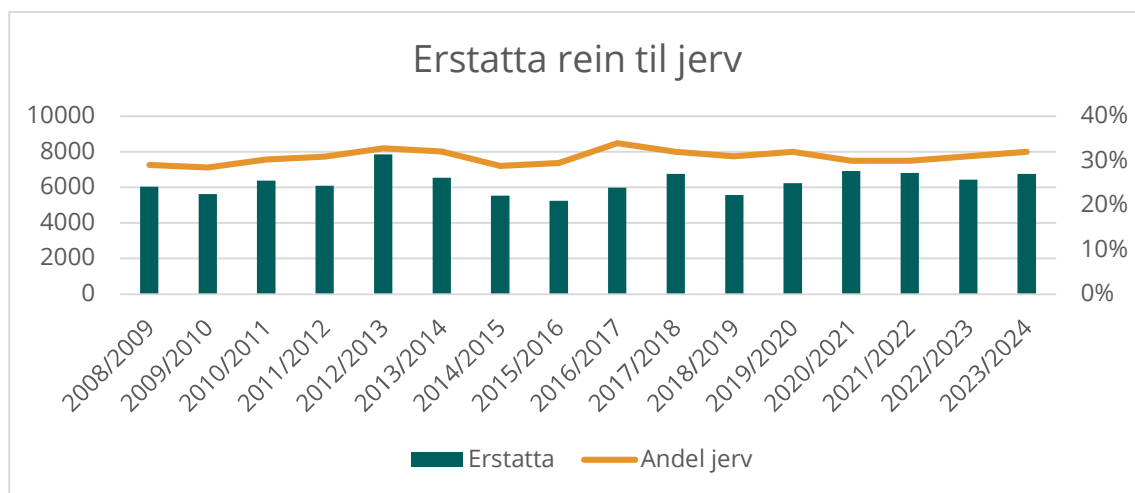
Figur 3. Påviste skader på tamrein forårsaket av jerv (vurderingskategoriene "dokumentert" og "antatt sikker") i Norge reindriftsårene 2010/2011–2024/2025*. Tallene inkluderer skadde, ikke avlivede dyr. * er påviste skader i reindriftsåret 2024/2025 til og med 30. mars 2025. Vi gjør oppmerksom på at i forrige versjon av faglig grunnlag for felling av jerv, oppdatert 15. januar 2025 var oppgitt feil antall påviste jerveskader på tamrein. Det riktige tallet er 145 per 15. mars 2025.

Utbetalte erstatninger for sau og lam til jerv har lagt relativt stabilt de siste ti årene (figur 4), og andelen jerveskader av den samlede erstatningen til rovvilt har vært på omtrent 40 % de siste år. For beitesesongen 2024 ble det utbetalt erstatning for 6737 sau og lam som tapt til jerv.

Figur 4. Sau og lam erstattet som tapt til jerv (tall på venstre akse) og andelen jerv av samlet erstatning av sau og lam til rovvilt (i prosent, høyre akse) i Norge årene 2010-2024.

Andelen tamrein erstattet som tapt til jerv har vært relativt konstant de siste ti årene (fig. 5). For reindriftsåret 2023/2024 ble det erstattet 6760 tamrein som tapt til jerv, noe som utgjorde 33 % av den samlede rovvilterstatningen for tamrein.

Figur 5. Tamrein erstattet som tapt til jerv (tall på venstre akse) og andelen erstattet til jerv av samlet erstatning tamrein til rovvilt (i prosent, høyre akse) i Norge årene 2008/2009-2023/2024.

Roviltnemnda i region 7
Moloveien 10
8002 BODØ

Trondheim, 06.05.2025

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2025/6042

Saksbehandler:
Siri Hånes Langen

Foreløpig svar på anmodning om uttak av resterende kvote etter endt lisensfelling av jerv i region 7

Vi viser til anmodning om uttak av resterende kvote etter endt lisensfelling av jerv i region 7 datert 13. mars 2025.

Som dere er kjent med, gjorde vi ekstraordinært uttak av en jerv i Narvik kommune 3. februar 2025. Vi vurderer fortløpende behovet for å ta ut enkelt dyr, men er nå i hovedsak inne i en periode der vi får informasjon om ynglelokaliteter for jerv. Vi vurderer behov for uttak av ungekull i skadeutsatte beiteprioriterte områder. Vi baserer vurderingene våre på bestandssituasjonen, skadehistorikk og skadepotensial, og informasjon som vårt feltpersonell i Statens naturoppsyn samler inn gjennom overvåkningsarbeidet som pågår.

Vi har gjennomført ekstraordinært uttak av jervehi i Saltdal kommune 27. april der en voksen tisper og to valper ble avlivet. Vi vurderer fortløpende behov for ytterligere uttak i region 7.

For nærmere informasjon om registrerte jervekull i 2025, se Jervetelleren: [Rovdata - Hiregistrering av jerv 2025](#)

Våre beslutninger om felling av jerv og resultat av oppdragene vil løpende bli lagt på våre nettsider; [Jerv i Norge - miljødirektoratet.no](#) under fanen *Ekstraordinære uttak*, samt at dere får kopi av disse beslutningene.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Susanne Hanssen
fung. seksjonsleder

Siri Hånes Langen
seniorrådgiver

Saltfjellet reinbeitedistrikt
v/Oluf Anders Kuhmunen
saltfjellet.rbd@gmail.com

06.05.2025

Miljødirektoratet / post@miljodir.no
Statsforvalteren i Nordland/ sfnopost@statsforvalteren.no

Anmodning om ekstraordinært uttak av jerv i kalvingslandet til Saltfjellet reinbeitedistrikt

Vi har nå minst to ynglinger av jerv i distriktet – i Staupådalen i Beiarn og i Lille Stormdalen. Hiet i Staupådalen ligger like ved der hvor hovedtyngden av kalvingen foregår, og vi frykter store tap. Vi ber derfor om at det gjennomføres ekstraordinært uttak i Staupådalen.

I forvaltningsplan for rovvilt region 7 står det følgende:

2.2.2 Vedtatte regionale bestandsmål for jerv og bjørn skal oppnås innenfor de respektive forvaltningssonene (blå og svart sone). Vedtatte regionale bestandsmål for gaupe skal oppnås innenfor hele Nordlands fastland.

De tre siste årene er bestandsmålet nådd, og det aktuelle hiet ligger utenfor blå sone. Et uttak vil ikke true bestandens overlevelse jfr rovviltforskriftens § 13 og naturmangfoldloven § 18.

Saltfjellet Rbd har hatt svært høye tapstall i en årrekke, noe som har hatt svært negativ effekt både på kalvetilgangen og produksjonen. Dersom vi skal ha den minste mulighet til å øke slakteuttaket og drive med fremtidsrettet avlsarbeid, må rovdyrtrapene reduseres.

En fremtidig bærekraftig reindrift forutsetter at vi får redusert rovdyrtrapene i disse områdene. Vi håper derfor på en positiv og rask behandling av vår anmodning.

Oluf Anders Kuhmunen

Leder, Saltfjellet RBD

Roviltnemnda i region 7
Moloveien 10
8002 BODØ

Trondheim, 09.05.2025

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2025/6042

Saksbehandler:
Siri Hånes Langen

Beslutning om ekstraordinært uttak av jervehi i Beiarn kommune – rovviltregion 7

Beslutning

Miljødirektoratet beslutter å felle jervetispe med valper på bakgrunn av mistanke om yngling på kjent lokalitet i Beiarn kommune.

Vi stiller følgende vilkår til fellingen:

1. Statens naturoppsyn (SNO) er ansvarlig for å gjennomføre fellingsforsøket i tråd med instruksen for det statlige fellingslaget ved uttak av vilt.
2. SNO kan felle jervetispe og hennes valper på bakgrunn av mistanke om yngling på kjent lokalitet (J-NNO-038) i Beiarn kommune.
3. Beslutningen gjelder i tidsrommet 10. mai til 13. mai 2025.
4. Miljødirektoratet kan trekke tillatelsen tilbake.

Beslutningen er tatt etter naturmangfoldlovens § 18 tredje ledd og første ledd b) og rovviltforskriften § 13. Du finner [naturmangfoldloven](#) og [rovviltforskriften](#) i sin helhet på Lovdata.no. [Representantforslag 163 S \(2010-2011\)](#) (Stortinget.no) ligger også til grunn for vurderingene.

Vi viser til vedlegget "Faglig grunnlag for felling av jerv i Norge 2025".

Bakgrunn for saken

Jerven er fredet. Det er likevel mulig å felle jerv, blant annet for å hindre skade på husdyr eller tamrein. Vilkårene for en fellingstillatelse er at fellingen ikke skal være til skade for bestandens overlevelse, og at formålet ikke kan bli oppnådd på annen tilfredsstillende måte.

Stortingets rovviltforlik fra 2011 gir føringene for forvaltningen av rovvilt i Norge. Den todelte målsettingen i forliket, som vektlegger både rovviltbestandens overlevelse og hensynet til levedyktige beitenæringer, er det grunnleggende prinsippet i forvaltningen.

Stortinget har fastsatt et nasjonalt mål om 39 årlige kull av jerv med delmål fordelt på fem av de åtte rovviltregionene. De regionale rovviltneemndene har i sine forvaltningsplaner for rovvilt lagt grunnlaget for en geografisk differensiert forvaltning innenfor regionene, med prioriterte jerveområder og prioriterte beiteområder.

Det går fram av rovviltforliket at det er et mål at lisensfelling skal være det primære virkemiddelet for å regulere jervebestanden for å forhindre skader på husdyr og tamrein. Ekstraordinære uttak av valpekull av jerv over tid, kan på denne måten reduseres til et minimum. Med ekstraordinære uttak mener vi våre vedtak eller beslutninger om skadefelling av jerv, som Statens naturoppsyn gjennomfører i tråd med fellingsinstruksen.

Bestandssituasjonen og overvåkingen av jerv i region 7

Stortinget har fastsatt følgende bestandsmål for jerv, målt i årlige valpekull:

- Antall valpekull for landet: 39
- Antall valpekull for regionen: 10

Tall fra overvåkingen av jerv i regionen viser følgende:

- Påviste valpekull i 2024: 11
- Påviste valpekull i perioden [2022-2024]: 11, 11, 11
- Gjennomsnittlig antall valpekull etter ekstraordinære uttak de siste tre årene: 10,7
- Påviste valpekull hittil i sesongen: 13. Erfaringen tilsier at dette tallet kan bli høyere innen overvåkingssesongen er over.

Skadesituasjonen og erstatninger for rovviltskader i region 7

Statsforvalteren i Nordland utbetalte i 2024 erstatninger for 63 sau og 652 lam som tap til jerv.

Statsforvalteren i Nordland utbetalte også erstatning for 3363 tamrein som tap til rovvilt i reindriftsåret 2023/2024. 35,7 prosent av dette ble erstattet som tap til jerv.

Miljødirektoratets vurderinger

Det er i de siste tre årene 2022, 2023 og 2024 registrert 45, 64 og 61 valpekull av jerv i Norge. I samme periode er det tatt ut 5, 9 og 9 valpekull i ekstraordinære uttak, i tillegg til uttak av enkelt dyr.

Rovviltneemnda i region 7 vedtok en lisensfellingskvote på 15 jerver i regionen. Totalt er det i løpet av vinterens lisensfellingsperiode 10 jerver som er avregnet mot lisenskvotevedtaket. Det inkluderer ekstraordinært uttak av ett individ, utført av SNO i Narvik.

Direktoratet konstaterer at lisensfelling av jerv ikke har vært tilstrekkelig for å regulere bestanden av jerv og dermed redusere skadepotensialet overfor reindriftsnæringen i denne delen av region 7.

Den aktuelle lokaliteten for uttak har sterk mistanke om yngling og ligger nærme kalvingsområdene til Saltfjellet reinbeitedistrikt. Vi viser til brev fra Klima og miljødepartementet 30. april 2024 om tiltak for å redusere tap av tamrein under kalvingsperioden, hvor det framgår: *Der lisensfelling ikke gir tilfredsstillende uttelling, skal miljøforvaltningen så langt det er mulig sørge for*

at resterende kvote tas ut i de områdene der lisensfellingsskvote er gitt. Uttak i eller i tilknytning til kalvingsområder for tamrein skal prioriteres. Miljødirektoratet skal gi dette svært høy prioritet.

Vi har lagt avgjørende vekt på skadehistorikken og skadepotensialet for tamrein og sau. I tillegg har vi lagt vekt på:

- bestandssituasjonen for jerv i regionen
- den geografiske differensieringen av prioriterte beiteområder og forvaltningsområdet for jerv nedfelt i forvaltningsplanen
- rovviltnemndas årlige prioritering av aktuelle områder for uttak
- den nasjonale bestandsstatusen for jerv

Vi har vurdert prinsippene for offentlig beslutningstaking i naturmangfoldloven. Vi legger til grunn at de regionale rovviltnemndene har ivarettatt hensynene i naturmangfoldloven § 12. Vi mener at uttaket ikke vil være til skade for bestandens overlevelse. Det vil heller ikke komme i konflikt med det nasjonale bestandsmålet for jerv.

Det finnes ikke annen tilfredsstillende løsning enn et ekstraordinært uttak av jerv i området.

Berørte i saken mottar en kopi av dette brevet.

Klagerett

Dette er en beslutning, og ikke et enkeltvedtak. Det er derfor ikke mulig å klage.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Susanne Hanssen
fung. seksjonsleder

Siri Hånes Langen
seniorrådgiver

Kopi til:

Statens naturoppsyn

BEIARN KOMMUNE

SALTJELLET REINBEITEDISTRIKT

Nedre Beiarveien 906

c/o Olof Anders Kuhmunen Luonos 14

8110 MOLDJORD

8255 RØKLAND

Vedlegg

1 Faglig grunnlag for felling av jerv 30. mars 2025

Kunnskapsgrunnlag jerv i Norge – mars 2025

1. Bakgrunn

Alle partiene på Stortinget inngikk i 2011 et rovviltforlik¹ som gir føringer for forvaltningen av rovvilt i Norge. Den todelte målsettingen i forliket, som vektlegger både rovviltbestandens overlevelse og hensynet til levedyktige beitenæringer, er det grunnleggende prinsippet i forvaltningen.

Stortinget har fastsatt et nasjonalt mål om 39 årlige kull av jerv med delmål fordelt på fem av de åtte rovviltregionene² (se tabell 1). De regionale rovviltnemndene har i sine forvaltningsplaner for rovvilt lagt grunnlaget for en geografisk differensiert forvaltning innenfor regionene, med prioriterte jerveområder og prioriterte beiteområder.

Skadefelling og lisensfelling av jerv

Jerven er fredet etter naturmangfoldloven. Det er likevel mulig å felle jerv, blant annet for å hindre skade på husdyr eller tamrein. Det er et vilkår at slik felling ikke er skadelig for bestandens overlevelse. Dessuten er det et vilkår at det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut ifra prinsippet om en geografisk differensiert forvaltning, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 1 og § 6.

Gjennom rovviltforskriften § 7 er de regionale rovviltnemndene gitt myndighet til å fatte vedtak om kvote for betinget skadefelling etter forskriftens § 8 og til å fatte vedtak om lisensfelling etter forskriftens § 10 når bestandene ligger over de nasjonalt fastsatte bestandsmålene for hver enkelt art i regionene.

Kvoten for betinget skadefelling fastsettes som antall enkeltindivider som kan felles innenfor regionen i perioden 1. juni til og med 15. februar.

Det er lisensfelling som skal være den normale beskatningsformen også i fremtiden for å redusere skade som jerv påfører bufe- og tamreinnæring, jf. St.meld. nr. 15 (2003-2004).

Rovviltforskriften § 7, annet ledd, regulerer hva rovviltnemnda skal legge vekt på når nemnda har myndighet til å fatte vedtak om lisensfelling av jerv. Det følger av kommentarene til § 7 annet ledd at:

¹ [Rovviltforliket](https://www.stortinget.no/no/Arbeid-og-saker/Forlik/Rovviltforliket) (Stortinget.no)

² [St.meld. nr. 15 \(2003-2004\) Rovvilt i norsk natur](https://www.regjeringen.no/no/vedtak/Stmeld-nr-15-2003-2004-Rovvilt-i-norsk-natur) (Regjeringen.no)

"Ved vurdering av felling eller jakt skal rovviltnemnden gjøre en samlet vurdering av bestandens status og forventede utvikling og sannsynliggjøre at bestanden etter neste yngling fortsatt vil oppfylle det nasjonalt fastsatte bestandsmålet for regionen. Kravet til presisjon i forvaltningsvedtak både med hensyn til bruk av skadefellingstillatelser og kvotejakt/lisensfelling øker jo nærmere ned mot de nasjonale bestandsmålene den aktuelle rovviltart forvaltes"

Videre er det slik at Miljødirektoratet har myndighet til å fatte vedtak om alle former for felling og jakt etter eget tiltak eller søknad jf. forskriften § 13. Myndigheten gjelder hele året og i perioden fra 16. februar til og med 31. mai er det kun Miljødirektoratet som har slik myndighet til å vedta skadefelling av jerv.

[Naturmangfoldloven](#) og [rovviltforskriften](#) utgjør de juridiske rammene for vedtak om felling av jerv (Lovdata.no). [Representantforslag 163 S \(2010-2011\)](#) (Stortinget.no) ligger også til grunn for vurderingene våre.

Det går fram av rovviltforliket at lisensfelling skal være det primære virkemiddelet for å regulere jervebestanden, og at ekstraordinære uttak av valpekull av jerv over tid skal reduseres til et minimum. Med ekstraordinære uttak mener vi våre vedtak eller beslutninger om å felle jerv, som Statens naturoppsyn gjennomfører i tråd med fellingsinstruksen.

2. Overvåkingen av jerv i Skandinavia

Offentlige vedtak som kan få følger for naturmangfoldet skal bygge på vitenskapelig kunnskap om artenes bestandssituasjon, hva som påvirker bestanden og effekten av påvirkningene. Vi er derfor avhengige av gode bestandstall for å følge opp rovviltpolitikken.

Rovdata har ansvaret for det nasjonale overvåkningsprogrammet i Norge, som er en del av den felles skandinaviske overvåkingen. Miljødirektoratet og Naturvårdsverket har utarbeidet felles retningslinjer og metodikk for overvåkingen av jerv. Rovdata har ansvaret for å formidle, drifte og utvikle nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt og er den sentrale leverandøren av data om status og utvikling i rovviltbestandene til alle forvaltningsledd.

Som en del av arbeidet med ett, felles overvåkningsprogram for rovvilt i Skandinavia, leverer Rovdata bestandsstatusrapporter for Norge og samlet for Norge og Sverige. Rapporteringsfristen for overvåking av jerv i Norge er 1. oktober hvert år.

3. Bestandssituasjonen for jerv 2024

Hiregistreinger

NINA Rapport 2500 gir siste oversikten over verifiserte valpekull av jerv i Norge. Den gir også et bestandsestimat basert på registreringene av kull. Det ble i 2024 påvist 61 valpekull av jerv i Norge, som gir en estimert bestand på omkring 350 voksne individer og er omtrent på samme nivå som i fjor.

Tabell 1. Antall registrerte ynglinger i perioden 2022–2024 og et bestandsestimat på antall jerv ett år og eldre i Norge. Antall kull inkluderer hiuttak som er gjennomført i perioden. Region 1 (Vestland, Rogaland og Vest-Agder); region 2 (Aust-Agder, Vestfold og Telemark og Buskerud); region 3 (Oppland); region 4 (Østfold, Oslo og Akershus); region 5 (Hedmark); region 6 (Møre og Romsdal og Trøndelag); region 7 (Nordland); region 8 (Troms og Finnmark). Tallene er hentet fra NINA-rapport 2500. Bestandsmålene er beskrevet i [rovviltforskriften § 4](#).

Forvaltningsregion	Nasjonalt bestandsmål	2022	2023	2024	Gjennomsnitt	Antall jerv
Region 1	-	1	1	0	0,7	4,2
Region 2	-	0	0	0	0	-
Region 3	4	2	6	7	5,0	31,3
Region 4	-	0	0	1	0,3	1,8
Region 5	5	10	15	11	12,0	75,2
Region 6	10	9	16	20	15,0	94,0
Region 7	10	11	11	11	11,0	68,9
Region 8*	10 (3)	12 (5)	15 (5)	11 (4)	12,7 (4,7)	79,4
Sum	39	45	64	61	56,7	355,0**

* tallene i parentes angir valpekull av jerv i Finnmark fylke.

** disse tallene er fra populasjonsmodellen

I årene 2022-2024 ble det registrert henholdsvis 45, 64 og 61 kull på landsbasis (tabell 1). Antall påviste kull er høyere enn det nasjonale bestandsmålet på 39 årlige kull av jerv. Av de 61 ungekullene registrert i 2024 ble det gjennomført hiuttak i ni tilfeller, slik at netto antall overlevende før beitesesongen 2024 var 52 kull.

DNA-registreringer

Jerv bestanden i Norge og Sverige overvåkes også ved innsamling av DNA. [NINA Rapport 2535](#) gir siste oppdaterte informasjon om bestanden ved bruk av DNA-metoden. Det er identifisert 915 dyr i Norge, Sverige og Finland, hvorav 345 har midtpunkt i Norge. Rapporten gir også et estimat

for den norske delbestanden på 376 individer, basert på en romlig fangst-gjenfangst modell. Vi viser til rapporten for detaljer om beregnede antall jerv per rovviltregion.

Avgang

Vi har omfattende kunnskap om den samlede belastningen jervebestanden blir utsatt for. Utover enkelte påkjørsler og predasjon, skjer avgangen av jerv i hovedsak gjennom lisensfelling og skadefelling, slik at miljøforvaltningen har god oversikt over den samlede belastning.

Fra vedtak om lisensfellingskvote til utløpet av lisensfellingsperioden 15. februar 2024 ble 64 døde jerver belastet kvoten. Av disse er 11 jerver felt i ekstraordinær skadefelling av Statens naturoppsyn.

Lisenskvotene for sesongen 2024/2025 er vist i tabell 2, kan være begrenset av hunndyrkvoter og til avgrensede områder innenfor regionene.

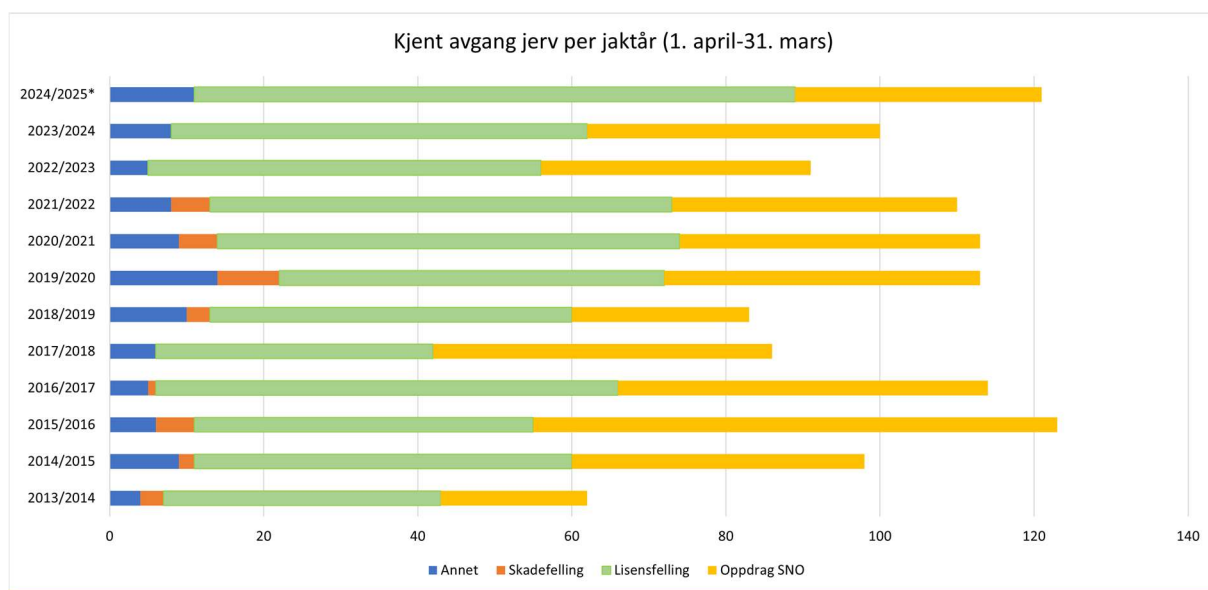
Tabell 2. Kvoter og felte jerv i Norge 20. august 2024 - 15. februar 2025. Region 1 (Vestland, Rogaland og Vest-Agder); region 2 (Aust-Agder, Vestfold og Telemark og Buskerud); region 3 (Oppland); region 4 (Østfold, Oslo og Akershus); region 5 (Hedmark); region 6 (Møre og Romsdal og Trøndelag); region 7 (Nordland); region 8 (Troms og Finnmark). [Rovviltforskriften § 4.](#)

Forvaltningsregion	Kvote lisensfelling 2024 - 2025	Belastet lisenskvote 20. august 2024 - 15. februar 2025
Region 1	8	1
Region 2	2	2
Region 3	10	10
Region 4	1	0
Region 5	35	32
Region 6	30	23
Region 7	15	10
Region 8	37	12
Totalt	138	90

Miljødirektoratet vurderer hvert år om det er behov for ekstraordinære fellinger av jerv for å forhindre skader på husdyr og tamrein. Dette er uttak som gjennomføres av Statens naturoppsyn (SNO) på oppdrag fra Miljødirektoratet. Det kan være uttak av enkeltdyr eller uttak av ynglehi. Informasjon om beslutninger om ekstraordinære uttak av jerv utført sesongen 2024/2025 kan finnes [her](#). Under fanen *Ekstraordinære uttak* ligger en tabell som oppdateres jevnlig og viser beslutninger og vedtak om uttak av jerv, samt felte dyr denne vinteren. Det ble i

løpet av vinteren 2023/2024 avlivet i alt 37 jerv av Statens naturoppsyn på oppdrag fra Miljødirektoratet: [37 jerver avlivet i ekstraordinære uttak | Miljødirektoratet \(ntb.no\)](https://www.miljodirektoratet.no/37-jerver-avlivet-i-ekstraordinære-uttak)

Kjente data for avgang av jerv for jaktårene 2013/2014 til 2023/2024 er fremstilt i figur 1, samt foreløpige data for inneværende jaktår per 30. mars 2025.

Figur 1. Viser data over kjent avgang av jerv for jaktårene (1. april – 31. mars) 2013/2014 til 2023/2024, samt foreløpige data for inneværende jaktår per 30. mars 2025. Kategorien lisensfelling viser antall dyr felt av lisensjegere under lisensfelling, kategorien skadefelling omfatter dyr felt av lokale fellingslag, kategorien Oppdrag SNO er ekstraordinære uttak utført av Statens Naturoppsyn på oppdrag fra Miljødirektoratet, kategorien annen avgang inneholder all annen registrert avgang (kilde: Rovbase30).

Det ble i perioden fra 1. april 2023 til 31. mars 2024 registrert 100 døde jerver i Norge. Noe som er en økning på 9 dyr målt mot samme periode foregående sesong. I tilsvarende periode ble det registrert 21 døde jerver i Sverige, som var en nedgang på 15 dyr fra året før.

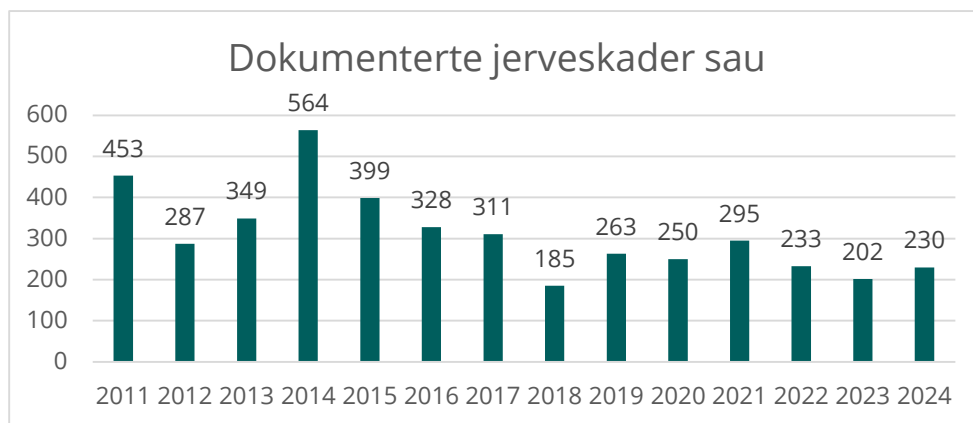
Fra 1. april 2024 til 30. mars 2025 er det registrert 121 døde jerver i Norge og 46 i Sverige. Vi har ikke data for felling av jerv i Finland og Russland.

4. Skadesituasjon og erstatning for rovviltskader

Alle kadaver av sau og tamrein som meldes inn til Statens naturoppsyn blir undersøkt og lagret i Rovbase og inngår som del av grunnlaget for å utbetale erstatning for tapte dyr til rovvilt.

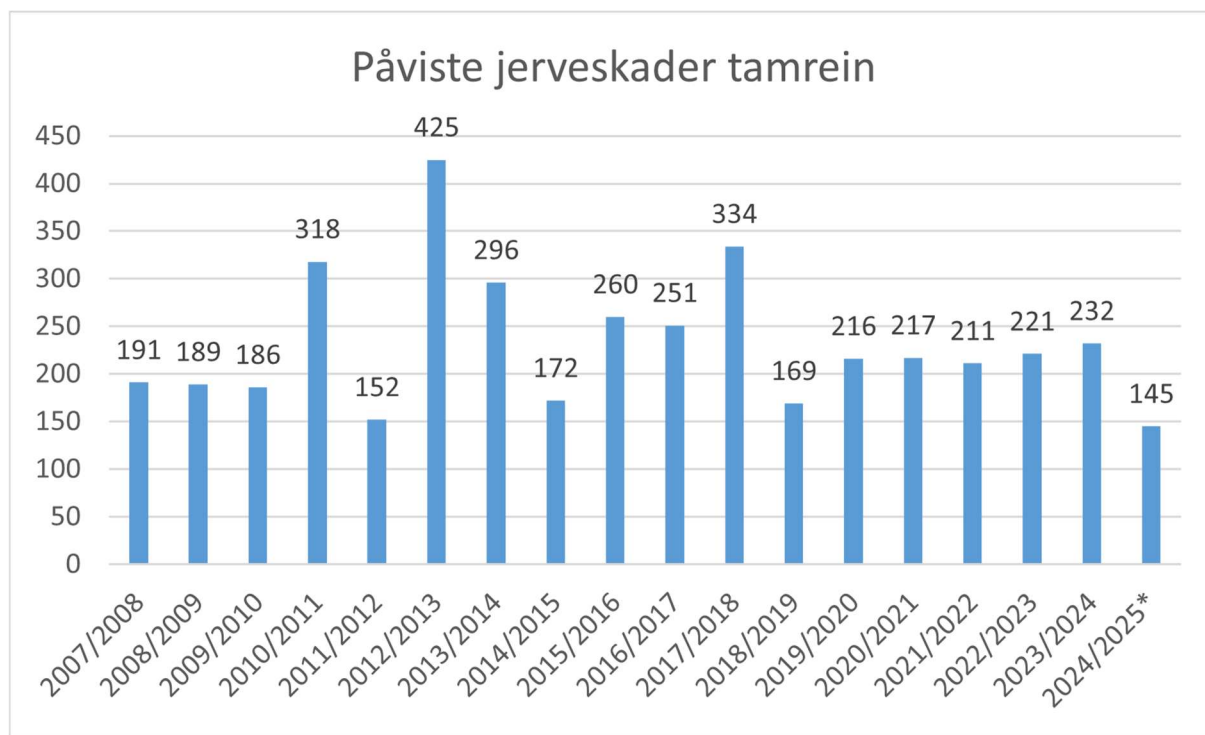
Tallene for påviste tap av sau til jerv siste de siste femten årene fremgår av figur 2. 2014 representerte et toppår i dokumenterte skader av jerv på sau med 564 påviste skader, de siste

årene har antallet vært mellom 200-300. Andelen jerveskader av de samlede påviste rovviltskadene på sau og lam har i snitt ligget på rundt 20 %.

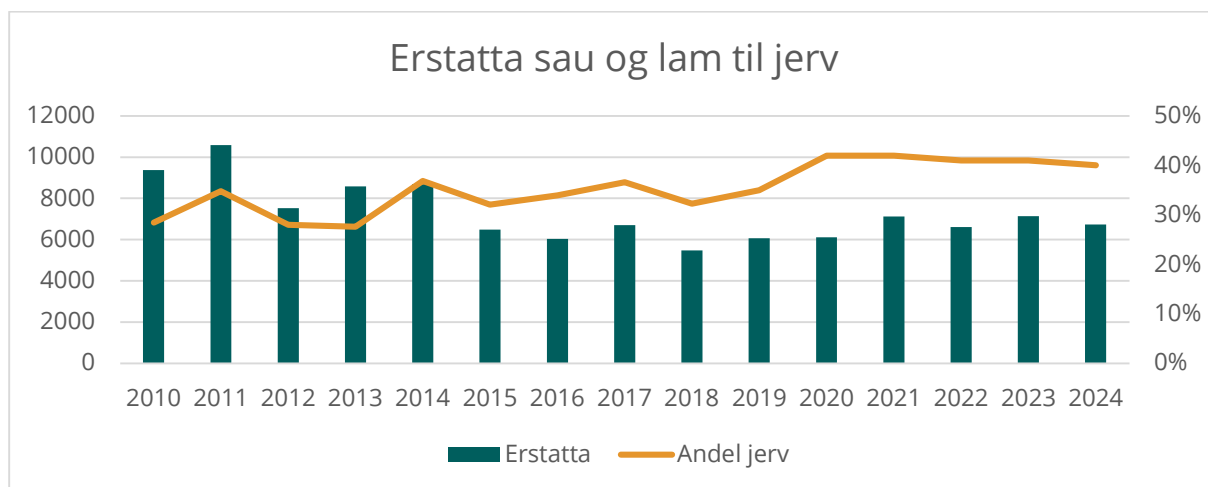
Figur 2: Påviste skader på sau forårsaket av jerv (vurderingskategoriene "dokumentert" og "antatt sikker") i Norge perioden 2010-2024. Tallene inkluderer skadde, ikke avlivede dyr.

Beitesesongen 2012/2013 representerte et toppår for påviste skader av jerv på tamrein, mens de siste årene har vært på rundt gjennomsnittet for 10-års perioden. Jerv var i 2023/2024 årsaken til ca. 20 % av alle de påviste tapene av tamrein til fredet rovvilt.

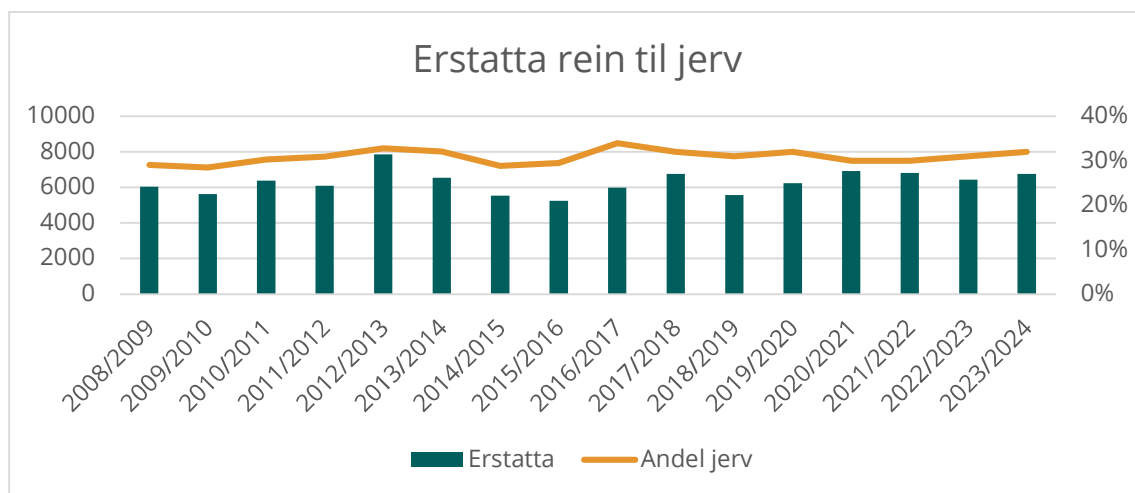
Figur 3. Påviste skader på tamrein forårsaket av jerv (vurderingskategoriene "dokumentert" og "antatt sikker") i Norge reindriftsårene 2010/2011–2024/2025*. Tallene inkluderer skadde, ikke avlivede dyr. * er påviste skader i reindriftsåret 2024/2025 til og med 30. mars 2025. Vi gjør oppmerksom på at i forrige versjon av faglig grunnlag for felling av jerv, oppdatert 15. januar 2025 var oppgitt feil antall påviste jerveskader på tamrein. Det riktige tallet er 145 per 15. mars 2025.

Utbetalte erstatninger for sau og lam til jerv har lagt relativt stabilt de siste ti årene (figur 4), og andelen jerveskader av den samlede erstatningen til rovvilt har vært på omtrent 40 % de siste år. For beitesesongen 2024 ble det utbetalt erstatning for 6737 sau og lam som tapt til jerv.

Figur 4. Sau og lam erstattet som tapt til jerv (tall på venstre akse) og andelen jerv av samlet erstatning av sau og lam til rovvilt (i prosent, høyre akse) i Norge årene 2010-2024.

Andelen tamrein erstattet som tapt til jerv har vært relativt konstant de siste ti årene (fig. 5). For reindriftsåret 2023/2024 ble det erstattet 6760 tamrein som tapt til jerv, noe som utgjorde 33 % av den samlede rovvilterstatningen for tamrein.

Figur 5. Tamrein erstattet som tapt til jerv (tall på venstre akse) og andelen erstattet til jerv av samlet erstatning tamrein til rovvilt (i prosent, høyre akse) i Norge årene 2008/2009-2023/2024.

Roviltnemnda i region 7
Moloveien 10
8002 BODØ

Trondheim, 09.05.2025

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2025/6042

Saksbehandler:
Siri Hånes Langen

Beslutning om ekstraordinært uttak av jervehi i Narvik kommune – rovviltregion 7

Beslutning

Miljødirektoratet beslutter å felle jervetispe med valper på kjent ynglelokalitet i Narvik kommune.

Vi stiller følgende vilkår til fellingen:

1. Statens naturoppsyn (SNO) er ansvarlig for å gjennomføre fellingsforsøket i tråd med instruksen for det statlige fellingslaget ved uttak av vilt.
2. SNO kan felle jervetispe og hennes valper på kjent lokalitet (J-NN0-008) i Narvik kommune.
3. Beslutningen gjelder i tidsrommet 9. mai til 12. mai 2025
4. Miljødirektoratet kan trekke tillatelsen tilbake.

Beslutningen er tatt etter naturmangfoldlovens § 18 tredje ledd og første ledd b) og rovviltforskriften § 13. Du finner [naturmangfoldloven](#) og [rovviltforskriften](#) i sin helhet på Lovdata.no. [Representantforslag 163 S \(2010-2011\)](#) (Stortinget.no) ligger også til grunn for vurderingene.

Vi viser til vedlegget "Faglig grunnlag for felling av jerv i Norge 2025".

Bakgrunn for saken

Jerven er fredet. Det er likevel mulig å felle jerv, blant annet for å hindre skade på husdyr eller tamrein. Vilkårene for en fellingstillatelse er at fellingen ikke skal være til skade for bestandens overlevelse, og at formålet ikke kan bli oppnådd på annen tilfredsstillende måte.

Stortingets rovviltforlik fra 2011 gir føringene for forvaltningen av rovvilt i Norge. Den todelte målsettingen i forliket, som vektlegger både rovviltbestandens overlevelse og hensynet til levedyktige beitenæringer, er det grunnleggende prinsippet i forvaltningen.

Stortinget har fastsatt et nasjonalt mål om 39 årlige kull av jerv med delmål fordelt på fem av de åtte rovviltregionene. De regionale rovviltnemndene har i sine forvaltningsplaner for rovvilt lagt

grunnlaget for en geografisk differensiert forvaltning innenfor regionene, med prioriterte jerveområder og prioriterte beiteområder.

Det går fram av rovviltforliket at det er et mål at lisensfelling skal være det primære virkemiddelet for å regulere jervebestanden for å forhindre skader på husdyr og tamrein. Ekstraordinære uttak av valpekull av jerv over tid, kan på denne måten reduseres til et minimum. Med ekstraordinære uttak mener vi våre vedtak eller beslutninger om skadefelling av jerv, som Statens naturoppsyn gjennomfører i tråd med fellingsinstruksen.

Bestandssituasjonen og overvåkingen av jerv i region 7

Stortinget har fastsatt følgende bestandsmål for jerv, målt i årlige valpekull:

- Antall valpekull for landet: 39
- Antall valpekull for regionen: 10

Tall fra overvåkingen av jerv i regionen viser følgende:

- Påviste valpekull i 2024: 11
- Påviste valpekull i perioden 2022-2024: 11, 11, 11
- Gjennomsnittlig antall valpekull etter ekstraordinære uttak de siste tre årene: 10,3
- Påviste valpekull hittil i sesongen: 13. Erfaringen tilsier at dette tallet kan bli høyere innen overvåkingssesongen er over.

Skadesituasjonen og erstatninger for rovviltskader i region 7

Statsforvalteren i Nordland utbetalte i 2024 erstatninger for 63 sau og 652 lam som tap til jerv.

Statsforvalteren i Nordland utbetalte også erstatning for 3363 tamrein som tap til rovvilt i reindriftsåret 2023/2024. 35,7 prosent av dette ble erstattet som tap til jerv.

Miljødirektoratets vurderinger

Det er i de siste tre årene 2022, 2023 og 2024 registrert 45, 64 og 61 valpekull av jerv i Norge. I samme periode er det tatt ut 5, 9 og 9 valpekull i ekstraordinære uttak, i tillegg til uttak av enkeltdyr.

SNO dokumenterte yngling av jerv på en kjent lokalitet øst i Narvik kommune, i Frostisen reinbeitedistrikt.

Direktoratet konstaterer at lisensfelling av jerv ikke har vært tilstrekkelig for å regulere bestanden av jerv og dermed redusere skadepotensialet overfor reindriftsnæringen i denne delen av region 7.

Rovviltnemnda i region 7 vedtok en lisensfellingskvote på 15 jerver i regionen. Totalt er det i løpet av vinterens lisensfellingsperiode 10 jerver som er avregnet mot lisenskvotevedtaket. Det inkluderer ekstraordinært uttak av ett individ, utført av SNO i Narvik.

Vi har lagt avgjørende vekt på skadehistorikken og skadepotensialet for tamrein. I tillegg har vi lagt vekt på:

- bestandssituasjonen for jerv i regionen
- den geografiske differensieringen av prioriterte beiteområder og forvaltningsområdet for jerv nedfelt i forvaltningsplanen
- rovviltnemndas årlige prioritering av aktuelle områder for uttak
- den nasjonale bestandsstatusen for jerv

Vi har vurdert prinsippene for offentlig beslutningstaking i naturmangfoldloven. Vi legger til grunn at de regionale rovviltnemndene har ivaretatt hensynene i naturmangfoldloven § 12. Vi mener at uttaket ikke vil være til skade for bestandens overlevelse. Det vil heller ikke komme i konflikt med det nasjonale bestandsmålet for jerv.

Det finnes ikke annen tilfredsstillende løsning enn et ekstraordinært uttak av jerv i området.

Beslutningen om å felle jerv ble kommunisert til SNO etter dialog med fellingsleder den 8. mai 2025 via epost.

Berørte i saken mottar en kopi av dette brevet.

Klagerett

Dette er en beslutning, og ikke et enkeltvedtak. Det er derfor ikke mulig å klage.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Susanne Hanssen
fung. seksjonsleder

Siri Hånes Langen
seniorrådgiver

Kopi til:

Statens naturoppsyn

NARVIK KOMMUNE

FROSTISEN REINBEITEDISTRIKT

Postboks 64

c/o Lars Mikkell Sara Einerveien 18

8501

NARVIK

9325

BARDUFOSS

Vedlegg

1 Faglig grunnlag for felling av jerv 30. mars 2025

Kunnskapsgrunnlag jerv i Norge – mars 2025

1. Bakgrunn

Alle partiene på Stortinget inngikk i 2011 et rovviltforlik¹ som gir føringer for forvaltningen av rovvilt i Norge. Den todelte målsettingen i forliket, som vektlegger både rovviltbestandens overlevelse og hensynet til levedyktige beitenæringer, er det grunnleggende prinsippet i forvaltningen.

Stortinget har fastsatt et nasjonalt mål om 39 årlige kull av jerv med delmål fordelt på fem av de åtte rovviltregionene² (se tabell 1). De regionale rovviltnemndene har i sine forvaltningsplaner for rovvilt lagt grunnlaget for en geografisk differensiert forvaltning innenfor regionene, med prioriterte jerveområder og prioriterte beiteområder.

Skadefelling og lisensfelling av jerv

Jerven er fredet etter naturmangfoldloven. Det er likevel mulig å felle jerv, blant annet for å hindre skade på husdyr eller tamrein. Det er et vilkår at slik felling ikke er skadelig for bestandens overlevelse. Dessuten er det et vilkår at det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut ifra prinsippet om en geografisk differensiert forvaltning, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 1 og § 6.

Gjennom rovviltforskriften § 7 er de regionale rovviltnemndene gitt myndighet til å fatte vedtak om kvote for betinget skadefelling etter forskriftens § 8 og til å fatte vedtak om lisensfelling etter forskriftens § 10 når bestandene ligger over de nasjonalt fastsatte bestandsmålene for hver enkelt art i regionene.

Kvoten for betinget skadefelling fastsettes som antall enkeltindivider som kan felles innenfor regionen i perioden 1. juni til og med 15. februar.

Det er lisensfelling som skal være den normale beskatningsformen også i fremtiden for å redusere skade som jerv påfører bufe- og tamreinnæring, jf. St.meld. nr. 15 (2003-2004).

Rovviltforskriften § 7, annet ledd, regulerer hva rovviltnemnda skal legge vekt på når nemnda har myndighet til å fatte vedtak om lisensfelling av jerv. Det følger av kommentarene til § 7 annet ledd at:

¹ [Rovviltforliket](https://www.stortinget.no/no/Arbeid-og-saker/Forlik/Rovviltforliket) (Stortinget.no)

² [St.meld. nr. 15 \(2003-2004\) Rovvilt i norsk natur](https://www.regjeringen.no/no/St.meld.-nr.-15-(2003-2004)/Rovvilt-i-norsk-natur) (Regjeringen.no)

"Ved vurdering av felling eller jakt skal rovviltnemnden gjøre en samlet vurdering av bestandens status og forventede utvikling og sannsynliggjøre at bestanden etter neste yngling fortsatt vil oppfylle det nasjonalt fastsatte bestandsmålet for regionen. Kravet til presisjon i forvaltningsvedtak både med hensyn til bruk av skadefellingstillatelser og kvotejakt/lisensfelling øker jo nærmere ned mot de nasjonale bestandsmålene den aktuelle rovviltart forvaltes"

Videre er det slik at Miljødirektoratet har myndighet til å fatte vedtak om alle former for felling og jakt etter eget tiltak eller søknad jf. forskriften § 13. Myndigheten gjelder hele året og i perioden fra 16. februar til og med 31. mai er det kun Miljødirektoratet som har slik myndighet til å vedta skadefelling av jerv.

[Naturmangfoldloven](#) og [rovviltforskriften](#) utgjør de juridiske rammene for vedtak om felling av jerv (Lovdata.no). [Representantforslag 163 S \(2010-2011\)](#) (Stortinget.no) ligger også til grunn for vurderingene våre.

Det går fram av rovviltforliket at lisensfelling skal være det primære virkemiddelet for å regulere jervebestanden, og at ekstraordinære uttak av valpekull av jerv over tid skal reduseres til et minimum. Med ekstraordinære uttak mener vi våre vedtak eller beslutninger om å felle jerv, som Statens naturoppsyn gjennomfører i tråd med fellingsinstruksen.

2. Overvåkingen av jerv i Skandinavia

Offentlige vedtak som kan få følger for naturmangfoldet skal bygge på vitenskapelig kunnskap om artenes bestandssituasjon, hva som påvirker bestanden og effekten av påvirkningene. Vi er derfor avhengige av gode bestandstall for å følge opp rovviltpolitikken.

Rovdata har ansvaret for det nasjonale overvåkningsprogrammet i Norge, som er en del av den felles skandinaviske overvåkingen. Miljødirektoratet og Naturvårdsverket har utarbeidet felles retningslinjer og metodikk for overvåkingen av jerv. Rovdata har ansvaret for å formidle, drifte og utvikle nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt og er den sentrale leverandøren av data om status og utvikling i rovviltbestandene til alle forvaltningsledd.

Som en del av arbeidet med ett, felles overvåkningsprogram for rovvilt i Skandinavia, leverer Rovdata bestandsstatusrapporter for Norge og samlet for Norge og Sverige. Rapporteringsfristen for overvåking av jerv i Norge er 1. oktober hvert år.

3. Bestandssituasjonen for jerv 2024

Hiregistreinger

NINA Rapport 2500 gir siste oversikten over verifiserte valpekull av jerv i Norge. Den gir også et bestandsestimat basert på registreringene av kull. Det ble i 2024 påvist 61 valpekull av jerv i Norge, som gir en estimert bestand på omkring 350 voksne individer og er omtrent på samme nivå som i fjor.

Tabell 1. Antall registrerte ynglinger i perioden 2022–2024 og et bestandsestimat på antall jerv ett år og eldre i Norge. Antall kull inkluderer hiuttak som er gjennomført i perioden. Region 1 (Vestland, Rogaland og Vest-Agder); region 2 (Aust-Agder, Vestfold og Telemark og Buskerud); region 3 (Oppland); region 4 (Østfold, Oslo og Akershus); region 5 (Hedmark); region 6 (Møre og Romsdal og Trøndelag); region 7 (Nordland); region 8 (Troms og Finnmark). Tallene er hentet fra NINA-rapport 2500. Bestandsmålene er beskrevet i [rovviltforskriften § 4](#).

Forvaltningsregion	Nasjonalt bestandsmål	2022	2023	2024	Gjennomsnitt	Antall jerv
Region 1	-	1	1	0	0,7	4,2
Region 2	-	0	0	0	0	-
Region 3	4	2	6	7	5,0	31,3
Region 4	-	0	0	1	0,3	1,8
Region 5	5	10	15	11	12,0	75,2
Region 6	10	9	16	20	15,0	94,0
Region 7	10	11	11	11	11,0	68,9
Region 8*	10 (3)	12 (5)	15 (5)	11 (4)	12,7 (4,7)	79,4
Sum	39	45	64	61	56,7	355,0**

* tallene i parentes angir valpekull av jerv i Finnmark fylke.

** disse tallene er fra populasjonsmodellen

I årene 2022-2024 ble det registrert henholdsvis 45, 64 og 61 kull på landsbasis (tabell 1). Antall påviste kull er høyere enn det nasjonale bestandsmålet på 39 årlige kull av jerv. Av de 61 ungekullene registrert i 2024 ble det gjennomført hiuttak i ni tilfeller, slik at netto antall overlevende før beitesesongen 2024 var 52 kull.

DNA-registreringer

Jerv bestanden i Norge og Sverige overvåkes også ved innsamling av DNA. [NINA Rapport 2535](#) gir siste oppdaterte informasjon om bestanden ved bruk av DNA-metoden. Det er identifisert 915 dyr i Norge, Sverige og Finland, hvorav 345 har midtpunkt i Norge. Rapporten gir også et estimat

for den norske delbestanden på 376 individer, basert på en romlig fangst-gjenfangst modell. Vi viser til rapporten for detaljer om beregnede antall jerv per rovviltregion.

Avgang

Vi har omfattende kunnskap om den samlede belastningen jervebestanden blir utsatt for. Utover enkelte påkjørsler og predasjon, skjer avgangen av jerv i hovedsak gjennom lisensfelling og skadefelling, slik at miljøforvaltningen har god oversikt over den samlede belastning.

Fra vedtak om lisensfellingskvote til utløpet av lisensfellingsperioden 15. februar 2024 ble 64 døde jerver belastet kvoten. Av disse er 11 jerver felt i ekstraordinær skadefelling av Statens naturoppsyn.

Lisenskvotene for sesongen 2024/2025 er vist i tabell 2, kan være begrenset av hunndyrkvoter og til avgrensede områder innenfor regionene.

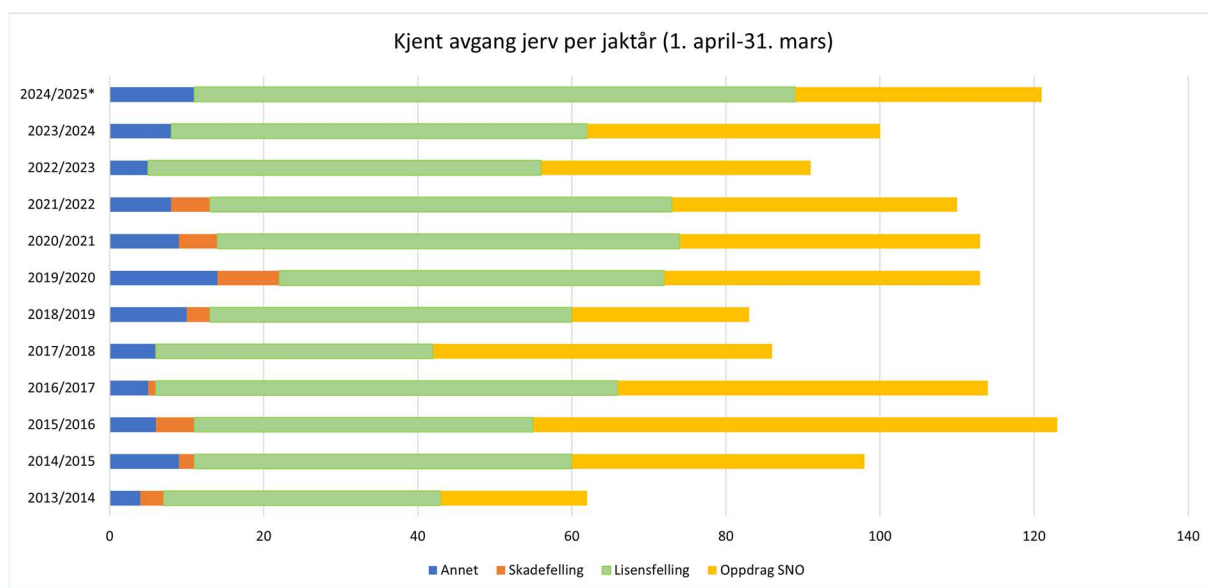
Tabell 2. Kvoter og felte jerv i Norge 20. august 2024 - 15. februar 2025. Region 1 (Vestland, Rogaland og Vest-Agder); region 2 (Aust-Agder, Vestfold og Telemark og Buskerud); region 3 (Oppland); region 4 (Østfold, Oslo og Akershus); region 5 (Hedmark); region 6 (Møre og Romsdal og Trøndelag); region 7 (Nordland); region 8 (Troms og Finnmark). [Rovviltforskriften § 4.](#)

Forvaltningsregion	Kvote lisensfelling 2024 - 2025	Belastet lisenskvote 20. august 2024 - 15. februar 2025
Region 1	8	1
Region 2	2	2
Region 3	10	10
Region 4	1	0
Region 5	35	32
Region 6	30	23
Region 7	15	10
Region 8	37	12
Totalt	138	90

Miljødirektoratet vurderer hvert år om det er behov for ekstraordinære fellinger av jerv for å forhindre skader på husdyr og tamrein. Dette er uttak som gjennomføres av Statens naturoppsyn (SNO) på oppdrag fra Miljødirektoratet. Det kan være uttak av enkeltdyr eller uttak av ynglehi. Informasjon om beslutninger om ekstraordinære uttak av jerv utført sesongen 2024/2025 kan finnes [her](#). Under fanen *Ekstraordinære uttak* ligger en tabell som oppdateres jevnlig og viser beslutninger og vedtak om uttak av jerv, samt felte dyr denne vinteren. Det ble i

løpet av vinteren 2023/2024 avlivet i alt 37 jerv av Statens naturoppsyn på oppdrag fra Miljødirektoratet: [37 jerver avlivet i ekstraordinære uttak | Miljødirektoratet \(ntb.no\)](https://www.miljodirektoratet.no/37-jerver-avlivet-i-ekstraordinære-uttak)

Kjente data for avgang av jerv for jaktårene 2013/2014 til 2023/2024 er fremstilt i figur 1, samt foreløpige data for inneværende jaktår per 30. mars 2025.

Figur 1. Viser data over kjent avgang av jerv for jaktårene (1. april – 31. mars) 2013/2014 til 2023/2024, samt foreløpige data for inneværende jaktår per 30. mars 2025. Kategorien lisensfelling viser antall dyr felt av lisensjegere under lisensfelling, kategorien skadefelling omfatter dyr felt av lokale fellingslag, kategorien Oppdrag SNO er ekstraordinære uttak utført av Statens Naturoppsyn på oppdrag fra Miljødirektoratet, kategorien annen avgang inneholder all annen registrert avgang (kilde: Rovbase30).

Det ble i perioden fra 1. april 2023 til 31. mars 2024 registrert 100 døde jerver i Norge. Noe som er en økning på 9 dyr målt mot samme periode foregående sesong. I tilsvarende periode ble det registrert 21 døde jerver i Sverige, som var en nedgang på 15 dyr fra året før.

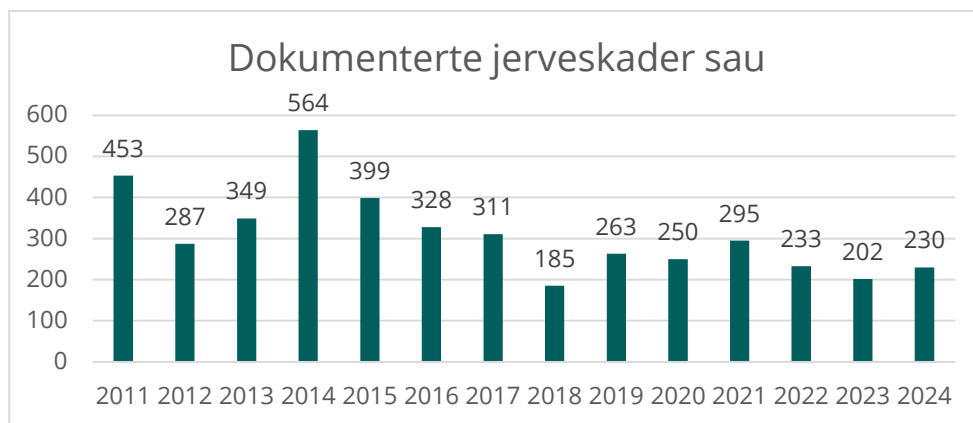
Fra 1. april 2024 til 30. mars 2025 er det registrert 121 døde jerver i Norge og 46 i Sverige. Vi har ikke data for felling av jerv i Finland og Russland.

4. Skadesituasjon og erstatning for rovviltskader

Alle kadaver av sau og tamrein som meldes inn til Statens naturoppsyn blir undersøkt og lagret i Rovbase og inngår som del av grunnlaget for å utbetale erstatning for tapte dyr til rovvilt.

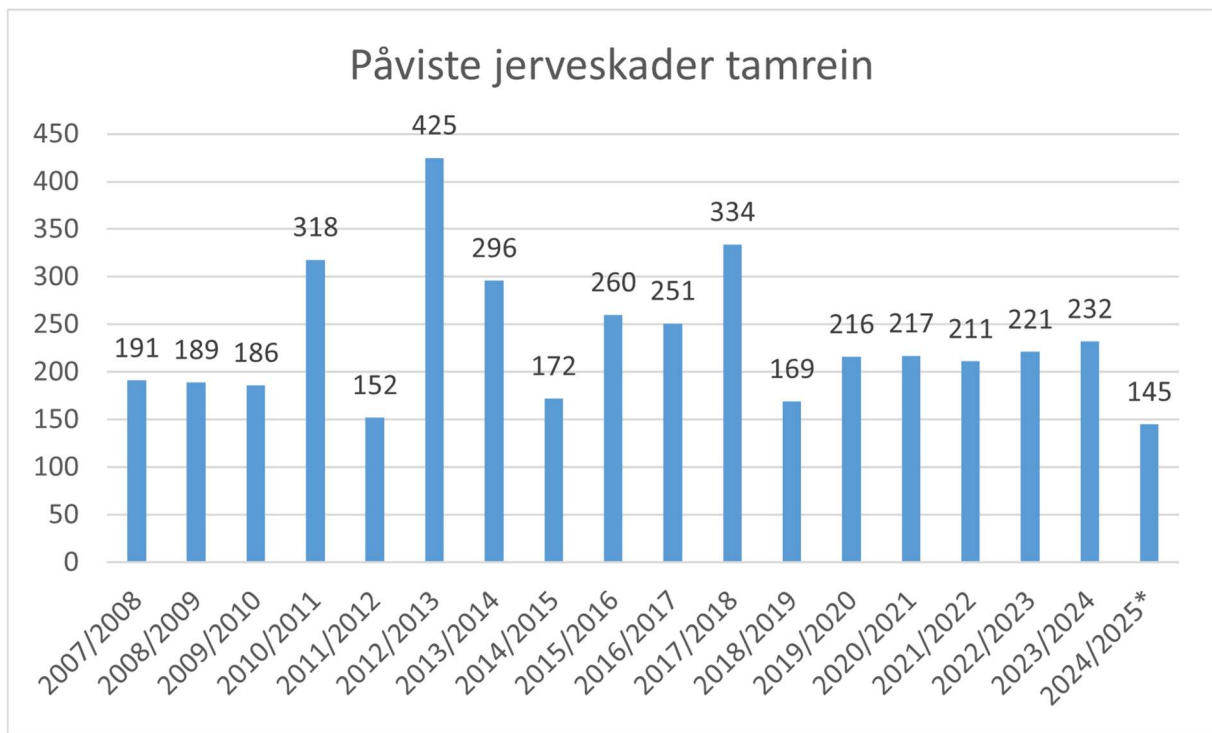
Tallene for påviste tap av sau til jerv siste de siste femten årene fremgår av figur 2. 2014 representerte et toppår i dokumenterte skader av jerv på sau med 564 påviste skader, de siste

årene har antallet vært mellom 200-300. Andelen jerveskader av de samlede påviste rovviltskadene på sau og lam har i snitt ligget på rundt 20 %.

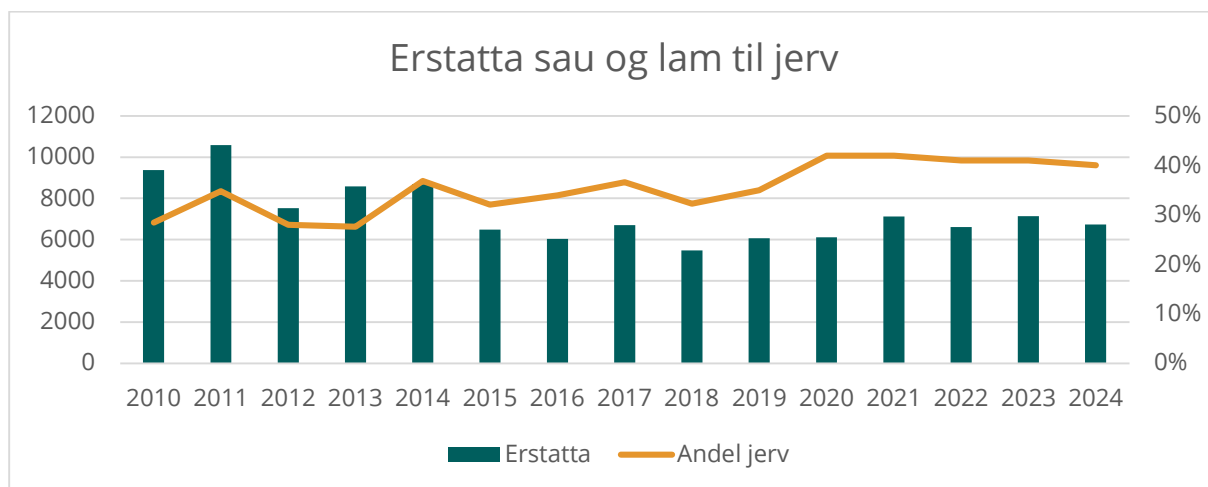
Figur 2: Påviste skader på sau forårsaket av jerv (vurderingskategoriene "dokumentert" og "antatt sikker") i Norge perioden 2010-2024. Tallene inkluderer skadde, ikke avlivede dyr.

Beitesesongen 2012/2013 representerte et toppår for påviste skader av jerv på tamrein, mens de siste årene har vært på rundt gjennomsnittet for 10-års perioden. Jerv var i 2023/2024 årsaken til ca. 20 % av alle de påviste tapene av tamrein til fredet rovvilt.

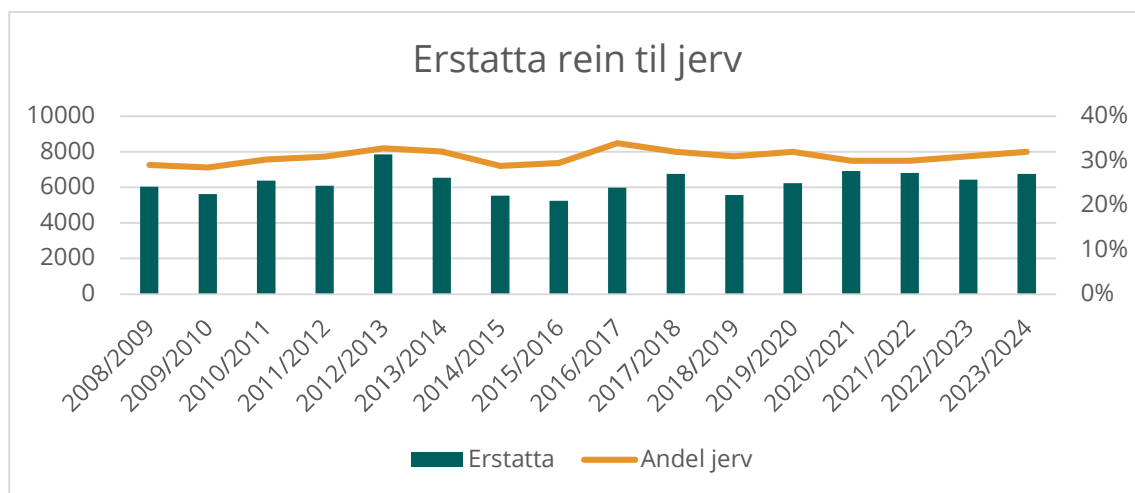
Figur 3. Påviste skader på tamrein forårsaket av jerv (vurderingskategoriene "dokumentert" og "antatt sikker") i Norge reindriftsårene 2010/2011–2024/2025*. Tallene inkluderer skadde, ikke avlivede dyr. * er påviste skader i reindriftsåret 2024/2025 til og med 30. mars 2025. Vi gjør oppmerksom på at i forrige versjon av faglig grunnlag for felling av jerv, oppdatert 15. januar 2025 var oppgitt feil antall påviste jerveskader på tamrein. Det riktige tallet er 145 per 15. mars 2025.

Utbetalte erstatninger for sau og lam til jerv har lagt relativt stabilt de siste ti årene (figur 4), og andelen jerveskader av den samlede erstatningen til rovvilt har vært på omtrent 40 % de siste år. For beitesesongen 2024 ble det utbetalt erstatning for 6737 sau og lam som tapt til jerv.

Figur 4. Sau og lam erstattet som tapt til jerv (tall på venstre akse) og andelen jerv av samlet erstatning av sau og lam til rovvilt (i prosent, høyre akse) i Norge årene 2010-2024.

Andelen tamrein erstattet som tapt til jerv har vært relativt konstant de siste ti årene (fig. 5). For reindriftsåret 2023/2024 ble det erstattet 6760 tamrein som tapt til jerv, noe som utgjorde 33 % av den samlede rovvilterstatningen for tamrein.

Figur 5. Tamrein erstattet som tapt til jerv (tall på venstre akse) og andelen erstattet til jerv av samlet erstatning tamrein til rovvilt (i prosent, høyre akse) i Norge årene 2008/2009-2023/2024.

Sagfjord Beitelag

8260 Innhavet

14.05.2025

Statsforvalteren i Nordland

Miljøvernavdelingen

Søknad om uttak av jervynglinger

Det er pr nå dokumentert to jerveynglinger i Hamarøy, samt 4 ynglinger av gaupe om den siste blir godkjent. Det sier seg selv at med 35 -40 gauper og jerver inklusive avkom, er det en uholdbar situasjon og slippe beitedyr i utmarka.

Sauebøndene har bitt tennene sammen i mange år nå og stått på og gjort tiltak for å minske tapene og fortsette i ei næring der vi har hatt tro på at matproduksjon, spesielt i nord, er nødvendig for både beredskap og for at vi skal ha en størst mulig nasjonal matproduksjon. Nå må myndighetene, politikere og forvaltning, bestemme seg for om vi skal ha matproduksjon i hele landet eller om Nord- Norge skal legges øde slik som i Sverige.

Todelt målsetting javel, men det finnes en grense for hvor mye vi kan utsette beitedyra våre for. Skal vi ha rovvilt i Norge så må bestanden være så lav at det går å leve med, og fordelingen på antall ynglinger må bli mer rettferdig. Nordland er for smalt til ha 10 ynglinger av både gaupe og jerv.

Nå er det opp til forvaltningen å berge selvforsyningen og beitenæringen i store deler av Nordland. Vi forventer at det blir gjort tiltak slik at de to jervynglingene blir fjernet før dyra slippes i utmarka i månedsskifte mai/juni.

Sagfjord Beitelag

Ragnhild Engan epost krokan@online.no

Ieder

Fra: Lars Mikkell Sara[larsmikkell@gmail.com]

Sendt: 22.05.2025 21:53:45

Til: Postmottak Miljødirektoratet;Øyvind Skogstad;egil.sletteng@gmail.com;Postmottak SFNO;pero sara[post@miljodir.no;Oyvind.Skogstad@miljodir.no;egil.sletteng@gmail.com;sfnopost@statsforvalteren.no;perosara@gmail.com]

Tittel: Skadefelling Frostisen.

Hei.

Viser til dialog via miljødirektoratets vakt tlf, sist den 19.05.2025.

Er ikke kommet noen respons fra forvaltningen i denne sak etter denne samtalen, og etterlyser herved videre dialog og korrespondanse.

17 mai.2025 ble lokalt SNO (Egil Sletteng) tipset pr.tlf om sylfersk observasjon av jervetispe med kvalper gjort innenfor Frostisens reinbeiteområde.

SNO/Statsforvalteren rykket ut den 18. mai for verifikasjon av dette tipset, dette er dokumentert.

Observasjon er gjort i ett område som er sårbart for reinkalving, og er en meget høy trussel mot både norsk og svensk reindrift.

Frostisen RBD (nor), Unna Tjerusj (swe), Baste Cearu (swe) og Sirges (swe)

Vi i Frostisen RBD søker og krever herved om at denne ynglingen må taes ut umiddelbart!

Jeg er sikker på at de svenske berørte samebyer også stiller seg bak dette kravet.

Det har nylig vært forsøk på hi uttak innad i Frostisen, men ikke blitt utført. Dette må telles med i begrunnelse for videre forsøk på ny felling.

Allerede nå er det registrert flere ynglinger i Nordland enn det rovvilt forliket har bestemt.

Det skal være maks 10 ynglinger i Nordland og 39 nasjonalt.

Pr.22.05 er det registrert 16 ynglinger i Nordland, og 40 nasjonalt. Altså 6 flere i Nordland, enn det skal være.

Over 41% av ynglingen hittil nasjonalt i år er registrert i Nordland.

Vi i Frostisen alene har 4 ynglinger registrert. Narvik og Hamarøy kommune, dvs. 25%.

Dette er meget høyt talt ift. hva næringen vår kan tåle.

Nå må forvaltningen få ut fingeren å reagere, sette igang tiltak og ikke somle!

Lars M. Sara, Frostisen RBD

Roviltnemnda i region 7
Moloveien 10
8002 BODØ

Trondheim, 23.05.2025

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2025/6042

Saksbehandler:
Siri Hånes Langen

Beslutning om ekstraordinært uttak av jervehi i Rana kommune - rovviltregion 7

Miljødirektoratet beslutter å felle jervetispe med valper på bakgrunn av mistanke om yngling på kjent lokalitet i Rana kommune.

Vi stiller følgende vilkår til fellingen:

1. Statens naturoppsyn (SNO) er ansvarlig for å gjennomføre fellingsforsøket i tråd med instruksen for det statlige fellingslaget ved uttak av vilt.
2. SNO kan felle jervetispe og hennes valper på kjent lokalitet (J-NN0-020) i Rana kommune.
3. Beslutningen gjelder i tidsrommet 26. mai - 1. juni 2025.
4. Miljødirektoratet kan trekke tillatelsen tilbake.

Beslutningen er tatt etter naturmangfoldlovens § 18 tredje ledd og første ledd b) og rovviltforskriften § 13. Du finner [naturmangfoldloven](#) og [rovviltforskriften](#) i sin helhet på Lovdata.no. [Representantforslag 163 S \(2010-2011\)](#) (Stortinget.no) ligger også til grunn for vurderingene.

Vi viser til vedlegget "Faglig grunnlag for felling av jerv i Norge 30. mars 2025".

Bakgrunn for saken

Jerven er fredet. Det er likevel mulig å felle jerv, blant annet for å hindre skade på husdyr eller tamrein. Vilkårene for en fellingstillatelse er at fellingen ikke skal være til skade for bestandens overlevelse, og at formålet ikke kan bli oppnådd på annen tilfredsstillende måte.

Stortingets rovviltforlik fra 2011 gir føringene for forvaltningen av rovvilt i Norge. Den todelte målsettingen i forliket, som vektlegger både rovviltbestandens overlevelse og hensynet til levedyktige beitenæringer, er det grunnleggende prinsippet i forvaltningen.

Stortinget har fastsatt et nasjonalt mål om 39 årlige kull av jerv med delmål fordelt på fem av de åtte rovviltregionene. De regionale rovviltnemndene har i sine forvaltningsplaner for rovvilt lagt grunnlaget for en geografisk differensiert forvaltning innenfor regionene, med prioriterte jerveområder og prioriterte beiteområder.

Det går fram av rovviltforliket at det er et mål at lisensfelling skal være det primære virkemiddelet for å regulere jervebestanden for å forhindre skader på husdyr og tamrein. Ekstraordinære uttak av valpekull av jerv over tid, kan på denne måten reduseres til et minimum. Med ekstraordinære uttak mener vi våre vedtak eller beslutninger om skadefelling av jerv, som Statens naturoppsyn gjennomfører i tråd med fellingsinstruksen.

Bestandssituasjon og overvåkning av jerv i region 7

Stortinget har fastsatt følgende bestandsmål for jerv, målt i årlige valpekull:

- Antall valpekull for landet: 39
- Antall valpekull for regionen: 10

Tall fra overvåkningen av jerv i regionen viser følgende:

- Påviste valpekull i 2024: 11
- Påviste valpekull i perioden 2022-2024: 11, 11, 11
- Gjennomsnittlig antall valpekull etter ekstraordinære uttak de siste tre årene: 10,3
- Påviste valpekull hittil i sesongen: 19

Skadesituasjon og erstatninger for rovviltskader i region 7

Statsforvalteren i Nordland utbetalte i 2024 erstatninger for 63 sau og 652 lam som tap til jerv.

Statsforvalteren i Nordland utbetalte også erstatning for 3363 tamrein som tap til rovvilt i reindriftsåret 2023/2024. 35,7 prosent av dette ble erstattet som tap til jerv.

Miljødirektoratets vurderinger

Det er i de siste tre årene 2022, 2023 og 2024 registrert 45, 64 og 61 valpekull av jerv i Norge. I samme periode er det tatt ut 5, 9 og 9 valpekull i ekstraordinære uttak, i tillegg til uttak av enkelt dyr.

Rovviltnemnda i region 7 vedtok en lisensfellingskvote på 15 jerver i regionen. Totalt er det i løpet av vinterens lisensfellingsperiode 10 jerver som er avregnet mot lisenskvotevedtaket. Det inkluderer ekstraordinært uttak av ett individ, utført av SNO i Narvik.

Den aktuelle lokaliteten for uttak har antatt sikker yngling og ligger nærme kalvingsområdene til Saltfjellet reinbeitedistrikt. Vi viser til brev fra Klima og miljødepartementet 30. april 2024 om tiltak for å redusere tap av tamrein under kalvingsperioden, hvor det framgår:

Der lisensfelling ikke gir tilfredsstillende uttelling, skal miljøforvaltningen så langt det er mulig sørge for at resterende kvote tas ut i de områdene der lisensfelling er gitt. Uttak i eller i tilknytning til kalvingsområder for tamrein skal prioriteres. Miljødirektoratet skal gi dette svært høy prioritet.

Vi har lagt avgjørende vekt på skadehistorikken og skadepotensialet for tamrein og sau. I tillegg har vi lagt vekt på:

- bestandssituasjonen for jerv i regionen

- den geografiske differensieringen av prioriterte beiteområder og forvaltningsområdet for jerv nedfelt i forvaltningsplanen
- rovviltnemndas årlige prioritering av aktuelle områder for uttak
- den nasjonale bestandsstatusen for jerv

i har vurdert prinsippene for offentlig beslutningstaking i naturmangfoldloven. Vi legger til grunn at de regionale rovviltnemndene har ivaretatt hensynene i naturmangfoldloven § 12. Vi mener at uttaket ikke vil være til skade for bestandens overlevelse. Det vil heller ikke komme i konflikt med det nasjonale bestandsmålet for jerv.

Det finnes ikke annen tilfredsstillende løsning enn et ekstraordinært uttak av jerv i området.

Berørte i saken mottar en kopi av dette brevet.

Klagerett

Dette er en beslutning, og ikke et enkeltvedtak. Det er derfor ikke mulig å klage.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Susanne Hanssen
fung. seksjonsleder

Siri Hånes Langen
seniorrådgiver

Kopi til:

Statens naturoppsyn

RANA KOMMUNE

SALTFJELLET REINBEITEDISTRIKT

Postboks 173

c/o Olof Anders Kuhmunen Luonos 14

8601

MO I RANA

8255

RØKLAND

Vedlegg

- 1 Faglig grunnlag for felling av jerv 30. mars 2025

Roviltnemnda i region 7
Moloveien 10
8002 BODØ

Trondheim, 23.05.2025

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2025/6042

Saksbehandler:
Siri Hånes Langen

Beslutning om videreføring av ekstraordinært uttak av jervehi i Beiarn kommune - rovviltregion 7

Vi viser til våre beslutninger om uttak av jervetispe med valper på kjent lokalitet i Beiarn kommune. Det har ikke lyktes med uttak av jervetispe og hennes valper på denne lokaliteten, og Miljødirektoratet viderefører nå tillatelsen.

Tidligere gitt oppdrag om felling av jerv videreføres. Følgende vilkår er gjeldende:

- Statens naturoppsyn (SNO) er ansvarlig for å gjennomføre fellingsforsøket i tråd med instruksen for det statlige fellingslaget ved uttak av vilt.
- SNO kan felle tispe og hennes valper på kjent lokalitet (J-NN0-038) i Beiarn kommune.
- Beslutningen gjelder tidsrommet 26. mai til 1. juni 2025.
- Miljødirektoratet kan trekke beslutningen tilbake.

Beslutningen er tatt etter naturmangfoldlovens § 18 tredje ledd og første ledd b), jf. §§ 7-12 og rovviltforskriften § 13. Du finner [naturmangfoldloven](#) og [rovviltforskriften](#) i sin helhet på Lovdata.no. [Representantforslag 163 S \(2010-2011\)](#) (Stortinget.no) ligger også til grunn for vurderingene.

For nærmere informasjon om bakgrunn og vurderinger knyttet til beslutningen viser vi til beslutning datert 9. mai 2025: [Beslutning om ekstraordinært uttak av jervehi i Beiarn kommune – rovviltregion 7](#).

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Susanne Hanssen
fung. seksjonsleder

Siri Hånes Langen
seniorrådgiver

Kopi til:

Statens naturoppsyn

BEIARN KOMMUNE

SALTFJELLET REINBEITEDISTRIKT

Nedre Beiarveien 906

c/o Olof Anders Kuhmunen Luonos 14

8110

MOLDJORD

8255

RØKLAND

Roviltnemnda i region 7
Moloveien 10
8002 BODØ

Trondheim, 23.05.2025

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2025/6042

Saksbehandler:
Siri Hånes Langen

Beslutning om ekstraordinært uttak av jervehi i Saltdal kommune - rovtregion 7

Miljødirektoratet beslutter å felle jervetispe med valper på bakgrunn av mistanke om yngling på kjent lokalitet i Saltdal kommune.

Vi stiller følgende vilkår til fellingen:

- Statens naturoppsyn (SNO) er ansvarlig for å gjennomføre fellingsforsøket i tråd med instruksen for det statlige fellingslaget ved uttak av vilt.
- SNO kan felle tispe og hennes valper på kjent ynglelokalitet (J-NN0-044) i Saltdal kommune.
- Beslutningen gjelder i tidsrommet 26. mai til 1. juni 2025.
- Miljødirektoratet kan trekke tillatelsen tilbake.

Beslutningen er tatt etter naturmangfoldlovens § 18 tredje ledd og første ledd b) og rovtviltforskriften § 13. Du finner [naturmangfoldloven](#) og [rovtviltforskriften](#) i sin helhet på Lovdata.no. [Representantforslag 163 S \(2010-2011\)](#) (Stortinget.no) ligger også til grunn for vurderingene.

Vi viser til vedlegget "Faglig grunnlag for felling av jerv i Norge 2025".

Bakgrunn for saken

Jerven er fredet. Det er likevel mulig å felle jerv, blant annet for å hindre skade på husdyr eller tamrein. Vilkårene for en fellingstillatelse er at fellingen ikke skal være til skade for bestandens overlevelse, og at formålet ikke kan bli oppnådd på annen tilfredsstillende måte.

Stortingets rovtviltforlik fra 2011 gir føringene for forvaltningen av rovtvilt i Norge. Den todelte målsettingen i forliket, som vektlegger både rovtviltbestandens overlevelse og hensynet til levedyktige beitenæringer, er det grunnleggende prinsippet i forvaltningen.

Stortinget har fastsatt et nasjonalt mål om 39 årlige kull av jerv med delmål fordelt på fem av de åtte rovtviltregionene. De regionale rovtviltnemndene har i sine forvaltningsplaner for rovtvilt lagt grunnlaget for en geografisk differensiert forvaltning innenfor regionene, med prioriterte jerveområder og prioriterte beiteområder.

Det går fram av rovviltforliket at det er et mål at lisensfelling skal være det primære virkemiddelet for å regulere jervebestanden for å forhindre skader på husdyr og tamrein. Ekstraordinære uttak av valpekull av jerv over tid, kan på denne måten reduseres til et minimum. Med ekstraordinære uttak mener vi våre vedtak eller beslutninger om skadefelling av jerv, som Statens naturoppsyn gjennomfører i tråd med fellingsinstruksen.

Bestandssituasjon og overvåkning av jerv i region 7

Stortinget har fastsatt følgende bestandsmål for jerv, målt i årlige valpekull:

- Antall valpekull for landet: 39
- Antall valpekull for regionen: 10

Tall fra overvåkningen av jerv i regionen viser følgende:

- Påviste valpekull i 2024: 11
- Påviste valpekull i perioden 2022-2024: 11, 11, 11
- Gjennomsnittlig antall valpekull etter ekstraordinære uttak de siste tre årene: 10,3
- Påviste valpekull hittil i sesongen: 19

Skadesituasjon og erstatninger for rovviltskader i region 7

Statsforvalteren i Nordland utbetalte i 2024 erstatninger for 63 sau og 652 lam som tap til jerv.

Statsforvalteren i Nordland utbetalte også erstatning for 3363 tamrein som tap til rovvilt i reindriftsåret 2023/2024. 35,7 prosent av dette ble erstattet som tap til jerv.

Miljødirektoratets vurderinger

Det er i de siste tre årene 2022, 2023 og 2024 registrert 45, 64 og 61 valpekull av jerv i Norge. I samme periode er det tatt ut 5, 9 og 9 valpekull i ekstraordinære uttak, i tillegg til uttak av enkelt dyr.

Rovviltnemnda i region 7 vedtok en lisensfellingskvote på 15 jerver i regionen. Totalt er det i løpet av vinterens lisensfellingsperiode 10 jerver som er avregnet mot lisenskvotevedtaket. Det inkluderer ekstraordinært uttak av ett individ, utført av SNO i Narvik.

Direktoratet konstaterer at lisensfelling av jerv ikke har vært tilstrekkelig for å regulere bestanden av jerv og dermed redusere skadepotensialet overfor reindriftsnæringen i denne delen av region 7.

Den aktuelle lokaliteten for uttak har påvist yngling, ligger nærme kalvingsområdene og i sommerbeiteområdene til Balvatn reinbeitedistrikt. Formelt ligger ynglingen innenfor forvaltningsområdet for jerv. Vi viser til brev fra Klima og miljødepartementet 30. april 2024 om tiltak for å redusere tap av tamrein under kalvingsperioden, hvor det framgår:

Der lisensfelling ikke gir tilfredsstillende uttelling, skal miljøforvaltningen så langt det er mulig sørge for at resterende kvote tas ut i de områdene der lisensfellingen er gitt. Uttak i eller i tilknytning til kalvingsområder for tamrein skal prioriteres. Miljødirektoratet skal gi dette svært høy prioritet.

Vi har lagt avgjørende vekt på skadehistorikken og skadepotensialet for tamrein og sau. I tillegg har vi lagt vekt på:

- bestandssituasjonen for regionen
- den geografiske differensieringen av prioriterte beiteområder og forvaltningsområdet for jerv nedfelt i forvaltningsplanen
- rovviltnemndas årlige prioritering av aktuelle områder for uttak
- den nasjonale bestandsstatusen for jerv

Vi har vurdert prinsippene for offentlig beslutningstaking i naturmangfoldloven. Vi legger til grunn at de regionale rovviltnemndene har ivaretatt hensynene i naturmangfoldloven § 12. Vi mener at uttaket ikke vil være til skade for bestandens overlevelse. Det vil heller ikke komme i konflikt med det nasjonale bestandsmålet for jerv.

Det finnes ikke annen tilfredsstillende løsning enn et ekstraordinært uttak av jerv i området.

Berørte i saken mottar en kopi av dette brevet.

Klagerett

Dette er en beslutning, og ikke et enkeltvedtak. Det er derfor ikke mulig å klage.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Susanne Hanssen
fung. seksjonsleder

Siri Hånes Langen
seniorrådgiver

Kopi til:

Statens naturoppsyn

SALTDAL KOMMUNE

BALVATN REINBEITEDISTRIKT

Kirkegata 23

c/o Kristine Blind Helland Saltfjellveien 2086

8250 ROGNAN

8255 RØKLAND

Vedlegg

1 Faglig grunnlag for felling av jerv 30. mars 2025

STATSFORVALTEREN I NORDLAND

Postboks 1405

8002 BODØ

Deres ref:

Vår ref
2025/533-2

Saksbehandler
Trine Olvik

Dato
27.05.2025

MELDING OM POLITISK VEDTAK - Vedtak Uttalelse om rovviltforvaltning og utfordringer for beitenæringer i Hamarøy - 2025

Kommunestyrets behandling av sak 62/2025 i møte den 22.05.2025:

De underrettes herved om at det er fattet følgende vedtak:

Hamarøy kommunestyre avgir følgende uttalelse til rovviltnemnda region 7, Statsforvalteren i Nordland, Miljødirektoratet og Klima- og miljødepartementet:

Hábmera suohkan/Hamarøy kommune ber om at det snarest mulig gjennomføres hiuttak og/eller annen form for ekstraordinær felling av jerv i ytre Hamarøy (beiteprioritert område) før beitesesongen 2025 starter.

Hábmera suohkan/Hamarøy kommune ber om at jervesonen i Hamarøy flyttes lengre øst av hensyn til beiteområder i Sagvassdalen og Musken.

Hábmera suohkan/Hamarøy kommune er sterkt bekymret for veksten i rovviltbestanden i kommunen. Det er dokumentert flere familiegrupper av gaupe årlig de senere årene, i tillegg til to jerveynglinger dokumentert våren 2025. Dette utgjør et utilbørlig press på beitenæringene som ikke kan aksepteres.

Med hilsen

Trine Olvik
Utvalgssekretær

Dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur

Vedlegg

1 Saksframlegg med vedtak

Hovedmottakere:

Rovviltnemnda region 7

Statsforvalteren i Nordland

Miljødirektoratet

Klima- og miljødepartementet

Kopi til:

Ragnhild Engan

Hamarøyveien 3365

Britt Kristoffersen Løksa

Vestfjordveien 1501

Ássjetjieggidus/Saksutredning

Arkivreferanse: 2025/533-1

Saksbehandler: Syed Moiz Hasnain

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
62/25	22.05.2025	Kommunestyret

Uttalelse om rovviltforvaltning og utfordringer for beitenæringer i Hamarøy – 2025

Ordførerens innstilling

Hamarøy kommunestyre ber om at det snarest mulig gjennomføres hiuttak og/eller annen form for ekstraordinær felling av jerv i ytre Hamarøy før beitesesongen 2025 starter.

Kommunestyrets behandling av sak 62/2025 i møte den 22.05.2025:

Behandling

Ordfører Britt Kristoffersen Løksa leser ordførers innstilling og åpner for debatt.

Omforent forslag til vedtak i sak 62 (forslag fra Hanne Sofie Juntunen Jenssen for Sp/Ap/Sv med tillegg fra Jørgen Kintel, H):

Hamarøy kommunestyre avgir følgende uttalelse til rovviltnemnda region 7, Statsforvalteren i Nordland, Miljødirektoratet og Klima- og miljødepartementet:

Hábmera suohkan/Hamarøy kommune ber om at det snarest mulig gjennomføres hiuttak og/eller annen form for ekstraordinær felling av jerv i ytre Hamarøy (beiteprioritert område) før beitesesongen 2025 starter.

Hábmera suohkan/Hamarøy kommune ber om at jervesonen i Hamarøy flyttes lengre øst av hensyn til beiteområder i Sagvassdalen og Musken.

Hábmera suohkan/Hamarøy kommune er sterkt bekymret for veksten i rovviltbestanden i kommunen. Det er dokumentert flere familiegrupper av gaupe årlig de senere årene, i tillegg til to jerveynglinger dokumentert våren 2025. Dette utgjør et utilbørlig press på beitenæringene som ikke kan aksepteres.

Votering: Omforent forslag fra Sp/Ap/Sv og H blir enstemmig vedtatt.

Vedtak

Hamarøy kommunestyre avgir følgende uttalelse til rovviltnemnda region 7, Statsforvalteren i Nordland, Miljødirektoratet og Klima- og miljødepartementet:

Hábmera suohkan/Hamarøy kommune ber om at det snarest mulig gjennomføres hiuttak og/eller annen form for ekstraordinær felling av jerv i ytre Hamarøy (beiteprioritert område) før beitesesongen 2025 starter.

Hábmera suohkan/Hamarøy kommune ber om at jervesonen i Hamarøy flyttes lengre øst av hensyn til beiteområder i Sagvassdalen og Musken.

Hábmera suohkan/Hamarøy kommune er sterkt bekymret for veksten i rovviltbestanden i kommunen. Det er dokumentert flere familiegrupper av gaupe årlig de senere årene, i tillegg til to jerveynglinger dokumentert våren 2025. Dette utgjør et utilbørlig press på beitenæringene som ikke kan aksepteres.

Sakens bakgrunn og faktagrunnlag

Kommunen v/ ordfører har fått flere henvendelser om bekymring for en økende rovviltbestand i Hamarøy. Det dagsaktuelle er at det er registrert og dokumentert to jerveynglinger i kommunen. Kommunen har også mottatt kopi av brev fra Sagfjord beitelag, til Statsforvalteren, der det bes om at det gjennomføres hiuttak av jerv.

Jerv i Hamarøy

Nasjonalt bestandsmål for hvor mange valpekull med jerv som skal fødes hvert år er fastsatt av Stortinget, og fordelt i forvaltningsregionene for rovvilt. For region 7 Nordland er bestandsmålet 10 kull. Se <https://rovdata.no/Jerv/Bestandsstatus.aspx>

Informasjon om dokumenterte og antatte jerveynglinger finnes tilgjengelig på nett hos rovdata.no der de publiserer Jervetelleren, med registrerte jervekull så langt i 2025. Av 14 ynglinger i region 7 er det ti nord for Saltfjellet, herav to i Hamarøy. De to er dokumentert.

Region 7				
	12.5.2025	Nordland	Hamarøy	Dokumentert
	6.5.2025	Nordland	Narvik	Antatt
	6.5.2025	Nordland	Rana	Dokumentert
	29.4.2025	Nordland	Saltdal	Antatt
	29.4.2025	Nordland	Rana	Dokumentert
	29.4.2025	Nordland	Grane	Dokumentert
	26.4.2025	Nordland	Rana	Antatt
	23.4.2025	Nordland	Saltdal	Dokumentert
	20.4.2025	Nordland	Sørfold	Dokumentert
	9.4.2025	Nordland	Narvik	Dokumentert

	7.4.2025	Nordland	Fauske	Antatt
	7.4.2025	Nordland	Sørfold	Dokumentert
	7.4.2025	Nordland	Hamarøy	Dokumentert
	3.4.2025	Nordland	Narvik	Dokumentert

Gaupe i Hamarøy

Det nasjonale bestandsmålet for gaupe er fastsatt til 65 årlige familiegrupper. Dette er fordelt på forvaltningsregioner. Bestandsmålet for gaupe i Nordland (region 7) er 10 årlige familiegrupper. Bestandsstatusen de siste årene har imidlertid vist en økende trend med henholdsvis 6 familiegrupper i 2022, 11,5 familiegrupper i 2023 og 13,5 familiegrupper i 2024. Se <https://rovdata.no/Gaupe/Bestandsstatus.aspx>

Forvaltning av rovdyr

Formålet med den norske rovviltforvaltningen er å sikre bærekraftige bestander av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor rammene av dette overordnede målet skal forvaltningen ivareta hensynet til næringsutøvelse samt andre relevante samfunnsinteresser. Forvaltningen bygger på en differensiert tilnærming, der ulike hensyn vektlegges ulikt avhengig av geografisk område og den aktuelle rovviltarten. Det skal legges vekt på forutsigbarhet og lokal medvirkning, jf. rovviltforskriften § 1.

Et viktig verktøy er geografisk differensiert forvaltning med soner for hhv. beitedyr og rovdyr. I region 7 Nordland er det definert en jervesone, utenfor denne er det prioritert beiteområde. For gaupe er det ikke definerte soner i region 7, i stedet legger en til grunn en byrdefordeling der det legges stor vekt på at familiegruppene skal spres.

Rovviltnemnda region 7 har nylig (6. mai) fastsatt kvote for lisensfelling av jerv vinteren 2025/26. Kvoten er satt til 15 dyr, hvorav maks 7 tisper. Fellingsperioden for jerv er 20. august til 15. februar.

Fylket er delt inn i fellingsområder, og ved jaktstart er hele kvota tildelt samlet for alle fellingsområdene, unntatt de prioriterte jervsonene. Etter hvert som det felles dyr kan Statsforvalteren avgrense tildeling til de enkelte fellingsområdene ut fra hvor det er felt jerv, skadesituasjonen for sau og særlig for rein, bestandssituasjonen for jerv og føringer i forvaltningsplanen.

Årsrapporten for 2024 fra Rovviltnemnda i region 7 dokumenterer at nemnda fastsatte kvoter for betinget skadefelling av jerv på fire individer for perioden 2023–2024 og fem individer for perioden 2024–2025. Rapporten viser at det ikke ble foretatt uttak innenfor disse kvotene.

Videre fremgår det at nemnda også fastsatte kvoter for lisensfelling av jerv for de samme tidsrommene som ikke ble tatt ut. For begge periodene, henholdsvis 2023–2024 og 2024–2025, ble kvoten satt til 15 dyr. Av disse ble henholdsvis ni og syv individer felt i Nordland, noe som innebærer at kvoten ikke ble fullt utnyttet.

Nærmere informasjon kan finnes i forvaltningsplanen og aktuelle møtedokumenter for rovviltnemnda region 7. <https://www.rovviltnemnd.no/nb/region7/>

Tidligere uttalelse om rovviltutfordringer i Hamarøy

Hamarøy kommune tok våren 2024 initiativ til et møte om rovviltutfordringer, som ble gjennomført 18. april på Innhavet, med deltakelse og innlegg fra beitenæringene, rovviltnemnda region 7, Statsforvalteren i Nordland og Statens Naturoppsyn. Den gang var en stor bestand av gaupe med flere familiegrupper beskrevet som den største utfordringen, mens det ikke var dokumentert ynglinger av jerv de siste årene.

I etterkant av møtet vedtok hovedutvalg for samfunnsutvikling en uttalelse som gikk til flere aktuelle myndigheter.

Hovedutvalg for samfunnsutviklings behandling av sak 33/2024 i møte den 29.05.2024: Vedtak

1. Hábmera suohkan-Hamarøy kommune er bekymret for en økende rovviltbestand som setter beitenæringene under stadig press i vår kommune. Det er svært viktig at rovviltet forvaltes slik at det sikrer muligheten for bærekraftige beitenæringer i kommunen.
2. Hábmera suohkan-Hamarøy kommune viser til «tiltak som kan kompensere for ulemper» knyttet til rovvilt i regjeringens tiltakspakke for reindrift og energi. Det er positivt at det skal utredes tiltak for å redusere rovvilttap i særlig utsatte områder, og reduksjon av bestandsmålene for gaupe og jerv i de nordligste forvaltningsregionene. Det er viktig at dette arbeidet prioriteres og nye tiltak besluttet.
3. Hábmera suohkan-Hamarøy kommune ber om at det blir GPS-merket flere gauper i Nordland for å få et bedre kunnskapsgrunnlag om gaupers leveområder i fylket og dermed avstandsreglene. Ved flere GPS-merkede gauper i Nordland må noen merkes i Hamarøy.

FROSTISEN REINBEITEDISTRIKT
c/o Lars Mikkell Sara Einerveien 18
9325 BARDUFLOSS

Trondheim, 28.05.2025

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2025/6042

Saksbehandler:
Siri Hånes Langen

Avslag på søknad om å felle jerv i Frostisen reinbeitedistrikt – rovviltregion 7

Vi viser til søknad formulert som krav om uttak av jerv datert 22. mai 2025 fra Frostisen reinbeitedistrikt v/Lars Mikkell Sara. Vi viser også til reinbeitedistriktets etterlysning av svar på søknad 27. mai og telefonsamtale der vi informerte muntlig om avslag på søknaden 27. mai 2025.

Vedtak

Miljødirektoratet avslår søknaden om å felle jerv i Frostisen reinbeitedistrikt i region 7.

Vedtaket er fattet etter naturmangfoldloven § 18 første ledd bokstav b og rovviltforskriften § 13. Du finner [naturmangfoldloven](#) og [rovviltforskriften](#) i sin helhet på Lovdata.no.

[Representantforslag 163 S \(2010-2011\)](#) (Stortinget.no) ligger også til grunn for vurderingene.

Bakgrunnen for saken

Jerven er fredet. Det er likevel mulig å felle jerv, blant annet for å hindre skade på husdyr eller tamrein. Vilårene for fellingstillatelsen er at fellingene ikke skal være til skade for bestandens overlevelse, og at formålet ikke kan bli oppnådd på annen tilfredsstillende måte.

Stortingets rovviltforlik fra 2011 gir føringene for forvaltningen av rovvilt i Norge. Den todelte målsettingen i forliket, som vektlegger både rovviltbestandens overlevelse og hensynet til levedyktige beitenæringer, er det grunnleggende prinsippet i forvaltningen.

Stortinget har fastsatt et nasjonalt mål om 39 årlige kull av jerv med delmål fordelt på fem av de åtte rovviltregionene. De regionale rovviltmyndene har i sine forvaltningsplaner for rovvilt lagt grunnlaget for en geografisk differensiert forvaltning innenfor regionene, med prioriterte jerveområder og prioriterte beiteområder.

Det går fram av rovviltforliket at det er et mål at lisensfelling skal være det primære virkemiddelet for å regulere jervebestanden for å forhindre skader på husdyr og tamrein. Ekstraordinære uttak av valpekull av jerv over tid, kan på denne måten reduseres til et minimum. Med ekstraordinære

uttak mener vi våre vedtak eller beslutninger om skadefelling av jerv, som Statens naturoppsyn gjennomfører i tråd med fellingsinstruksen.

Bestandssituasjonen og overvåkingen av jerv i region 7

Stortinget har fastsatt følgende bestandsmål for jerv, målt i årlige valpekull:

- Antall valpekull for landet: 39
- Antall valpekull for regionen: 10

Tall fra overvåkingen av jerv i regionen viser følgende:

- Påviste valpekull i 2024: 11
 - Påviste valpekull i perioden 2022-2024: 11, 11, 11
 - Gjennomsnittlig antall valpekull etter ekstraordinære uttak de siste tre årene: 10,3
 - Påviste valpekull hittil i sesongen: 19
- Rapport om antall ungekull av jerv i regionen for 2025 publiseres av Rovdata 1. oktober.

Skadesituasjonen og erstatninger for rovviltskader i region 7

Statsforvalteren i Nordland utbetalte i 2024 erstatninger for 63 sau og 652 lam som tap til jerv.

Statsforvalteren i Nordland utbetalte også erstatning for 3363 tamrein som tap til rovvilt i reindriftsåret 2023/2024. 35,7 prosent av dette ble erstattet som tap til jerv.

Miljødirektoratets vurderinger

Det er i de siste tre årene 2022, 2023 og 2024 registrert 45, 64 og 61 valpekull av jerv i Norge. I samme periode er det tatt ut 5, 9 og 9 valpekull i ekstraordinære uttak, i tillegg til uttak av enkelt dyr.

Rovviltnemnda i region 7 vedtok en lisensfellingskvote på 15 jerver i regionen. Totalt ble det i løpet av vinterens lisensfellingsperiode 10 jerver som er avregnet mot lisenskvotevedtaket. Det inkluderer ekstraordinært uttak av ett individ, utført av SNO i Narvik.

Vi har lagt vekt på følgende i vurderingen vår:

- skadehistorikken og skadepotensialet på sau og tamrein i regionen
- bestandssituasjonen for jerv i regionen
- den geografiske differensieringen av prioriterte beiteområder og forvaltningsområdet for jerv nedfelt i forvaltningsplanen
- rovviltnemndas årlige prioritering av aktuelle områder for uttak
- den nasjonale bestandsstatusen for jerv

Tiltak, for eksempel lisensfelling har ikke vært tilstrekkelig for å regulere bestanden av jerv og/eller redusere skadepotensialet for beitenæringen i enkelte områder av region 7. Vi har derfor vedtatt å iverksette noen ekstraordinære uttak i regionen i løpet vinteren og våren.

Den aktuelle søknaden dreier seg om en hilokalitet i forvaltningsområdet av jerv. Selv om vi er enig med søker i at det er påvist flere ynglinger enn det som er målsetningen for region 7 i år, finner vi det ikke aktuelt å beslutte uttak av denne jervetispa og hennes unger.

Dere viser i søknaden til skadepotensialet på tamrein. Vi har forståelse for at dere er bekymret for faren for tap av tamrein til jerv i den kommende beitesesongen. Vi finner derimot grunn til å påpeke at det ikke er registrert skade på tamrein forvoldt av jerv i, eller i umiddelbar nærhet av, det aktuelle området på flere år.

Vi har vurdert opplysningene i saken. Det ikke er grunnlag for å gi tillatelse til å felle jerv i region i det aktuelle området.

Klagerett

Dere kan klage på vedtaket. Fristen for å klage er tre uker fra dere har mottatt dette brevet. Klagen sendes til Miljødirektoratet.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Susanne Hanssen
fung. seksjonsleder

Siri Hånes Langen
seniorrådgiver

Sagfjord Beitelag

Trondheim, 11.06.2025

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2025/6042

Saksbehandler:
Siri Hånes Langen

Avslag på søknad om å felle jerv i Hamarøy kommune – rovviltregion 7

Vi viser til søknaden om uttak av jerv datert 14. mai 2025 fra Sagfjord Beitelag.

Vedtak

Miljødirektoratet avslår søknaden om å felle jerv i Hamarøy kommune i rovviltregion 7.

Vedtaket er fattet etter naturmangfoldloven § 18 første ledd bokstav b og rovviltforskriften § 13. Dere finner [naturmangfoldloven](#) og [rovviltforskriften](#) i sin helhet på Lovdata.no.

[Representantforslag 163 S \(2010-2011\)](#) (Stortinget.no) ligger også til grunn for vurderingene.

Bakgrunnen for saken

Jerven er fredet. Det er likevel mulig å felle jerv, blant annet for å hindre skade på husdyr eller tamrein. Vilkårene for fellingstillatelsen er at fellingene ikke skal være til skade for bestandens overlevelse, og at formålet ikke kan bli oppnådd på annen tilfredsstillende måte.

Stortingets rovviltforlik fra 2011 gir føringene for forvaltningen av rovvilt i Norge. Den todelte målsettingen i forliket, som vektlegger både rovviltbestandens overlevelse og hensynet til levedyktige beitenæringer, er det grunnleggende prinsippet i forvaltningen.

Stortinget har fastsatt et nasjonalt mål om 39 årlige kull av jerv med delmål fordelt på fem av de åtte rovviltregionene. De regionale rovviltmyndighetene har i sine forvaltningsplaner for rovvilt lagt grunnlaget for en geografisk differensiert forvaltning innenfor regionene, med prioriterte jerveområder og prioriterte beiteområder.

Det går fram av rovviltforliket at det er et mål at lisensfelling skal være det primære virkemiddelet for å regulere jervebestanden for å forhindre skader på husdyr og tamrein. Ekstraordinære uttak av valpekull av jerv over tid, kan på denne måten reduseres til et minimum. Med ekstraordinære

uttak mener vi våre vedtak eller beslutninger om skadefelling av jerv, som Statens naturoppsyn gjennomfører i tråd med fellingsinstruksen.

Bestandssituasjonen og overvåkingen av jerv i region 7

Stortinget har fastsatt følgende bestandsmål for jerv, målt i årlige valpekull:

- Antall valpekull for landet: 39
- Antall valpekull for regionen: 10

Tall fra overvåkingen av jerv i regionen viser følgende:

- Påviste valpekull i 2024: 11
- Påviste valpekull i perioden 2022-2024: 11, 11, 11
- Gjennomsnittlig antall valpekull etter ekstraordinære uttak de siste tre årene: 10,3
- Påviste valpekull hittil i sesongen: 19

Skadesituasjonen og erstatninger for rovviltskader i region 7

Statsforvalteren i Nordland utbetalte i 2024 erstatninger for 63 sau og 652 lam som tap til jerv.

Statsforvalteren i Nordland utbetalte også erstatning for 3363 tamrein som tap til rovvilt i reindriftsåret 2023/2024. 35,7 prosent av dette ble erstattet som tap til jerv.

Miljødirektoratets vurderinger

Det er i de siste tre årene 2022, 2023 og 2024 registrert 45, 64 og 61 valpekull av jerv i Norge. I samme periode er det tatt ut 5, 9 og 9 valpekull i ekstraordinære uttak, i tillegg til uttak av enkelt dyr.

Rovviltnemnda i region 7 vedtok en lisensfellingskvote på 15 jerver i regionen. Totalt ble det i løpet av vinterens lisensfellingsperiode 10 jerver som er avregnet mot lisenskvotevedtaket. Det inkluderer ekstraordinært uttak av ett individ, utført av SNO i Narvik.

Vi har lagt vekt på følgende i vurderingen vår:

- skadehistorikken og skadepotensialet på sau og tamrein i regionen
- bestandssituasjonen for jerv i regionen
- den geografiske differensieringen av prioriterte beiteområder og forvaltningsområdet for jerv nedfelt i forvaltningsplanen
- rovviltnemndas årlige prioritering av aktuelle områder for uttak
- den nasjonale bestandsstatusen for jerv

Tiltak, for eksempel lisensfelling har ikke vært tilstrekkelig for å regulere bestanden av jerv og/eller redusere skadepotensialet for beitenæringen i enkelte områder av region 7. Vi har derfor vedtatt å iverksette noen ekstraordinære uttak i regionen i løpet våren.

Dere viser i søknaden til stor rovviltforekomst i Hamarøy kommune med de bekymringene det medfører for skadepotensialet på utmarksbeite. Vi har forståelse for at dere er bekymret for faren for tap av sau til jerv og gaupe i den kommende beitesesongen.

I Hamarøy kommune er det i 2025 påvist tre ynglinger av jerv. En av disse er i forvaltningsområdet for jerv, i henhold til forvaltningsplanen for rovvilt i rovviltregion 7, og er derfor mindre aktuell for uttak. De to andre påviste ynglingene kunne vært aktuelle for uttak, spesielt den på Hamarøya. Vi er enige med søker i at uttak av yngling i dette området er aktuelt med bakgrunn i skadepotensialet. Denne ynglingen er antatt å være i et rasutsatt område, og vi kan derfor ikke effektivere et hiuttak i dette området med bakgrunn i bla sikkerhet. For den andre ynglingen har vi ingen kjent informasjon om selve hilokalitet, og det er derfor ikke mulig å gjennomføre uttak. Kunnskap om ynglelokalitet i disse områdene ble kjent på et tidspunkt hvor det var svært begrenset med mulighet til praktisk gjennomføring og oppfølging for å identifisere hilokalitet.

Vi har vurdert opplysningene i søknaden og saken. Vi avslår søknaden med begrunnelse i at det ikke er mulig å effektivere hiuttak av jerv i området som er omsøkt.

Klagerett

Dere kan klage på vedtaket. Fristen for å klage er tre uker fra dere har mottatt dette brevet. Klagen sendes til Miljødirektoratet.

Hilsen

Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Susanne Hanssen
fung. seksjonsleder

Siri Hånes Langen
seniorrådgiver

Kopi til:

Rovviltnemnda i region 7

Moloveien 10

8002

BODØ

HEMNES KOMMUNE
Sentrumsveien 1
8646 KORGEN

Trondheim, 11.06.2025

Deres ref.:
2023/1341

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2025/6042

Saksbehandler:
Siri Hånes Langen

Avslag på søknad om å felle jerv i Hemnes og Vefsn kommuner – rovviltregion 7

Vi viser til søknaden datert 19. mars 2025 om å felle jerv fra Hemnes og Vefsn kommuner. Vi viser også til vårt foreløpige svar 31. mars 2025.

Vedtak

Miljødirektoratet avslår søknaden om å felle jerv i region 7.

Vedtaket er fattet etter naturmangfoldloven § 18 første ledd bokstav b og rovviltforskriften § 13. Du finner [naturmangfoldloven](#) og [rovviltforskriften](#) i sin helhet på Lovdata.no.

[Representantforslag 163 S \(2010-2011\)](#) (Stortinget.no) ligger også til grunn for vurderingene.

Bakgrunnen for saken

Jerven er fredet. Det er likevel mulig å felle jerv, blant annet for å hindre skade på husdyr eller tamrein. Vilkårene for fellingstillatelsen er at fellingene ikke skal være til skade for bestandens overlevelse, og at formålet ikke kan bli oppnådd på annen tilfredsstillende måte.

Stortingets rovviltforlik fra 2011 gir føringene for forvaltningen av rovvilt i Norge. Den todelte målsettingen i forliket, som vektlegger både rovviltbestandens overlevelse og hensynet til levedyktige beitenæringer, er det grunnleggende prinsippet i forvaltningen.

Stortinget har fastsatt et nasjonalt mål om 39 årlige kull av jerv med delmål fordelt på fem av de åtte rovviltregionene. De regionale rovviltmyndene har i sine forvaltningsplaner for rovvilt lagt grunnlaget for en geografisk differensiert forvaltning innenfor regionene, med prioriterte jerveområder og prioriterte beiteområder.

Det går fram av rovviltforliket at det er et mål at lisensfelling skal være det primære virkemiddelet for å regulere jervebestanden for å forhindre skader på husdyr og tamrein. Ekstraordinære uttak av valpekull av jerv over tid, kan på denne måten reduseres til et minimum. Med ekstraordinære

uttak mener vi våre vedtak eller beslutninger om skadefelling av jerv, som Statens naturoppsyn gjennomfører i tråd med fellingsinstruksen.

Bestandssituasjonen og overvåkingen av jerv i region 7

Stortinget har fastsatt følgende bestandsmål for jerv, målt i årlige valpekull:

- Antall valpekull for landet: 39
- Antall valpekull for regionen: 10

Tall fra overvåkingen av jerv i regionen viser følgende:

- Påviste valpekull i 2024: 11
- Påviste valpekull i perioden 2022-2024: 11, 11, 11
- Gjennomsnittlig antall valpekull etter ekstraordinære uttak de siste tre årene: 10,3
- Påviste valpekull hittil i sesongen: 19

Skadesituasjonen og erstatninger for rovviltskader i region 7

Statsforvalteren i Nordland utbetalte i 2024 erstatninger for 63 sau og 652 lam som tap til jerv.

Statsforvalteren i Nordland utbetalte også erstatning for 3363 tamrein som tap til rovvilt i reindriftsåret 2023/2024. 35,7 prosent av dette ble erstattet som tap til jerv.

Miljødirektoratets vurderinger

Det er i de siste tre årene 2022, 2023 og 2024 registrert 45, 64 og 61 valpekull av jerv i Norge. I samme periode er det tatt ut 5, 9 og 9 valpekull i ekstraordinære uttak, i tillegg til uttak av enkelt dyr.

Rovviltnemnda i region 7 vedtok en lisensfellingskvote på 15 jerver i regionen. Totalt er det i løpet av vinterens lisensfellingsperiode 10 jerver som er avregnet mot lisenskvotevedtaket. Det inkluderer ekstraordinært uttak av ett individ, utført av SNO i Narvik.

Vi har lagt vekt på følgende i vurderingen vår:

- skadehistorikken og skadepotensialet på sau og tamrein i regionen
- bestandssituasjonen for jerv i regionen
- den geografiske differensieringen av prioriterte beiteområder og forvaltningsområdet for jerv nedfelt i forvaltningsplanen
- rovviltnemndas årlige prioritering av aktuelle områder for uttak
- den nasjonale bestandsstatusen for jerv

Tiltak, for eksempel lisensfelling har ikke vært tilstrekkelig for å regulere bestanden av jerv og/eller redusere skadepotensialet for beitenæringen i enkelte områder av region 7. Vi har derfor besluttet å iverksette flere ekstraordinære uttak i regionen i løpet våren.

Dere viser i søknaden til skadepotensialet på utmarksbeite med tanke på at det har vært registrert mye jerveaktivitet etter at lisensfellingsperioden var ferdig, og at det har blitt felt

rekordmange jerver på lisensfelling i kommunene. Vi har forståelse for at dere er bekymret for faren for tap av sau til jerv i den kommende beitesesongen.

I løpet av våren har vi prioritert ekstraordinære uttak av jervehi i region 7, og det er ikke registrert yngling av jerv i Hemnes eller Vefsn kommuner.

Vi har vurdert opplysningene i søknaden og bestandsforholdene i det omsøkte området. Det ikke er grunnlag for å gi tillatelse til å felle jerv i dette området i region 7, og vi avslår søknad om ekstraordinære uttak av jerv i Hemnes og Vefsn kommuner.

Klagerett

Dere kan klage på vedtaket. Fristen for å klage er tre uker fra dere har mottatt dette brevet. Klagen sendes til Miljødirektoratet.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Susanne Hanssen
fung. seksjonsleder

Siri Hånes Langen
seniorrådgiver

Kopi til:

Roviltnemnda i region 7

Moloveien 10

8002

BODØ

SALTFJELLET REINBEITEDISTRIKT
c/o Olof Anders Kuhmunen Luonos 14
8255 RØKLAND

Trondheim, 11.06.2025

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2025/6042

Saksbehandler:
Siri Hånes Langen

Svar på anmodning om ekstraordinært uttak av jerv i Saltfjellet reinbeitedistrikt

Vi viser til anmodninger om ekstraordinære uttak av jerv og kommentarer fra Saltfjellet reinbeitedistrikt datert 6. mai, 13. mai, 26. mai og 1. juni 2025.

Miljødirektoratet har besluttet av eget tiltak, 9. mai 2025, uttak av jerv i Beiarn kommune. Det lyktes ikke med uttak i medhold av første beslutning. Derfor ble beslutningen videreført. Beslutningen kan leses i sin helhet på Miljøvedtaksregisteret: [Beslutning om ekstraordinært uttak av jervehi i Beiarn kommune – rovviltregion 7](#). Det ble felt jervetispe og to valper i medhold av denne beslutningen.

Miljødirektoratet har besluttet av eget tiltak, 23. mai 2025, uttak av jerv i Rana kommune. Beslutningen kan leses i sin helhet på Miljøvedtaksregisteret: [Beslutning om ekstraordinært uttak av jervehi i Rana kommune - rovviltregion 7](#). Det ble felt jervetispe og to valper i medhold av denne beslutningen.

Med dette anser vi søknadene fra Saltfjellet reinbeitedistrikt som imøtekommet og besvart.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Susanne Hanssen
fung. seksjonsleder

Siri Hånes Langen
seniorrådgiver

Kopi til:

Rovviltnemnda i region 7

Moloveien 10

8002

BODØ

BALVATN REINBEITEDISTRIKT
c/o Kristine Blind Helland Saltfjellveien 2086
8255 RØKLAND

Trondheim, 11.06.2025

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2025/6042

Saksbehandler:
Siri Hånes Langen

Svar på søknad om hiuttak av jerv i kalvingsområde - Balvatn reinbeitedistrikt - rovviltregion 7

Vi viser til søknader om uttak av ynglinger av jerv fra Balvatn Reinbeitedistrikt datert 25. april og 22. mai 2025.

Miljødirektoratet besluttet av eget tiltak, i beslutning datert 2. mai 2025, iverksettelse av ekstraordinært uttak av jerv i Saltdal kommune. Beslutningen kan leses i sin helhet på Miljøvedtaksregisteret: [Beslutning om ekstraordinært uttak av jervehi i Saltdal kommune - rovviltregion 7](#). Det ble felt jervetispe og to valper i medhold av denne beslutningen.

Miljødirektoratet besluttet av eget tiltak, 23. mai 2025, iverksettelse av ekstraordinært uttak av jerv i Saltdal kommune. Beslutningen kan leses i sin helet på Miljøvedtaksregisteret: [Beslutning om ekstraordinært uttak av jervehi i Saltdal kommune - rovviltregion 7](#). Det ble felt jervetispe og tre valper i medhold av denne beslutningen.

Med dette anser vi søknadene fra Balvatn Reinbeitedistrikt som imøtekommet og besvart.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Susanne Hanssen
fung. seksjonsleder

Siri Hånes Langen
seniorrådgiver

Kopi til:

Rovviltnemnda i region 7

Moloveien 10

8002

BODØ

Nordland Bonde- og Småbrukarlag

Dato: 170625

Rovviltnemnda i Nordland

Miljødirektoratet

Landbruks- og Matdepartementet

Klima- og Miljødepartementet

Styret i Nordland Bonde- og Småbrukarlag har behandlet situasjonen for beitebruken i Nordland og gjort dette vedtaket:

Situasjonen er kritisk for beitebruken i Nordland

Beitesesongen er så vidt i gang for småfebøndene i Nordland, og allerede dokumenteres det lam drept av rovvilt. I enkelte områder, som Hamarøy, har rovdyr tapene vært høye i mange år, og det er svært frustrerende å se den varslede katastrofen som nå utspiller seg.

Pr. 23. mai har Statens Naturoppsyn registrert 20 jerveynglinger i Nordland, altså dobbelt så mange som bestandsmålet på 10. 3 av disse er registrert i Hamarøy kommune. Så høye bestander i enkeltkommuner legger enorm belastning på beitebruken i området. Bestandstallene for gaupe er ikke offentliggjort ennå, men det er allerede dokumentert lam drept av gaupe i år. Bønder, og andre, gjør dessuten hyppige viltkameraobservasjoner av både gaupe og jerv, så det er godt dokumentert at rovdyrene er til stede i beiteområdene. Det er dessuten registrert jerveynglinger utenfor forvaltningsområdet for jerv, i prioriterte beiteområder. Det er fullstendig uakseptabelt at ynglende jerv får etablere seg i områder av fylket der beitebruk har forrang. I henhold til forvaltningsplanen for rovvilt skal alle områder som ligger utenfor forvaltningsområdet for jerv og bjørn være prioriterte beiteområder.

Likevel ser vi at beitebruken i flere beiteprioriterte områder er sterkt truet, på grunn av høye tap av beitedyr til rovvilt.

Nordland Bonde- og Småbrukarlag forventer at det gis skadefellingstillatelse på gaupe og jerv, i de områdene der tapssituasjonen er verst, i løpet av beitesesongen. I tillegg ber vi innstendig om at forvaltningen tar tak i situasjonen, og sørger for at det blir gjort effektive uttak i vintersesongen, slik at rovviltstammene reguleres i henhold til bestandsmålene. Situasjonen for beitenæringene i Nordland er kritisk, og både bønder og beitedyr lider overlast med dagens situasjon. En aktiv regulering av rovviltstammene er tvingende nødvendig for å opprettholde beitebruken i fylket.

Vennlig hilsen

Per-Anton Nesjan
fylkessekretær

**Nordland Bonde-
og Småbrukarlag**

Tlf 90738869
www.smabrukarlaget.no/nordland

Nordland Bonde- og Småbrukarlag

Deres ref

Vår ref

25/3-

Dato

3. juli 2025

Svar på henvendelse om situasjonen for beitebruken i Nordland

Klima- og miljødepartementet viser til brev av 17. juni 2025 fra Nordland Bonde- og Småbrukarlag.

Departementet er godt kjent med bestandssituasjonen for de ulike rovviltartene i Nordland, og det er en klar målsetting om at bestandene skal forvaltes så nær bestandsmålene som mulig både nasjonalt og i hver enkelt region. De siste rapporterte bestandstallene fra Rovdata vil således være en viktig del av kunnskapsgrunnlaget ved videre fastsettelse av kvoter for både lisensfelling og kvotejakt kommende høst og vinter. Videre vil det fortsatt være en høy beredskap i rovviltforvaltningen for raskt å kunne vurdere søknader om skadefelling eller andre tiltak når akutte skadesituasjoner oppstår gjennom beitesesongen.

Vi takker for henvendelsen.

Med hilsen

Torbjørn Lange (e.f.)
avdelingsdirektør

Tommy Andersen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi

Postadresse
Postboks 8013 Dep
0030 Oslo
postmottak@kld.dep.no

Kontoradresse
Kongens gate 20
www.kld.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 882

Avdeling
Naturforvaltningsavdelingen

Saksbehandler
Tommy Andersen
22 24 60 54

Landbruks- og matdepartementet
Miljødirektoratet
Rovviltnemnda i region 7
Statsforvalteren i Nordland

KOP

Ifølge liste

Deres ref

Vår ref
25/1562-

Dato
9. juli 2025

Avgjørelse av klager på vedtak om kvote for betinget skadefelling av ulv i region 7 2025-2026

Klima og miljødepartementet viser til klage fra Aktivt Rovdyrvern (ARV) 18. februar 2025, og NOAH – for dyrs rettigheter (NOAH) 28. februar 2025 på rovviltnemnda i region 7 sitt vedtak av 11. februar 2025 om kvote for betinget skadefelling av ulv i region 7 for 2025-2026.

Klima- og miljødepartementet opprettholder rovviltnemnda i region 7 sitt vedtak om kvote for betinget skadefellingstillatelse for ulv i 2025/2026 på to dyr.

I avgjørelsen har vi lagt vekt på historikk og potensiale for skade fra ulv i regionen. Departementet finner at det foreligger et potensiale for skader som oppfyller vilkåret i naturmangfoldloven § 18 første ledd bokstav b, og at det er behov for en kvote for betinget skadefelling dersom akutte skadesituasjoner skulle oppstå. Vi finner samtidig at den vedtatte kvoten ikke truer bestandens overlevelse, og at det ikke er andre tilfredsstillende løsninger enn å åpne for en kvote for betinget skadefelling.

Departementet presiserer at de mer konkrete vurderingene av vilkårene for skadefelling, herunder andre tilfredsstillende løsninger, skal gjøres av statsforvalteren i den enkelte sak der skadefelling blir vurdert. Det må også vurderes hvorvidt det er fare for at genetisk viktig streifulv rammes. Departementet presiserer videre at det er en forutsetning at statsforvalteren følger opp retningslinjene når det kommer til forvaltning av genetisk verdifulle ulver. Utgangspunktet er at immigranter og førstegenerasjons avkom til immigranter så langt det er mulig skal unntas fra felling.

Klagene er ikke tatt til følge.

Saksgang

Rovviltnemnda i region 7 vedtok 11. februar 2025 en kvote for betinget skadefelling av ulv i region 7 for perioden 1. juni 2025 – 15. februar 2026. Vedtaket ble påklaget av ARV 18. februar 2025, og NOAH 28. februar 2025. Rovviltnemnda behandlet klagene 27. mars 2025 og opprettholdt sitt vedtak. Saken ble oversendt Klima- og miljødepartementet 28. mars 2025 for endelig avgjørelse. Miljødirektoratet ga sin faglige tilråding for kvoter for betinget skadefelling av ulv i hele landet. 24. juni 2025.

Om klagefrist og klagerett

Departementet har kompetanse til å behandle klagene etter rovviltforskriften § 18 første ledd. Klagene ble fremsatt innen klagefristen, jf. forvaltningsloven § 29 første ledd, og klagerne har rettslig klageinteresse, jf. forvaltningsloven § 28 første ledd.

Klagernes anførsler

I forberedelsen av klagesaken trakk sekretariatet til rovviltnemnda i region 7 frem følgende hovedpunkter fra ARVs klage:

- «• ARV mener at kvoten må sees i sammenheng med øvrige vedtak om avlivning av kritisk truet ulv i Nordland, og viser til at det er vedtatt en skadefellingskvote på inntil en ulv fram til 15. 02. 2025. Videre viser ARV til sin klage på Miljødirektoratets vedtak om kvote for betinget skadefelling på inntil 12 ulver i region 5 – 8 våren 2025.
- ARV mener at sammenholdt med øvrige avlivningskvoter, både i regionen og landet for øvrig, er vedtaket egnet til å true bestandens overlevelse.
- ARV mener vedtaket er i strid med blant annet naturmangfoldloven og Bernkonvensjonen, og begjærer vedtaket ugyldiggjort.»

Fra NOAHs klage har sekretariatet trukket frem følgende hovedpunkter:

- «• NOAH uttrykker bekymring over at unntak fra forbudet mot skyting av ulv anvendes så ofte at skyting har blitt hovedregelen utenfor ulvesonen.
- NOAH peker på viktigheten av vandrende ulv med tanke på genetisk variasjon, samt at ulv er kategorisert som kritisk truet på den norske rødlista og sterkt truet på den svenske. På bakgrunn av dette mener de at skadefelling av ulv ikke bør tillates siden det vil være skadelig for bestandens overlevelse på kort og lang sikt.
- NOAH mener at rovviltnemnda ikke har gjort en konkret vurdering av skaderisikoen ulv utgjør, samt omfang og alvorlighetsgrad av eventuell skade, og at hovedvilkårene for å tillate felling derfor ikke er oppfylt. De mener dette bryter med naturmangfoldloven § 18 og Bernkonvensjonens artikkel 9.
- NOAH mener at rovviltnemnda ikke har gitt noen objektiv eller verifiserbar begrunnelse for hvorfor skadefelling er den eneste tilfredsstillende løsningen. De mener derfor at vilkåret om å finne andre løsninger ikke er oppfylt jf. naturmangfoldloven § 18 og Bernkonvensjonens artikkel 9.

- NOAH konkluderer med at vedtaket strider med nasjonal og internasjonal lov - § 4, § 5, § 8, § 9, § 10 og § 18 i naturmangfoldloven, Grunnlovens § 112 og artikkel 2, 6 og 9 i Bernkonvensjonen. NOAH ber om at klagen tas til følge og at det ikke tillates betinget skadefelling av to ulver.»

NOAH anfører også at føre-var-prinsippet må komme til anvendelse i saken.

Departementet viser ellers til klagen i sin helhet.

Rovviltnemndas vurdering

Rovviltnemndas vedtak av 11. februar 2025 er tilgjengelig på Miljøvedtaksregisterets sider: [Vedtak om kvote for betinget skadefelling av ulv i region 7 - Nordland 2025/2026](#)

Ved behandling av klagen konkluderte rovviltnemnda med følgende:

«Rovviltnemnda i region 7 – Nordland opprettholder sitt vedtak i sak 8/2025 av 11. februar 2025. Klagen fra Aktivt rovdryvern og NOAH – for dyrs rettigheter oversendes derfor til Klima- og miljødepartementet for endelig avgjørelse, jf. forvaltningsloven § 33.»

Departementet viser ellers til oversendelsesbrevet fra rovviltnemnda datert 28. mars 2025, som også klagen har mottatt i kopi.

Miljødirektoratets faglige tilråding

Miljødirektoratet har redegjort for bestandssituasjonen og bestandsutviklingen for ulv i Skandinavia og nasjonalt. Vedlagt tilrådingen er «Kunnskapsgrunnlag ulv i Norge juni 2025» og «Beräkningar av beskattning av den skandinaviske vargpopulationen 2026». Samlet gir disse dokumentene utfyllende informasjon om utviklingen til den svensk-norske ulvebestanden.

På nasjonalt nivå ble det registrert 4,5 kull født i den norske delbestanden i 2024, hvorav 3 var helnorske. Dette er en nedgang fra foregående år, da det i 2023 og 2022 var henholdsvis 6,5 og 6 ynglinger i den norske delbestanden. Det nasjonale bestandsmålet for ulv i Norge er på 4-6 årlige ynglinger. Vinteren 2024/2025 var det videre registrert 40 familiegrupper av ulv i Norge og Sverige, hvor 4,5 av disse var norske. Det ble registrert i alt 40 flokker og 30 revrmarkerende par vinteren 2024/2025.

Miljødirektoratet har redegjort for fastsetting av kvoter for betinget skadefelling av ulv nasjonalt og i region 7 de siste årene, og redegjort for hvor stor andel av disse kvotene som har blitt tatt ut. Generelt blir kvotene sjelden fylt opp. I region 7 ble det gitt en kvote på 2 ulver både i 23/24 og 24/25, men kvoten ble ikke benyttet i noen av periodene. Videre har direktoratet redegjort for ulvebestandens overlevelse og mulighetene til å oppnå bestandsmålet for ulv kommende år, og gjennomgått kunnskap om genetisk status for den skandinaviske ulvebestanden. I perioden 1. mai 2024 til 30. april 2025 ble totalt 78 ulver dokumentert døde i Skandinavia, 15 av disse i Norge.

Basert på dataene over bestandssituasjon og kjent avgang av ulv de siste tiårene og nasjonale bestandstall, vurderer Miljødirektoratet at kvotene for betinget skadefelling av ulv som er satt for regionene mest sannsynlig ikke vil medføre at bestanden av ulv i Norge kommer under det nasjonale bestandsmålet ved neste yngling. Denne vurderingen forutsetter at det fortsatt føres en tydelig differensiert forvaltning av ulv i region 4 og 5, der den ynglende bestanden av ulv (flokker og par) oppholder seg innenfor ulvesonen. Direktoratet vurderer det som sannsynlig at Stortingets bestandsmål for den enkelte region vil kunne oppnås, selv om de vedtatte kvotene for betinget skadefelling på ulv som nemndene har vedtatt i den enkelte region skulle bli effektivert. Miljødirektoratet vurderer også at kvotene vedtatt av de regionale nemndene for betinget skadefelling på ulv i 2025/2026 ikke vil true bestandens overlevelse.

Miljødirektoratet viser til at det fortsatt er viktig å sikre overlevelsen til individer som kan bidra med verdifull genetikk ved en eventuell innvandring til den svensk-norske bestanden. Det forutsettes at de etablerte felles retningslinjene for forvaltning av genetisk verdifulle individer i den svensk-norske ulvepopulasjonen blir fulgt opp av statsforvalterne i de konkrete vurderingene som skal gjøres ved iverksettelse av skadefellingstillatelse av ulv. Risikoen for eller eventuelt kjent kunnskap om at den aktuelle ulven er et genetisk viktig individ, er en faktor statsforvalterne bør vektlegge når skadefelling av ulv vurderes iverksatt.

Departementet viser ellers til den faglige tilrådingen i sin helhet.

Klima- og miljødepartementets vurdering

Rettslige utgangspunkter

Saken er behandlet etter naturmangfoldloven (nml.) § 18 og rovviltforskriften §§ 3, 4, 7 og 8. Videre har departementet, i henhold til nml. § 7, lagt prinsippene i nml. §§ 8 til 10 og 12 til grunn som retningslinjer. Det samme gjelder nml. § 14 om andre viktige samfunnsinteresser. Prinsippet i nml. § 11 om at tiltakshaver bærer kostnadene ved miljøforringelse, anses ikke relevant i denne saken. Også forvaltningsmålet for arter i nml. § 5 er trukket inn i skjønnsvurderingen.

På rovviltfeltet må forvaltningsmålet etter nml. § 5 sees i sammenheng med de vedtatte bestandsmålene som Stortinget har fastsatt for de fire store rovdyrartene, og skal forstås slik at det ikke er til hinder for en geografisk differensiert rovviltforvaltning, jf. Ot.prp. nr. 52 (2008-2009) s. 376. Nml. § 5 og prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning er konkretisert i rovviltforskriften §§ 3 og 4 og de regionale forvaltningsplanene for rovvilt. De nasjonale bestandsmålene er fordelt på de åtte forvaltningsregionene for rovvilt, jf. rovviltforskriften § 4. Det er ikke fastsatt bestandsmål for ulv for region 7.

Avgjørelsen bygger på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon og effekten av påvirkninger. Departementet har også lagt vekt på kunnskap som er basert på generasjoners erfaringer gjennom bruk av og samspill med naturen, herunder samisk bruk. Departementet

anser at kunnskapsgrunnlaget oppfyller kravene i nml. § 8. Departementet vurderer at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger avgjørelsen kan ha for naturmiljøet. Føre-var-prinsippet i nml. § 9 får derfor mindre betydning.

Etter nml. § 10 skal en påvirkning av et økosystem vurderes ut fra den samlede belastningen som økosystemet er eller vil bli utsatt for. Sett i sammenheng med føre-var-prinsippet i § 9, innebærer prinsippet om samlet belastning også at en beslutning skal vurderes i lys av muligheten for flere påvirkninger på samme art senere, eller for andre fremtidige påvirkninger som sammen med den foreliggende påvirkningen kan gi en uønsket virkning på naturmangfoldet, jf. Ot.prp.nr. 52 (2008-2009) s. 382.

Når det gjelder effekten av påvirkninger på rovvilt, foreligger det årlige rapporter om bestandsstatus og annen vitenskapelig kunnskap som gir et betydelig kunnskapsgrunnlag om den samlede belastningen rovviltartene utsettes for. Som Miljødirektoratet redegjør for i sin faglige tilrådning, utgjør skadefelling en relativt liten andel av den kjente dødeligheten for ulv i Norge og har ikke blitt gjennomført i en utstrekning som kan forventes å ha en betydelig effekt på bestanden. For ulv er det samtidig kjent at uttak av individer enten det er ved lisensfelling, skadefelling eller annen avgang vil kunne gi negativ påvirkning på den genetiske variasjonen, og det vil alltid være en risiko for at sjeldne alleler (genvariasjoner) går tapt ved uttak av et enkelt dyr. Gjennom statusrapporter og annen vitenskapelig kunnskap, har forvaltningen betydelig kunnskap om den samlede belastningen ulvebestanden utsettes for. At bestanden registreres årlig på individnivå ved bruk av DNA-analyser gir likevel god oversikt over endringer mellom år.

Departementet skal ta stilling til om det skal gis en kvote for betinget skadefelling av ulv som vedtatt av rovviltnemnda, for å hindre at ulv gjør skade på husdyr eller tamrein, jf. rovviltforskriften § 8. Skadefelling kan tillates for å avverge skade på blant annet husdyr eller tamrein, jf. rovviltforskriften § 2 bokstav a og nml. § 18 første ledd bokstav b. Nml. § 18 andre ledd stiller som vilkår at vedtak bare kan treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse og formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte.

Vilkåret om at uttaket skjer for å avverge skade

Etter nml. § 18 første ledd bokstav b kan uttak av ulv tillates for å «avverge skade» på blant annet husdyr og tamrein. Nml. § 18 er utformet med sikte på å gjennomføre Bernkonvensjonen artikkel 9 nr. 1, jf. lovens forarbeider (Ot.prp. nr. 52 (2008-2009)). I begrepet «avverge» ligger at fellingen kan skje som et forebyggende tiltak, jf. HR-2021-662-A. I lys av Bernkonvensjonen må det stilles visse minstekrav til skadenes alvorlighet og omfang, jf. HR-2021-662-A, som gjaldt tre vedtak fra Klima- og miljødepartementet om felling av ulv.

Skadehistorikken viser at det enkelte år har oppstått skader på beitedyr fra ulv i region 7, men at det historisk har forekommet få skader på beitedyr forårsaket av ulv i regionen. Departementet viser samtidig til at ulv i utgangspunktet kan utgjøre et betydelig skadepotensial for sau og tamrein dersom de først befinner seg i beiteområder.

Departementet legger på denne bakgrunn til grunn at det kan oppstå skader av et visst omfang og en viss alvorlighetsgrad på beitedyr, dersom det kommer ulv inn i region 7 i inneværende fellingsperiode. Departementet finner at vilkåret i nml. § 18 første ledd bokstav b om å avverge skade er oppfylt for å åpne for en kvote for betinget skadefelling av ulv.

Når det gjelder iverksetting av skadefelling ved akutte skadesituasjoner, skal hvert enkelt tilfelle vurderes av statsforvalteren etter rovviltforskriften § 9. I tråd med rovviltforskriften § 9 skal statsforvalteren blant annet gjøre en nærmere vurdering av det enkelte områdets betydning som beitemark, skadenes omfang og utvikling, potensialet for fremtidige skader og muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak. Kvoten er med andre ord ikke en gitt størrelse for hvor mange ulv som vil bli felt, men et handlingsrom dersom det oppstår skadesituasjoner som blir underlagt nærmere konkrete vurderinger av statsforvalteren i hvert enkelt tilfelle. Departementet vurderer at vilkåret om at uttak må avverge skade i nml. § 18 første ledd bokstav b ivaretas gjennom regelverket for fastsettelse av kvote og for behandling av enkeltsøknader om skadefelling.

Vilkåret om at uttaket ikke må true bestandens overlevelse

Det følger av nml. § 18 andre ledd at vedtak etter bestemmelsens første ledd bokstav a til f bare kan treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse. Vilkåret må vurderes konkret i den enkelte sak, og terskelen kan tenkes å variere avhengig av blant annet fellingsgrunnlaget og kunnskapsgrunnlaget, jf. HR-2021-662-A. Eventuell usikkerhet om den fremtidige utviklingen av en bestand har betydning i vurderingen, og det ligger en viss margin i begrepet «truer» bestandens overlevelse, jf. HR-2021-662-A.

Departementet viser til Miljødirektoratets redegjørelse for bestandssituasjonen til den skandinaviske ulvebestanden i den faglige tilrådingen. Miljødirektoratets vurdering er at et samlet uttak av 30 ulv tilsvarende nemdenes vedtak ikke vil true den skandinaviske ulvebestandens overlevelse. Direktoratet viser videre til at det er viktig å sikre overlevelsen til individer som kan bidra med verdifull genetikk ved en eventuell innvandring til den svensk-norske bestanden, og at dette er en faktor statsforvalterne bør vektlegge når skadefelling av ulv vurderes iverksatt. Departementet er enig i direktoratets vurdering, og presiserer at vi forutsetter at dette blir fulgt opp gjennom de vurderinger som skal foretas i forbindelse med iverksetting av konkrete skadefellingstillatelser.

Departementet legger Miljødirektoratets vurdering til grunn, og finner at vilkåret om at uttaket ikke må true bestandens overlevelse er oppfylt for kvoten som er vedtatt av rovviltnemnda i region 3, jf. nml. § 18 andre ledd.

Vilkåret om at formålet ikke kan nås på en annen tilfredsstillende måte

Det er i tillegg et vilkår at formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte, jf. nml. § 18 andre ledd. I vurderingen av vilkåret vil prinsippet om geografisk differensiert forvaltning veie tungt. Av rovviltforliket 2011 (Stortingets vedtak 687 i behandlingen av dokument 8:163 S (2010-2011)) framgår det at soneinndelingen må forvaltes tydelig. Dette innebærer at

beitenæring skal tilpasses rovvilt i de områder der rovvilt har prioritet, mens det i prioriterte beiteområder skal være lav terskel for å tillate uttak av rovdyr som gjør skade på beitedyr.

Prinsippet om geografisk differensiert forvaltning setter klare grenser for hvor store ressurser som skal settes inn og i hvor stor grad tilpassing av beitenæring skal avkreves av beitenæringene utenfor ulvesonen. Andre tiltak rettet mot ulvene kan i særskilte tilfeller være et alternativ. Dette gjelder først og fremst tilfeller der det påvises genetisk verdifulle ulver utenfor ulvesonen. Radiomerking for nærmere å følge slike ulvers bevegelser og eventuelt senere flytting er aktuelle alternative tiltak som vurderes fortløpende. Både radiomerking og flytting av ulver er imidlertid ressurskrevende tiltak som vurderes lite egnet for alle ulver som beveger seg utenfor ulvesonen.

I region 7 er det ikke bestandsmål for ulv, og departementet mener det ut fra føringene i rovviltpolitikken ikke foreligger andre tilfredsstillende løsninger enn å vedta kvote for betinget skadefelling av ulv.

Det er imidlertid viktig å presisere at den konkrete vurderingen av andre tilfredsstillende løsninger, slik som eksempelvis flytting av beitedyr, bruk av rovdyravvisende gjerder og tidlig nedsanking, skal gjøres av statsforvalteren i tilknytning til den enkelte sak der tillatelse til skadefelling eventuelt blir vurdert. Dette følger av rovviltforskriften § 9, og slike vurderinger kan variere fra sak til sak avhengig av blant annet områdets beliggenhet, betydningen som beiteområde, tid på året m.m. Departementet presiserer videre at statsforvalteren i den forbindelse skal vurdere om det er fare for å felle genetisk viktige individer.

Øvrige anførsler

Om Bernkonvensjonen artikkel 2, 6 og 9

Artikkel 6 i Bernkonvensjonen fastsetter et forbud mot «all forms of deliberate capture and keeping and deliberate killing». Fra dette forbudet kan det gjøres unntak etter artikkel 9 nr. 1. Departementet viser til beskrivelsen over om at nml. § 18 er utformet med sikte på å gjennomføre Bernkonvensjonen artikkel 9 nr. 1, jf. lovens forarbeider (Ot.prp. nr. 52 (2008-2009)).

Bernkonvensjonen artikkel 2 oppstiller visse forpliktelser til å treffe nødvendige tiltak for å opprettholde ("maintain") eller tilpasse ("adapt") bestandene av vill flora og fauna til et nivå som blant annet skal svare til økologiske, vitenskapelige og kulturelle krav. Høyesterett har lagt til grunn at Norge er folkerettslig bundet til å sikre ulvens overlevelse i norsk natur, med henvisning til konvensjonens artikkel 2 jf. HR-2021-662-A avsnitt 67-69.

I HR-2021-662-A avsnitt 71 fant det klart at Norge ikke bryter forpliktelsen «så lenge den norske delbestanden er så stor at dette bestandsmålet nås». Departementet viser til Miljødirektoratets faglige vurdering, der det fremgår at de vedtatte kvotene for betinget skadefelling av ulv mest sannsynlig ikke vil være til hinder for å kunne nå det nasjonale

bestandsmålet for ulv i Norge etter neste yngling. Departementet finner på denne bakgrunn at vedtaket ikke er strid med Bernkonvensjonens artikkel 2.

Om Grunnloven § 112

I Høyesteretts avgjørelse HR-2021-662-A, som gjaldt tre vedtak om felling av ulv, står følgende vurdering om Grunnloven § 112:

«Grunnloven § 112 verner miljøet og gir rett til «en natur der produksjonsevne og mangfold bevares». Jeg kan ikke se at naturmangfoldloven § 18 er i strid med Grunnloven § 112, noe partene heller ikke har anført. Slik naturmangfoldloven og rovviltforskriften er utformet, kan jeg heller ikke se at § 112 får nevneverdig betydning som tolkningsfaktor i saken her.»

Departementet har i denne saken kommet til at vilkårene i nml. § 18 er oppfylte, og kan på denne bakgrunn ikke se at vedtaket er i strid med Grunnloven § 112.

Føre-var-prinsippet

NOAH har anført at føre-var-prinsippet bør komme til anvendelse i saken. Departementet viser i denne forbindelse til Miljødirektoratets vurderinger om at vedtaket ikke vil true bestandens overlevelse. Til ulvens status på Norsk rødliste for arter viser departementet til at dette er en direkte konsekvens av det nasjonale bestandsmålet Stortinget har vedtatt og føringene i rovviltpolitikken om at rovviltbestandene skal forvaltes så nær bestandsmålene som mulig.

Om forvaltningsmålet for arter

NOAH har anført at vedtaket er i strid med nml. § 5. Nml. § 5 første ledd slår fast at «[m]ålet er at artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder». Bestemmelsen pålegger ikke forvaltningen direkte forpliktelser, men utgjør en retningslinje for lovtolkningen og skjønnsutøvelsen, som må avveies mot andre viktige samfunnshensyn, jf. nml. § 14. Det innebærer at det er mulig å gjøre uttak etter nml. § 18 selv om forvaltningsmålet i § 5 ikke er nådd, jf. HR-2021-662-A. Forvaltningsmålet for arter i nml. § 5 og nml. § 14 om andre viktige samfunnsinteresser er trukket inn i den skjønsmessige vurderingen av saken.

Samlet vurdering

Departementet har over redegjort for den faktiske situasjonen og vurdert de rettslige vilkårene, og har kommet til at vilkårene for å åpne for en kvote for betinget skadefelling av ulv i region 7 er oppfylt. Det gjenstående spørsmålet er dermed om det etter en skjønsmessig vurdering burde gis slik kvote.

Ved vurdering av kvote for betinget skadefelling skal det gjøres en konkret vurdering av bestandens status og forventede utvikling, og sannsynliggjøres at bestanden etter neste yngling fortsatt vil oppfylle det nasjonalt fastsatte bestandsmålet for regionen. Region 7 har ikke regionalt bestandsmål for ulv.

Departementet viser til Miljødirektoratets faglige vurdering, som er at kvotene vedtatt av de regionale rovviltmyndene for betinget skadefelling på ulv i 2025/2026, ikke vil true bestandens overlevelse. Videre vurderer direktoratet det som sannsynlig at det regionale bestandsmålet vil kunne oppnås, selv om de vedtatte kvotene for betinget skadefelling på ulv som nemndene har vedtatt i den enkelte region skulle bli effektivert. Departementet er enig i disse vurderingene. Videre vurderer departementet at det i enkelte tilfeller med potensiale for stor skade ikke finnes andre tilfredsstillende forebyggende tiltak enn skadefelling, og at det derfor er nødvendig å opprette en kvote for betinget skadefelling på ulv. Departementet opprettholder på denne bakgrunn nemndas vedtak.

Konklusjon

Klima- og miljødepartementet opprettholder rovviltnemnda i region 7 sitt vedtak om kvote for betinget skadefellingstillatelse for ulv i 2025/2026 på to dyr.

I avgjørelsen har vi lagt vekt på historikk og potensiale for skade fra ulv i regionen. Departementet finner at det foreligger et potensiale for skader som oppfyller vilkåret i naturmangfoldloven § 18 første ledd bokstav b, og at det er behov for en kvote for betinget skadefelling dersom akutte skadesituasjoner skulle oppstå. Vi finner samtidig at den vedtatte kvoten ikke truer bestandens overlevelse, og at det ikke er andre tilfredsstillende løsninger enn å åpne for en kvote for betinget skadefelling.

Departementet presiserer at de mer konkrete vurderingene av vilkårene for skadefelling, herunder andre tilfredsstillende løsninger, skal gjøres av statsforvalteren i den enkelte sak der skadefelling blir vurdert. Det må også vurderes hvorvidt det er fare for at genetisk viktig streifullv rammes. Departementet presiserer videre at det er en forutsetning at statsforvalteren følger opp retningslinjene når det kommer til forvaltning av genetisk verdifulle ulver. Utgangspunktet er at immigranter og førstegenerasjons avkom til immigranter så langt det er mulig skal unntas fra felling.

Klagene er ikke tatt til følge.

Med hilsen

Torbjørn Lange (e.f.)
avdelingsdirektør

Johanne Hjelde
førstekonsulent

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi

Miljødirektoratet
Rovviltnemnda i region 7
Statsforvalteren i Nordland

KOP1

Adresseliste

Aktivt Rovdyrvern
NOAH - for dyrs
rettigheter

Postboks 23

1641

RÅDE

KOP

Frostisen reinbeitedistrikt v/Lars Mikkell Sara
Einerveien 18
9325 BARDUFOSS

Deres ref

Vår ref

Dato

25/2915-

15. juli 2025

Avgjørelse av klage på vedtak om avslag på søknad om skadefelling av jerv i Frostisen reinbeitedistrikt - rovviltregion 7

Klima- og miljødepartementet viser til klage fra Frostisen reinbeitedistrikt v/Lars Mikkell Sara 8. juni 2025 på Miljødirektoratets avslag 28. mai 2025 på søknad om skadefelling av jerv i Frostisen reinbeitedistrikt i rovviltregion 7.

Klima- og miljødepartementet opprettholder Miljødirektoratets avslag på søknad om skadefelling av jerv i Frostisen reinbeitedistrikt i rovviltregion 7.

Det er på vedtakstidspunktet ikke registrert skader på tamrein forvoldt av jerv i, eller i umiddelbar nærhet av, det aktuelle området. Departementet anser at skadeomfanget i det aktuelle området er begrenset. Dersom situasjonen likevel endrer seg, eksempelvis ved at det blir påvist skader fra jerv på tamrein i det aktuelle området, vil klager ha anledning til å søke tillatelse til skadefelling på nytt.

Klagen er ikke tatt til følge.

Saksgang

Frostisen reinbeitedistrikt v/Lars Mikkell Sara søkte 22. mai 2025 om skadefelling av jerv i Frostisen reinbeitedistrikt. Miljødirektoratet avsto søknaden 28. mai 2025. Vedtaket ble påklaget 8. juni 2025. Ved behandling av klagen 4. juli 2025 opprettholdt Miljødirektoratet sitt vedtak, og saken ble oversendt Klima- og miljødepartementet for endelig avgjørelse.

Klagers anførsler

I oversendelsen av saken til departementet, har Miljødirektoratet trukket fram følgende fra klagen:

«I klagen datert 8. juni 2025 påpeker Frostisen reinbeitedistrikt at skadehistorikken er godt dokumentert, både i klagers reinbeitedistrikt og tilstøtende distrikter. Punkt to i klagen omtaler at bestandssituasjonen av jerv i region 7 er meget høy. At det er registrert minimum 19 ynglinger og at det er tilnærmet det dobbelte av det det skal være.

Frostisen reinbeitedistrikt ber om hjelp til å berge besetningen sin.»

Departementet viser ellers til klagen i sin helhet.

Miljødirektoratets vurdering

Miljødirektoratets vedtak av 28. mai 2025 er tilgjengelig på Miljøvedtaksregisterets sider:

[Avslag på søknad om å felle jerv i Frostisen reinbeitedistrikt – rovviltregion 7](#)

I sin vurdering skriver Miljødirektoratet blant annet:

«Tiltak, for eksempel lisensfelling har ikke vært tilstrekkelig for å regulere bestanden av jerv og/eller redusere skadepotensialet for beitenæringen i enkelte områder av region 7. Vi har derfor vedtatt å iverksette noen ekstraordinære uttak i regionen i løpet vinteren og våren.

Den aktuelle søknaden dreier seg om en hilokalitet i forvaltningsområdet av jerv. Selv om vi er enig med søker i at det er påvist flere ynglinger enn det som er målsetningen for region 7 i år, finner vi det ikke aktuelt å beslutte uttak av denne jervetispa og hennes unger.

Dere viser i søknaden til skadepotensialet på tamrein. Vi har forståelse for at dere er bekymret for faren for tap av tamrein til jerv i den kommende beitesesongen. Vi finner derimot grunn til å påpeke at det ikke er registrert skade på tamrein forvoldt av jerv i, eller i umiddelbar nærhet av, det aktuelle området på flere år.

Vi har vurdert opplysningene i saken. Det ikke er grunnlag for å gi tillatelse til å felle jerv i region i det aktuelle området.»

Klima- og miljødepartementets vurdering

Saken gjelder klage på avslag på søknad om skadefelling av jerv i Frostisen reinbeitedistrikt i rovviltregion 7. Den aktuelle jerven er registrert innenfor forvaltningsområdet for jerv.

Rettslige utgangspunkter

Saken er behandlet etter naturmangfoldloven (nml.) § 18 og rovviltforskriften §§ 3, 4 og 13. Videre har departementet, i henhold til nml. § 7, lagt prinsippene i nml. §§ 8 til 10 og 12 til grunn som retningslinjer. Det samme gjelder nml. § 14 om andre viktige samfunnsinteresser. Prinsippet i nml. § 11 om at tiltakshaver bærer kostnadene ved miljøforringelse, anses ikke relevant i denne saken. Også forvaltningsmålet for arter i nml. § 5 er trukket inn i skjønnsvurderingen.

På rovviltfeltet må forvaltningsmålet etter nml. § 5 sees i sammenheng med de vedtatte bestandsmålene som Stortinget har fastsatt for de fire store rovdyrartene, og skal forstås slik at det ikke er til hinder for en geografisk differensiert rovviltforvaltning, jf.

Ot.prp. nr. 52 (2008-2009) s. 376. Nml. § 5 og prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning er konkretisert i rovviltforskriften §§ 3 og 4 og de regionale forvaltningsplanene for rovvilt. De nasjonale bestandsmålene er fordelt på de åtte forvaltningsregionene for rovvilt, jf. rovviltforskriften § 4. For region 7 er det fastsatt mål om 10 ynglinger av jerv.

Avgjørelsen bygger på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon og effekten av påvirkninger. Departementet har også lagt vekt på kunnskap som er basert på generasjoners erfaringer gjennom bruk og samspill med naturen, herunder samisk bruk. Departementet anser at kunnskapsgrunnlaget oppfyller kravene i nml. § 8. Departementet vurderer at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger avgjørelsen kan ha for naturmiljøet. Førre-var-prinsippet i nml. § 9 får derfor mindre betydning.

Etter nml. § 10 skal en påvirkning av et økosystem vurderes ut fra den samlede belastningen som økosystemet er eller vil bli utsatt for. Sett i sammenheng med førre-var-prinsippet i § 9, innebærer prinsippet om samlet belastning også at en beslutning skal vurderes i lys av muligheten for flere påvirkninger på samme art senere, eller for andre fremtidige påvirkninger som sammen med denne påvirkningen kan gi en uønsket virkning på naturmangfoldet, jf. Ot.prp.nr.52 (2008-2009) s. 382.

Når det gjelder effekten av påvirkninger på rovvilt, foreligger det årlige rapporter om bestandsstatus og annen vitenskapelig kunnskap som gir betydelig kunnskap om den samlede belastningen rovviltartene utsettes for. For jerv er det kjent at infanticid kan forekomme, det vil si at hannjerver dreper jervunger som ikke er deres eget avkom. I tillegg er det kjent at det forekommer enkelte tilfeller av ulovlig jakt. Avgangen av jerv skjer likevel i hovedsak gjennom lisensfelling og skadefelling, og miljøforvaltningen har derfor god oversikt over de negative påvirkningsfaktorene på jervebestanden, og tar hensyn til dette i sine vurderinger av om uttak skal tillates. At bestanden registreres årlig på individnivå ved bruk av DNA-analyser gir også god oversikt over endringer mellom år.

Departementet skal i denne saken ta stilling til om det skal tillates uttak av jerv for å «avverge skade» på tamrein og husdyr, jf. nml. § 18 første ledd bokstav b. Nml. § 18 andre ledd stiller som vilkår at vedtak bare kan treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse og

formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte. Dersom alle de tre vilkårene i nml. § 18 er oppfylt, «kan» departementet tillate uttak av jerv.

Vilkåret om at uttak skjer for å avverge skade

Etter nml. § 18 første ledd bokstav b kan uttak av jerv tillates for å «avverge skade» på blant annet husdyr og tamrein. Nml. § 18 er utformet med sikte på å gjennomføre Bernkonvensjonen artikkel 9 nr. 1, jf. lovens forarbeider (Ot.prp. nr. 52 (2008-2009)). I begrepet «avverge» ligger at felling kan skje som et forebyggende tiltak, jf. HR-2021-662- A. I lys av Bernkonvensjonen må det stilles visse minstekrav til skadenes alvorlighet og omfang, jf. HR-2021-662-A, som gjaldt tre vedtak fra Klima- og miljødepartementet om felling av ulv.

Miljødirektoratet har i 2025 besluttet to ekstraordinære uttak av jerv innenfor Frostisen reinbeitedistrikt. Det ene uttaket gjaldt uttak av en voksen hunnjerv i Narvik kommune som ble effektivt, og et hiuttak i Narvik kommune som ikke ble effektivt.

Det er på vedtakstidspunktet ikke registrert skade på tamrein forvoldt av jerv i, eller i umiddelbar nærhet av, det aktuelle området. Det er ikke registrert tap av rein til jerv i det aktuelle området på flere år. Departementet legger til at det per 10. juli 2025 fortsatt ikke er påvist tamrein tapt til jerv i Frostisen reinbeitedistrikt. Departementet anser på denne bakgrunn at skadeomfanget i det aktuelle området er begrenset. Samtidig er vi kjent med at det fra reinbeitedistriktet er meldt et tilfelle der jerv har jaget rein i området. Dersom situasjonen utvikler seg med påviste skader fra jerv på tamrein, har klager anledning til å søke tillatelse til skadefelling på nytt. Videre er den aktuelle jerveynglingen registrert innenfor forvaltningsområdet for jerv.

Departementet slutter seg til Miljødirektoratets vurderinger, og finner etter dette at vilkåret i nml. § 18 første ledd bokstav b om å avverge skade på husdyr og tamrein ikke er oppfylt.

Departementet gjør etter dette ikke noen nærmere vurdering av naturmangfoldlovens to øvrige vilkår: Formålet må ikke kunne nås på en annen tilfredsstillende måte, og felling må ikke true bestandens overlevelse, jf. nml. § 18 andre ledd.

Klager trekker frem i sin klage at bestandssituasjonen for jerv er meget høy. Bestandsmålet for jerv i region 7 er 10 årlige ynglinger, og det er påvist 20 ynglinger i 2025 (foreløpige tall per 4. juli). Endelig bestandsrapport for jerv 2025 ventes fra Rovdata i oktober. Departementet viser til at dersom situasjonen endrer seg, eksempelvis ved at det blir påvist skader fra jerv på tamrein i det aktuelle området, vil klager ha anledning til å søke tillatelse til skadefelling på nytt.

Departementets konklusjon

Klima- og miljødepartementet opprettholder Miljødirektoratets avslag på søknad om skadefelling av jerv i Frostisen reinbeitedistrikt i rovviltregion 7.

Det er på vedtakstidspunktet ikke registrert skader på tamrein forvoldt av jerv i, eller i umiddelbar nærhet av, det aktuelle området. Departementet anser at skadeomfanget i det aktuelle området er begrenset. Dersom situasjonen likevel endrer seg, eksempelvis ved at det blir påvist skader fra jerv på tamrein i det aktuelle området, vil klager ha anledning til å søke tillatelse til skadefelling på nytt.

Klagen er ikke tatt til følge.

Med hilsen

Torbjørn Lange (e.f.)
avdelingsdirektør

Ingrid Wiig
førstekonsulent

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi

Miljødirektoratet
Rovviltnemnda i region 7
Statsforvalteren i Nordland

NOAH - for dyrs rettigheter

Deres ref

Vår ref
25/1563-

Dato
24. juli 2025

Avgjørelse av klage på vedtak om kvote for betinget skadefelling av gaupe i region 7 perioden 2025-2026

Klima- og miljødepartementet viser til klage fra NOAH – for dyrs rettigheter av 3. mars 2025 på rovviltnemnda i forvaltningsregion 7 sitt vedtak av 11. februar 2025 om kvote for betinget skadefelling av gaupe for 2025-2026.

Klima- og miljødepartementet opprettholder rovviltnemndas vedtak om kvote på 5 gauper for betinget skadefelling i region 7.

I avgjørelsen har vi lagt vekt på historikk og potensial for skade fra gaupe i region 7. Departementet mener at det er et potensial for skader som oppfyller vilkåret i naturmangfoldloven § 18 første ledd bokstav b, og at det er behov for kvote for betinget skadefelling dersom akutte skadesituasjoner skulle oppstå. Kvoten vil ikke true bestandens overlevelse, og det er ikke andre tilfredsstillende løsninger enn å åpne for kvote for betinget skadefelling av gaupe i regionen. Departementet presiserer at de mer konkrete vurderingene av skadepotensial og om det finnes andre tilfredsstillende løsninger skal gjøres av statsforvalteren i den enkelte sak der skadefelling er aktuelt.

Klagen er ikke tatt til følge.

Saksgang

Rovviltnemnda i forvaltningsregion 7 vedtok 11. februar 2025 en kvote for betinget skadefelling av gaupe i region 7 for perioden 1. juni 2025 – 15. februar 2026. Vedtaket ble påklaget av NOAH – for dyrs rettigheter (NOAH) 3. mars 2025. Rovviltnemnda behandlet

klagen 27. mars 2025 og opprettholdt sitt vedtak. Saken ble oversendt Klima- og miljødepartementet 28. mars 2025 for endelig avgjørelse. Miljødirektoratet ga sin faglige tilråding for kvoter for betinget skadefelling av gaupe 23. juni 2025.

Om klagefrist og klagerett

Departementet har kompetanse til å behandle klagen etter rovviltforskriften § 18 første ledd. Klagen ble fremsatt innen klagefristen, jf. forvaltningsloven § 29 første ledd, og klageren har rettslig klageinteresse, jf. forvaltningsloven § 28 første ledd.

Klagers anførsler

I behandlingen av saken trakk sekretariatet for rovviltnemnda i region 7 frem følgende hovedpunkter fra klagen:

- «• NOAH innleder klagen med å påpeke gaupas status som sterkt truet på den norske rødlista, og mener at bestandsmålet må økes og jakten stanses dersom vi skal sikre gaupas plass i norsk natur i framtiden. De skriver også at skadefelling er en ineffektiv måte å hindre skade, og at skyting av sterkt truede arter strider med den nye naturavtalen.
- NOAH peker på at føre- var – prinsippet ikke er anvendt i vurderingene, og mener at rovviltnemnda ikke har sikret at skadefellingene ikke medfører fare for langsiktig overlevelse og levedyktighet av gaupebestanden i Norge.
- NOAH mener at rovviltnemnda har unnlatt å gjennomføre en vurdering av skaderisikoen og å vise hva som er omfanget, alvorlighetsgraden eller sannsynligheten for eventuell framtidig skade. De mener derfor at et av hovedvilkårene for å tillate felling ikke er oppfylt, jf. naturmangfoldloven § 18 og Bernkonvensjonen.
- NOAH kan ikke se at rovviltnemnda har gitt noen objektiv eller verifiserbar begrunnelse for hvorfor skadefelling er den eneste tilfredsstillende løsningen. De mener derfor at vilkåret om å finne andre løsninger ikke er oppfylt jf. naturmangfoldloven § 18 og Bernkonvensjonen.
- NOAH avslutter med å be om at klagen tas til følge og at vedtaket erklæres å være i strid med naturmangfoldloven § 18 og Bernkonvensjonen artikkel 9. NOAH ber om at vedtaket omgjøres slik at det ikke tillates betinget skadefelling av fem sterkt truede gauper i region 7 i 2025/2026.»

Departementet viser ellers til klagen i sin helhet.

Rovviltnemndas vurdering

Rovviltnemndas vedtak av 11. februar 2025 er tilgjengelig på Miljøvedtaksregisterets sider: [Vedtak om kvote for betinget skadefelling av gaupe i region 7 - Nordland 2025/2026](#)

Vedtaket lyder:

«Rovviltnemnda legger til grunn at bestandsmålet for gaupe i region 7 – Nordland er oppfylt, og at myndigheten til å vedta kvote for betinget skadefelling på gaupe i Nordland ligger hos nemnda, jf. rovviltforskrifta § 7.

Rovviltnemnda i Nordland fatter vedtak om fem (5) betingede skadefellingstillatelser på gaupe i perioden 01.06.2025 – 15.02.2026 med følgende vilkår:

- Statsforvalteren skal i hvert enkelt tilfelle vurdere om felling er nødvendig, se vilkårene i rovviltforskrifta § 9.*
- Familiegruppe av gaupe som opptrer sammen er unntatt fra tillatelsen. I tilfeller der det er kjente familiegrupper av gaupe innenfor aktuelle områder for skadefelling, skal de tiltak som er mulig for å unngå felling av voksen hunngaue, være iverksatt.*
- Gauper som felles på eventuell kvotejakt, skal ikke belastes denne kvoten for skadefelling. Gaupe felt på skadefelling i perioden for kvotejakt på gaupe (1. februar – 31 mars), skal belastes jaktkvoten.»*

Ved behandling av klagen konkluderte rovviltnemnda med følgende:

«Rovviltnemnda i region 7 – Nordland opprettholder sitt vedtak i sak 7/2025 av 11. februar 2025. Klagen fra NOAH – for dyrs rettigheter oversendes derfor til Klima – og miljødepartementet for endelig avgjørelse, jf. forvaltningsloven § 33.»

Departementet viser ellers til oversendelsen av saken fra nemnda ved brev av 28. mars 2025. Klager har mottatt kopi av nemndas brev.

Miljødirektoratet faglige tilrådning

Miljødirektoratet har redegjort for bestandssituasjonen og bestandsutviklingen for gaupe i Skandinavia, nasjonalt og for de ulike forvaltningsregionene. Gjennomgangen viser blant annet at det på nasjonalt nivå ble registrert henholdsvis 58,5, 71,5 og 78 familiegrupper av gaupe på landsbasis i årene 2022, 2023 og 2024. I region 7 ble det registrert henholdsvis 6, 11,5 og 13,5 familiegrupper før jakt i de samme årene. Da tilrådingen ble publisert hadde rapport fra Rovdata for antall familiegrupper, bestandsestimat og bestandsutvikling for gaupe i Norge for 2025 ennå ikke kommet. Denne er ventet i månedsskifte juni/juli 2025.

Direktoratet presiserte likevel at foreløpige grupperinger av data fra 2024/2025 tilsier at kartlagt bestand fortsatt er over bestandsmålet i Norge.

Når det gjelder gaupebestanden i Norge og Sverige samlet, viser Miljødirektoratet til overvåkningsresultatet rapportert fra Rovdata 24. juni 2024. Det viser en felles bestand på 296 familiegrupper i Skandinavia vinteren 2023/2024. Dette var en nedgang fra 2022/2023, da det ble registrert 314 familiegrupper. Nedgangen skjedde i den svenske delen av bestanden, mens den norske delen hadde en økning på ca. 40 dyr. Totalbestanden ble beregnet til litt over 1700 dyr.

Miljødirektoratet har også redegjort for skadesituasjonen og erstatninger for tap av sau og tamrein til gaupe, og det registreres årlig gaupeskader i regionen. I 2024 ble det utbetalt

erstatning for 928 sau tappt til gaupe i region 7. Av disse ble 64 sau påvist tappt til gaupe. Videre ble 35 rein påvist tappt til gaupe i reindriftsåret 2024/2025.

Miljødirektoratet vurderer at verken kvoten på 5 gauper for betinget skadefelling i region 3, eller total kvote på 30 gauper for betinget skadefelling på landsbasis, vil true bestandens overlevelse. Videre vurderer direktoratet, basert på nasjonale bestandstall og prognoser for videre utvikling av gaupebestanden, at totalkvoten for betinget skadefelling satt for regionene ikke vil medføre at den nasjonale bestanden kommer under det nasjonale bestandsmålet på 65 ynglinger ved neste telling. Direktoratet vurderer det også som sannsynlig at det regionale målet i region 7 vil kunne nås, selv om kvoten for betinget skadefelling av gaupe skulle bli effektuert i sin helhet.

Departementet viser ellers til den faglige tilrådingen i sin helhet.

Klima- og miljødepartementets vurdering

Rettslige utgangspunkter

Saken er behandlet etter naturmangfoldloven (nml.) § 18 og rovviltforskriften §§ 3, 4, 7 og 8. Videre har departementet, i henhold til nml. § 7, lagt prinsippene i nml. §§ 8 til 10 og 12 til grunn som retningslinjer. Det samme gjelder nml. § 14 om andre viktige samfunnsinteresser. Prinsippet i nml. § 11 om at tiltakshaver bærer kostnadene ved miljøforringelse, anses ikke relevant i denne saken. Også forvaltningsmålet for arter i nml. § 5 er trukket inn i skjønnsvurderingen.

På rovviltfeltet må forvaltningsmålet etter nml. § 5 sees i sammenheng med de vedtatte bestandsmålene som Stortinget har fastsatt for de fire store rovdyrartene, og skal forstås slik at det ikke er til hinder for en geografisk differensiert rovviltforvaltning, jf. Ot.prp. nr. 52 (2008-2009) s. 376. Nml. § 5 og prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning er konkretisert i rovviltforskriften §§ 3 og 4 og de regionale forvaltningsplanene for rovvilt. De nasjonale bestandsmålene er fordelt på de åtte forvaltningsregionene for rovvilt, jf. rovviltforskriften § 4. For region 7 er det fastsatt mål om 10 årlige ynglinger av gaupe.

Avgjørelsen bygger på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon og effekten av påvirkninger. Departementet har også lagt vekt på kunnskap som er basert på generasjoners erfaringer gjennom bruk av og samspill med naturen, herunder samisk bruk. Departementet anser at kunnskapsgrunnlaget oppfyller kravene i nml. § 8. Departementet vurderer at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger avgjørelsen kan ha for naturmiljøet. Førre-var-prinsippet i nml. § 9 får derfor mindre betydning.

Når det gjelder effekten av påvirkninger på rovvilt, jf. nml. § 10, foreligger det årlige rapporter om bestandsstatus og annen vitenskapelig kunnskap som gir betydelig kunnskap om den samlede belastningen rovdyrartene utsettes for. Utover enkelte tilfeller av påkjørsler og ulovlig jakt skjer avgangen av gaupe i hovedsak gjennom kvotejakt og skadefelling, og

miljøforvaltningen har derfor god oversikt over de negative påvirkningsfaktorene på bestandene.

Departementet skal ta stilling til om det skal gis en kvote for betinget skadefelling av gaupe, som vedtatt av rovviltnemnda, for å forhindre at disse gjør skade på husdyr eller tamrein, jf. rovviltforskriften § 8. Skadefelling kan tillates for å avverge skade på blant annet husdyr eller tamrein, jf. rovviltforskriften § 2 bokstav a og nml. § 18 første ledd bokstav b. Nml. § 18 andre ledd stiller som vilkår at vedtak bare kan treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse og formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte.

Vilkåret om at uttaket skjer for å avverge skade

Etter nml. § 18 første ledd bokstav b kan uttak av gaupe tillates for å «avverge skade» på blant annet husdyr og tamrein. Nml. § 18 er utformet med sikte på å gjennomføre Bernkonvensjonen artikkel 9 nr. 1, jf. lovens forarbeider (Ot.prp. nr. 52 (2008-2009)). I begrepet «avverge» ligger at felling kan skje som et forebyggende tiltak, jf. HR-2021-662-A. I lys av Bernkonvensjonen må det stilles visse minstekrav til skadenes alvorlighet og omfang, jf. HR-2021-662-A, som gjaldt tre vedtak fra Klima- og miljødepartementet om felling av ulv.

Skadehistorikken viser at det regelmessig skjer tap av sau til gaupe i region 7. I 2024 ble det utbetalt erstatning for 928 sau og lam tapt til gaupe i region 7. Av disse ble 68 skader påvist tapt til gaupe. Videre ble det i reindriftsåret 2023/2024 erstattet 1541 rein tapt til gaupe. Av disse ble 112 påvist tapt til gaupe. I reindriftsåret 2024/2025 ble 35 rein påvist tapt til gaupe. Så langt i 2025 (per 24. juni) er to sau og 45 rein påvist tapt til gaupe.

Departementet legger til grunn at det er stor sannsynlighet for at det også vil oppstå skader av et visst omfang og en viss alvorlighetsgrad på sau og tamrein i inneværende år i region 7, og finner at vilkåret i nml. § 18 første ledd bokstav b om å avverge skade er oppfylt for å åpne for kvote for betinget skadefelling av gaupe. Departementet viser videre til at dette vilkåret vil bli vurdert av statsforvalteren i de enkelte situasjonene der skadefelling blir vurdert.

Vilkåret om at uttaket ikke må true bestandens overlevelse

Det følger av nml. § 18 andre ledd at vedtak etter bestemmelsens første ledd bokstav a til f bare kan treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse. Vilkåret må vurderes konkret i den enkelte sak, og terskelen kan tenkes å variere avhengig av blant annet fellingsgrunnlaget og kunnskapsgrunnlaget, jf. HR-2021-662-A. Eventuell usikkerhet om den fremtidige utviklingen av en bestand har betydning i vurderingen, og det ligger en viss margin i begrepet «truer» bestandens overlevelse, jf. HR-2021-662-A.

Departementet viser til Miljødirektoratets redegjørelse for bestandssituasjonen nasjonalt og i region 7 for gaupe i den faglige tilrådingen. Miljødirektoratets vurdering er at uttak av dyr i samsvar med vedtaket ikke vil true bestandens overlevelse. I slutten av juni 2025 publiserte videre Rovdata oppdaterte tall om gaupebestanden i Skandinavia. Vinteren 2024/2025 ble

det beregnet 325 familiegrupper av gaupe i Norge og Sverige, noe som er 29 flere enn året før. 91 av disse er påvist i Norge, og i region 7 ble det påvist 16,5 familiegrupper. De oppdaterte tallene understøtter Miljødirektoratets vurdering. Departementet har vært i kontakt med direktoratet etter at Rovdata publiserte oppdaterte tall om gaupebestanden i Skandinavia, og direktoratet opprettholder den faglige vurderingen av kvoter for betinget skadefelling på gaupe i 2025/2026. Departementet legger Miljødirektoratets vurdering til grunn, og finner at vilkåret om at uttaket ikke må true bestandens overlevelse er oppfylt, jf. nml. § 18 andre ledd.

Vilkåret om at formålet ikke kan nås på en annen tilfredsstillende måte

Det er i tillegg et vilkår at formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte, jf. nml. § 18 andre ledd. I vurderingen av vilkåret vil prinsippet om geografisk differensiert forvaltning veie tungt. Av rovviltforliket 2011 (Stortingets vedtak 687 i behandlingen av dokument 8:163 S (2010-2011)) framgår det at soneinndelingen må forvaltes tydelig. Dette innebærer at beitenæring skal tilpasses rovvilt i de områder der rovvilt har prioritet, mens det i prioriterte beiteområder skal være lav terskel for å tillate uttak av rovdyr som gjør skade på beitedyr.

Klima- og miljødepartementet viser til skadehistorikken i regionen, og til sannsynligheten for at akutte skadesituasjoner kan oppstå også i 2025 og 2026. Departementet finner at det for å nå formålet om å avverge skade, ut fra føringene i rovviltpolitikken, ikke finnes annen tilfredsstillende løsning enn å åpne for en kvote for betinget skadefelling av gaupe i region 7. Det er imidlertid viktig å presisere at den konkrete vurderingen av andre tilfredsstillende løsninger, slik som eksempelvis flytting av beitedyr, bruk av rovdyravvisende gjerder og tidlig nedsanking, skal gjøres av statsforvalteren i tilknytning til den enkelte sak der tillatelse til skadefelling eventuelt blir vurdert. Dette følger av rovviltforskriften § 9, og slike vurderinger kan variere fra sak til sak avhengig av blant annet områdets beliggenhet, betydningen som beiteområde, tid på året m.m.

Øvrige anførsler

Om føre-var-prinsippet

NOAH mener føre-var-prinsippet bør komme til anvendelse i saken, fordi det foreligger en risiko for alvorlig og irreversibel skade på naturmangfoldet. Departementet viser i denne forbindelse til Miljødirektoratets vurderinger om at vedtaket ikke vil true gaupebestandens overlevelse. Til gaupas status på Norsk rødliste for arter viser departementet til at dette er en direkte konsekvens av det nasjonale bestandsmålet Stortinget har vedtatt og føringene i rovviltpolitikken om at rovviltbestandene skal forvaltes så nær bestandsmålene som mulig.

Om levedyktighet hos gaupe

NOAH anfører at kravet til kunnskapsgrunnlaget etter nml. § 8 er stort, sett i lys av usikkerhetene med hensyn til hvordan levedyktigheten av bestanden skal sikres på lang sikt. Departementet viser her til Miljødirektoratets faglige tilrådning om at vurderingen av gaupebestandens overlevelse ikke kan ses isolert, men må vurderes i forhold til bestandens samlede utbredelse. Den norske gaupebestanden er del av større fennoskandiske bestander

og med forgreininger også videre inn i Russland. Kunnskapen om den skandinaviske bestanden av gaupe er god, for de finske og særlig de russiske delene av bestandene har vi ikke samme kunnskapsnivå. Miljødirektoratet vurderer at migrasjon av gaupe fungerer tilfredsstillende og ikke har negativ effekt på bestandenes overlevelse. Departementet legger til grunn at vedtaket bygger på mest mulig oppdatert og tilgjengelig kunnskap.

Om Bernkonvensjonen artikkel 9

NOAH anfører også at vedtaket strider med Bernkonvensjonen artikkel 9. Departementet viser til at nml. § 18 er utformet med sikte på å gjennomføre Bernkonvensjonen art. 9 nr. 1, og at vi har kommet til at vilkårene i naturmangfoldloven for å åpne for en kvote for betinget skadefelling er oppfylt.

Om naturavtalen

Klager har også anført at vedtaket strider mot Naturavtalen, som blant annet omhandler trusler mot truede arter. Avtalen oppstiller overordnede, globale målsetninger for naturmangfold, men setter ikke rettslige skranker for forvaltningens myndighetsutøvelse på rovviltfeltet. For å følge opp avtalen har regjeringen lagt frem en stortingsmelding med en nasjonal handlingsplan for natur. Vedtak om betinget skadefelling, som alle vedtak om uttak av rovvilt, skal videre skje innenfor rammene av blant annet Bernkonvensjonen, naturmangfoldloven og Stortingets føringer for rovviltforvaltningen. Departementet kan ikke se at rammeverkets overordnede målsetninger kan tillegges særlig betydning i denne saken.

Samlet vurdering

Departementet har over redegjort for den faktiske situasjonen og vurdert de rettslige vilkårene, og kommet til at vilkårene for å åpne for kvoter for betinget skadefelling av gaupe i region 7 er oppfylt. Spørsmålet som gjenstår, er om det etter en skjønnsmessig vurdering skal gis slik kvote.

Ved vurdering av kvote for betinget skadefelling skal det gjøres en samlet vurdering av bestandens status og forventede utvikling og sannsynliggjøres at bestanden etter neste yngling fortsatt vil oppfylle det nasjonalt fastsatte bestandsmålet for regionen. Region 7 har et bestandsmål på 10 årlige ynglinger av gaupe.

Departementet viser til Miljødirektoratets faglige vurdering, som er at kvotene vedtatt av de regionale rovviltnemndene for betinget skadefelling på gaupe i 2024/2025, ikke vil true bestandens overlevelse. Videre vurderer direktoratet det som sannsynlig at det regionale bestandsmålet vil kunne oppnås, selv om de vedtatte kvotene for betinget skadefelling på gaupe som nemndene har vedtatt i den enkelte region skulle bli effektivt. Departementet er enig i disse vurderingene. Videre vurderer departementet at det i enkelte tilfeller med potensiale for stor skade ikke finnes andre tilfredsstillende forebyggende tiltak enn skadefelling, og at det derfor er nødvendig å opprette en kvote for betinget skadefelling på gaupe.

Departementets konklusjon

Klima- og miljødepartementet opprettholder rovviltnemndas vedtak om kvote på 5 gauper for betinget skadefelling i region 7.

I avgjørelsen har vi lagt vekt på historikk og potensial for skade fra gaupe i region 7. Departementet mener at det er et potensial for skader som oppfyller vilkåret i naturmangfoldloven § 18 første ledd bokstav b, og at det er behov for kvote for betinget skadefelling dersom akutte skadesituasjoner skulle oppstå. Kvoten vil ikke true bestandens overlevelse, og det er ikke andre tilfredsstillende løsninger enn å åpne for kvote for betinget skadefelling av gaupe i regionen. Departementet presiserer at de mer konkrete vurderingene av skadepotensial og om det finnes andre tilfredsstillende løsninger skal gjøres av statsforvalteren i den enkelte sak der skadefelling er aktuelt.

Klagen er ikke tatt til følge.

Med hilsen

Torbjørn Lange (e.f.)
avdelingsdirektør

Johanne Hjelde
førstekonsulent

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi

Miljødirektoratet
Rovviltnemnda i region 7
Statsforvalteren i Nordland

Ifølge liste

Deres ref

Vår ref
25/1566-

Dato
24. juli 2025

Avgjørelse av klage på vedtak om kvote for betinget skadefelling av jerv i region 7 2025/2026

Klima- og miljødepartementet viser til klager fra Aktivt Rovdyrvern (heretter ARV) 18. februar 2025 og NOAH – for dyrs rettigheter (heretter NOAH) 3. mars 2025, over rovviltnemnda i region 7 sitt vedtak 11. februar 2025 om kvote for betinget skadefelling av jerv i region 7 2025-2026.

Klima- og miljødepartementet opprettholder rovviltnemndas vedtak om kvote på 4 dyr for betinget skadefelling av jerv.

I avgjørelsen har vi lagt vekt på historikk og potensial for skade fra jerv i region 7. Departementet finner at det foreligger et potensial for skader som oppfyller vilkåret i naturmangfoldloven § 18 første ledd bokstav b, og at det er behov for en kvote for betinget skadefelling dersom akutte skadesituasjoner skulle oppstå. Vi finner samtidig at den vedtatte kvoten ikke truer bestandens overlevelse, og at det ikke er andre tilfredsstillende løsninger enn å åpne for en kvote for betinget skadefelling. Departementet presiserer at de mer konkrete vurderingene av vilkårene for skadefelling, herunder vurderingene av skadepotensial og om det er andre tilfredsstillende løsninger, skal gjøres av statsforvalteren i den enkelte sak der skadefelling blir vurdert.

Klagene er ikke tatt til følge.

Saksgang

Rovviltnemnda i forvaltningsregion 7 vedtok 11. februar 2025 en kvote for betinget skadefelling av jerv for perioden 1. juni 2025 – 15. februar 2026. Vedtaket ble påklaget av ARV 18. februar 2025, og av NOAH 3. mars 2025. Rovviltnemnda behandlet klagene ved

fjernmøte per e-post i perioden 20. – 27. mars 2025 og opprettholdt sitt vedtak. Saken ble oversendt til Klima- og miljødepartementet for endelig avgjørelse 28. mars 2025. Miljødirektoratet gav sin faglige tilrådning for kvoter for betinget skadefelling av jerv i hele landet 2. juli 2025.

Om klagefrist og klagerett:

Fristen for å påklage vedtak om kvote for betinget skadefellingstillatelse er 3 uker fra det tidspunkt vedtaket første gang ble kunngjort, jf. rovviltforskriften § 18, jf. forvaltningsloven (fvl.) § 29. Rovviltnemnda sitt vedtak ble fattet 11. februar 2025, og protokoll ble publisert 14. februar. Klagene er fremsatt innenfor klagefristen.

Det påklagede vedtaket ligger innfor de formål organisasjonene NOAH og ARV søker å ivareta. Vilkåret om rettslig klageinteresse etter fvl. § 28 er oppfylt.

Klagernes anførsler

I oversendelsen av saken har rovviltnemndene trukket fram følgende hovedpunkter fra klagene:

Aktivt rovdyrvern

«Vi viser til klagen i sin helhet, og trekker fram følgende hovedpunkter:

- *ARV mener rovviltnemndas vedtak er i strid med naturmangfoldloven og Bernkonvensjonen.*
- *ARV skriver at jervebestanden har hatt en nedgang fra 2023, og at dette utelukkende skyldes hardt jakttrykk. De trekker også frem at hiuttak er særlig uetisk og vekker fordømmelse og negativ oppmerksomhet for Norge.*
- *ARV mener at jervens betydning som renovatør i økosystemet underkommuniseres og ikke vektlegges i totalvurderingene i vedtakene, men kun hensynet til beitenæringene. ARV mener at dette ikke er i tråd med Rovviltnemndenes mandat om todelt målsetning, og ber om at vedtaket ugyldiggjøres.»*

NOAH – for dyrs rettigheter:

«Vi viser til klagen i sin helhet og trekker fram følgende hovedpunkter:

- *NOAH mener vedtaket er i strid med Bernkonvensjonen og naturmangfoldloven og påpeker jervens status som sterkt truet på den norske rødlista, samt at jerven er en ansvarsart.*
- *NOAH vurderer at vilkåret om bestandens overlevelse, jf. naturmangfoldloven § 18, ikke er oppfylt, og peker på at føre- var – prinsippet ikke er anvendt i vurderingene til rovviltnemnda.*
- *NOAH kan ikke se at rovviltnemnda har gitt begrunnelse eller vist at tap forårsaket av jerv i region 7 er av et slikt omfang eller alvorlighetsgrad at naturmangfoldloven § 18 første ledd bokstav b kan anses å være oppfylt.*

- NOAH kan ikke se at rovviltnemnda har gitt noen objektiv eller verifiserbar begrunnelse for hvorfor skadefelling er den eneste tilfredsstillende løsningen. De mener derfor at vilkåret om å finne andre løsninger ikke er oppfylt jf. naturmangfoldloven § 18 og Bernkonvensjonen.
- NOAH konkluderer med at vedtaket utgjør uforsvarlig forvaltning av jerv og strider med nasjonal og internasjonal lov - § 5, § 8, § 9, og § 18 andre ledd i naturmangfoldloven, Grunnlovens § 112 og artikkel 2 og 9 i Bernkonvensjonen. I tillegg strider vedtaket med mål 4 i den nye naturavtalen. NOAH ber om at klagen tas til følge og at vedtaket erklæres ugyldig.»

Departementet viser ellers til klagen i sin helhet.

Rovviltnemndas vurdering

Rovviltnemndas vedtak av 11. februar 2025 er tilgjengelig på Miljøvedtaksregisterets sider: [Vedtak om kvote for betinget skadefelling av jerv i region 7 - Nordland 2025/2026 \(miljovedtak.no\)](https://miljovedtak.no).

Ved behandling av klagen vedtok rovviltnemnda følgende:

«Rovviltnemnda i region 7 – Nordland opprettholder sitt vedtak i sak 6/2025 av 11. februar 2025. Klagen fra Aktivt rovdryvern og NOAH- for dyrs rettigheter oversendes derfor til Klima- og miljødepartementet for endelig avgjørelse, jf. forvaltningsloven § 33.»

Departementet viser også til nemndas oversendelse av saken i brev av 28. mars 2025. Klagerne har mottatt kopi av nemndas brev.

Miljødirektoratets faglige tilrådning

Miljødirektoratet har redegjort for bestandssituasjonen og bestandsutviklingen for jerv i Skandinavia, nasjonalt og for de ulike forvaltningsregionene. Blant annet viser gjennomgangen at det i 2024 ble påvist 61 valpekull av jerv i Norge, som gir en estimert bestand på omkring 350 voksne individer og er omtrent på samme nivå som i fjor. I Sverige, Finland og Norge ble det i 2024 identifisert 915 dyr, hvorav 345 har midtpunkt i Norge. For inneværende sesong gjøres det ikke heldekkende hi-inventeringsarbeid i noen deler av den svenske bestanden. De satser nå utelukkende på en forsterket innsats i DNA-metoden. DNA-dataene tilsier at den felles svensk-norske bestanden mest sannsynlig besto av i overkant av 1000 dyr i den felles svensk-norske bestanden, med om lag 2/3 av bestanden registrert i Sverige i 2024.

Antall ynglinger av jerv nasjonalt var 45 i 2022, 64 i 2023 og 61 i 2024. Det nasjonale målet er 39 årlige ynglinger. I region 7 er det nasjonalt fastsatte regionale bestandsmålet 10 årlige ynglinger. I 2022 ble det registrert 11 ynglinger, i 2023 var antallet ynglinger 11, og i 2024 var antall ynglinger påvist 11. Snittet for disse tre årene for region 7 er 11 årlige ynglinger av jerv. De foreløpige dataene for jerv i Norge viser at det per 24. juni er påvist 46 registrerte

jerveynglinger i 2025. Tallene fra inneværende år antyder at rovviltregion 2, 3 og 7 er over de regionale bestandsmålene og at region 5 og 6 kanskje er under det fastsatt måltall for sesongen 2025, og at region 1, 4 og 8 er på målet. Det gjenstår imidlertid enda noe kartleggingsarbeid og kvalitetssikring av data, så det kan bli endringer før endelig rapport foreligger. Det ble i løpet av vinteren avlivet i alt 37 jerv ved ekstraordinært uttak av Statens Naturoppsyn. Endelig data foreligger i oktober 2025.

Direktoratet viser til at det er omfattende kunnskap om den samlede belastningen jervebestanden blir utsatt for. Utover enkelte påkjørsler og predasjon, skjer avgangen av jerv i hovedsak gjennom lisensfelling og skadefelling, slik at miljøforvaltningen har god oversikt over den samlede belastningen. Kjent avgang av jerv i perioden 1. april 2024 til 30. mars 2025 var 121 jerv i Norge og 46 i Sverige, som henholdsvis utgjør en økning på 21 dyr og 25 dyr, målt mot samme periode forrige sesong.

Miljødirektoratet har også redegjort for skadesituasjonen og erstatninger for tap av sau og tamrein til jerv. Det er vist til at det for beitesesongen 2024 nasjonalt ble utbetalt erstatning for tap av 6 737 sau og lam tapt til jerv. Dette utgjorde om lag 40 % av den samlede rovvilterstatningen for sau. For tamrein ble det for sesongen 2023/2024 utbetalt erstatning for tap av 6 760 tamrein tapt til jerv. Det utgjorde om lag 33% av den samlede rovvilterstatningen for tamrein.

Miljødirektoratet vurderer at et samlet uttak av dyr tilsvarende nemndenes vedtak ikke vil kunne true bestandens overlevelse. Direktoratet vurderer også at den totale kvoten som er satt for regionene mest sannsynlig ikke vil føre til at vi kommer under det nasjonale bestandsmålet etter neste yngling. Videre vurderer direktoratet det som sannsynlig at det regionale bestandsmålet vil kunne oppnås, selv om de vedtatte kvotene for betinget skadefelling på jerv som nemndene har vedtatt i den enkelte region skulle bli effektivert.

Departementet viser ellers til den faglige tilrådingen og det faglige kunnskapsgrunnlaget i sin helhet.

Klima- og miljødepartementets vurdering

Rettslige utgangspunkter:

Saken er behandlet etter naturmangfoldloven (nml.) § 18 og rovviltforskriften §§ 3, 4, 7 og 8. Videre har departementet, i henhold til nml. § 7, lagt prinsippene i nml. §§ 8 til 10 og 12 til grunn som retningslinjer. Det samme gjelder nml. § 14 om andre viktige samfunnsinteresser. Prinsippet i nml. § 11 om at tiltakshaver bærer kostnadene ved miljøforringelse, anses ikke relevant i denne saken. Også forvaltningsmålet for arter i nml. § 5 er trukket inn i skjønnsvurderingen.

På rovviltfeltet må forvaltningsmålet etter nml. § 5 leses i sammenheng med de vedtatte bestandsmålene som Stortinget har fastsatt for de fire store rovdyrartene, slik at forvaltningsmålet ikke er til hinder for en geografisk differensiert rovviltforvaltning, jf. Ot.prp.

nr. 52 (2008-2009) s. 376. Nml. § 5 og prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning er konkretisert i rovviltforskriften §§ 3 og 4 og de regionale forvaltningsplanene for rovvilt. De nasjonale bestandsmålene er fordelt på de åtte forvaltningsregionene for rovvilt, jf. rovviltforskriften § 4. For region 7 er det fastsatt mål om 10 årlige ynglinger av jerv.

I tråd med nml. § 8 bygger avgjørelsen på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon og effekten av påvirkninger. Departementet har også vektlagt kunnskap som er basert på generasjoners erfaringer gjennom bruk av og samspill med naturen, herunder slik samisk bruk, jf. nml. § 8 annet ledd. Departementet anser at kunnskapsgrunnlaget oppfyller kravene i nml. § 8. Departementet vurderer at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger avgjørelsen kan ha for naturmiljøet. Føre-var-prinsippet i nml. § 9 får derfor mindre betydning.

Etter nml. § 10 skal en påvirkning av et økosystem vurderes ut fra den samlede belastningen som økosystemet er eller vil bli utsatt for. Sett i sammenheng med føre-var-prinsippet i § 9, innebærer prinsippet om samlet belastning også at en beslutning skal vurderes i lys av muligheten for flere påvirkninger på samme art senere, eller for andre fremtidige påvirkninger som sammen med denne påvirkningen kan gi en uønsket virkning på naturmangfoldet, jf. Ot.prp. nr. 52 (2008-2009) s. 382.

Når det gjelder effekten av påvirkninger på rovvilt, foreligger det årlige rapporter om bestandsstatus og annen vitenskapelig kunnskap som gir betydelig kunnskap om den samlede belastningen rovviltartene utsettes for. For jerv er det kjent at infanticid kan forekomme, det vil si at hannjerver dreper jervunger som ikke er deres eget avkom. Det også kjent med at det forekommer enkelte tilfeller av ulovlig jakt. Avgangen av jerv skjer likevel i hovedsak gjennom lisensfelling og skadefelling. Miljøforvaltningen har derfor god oversikt over de negative påvirkningsfaktorene på jervebestanden, og tar hensyn til dette i sine vurderinger av om uttak skal tillates. At bestanden registreres årlig på individnivå ved bruk av DNA-analyser gir også god oversikt over endringer mellom år.

Departementet skal ta stilling til om det skal gis en kvote for betinget skadefelling av jerv som vedtatt av rovviltnemnda, for å forhindre at jerv gjør skade på husdyr eller tamrein, jf. rovviltforskriften § 8. Skadefelling kan tillates for å avverge skade på blant annet husdyr eller tamrein, jf. rovviltforskriften § 2 bokstav a og nml. § 18 første ledd bokstav b. Nml. § 18 andre ledd stiller som vilkår at vedtak bare kan treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse og formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte.

Vedtaksmyndighet

Etter rovviltforskriften § 7 har rovviltnemnda myndighet til å fatte vedtak om kvote for blant annet skadefelling «når bestanden av den enkelte art ligger over de nasjonalt fastsatte bestandsmålene for regionen». For jerv skal nemndas myndighet baseres på gjennomsnittet av dokumenterte data om ynglinger de tre siste årene fra Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt. De tre siste årene har det blitt registrert henholdsvis 11 (2024), 11 (2023) og 11 (2022) ynglinger av jerv i regionen. Dette gir et gjennomsnitt på 11 ynglinger av jerv.

Nasjonalt fastsatt bestandsmål er 10 ynglinger av jerv. Myndigheten til å fatte vedtak om kvote for betinget skadefelling av jerv i 2025 ligger derfor til rovviltnemnda i forvaltningsregion 7.

Vilkåret om at uttaket skjer for å avverge skade

Etter nml. § 18 første ledd bokstav b kan uttak av jerv tillates for å «avverge skade» på blant annet husdyr og tamrein. Nml. § 18 er utformet med sikte på å gjennomføre Bernkonvensjonen artikkel 9 nr. 1, jf. lovens forarbeider (Ot.prp. nr. 52 (2008-2009)). I begrepet «avverge» ligger at fellingen kan skje som et forebyggende tiltak, jf. HR-2021-662-A. I lys av Bernkonvensjonen må det stilles visse minstekrav til skadenes alvorlighet og omfang, jf. HR-2021-662-A som gjaldt tre vedtak fra Klima- og miljødepartementet om felling av ulv.

I 2025 er det foreløpig (per 22. juli) ikke påvist tap av sau til jerv i region 7, men det er påvist 41 tamrein tapt til jerv i regionen. Skadehistorikken viser imidlertid at det skjer årlige tap av sau og tamrein til jerv i region 7. De siste erstatningsoppgjørene viser at det i 2024 ble utbetalt erstatning for 652 sau/lam og 1201 tamrein i reindriftsåret 2023/24 i region 7. Erstatning for jerveskader på sau/lam og tamrein utgjorde henholdsvis 27 og 36 prosent av den samlede rovvilterstatningen i region 7.

Departementet legger til grunn at det er stor sannsynlighet for at det også vil oppstå skader av et visst omfang og en viss alvorlighetsgrad på sau og tamrein i inneværende fellingsperiode i region 7, og finner at vilkåret i nml. § 18 første ledd bokstav b om å avverge skade er oppfylt for å åpne for en kvote for betinget skadefelling av jerv. Departementet viser videre til at dette vilkåret vil bli vurdert av statsforvalteren i de enkelte situasjonene der skadefelling blir vurdert.

Vilkåret om at uttaket ikke må true bestandens overlevelse

Det følger av nml. § 18 andre ledd at vedtak etter bestemmelsens første ledd bokstav a til f bare kan treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse. Vilkåret må vurderes konkret i den enkelte sak, og terskelen kan tenkes å variere avhengig av blant annet fellingsgrunnlaget og kunnskapsgrunnlaget, jf. HR-2021-662-A. Eventuell usikkerhet om den fremtidige utviklingen av en bestand har betydning i vurderingen, og det ligger en viss margin i begrepet «truer» bestandens overlevelse, jf. HR-2021-662-A.

Departementet viser til Miljødirektoratets redegjørelse for bestandssituasjonen nasjonalt og i region 7 i den faglige tilrådingen for jerv. Miljødirektoratets vurdering er at et samlet uttak av dyr tilsvarende nemndenes totale kvoter for betinget skadefelling av jerv ikke vil true bestandens overlevelse. Departementet legger direktoratets vurderinger til grunn, og finner at vilkåret om at uttaket ikke må true bestandens overlevelse er oppfylt for kvoten som er vedtatt av rovviltnemnda i region 7, jf. nml. § 18 andre ledd.

Vilkåret om at formålet ikke kan nås på en annen tilfredsstillende måte

Det er i tillegg et vilkår at formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte, jf. nml. § 18 andre ledd. I vurderingen av vilkåret vil prinsippet om geografisk differensiert forvaltning veie tungt. Av rovviltforliket 2011 (Stortingets vedtak 687 i behandlingen av dokument 8:163 S (2010-2011)) framgår det at soneinndelingen må forvaltes tydelig. Dette innebærer at beitenæring skal tilpasses rovvilt i de områder der rovvilt har prioritet, mens det i prioriterte beiteområder skal være lav terskel for å tillate uttak av rovdyr som gjør skade på beitedyr.

Departementet understreker at det fortsatt skal arbeides aktivt med effektive forebyggende tiltak, eksempelvis tidlig nedsanking av sau/lam, i prioriterte områder for yngling av jerv. Forebyggende tiltak skal være det primære tiltaket for å avverge skader i slike områder. Samtidig ser departementet at det er vanskeligere å gjennomføre like effektive tiltak som skiller beitedyr og jerv i tid og rom når det kommer til tamrein.

Klima- og miljødepartementet viser til skadehistorikken i regionen, og til sannsynligheten for at akutte skadesituasjoner kan oppstå også i inneværende fellingsperiode. Departementet finner at det for å nå formålet om å avverge skade, ut fra føringene i rovviltpolitikken, ikke finnes annen tilfredsstillende løsninger enn å åpne for en kvote for betinget skadefelling av jerv i region 7. Det er imidlertid viktig å presisere at den konkrete vurderingen av andre tilfredsstillende løsninger, slik som eksempelvis flytting av beitedyr, bruk av rovdyravvisende gjerder og tidlig nedsanking, skal gjøres av statsforvalteren i tilknytning til den enkelte sak der tillatelse til skadefelling eventuelt blir vurdert. Dette følger av rovviltforskriften § 9, og slike vurderinger kan variere fra sak til sak avhengig av blant annet områdets beliggenhet, betydningen som beiteområde, tid på året m.m.

Departementet mener det ut fra føringene i rovviltpolitikken ikke foreligger andre tilfredsstillende løsninger enn å vedta kvote for betinget skadefelling av jerv i region 7, jf. nml. § 18 andre ledd.

Øvrige anførsler

Om Bernkonvensjonen artikkel 2 og 9:

Når det gjelder Bernkonvensjonens bestemmelser, viser departementet til beskrivelsen over om at nml. § 18 er utformet med sikte på å gjennomføre Bernkonvensjonen artikkel 9 nr. 1, jf. lovens forarbeider (Ot.prp.nr. 52 (2008-2009)). Bernkonvensjonen artikkel 2 oppstiller visse forpliktelser til å treffe nødvendige tiltak for å opprettholde («maintain») eller tilpasse («adapt») bestandene av vill flora og fauna til et nivå som blant annet skal svare til økologiske, vitenskapelige og kulturelle krav. Høyesterett har lagt til grunn at Norge er folkerettslig bundet til å sikre ulvens overlevelse i norsk natur, med henvisning til konvensjonens artikkel 2 jf. HR-2021-662-A avsnitt 67-69. Tilsvarende forpliktelse gjelder også for jerv. Høyesterett fant det samtidig «klart» at Norge ikke bryter forpliktelsen «så lenge den norske delbestanden er så stor at dette bestandsmålet nås», jf. avsnitt 71.

Departementet finner på denne bakgrunn at vedtaket ikke er i strid med Bernkonvensjonens artikkel 2.

Om Grunnloven § 112

Av dom i Høyesterett (HR-2021-662-A), som gjaldt tre vedtak om felling av ulv, står følgende vurdering om Grunnloven § 112:

«Grunnloven § 112 verner miljøet og gir rett til «en natur der produksjonsevne og mangfold bevares». Jeg kan ikke se at naturmangfoldloven § 18 er i strid med Grunnloven § 112, noe partene heller ikke har anført. Slik naturmangfoldloven og rovviltforskriften er utformet, kan jeg heller ikke se at § 112 får nevneverdig betydning som tolkningsfaktor i saken her.»

Departementet har konkludert med at vedtaket ikke er fattet i strid med nml. § 18, og kan på denne bakgrunn ikke se at vedtaket er i strid med Grunnloven § 112.

Om Naturavtalen (Kunming-Montreal rammeverket):

NOAH har anført at vedtaket strider mot Naturavtalen, som særlig omhandler trusler mot truede arter. For å følge opp den globale naturavtalen har regjeringen lagt frem en stortingsmelding med en ny nasjonal handlingsplan for natur. Samtidig viser departementet til at vedtak om betinget skadefelling, som alle vedtak om uttak av rovvilt, skal skje innenfor rammene av blant annet Bernkonvensjonen, naturmangfoldloven og Stortingets føringer for rovviltforvaltningen. Vi kan på denne bakgrunn ikke se at rammeverkets overordnede målsetninger, kan tillegges særlig betydning i denne saken.

Om føre-var-prinsippet

NOAH mener føre-var-prinsippet bør komme til anvendelse i saken fordi det foreligger risiko for alvorlig og irreversibel skade på naturmangfoldet, og fordi vedtaket ikke viser til noen tidsramme for å bringe jerv ut av statusen som sterkt truet. Departementet viser i denne forbindelse til Miljødirektoratets vurdering om at vedtaket ikke vil true jervebestandens overlevelse. Til jervens status på Norsk rødliste for arter vil departementet vise til at dette er en direkte konsekvens av det nasjonale bestandsmålet Stortinget har vedtatt og føringene i rovviltpolitikken om at rovviltbestandene skal forvaltes så nær bestandsmålene som mulig.

Om den genetiske levedyktigheten til jervebestanden

NOAH har anført at det er store genetiske utfordringer med jervebestanden, og at dette medfører at det ikke bør tillates kontinuerlige skadefellinger. Til dette viser departementet til Miljødirektoratets faglige tilrådning der det fremgår at den norske jervebestanden er delt inn i ulike genetiske delpopulasjoner, og at det er den sørvestnorske delbestanden som beskrives som liten og relativt isolert. For Nordland, eller øvrige områder i Norge, er det ikke beskrevet noen utfordringer med den genetiske levedyktigheten til jervebestanden.

Om todelt målsetning

ARV anfører at rovviltnemnda bare har vektlagt beitenæringen i sin vurdering av kvote, og at vedtaket derfor er fattet i strid med Rovviltnemndenes mandat om todelt målsetning.

Departementet viser til at det følger av rovviltforskriften § 7 andre ledd at nemndas vedtak skal bygge på forvaltningsplanen for rovvilt, data om biologiske og bestandsmessige forhold og om skade- og konfliktsituasjonen. I saksfremlegget som lå til grunn for nemndas vedtak er det blant annet gjort vurderinger av forhold knyttet til jervebestanden i regionen.

Departementet anser ikke at det foreligger mangler ved grunnlaget for nemndas vedtak.

Samlet vurdering

Departementet har over redegjort for den faktiske situasjonen og vurdert de rettslige vilkårene, og har kommet til at vilkårene for å åpne for en kvote for betinget skadefelling av jerv i region 7 er oppfylt. Det gjenstående spørsmålet er dermed om det etter en skjønnsmessig vurdering burde gis slik kvote.

I kommentarene til rovviltforskriften § 7 andre ledd står det at rovviltnemnda ved vurdering av kvote for betinget skadefelling skal gjøre en samlet vurdering av bestandens status og forventede utvikling og sannsynliggjøre at bestanden etter neste yngling fortsatt vil oppfylle det nasjonalt fastsatte bestandsmålet for regionen. Region 7 har et regionalt bestandsmål på 10 årlige ynglinger.

Departementet viser til Miljødirektoratets faglige vurdering om at et samlet uttak av dyr tilsvarende total kvote på 50 jerv for betinget skadefelling på landsbasis ikke vil kunne true bestandens overlevelse, og at uttaket mest sannsynlig ikke vil medføre at bestanden av jerv i Norge kommer under det nasjonale bestandsmålet ved neste yngling. Miljødirektoratet vurderer det også som sannsynlig at Stortingets bestandsmål for jerv i de enkelte regionene vil kunne oppnås. Departementet er enig i disse vurderingene. Videre vurderer departementet at det i enkelte tilfeller med potensial for stor skade ikke finnes andre tilfredsstillende forebyggende tiltak enn skadefelling, og at det derfor er nødvendig å opprette en kvote for betinget skadefelling på jerv.

Departementet opprettholder på denne bakgrunn nemndas vedtak.

Departementets konklusjon

Klima- og miljødepartementet opprettholder rovviltnemndas vedtak om kvote på 4 dyr for betinget skadefelling av jerv.

I avgjørelsen har vi lagt vekt på historikk og potensial for skade fra jerv i region 7.

Departementet finner at det foreligger et potensial for skader som oppfyller vilkåret i naturmangfoldloven § 18 første ledd bokstav b, og at det er behov for en kvote for betinget skadefelling dersom akutte skadesituasjoner skulle oppstå. Vi finner samtidig at den vedtatte kvoten ikke truer bestandens overlevelse, og at det ikke er andre tilfredsstillende løsninger enn å åpne for en kvote for betinget skadefelling. Departementet presiserer at de mer

konkrete vurderingene av vilkårene for skadefelling, herunder vurderingene av skadepotensial og om det er andre tilfredsstillende løsninger, skal gjøres av statsforvalteren i den enkelte sak der skadefelling blir vurdert.

Klagene er ikke tatt til følge.

Med hilsen

Torbjørn Lange (e.f.)
avdelingsdirektør

Frid Festø
førstekonsulent

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi

Miljødirektoratet
Rovviltnemnda i region 7
Statsforvalteren i Nordland

Adresseliste

Aktivt Rovdyrvern
NOAH - for dyrs
rettigheter

Postboks 23

1641

RÅDE

KOP

Ifølge liste

Deres ref

Vår ref
25/1564-

Dato
5. august 2025

Avgjørelse av klager på vedtak om kvote for betinget skadefelling av brunbjørn i region 7 2025/2026

Klima- og miljødepartementet viser til klager fra Aktivt Rovdyrvern (ARV) 7. februar 2025 og NOAH – for dyrs rettigheter (NOAH) 28. februar 2025 over rovviltnemnda i region 7 sitt vedtak 11. februar 2025 om kvote for betinget skadefelling av brunbjørn i region 7 2025-2026.

Klima- og miljødepartementet opprettholder rovviltnemndas vedtak om kvote på 2 dyr for betinget skadefelling av brunbjørn i region 7, som blant annet inneholder vilkår om at bjørnebinner (hunnbjørn) med unge(-r) samt hennes unge(-r), er unntatt fra tillatelsen.

Departementet behandlet også i fjor en klagesak om kvote for betinget skadefelling av brunbjørn i region 7, hvor det ble satt ytterligere vilkår for tillatelsen. Vi finner det nødvendig å sette samme vilkår i år:

- Terskelen for uttak av hannbjørner skal være høyere enn det som normalt følger av forvaltningspraksis.

En tydelig soneforvaltning er et sentralt virkemiddel i rovviltforvaltningen.

Statsforvalteren skal være restriktiv med å gi tillatelse til skadefelling innenfor forvaltningsområdet for brunbjørn. Hvis slik tillatelse gis, skal det komme tydelig fram i vedtaksbrevet hvilke andre forebyggende tiltak som er vurdert.

Generelt er det derfor lav terskel for å felle bjørn som gjør skade utenfor bjørneprioritert område. I en situasjon der vi ligger under bestandsmålet både

nasjonalt og i regionene 6, 7 og 8, vil det for binner som opptrer i beiteprioritert område være en høyere terskel enn lav for å tillate skadefelling.

Videre presiserer departementet at terskelen for å tillate felling av hunnbjørner er høyere enn for hannbjørner både i og utenfor bjørneprioritert område.

I avgjørelsen har vi lagt vekt på historikk og potensialet for skade fra bjørn i region 7. Departementet finner at det foreligger et potensial for skader som oppfyller vilkåret i naturmangfoldloven § 18 første ledd bokstav b, og at det er behov for en kvote for betinget skadefelling dersom akutte skadesituasjoner skulle oppstå. Vi finner samtidig at den vedtatte kvoten ikke truer bestandens overlevelse, og at det ikke er andre tilfredsstillende løsninger enn å åpne for en kvote for betinget skadefelling.

Departementet presiserer at de mer konkrete vurderingene av skadepotensial og om det er andre tilfredsstillende løsninger skal gjøres av statsforvalteren i den enkelte sak der skadefelling blir vurdert.

Klagene er ikke tatt til følge.

Saksgang

Rovviltnemnda i forvaltningsregion 7 vedtok på møte den 11. februar 2025 en kvote for betinget skadefelling av brunbjørn på to (2) bjørner i perioden 1. juni 2025 – 15. februar 2026. Vedtaket ble påklaget av NOAH 18. februar 2025 og ARV 7. februar 2025.

Rovviltnemnda gjorde en forberedende klagebehandling per e-post den 20. - 27. mars og opprettholdt sitt vedtak. Saken ble oversendt Klima- og Miljødirektoratet for endelig avgjørelse 28. mars 2025. Rovviltnemnda vurderte klagen fra ARV til å være for sent fremsatt, men tok likevel klagen til behandling og oversendte til endelig avgjørelse til Klima- og miljødepartementet. Miljødirektoratet gav sin faglige tilrådning for kvoter for betinget skadefelling av brunbjørn i hele landet 10. juli 2025, og har gitt en presisering av den faglige tilrådningen 24. juli 2025.

Klagernes anførsler

I oversendelsen av saken har rovviltnemndene trukket fram følgende hovedpunkter fra klagene:

«NOAH- for dyrs rettigheter

Vi viser til klagen fra NOAH i sin helhet, og trekker fram følgende hovedpunkter:

- NOAH påpeker brunbjørnens status som sterkt truet på den norske rødlista, og at verken det nasjonale eller regionale bestandsmålet er oppnådd. NOAH mener derfor at skadefelling ikke under noen omstendigheter burde tillates.*
- NOAH viser til Klima – og miljødepartementet sitt brev av 19. mai 2023 om vedtaksmyndighet til nemndene og mener at det å tillate skadefelling av bjørn ikke er forenelig med oppnåelse av bestandsmålet. NOAH kritiserer nemnda for å ha viket fra sekretariatets forslag til vedtak og anser vedtaket som*

ugyldig siden en faglig vurdering opp mot naturmangfoldloven ikke ligger til grunn for økt kvote.

- NOAH mener at rovviltnemnda ikke har sikret at fellingen ikke medfører fare for langsiktig overlevelse og levedyktighet av bjørnebestanden i Norge, jf. naturmangfoldloven.
- NOAH mener at rovviltnemnda ikke har gjort en konkret vurdering av skaderisikoen brunbjørn utgjør, samt omfang og alvorlighetsgrad av eventuell skade, og at hovedvilkårene for å tillate felling dermed ikke er oppfylt. De mener dette bryter med naturmangfoldloven § 18 og Bernkonvensjonens artikkel 9.
- NOAH kan ikke se at rovviltnemnda har gitt noen objektiv eller verifiserbar begrunnelse for hvorfor skadefelling er den eneste tilfredsstillende løsningen. De mener derfor at vilkåret om å finne andre løsninger ikke er oppfylt jf. naturmangfoldloven § 18 og Bernkonvensjonens artikkel 9.
- NOAH konkluderer med at vedtaket utgjør uforsvarlig forvaltning av bjørn og strider med nasjonal og internasjonal lov - § 5, § 8, § 9, og § 18 andre ledd i naturmangfoldloven, Grunnlovens § 112 og artikkel 2 og 9 i Bernkonvensjonen. I tillegg strider vedtaket med mål 4 i den nye naturavtalen. NOAH ber om at klagen tas til følge og at vedtaket erklæres ugyldig.

Aktivt rovdyrvern

Vi viser til klagen i sin helhet og trekker fram følgende hovedpunkt:

- ARV mener en skadefellingskvote på to bjørner er for mye når bestandsmålet ikke er oppnådd.
- ARV bestrider at myndigheten til å fatte vedtak om brunbjørn ligger hos nemnda, ettersom bestandsmålet for regionen ikke er oppfylt og forvaltningsplanen for bjørn ikke er tilfredsstillende. ARV mener derfor at myndigheten for fastsettelse av kvote ligger hos Miljødirektoratet.»

Departementet viser ellers til klagen i sin helhet.

Rovviltnemndas vurdering

Rovviltnemndas vedtak av 11. februar 2025 er tilgjengelig på Miljøvedtaksregisterets sider: [Vedtak om kvote for betinget skadefelling av brunbjørn i region 7 - Nordland 2025/2026](#)

Ved behandling av klagen vedtok rovviltnemnda følgende:

«Rovviltnemnda i region 7 – Nordland opprettholder sitt vedtak i sak 5/2025 av 11. februar 2025. Klagen fra NOAH – for dyrs rettigheter og Aktivt rovdyrvern oversendes derfor til Klima – og miljødepartementet for endelig avgjørelse, jf. forvaltningsloven § 33.»

Departementet viser også til nemndas oversendelse av saken i brev av 28. mars 2025. Klagerne har mottatt kopi av nemndas brev.

Miljødirektoratets faglige tilrådning:

Miljødirektoratet har redegjort for bestandssituasjonen og bestandsutviklingen for brunbjørn i Skandinavia, nasjonalt og for de ulike forvaltningsregionene. Blant annet viser gjennomgangen at det på nasjonalt nivå ble påvist 191 ulike bjørner i 2024, hvorav 85 hunnbjørner og 106 hannbjørner. Dette var en økning på 13 individer sammenliknet med året før. Antallet estimerte ungekull har hatt en jevn og langsom økning, fra 5,7 i 2009 til 11,4 i 2024.

Tilsvarende mønster gjelder ikke for region 7 der bjørnebestanden har hatt en sterk negativ utvikling fra 11 individer (1 binne og 10 hannbjørner) registrert i 2014 til 3 hannbjørner registrert i 2024, der alle tre har geografisk midtpunkt i regionen. Det regionale bestandsmålet på ett årlig ungekull er fortsatt ikke nådd. Siste registrerte DNA fra binne i Nordland var i 2017, og hun ble skutt under lisensjakt i Sverige i 2019.

Miljødirektoratet har også redegjort for skadesituasjonen og erstatninger for tap av sau og tamrein til bjørn, og det registreres årlig bjørneskader i regionen. I 2024 ble det utbetalt erstatning for 181 sau/lam tapt til bjørn, og 17 tamrein i reindriftsåret 2023-2024.

Miljødirektoratet vurderer at verken kvoten på 2 bjørn for betinget skadefelling i region 7, eller total kvote på 28 brunbjørner for betinget skadefelling på landsbasis, vil true bestandens overlevelse. Direktoratet mener imidlertid at totalkvoten er høy, og at felling av så mange bjørner kan gi en negativ påvirkning på mulighetene for å oppnå det nasjonale bestandsmålet. Effekten som uttakene igjennom skadefelling kan ha på oppnåelse av bestandsmålet både nasjonalt og regionalt, vil særlig påvirkes av størrelsen på uttaket av binner. Bjørn har lang reproduksjonstid, og binner i reproduktiv alder er særlig verdifulle for å kunne opprettholde og å øke bestanden mot bestandsmålet. I en fåtallig bestand vil enhver avgang av hunnbjørner bidra til å redusere bestandsveksten. Direktoratet anbefaler derfor at det tas inn vilkår som i størst mulig grad utelukker felling av binne med unger og også begrenser uttak av binner, samt at det tydeliggjøres i vedtak om kvote for betinget skadefelling i region 6, 7 og 8 at terskelen for å åpne for skadefelling av hunnbjørner er høyere enn for hannbjørner, også utenfor forvaltningsområdene for bjørn.

For region 7 vurderer Miljødirektoratet at kvoten mest sannsynlig ikke vil gi en negativ utvikling for muligheten til å nå det regionale bestandsmålet neste vår, men at dette forutsetter at det settes vilkår som reduserer mulighetene for at binner blir felt, samt at det tydeliggjøres at terskelen for å åpne for skadefelling av hunnbjørner er høyere enn for hannbjørner, også utenfor forvaltningsområdene for bjørn

Miljødirektoratet påpeker videre at statusen for bjørnebestanden i regionen tilsier en høy terskel for å tillate skadefelling av brunbjørn i Nordland. Dette også sett i lys av at

forvaltningsplanen til rovviltregion 7, slik den foreligger nå på flere punkt ikke er i samsvar med gjeldene politiske føringer eller regelverk, og at den ikke er egnet til å ivareta de nasjonale bestandsmål som er satt for regionen.

Miljødirektoratet presiserer videre at det er statsforvalteren som er gitt myndighet til å kunne iverksette skadefelling av bjørn, etter å ha gjort konkrete vurderinger av søknader om skadefelling, eller av eget tiltak. Vurderingene til statsforvalteren skal foretas i tråd med rovviltforskriften § 9, noe som blant annet innebærer at konkrete vurderinger av andre forebyggende tiltak er lagt til statsforvalteren å vurdere fra sak til sak.

Departementet viser ellers til den faglige tilrådingen i sin helhet.

Klima- og miljødepartementets vurdering

Rettslige utgangspunkter

Saken er behandlet etter naturmangfoldloven (nml.) § 18 og rovviltforskriften §§ 3, 4, 7 og 8. Videre har departementet, i henhold til nml. § 7, lagt prinsippene i nml. §§ 8 til 10 og 12 til grunn som retningslinjer. Det samme gjelder nml. § 14 om andre viktige samfunnsinteresser. Prinsippet i nml. § 11 om at tiltakshaver bærer kostnadene ved miljøforringelse, anses ikke relevant i denne saken. Også forvaltningsmålet for arter i nml. § 5 er trukket inn i skjønnsvurderingen.

På rovviltfeltet må forvaltningsmålet etter nml. § 5 leses i sammenheng med de vedtatte bestandsmålene som Stortinget har fastsatt for de fire store rovdyrartene, slik at forvaltningsmålet ikke er til hinder for en geografisk differensiert rovviltforvaltning, jf. Ot.prp. nr. 52 (2008- 2009) s. 376. Nml. § 5 og prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning er konkretisert i rovviltforskriften §§ 3 og 4 og de regionale forvaltningsplanene for rovvilt. De nasjonale bestandsmålene er fordelt på de åtte forvaltningsregionene for rovvilt, jf. rovviltforskriften § 4. For region 7 er det fastsatt mål om 1 årlig yngling av brunbjørn.

Avgjørelsen bygger på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon og effekten av påvirkninger. Departementet har også lagt vekt på kunnskap som er basert på generasjoners erfaringer gjennom bruk av og samspill med naturen, herunder samisk bruk. Departementet anser at kunnskapsgrunnlaget oppfyller kravene i nml. § 8. Departementet vurderer at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger avgjørelsen kan ha for naturmiljøet. Førre-var-prinsippet i nml. § 9 får derfor mindre betydning.

Etter nml. § 10 skal en påvirkning av et økosystem vurderes ut fra den samlede belastningen som økosystemet er eller vil bli utsatt for. Sett i sammenheng med førre-var-prinsippet i § 9, innebærer prinsippet om samlet belastning også at en beslutning skal vurderes i lys av muligheten for flere påvirkninger på samme art senere, eller for andre fremtidige påvirkninger som sammen med denne påvirkningen kan gi en uønsket virkning på naturmangfoldet, jf. Ot.prp.nr.52 (2008-2009) s. 382.

Når det gjelder effekten av påvirkninger på rovvilt, foreligger det årlige rapporter om bestandsstatus og annen vitenskapelig kunnskap som gir betydelig kunnskap om den samlede belastningen rovviltartene utsettes for. For brunbjørn er det kjent at infanticid kan

forekomme, det vil si at hannbjørner dreper bjørneunger som ikke er deres eget avkom. I tillegg er det kjent at det forekommer enkelte tilfeller av ulovlig jakt. Avgangen av bjørn skjer likevel i hovedsak gjennom lisensfelling og skadefelling, og miljøforvaltningen har derfor god oversikt over de negative påvirkningsfaktorene på bjørnebestanden. At bestanden registreres årlig på individnivå ved bruk av DNA-analyser gir også god oversikt over endringer mellom år.

Departementet skal ta stilling til om det skal gis en kvote for betinget skadefelling av bjørn som vedtatt av rovviltnemnda, for å forhindre at bjørn gjør skade på husdyr eller tamrein, jf. rovviltforskriften § 8. Skadefelling kan tillates for å avverge skade på blant annet husdyr eller tamrein, jf. rovviltforskriften § 2 bokstav a og nml. § 18 første ledd bokstav b. Nml. § 18 andre ledd stiller som vilkår at vedtak bare kan treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse og formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte.

Vilkåret om at uttak skjer for å avverge skade

Etter nml. § 18 første ledd bokstav b kan uttak av bjørn tillates for å «avverge skade» på blant annet husdyr og tamrein. Nml. § 18 er utformet med sikte på å gjennomføre Bernkonvensjonen artikkel 9 nr. 1, jf. lovens forarbeider (Ot.prp. nr. 52 (2008-2009)). I begrepet «avverge» ligger at felling kan skje som et forebyggende tiltak, jf. HR-2021-662-A. I lys av Bernkonvensjonen må det også stilles visse minstekrav til skadenes alvorlighet og omfang, jf. HR-2021-662-A som gjaldt tre vedtak fra Klima- og miljødepartementet om felling av ulv.

Skadehistorikken viser at det skjer årlige tap av sau og tamrein til bjørn i region 7. De siste erstatningsoppgjørene viser at det i 2024 ble utbetalt erstatning for 181 sau/lam og 17 tamrein i reindriftsåret 2023/2024. I 2025 er det så langt (per 25. juli 2025) påvist tap av 2 sau til bjørn i region 7. Det er ikke påvist tap av tamrein.

Departementet legger til grunn at det er stor sannsynlighet for at det også vil oppstå skader av et visst omfang og en viss alvorlighetsgrad på sau og tamrein i inneværende fellingsperiode i region 7, og finner at vilkåret i nml. § 18 første ledd bokstav b om å avverge skade er oppfylt for å åpne for en kvote for betinget skadefelling av bjørn. Departementet viser videre til at dette vilkåret vil bli vurdert av statsforvalteren i de enkelte situasjonene der skadefelling blir vurdert.

Vilkåret om at uttaket ikke må true bestandens overlevelse

Det følger av nml. § 18 andre ledd at vedtak etter bestemmelsens første ledd bokstav a til f bare kan treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse. Vilkåret må vurderes konkret i den enkelte sak, og terskelen kan tenkes å variere avhengig av blant annet fellingsgrunnlaget og kunnskapsgrunnlaget, jf. HR-2021-662-A. Eventuell usikkerhet om den fremtidige utviklingen av en bestand har betydning i vurderingen, og det ligger en viss margin i begrepet «truer» bestandens overlevelse, jf. HR-2021-662-A.

Departementet viser til Miljødirektoratets redegjørelse for bestandssituasjonen nasjonalt og i region 7 i den faglige tilrådingen. Miljødirektoratets vurdering er at et samlet uttak av dyr tilsvarende nemndenes vedtak ikke vil true bestandens overlevelse. Dette forutsetter imidlertid at det settes vilkår som reduserer mulighetene for at binner blir felt. Departementet legger vurderingen til grunn, og finner at vilkåret om at uttaket ikke må true bestandens overlevelse er oppfylt for kvoten som er vedtatt av rovviltnemnda i region 7, jf. nml. § 18 andre ledd. Dette under forutsetning av følgende vilkår, som departementet også satt som vilkår i fjor:

- 1) Statsforvalteren skal være restriktiv med å gi tillatelse til skadefelling innenfor prioriterte yngleområder for brunbjørn. Hvis slik tillatelse gis, skal det komme tydelig fram i vedtaksbrevet hvilke andre forebyggende tiltak som er vurdert.
- 2) Terskelen for uttak av hannbjørner skal være høyere enn det som normalt følger av forvaltningspraksis.

Det følger allerede av nemndas vedtak at bjørnebinner med unge(r) og hennes unge(r) er unntatt fra tillatelsen for felling.

Til det andre vilkåret vil departementet understreke at det er målsetting om etablering av bjørn i Nordland. Bestanden har ligget under bestandsmålet i region 7 på 1 årlig yngling i alle år, og det er ikke registrert binner siden 2017. Forekomst av bjørn er altså per i dag svært begrenset i denne regionen, og det bør derfor tas sterkere hensyn til vern av bjørn uansett kjønn med mål om økt forekomst og oppnåelse av bestandsmålet på sikt. For å ivareta dette hensynet skal terskelen for å felle hannbjørn i region 7 heves, fordi terskelen som normalt følger av forvaltningspraksis er lav for å felle hannbjørner. Terskelen heves til et nivå som er høyere enn lav, men ikke høy. Dette innebærer at det må foreligge en skadesituasjon eller et skadepotensial som har større alvorlighet og omfang enn det som normalt følger av forvaltningspraksis før terskelen for felling av hannbjørn er nådd. Departementet viser til at konkrete vurderinger av vilkårene for skadefelling skal gjøres av Statsforvalteren i hver enkelt situasjon som måtte oppstå og før vedtak om å gi skadefellingstillatelse fattes.

Vilkåret om at formålet ikke kan nås på en annen tilfredsstillende måte

Det er i tillegg et vilkår at formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte, jf. nml. § 18 andre ledd. I vurderingen av vilkåret vil prinsippet om geografisk differensiert forvaltning veie tungt. Av rovviltforliket 2011 (Stortingets vedtak 687 i behandlingen av dokument 8:163 S (2010-2011)) framgår det at soneinndelingen må forvaltes tydelig. Dette innebærer at beitenæring skal tilpasses rovvilt i de områder der rovvilt har prioritet, mens det i prioriterte beiteområder skal være lav terskel for å tillate uttak av rovdyr som gjør skade på beitedyr.

Klima- og miljødepartementet viser til skadehistorikken i regionen, og til sannsynligheten for at akutte skadesituasjoner kan oppstå også i 2025. Departementet finner at det for å nå formålet om å avverge skade, ut fra føringene i rovviltpolitikken, ikke finnes annen tilfredsstillende løsning enn å åpne for en kvote for betinget skadefelling av brunbjørn i region 7. Det er imidlertid viktig å presisere at den konkrete vurderingen av andre tilfredsstillende løsninger, slik som eksempelvis flytting av beitedyr, bruk av rovdyravvisende gjerder og tidlig nedsanking, skal gjøres av statsforvalteren i tilknytning til den enkelte sak der tillatelse til

skadefelling eventuelt blir vurdert. Dette følger av rovviltforskriften § 9, og slike vurderinger kan variere fra sak til sak avhengig av blant annet områdets beliggenhet, betydningen som beiteområde, tid på året m.m.

Departementet mener det ut fra føringene i rovviltpolitikken ikke foreligger andre tilfredsstillende løsninger enn å vedta en kvote for betinget skadefelling av brunbjørn i region 7, jf. nml. § 18 andre ledd.

Departementet viser likevel til at Miljødirektoratet i den faglige tilrådingen sier at bestandssituasjonen for brunbjørn i region 7 tilsier en høy terskel for skadefelling av bjørn i regionen, og at dette også må ses i lys av at forvaltningsplanen slik den foreligger på flere punkt ikke er i samsvar med gjeldende politiske føringer eller regelverk og at den ikke er egnet til å ivareta nasjonale bestandsmål satt for regionen. Departementet understreker at disse omstendighetene skjerper kravene til Statsforvalterens vurdering av om det finnes andre tilfredsstillende løsninger enn skadefelling i eventuelle konkrete skadesituasjoner.

Øvrige anførsler

Om vedtaksmyndighet

ARV anfører at rovviltnemnda ikke har kompetanse til å vedta en kvote for betinget skadefelling av bjørn.

Etter rovviltforskriften § 7 har rovviltnemnda myndighet til å fatte vedtak om kvote for blant annet skadefelling «når bestanden av den enkelte art ligger over de nasjonalt fastsatte bestandsmålene for regionen». I kommentarene til bestemmelsen er det utdypet at «I de tilfeller der de nasjonale bestandsmålene i regionen ikke er nådd har ikke rovviltnemnden myndighet til å fatte vedtak om kvote for felling og jakt.» Dette innebærer at rovviltnemnda har vedtaksmyndighet der bestandsmålet er nådd, det vil si både der bestanden ligger på og over bestandsmålet. Denne forståelsen av rovviltforskriften § 7 er lagt til grunn for forvaltningens praksis. Videre har rovviltnemndene vedtaksmyndighet for bjørn når det er 10 ynglinger eller mer av bjørn i Norge.

Antall ynglinger av brunbjørn er i 2024 beregnet til 11,4. Det følger av dette at rovviltnemnda i forvaltningsregion 7 har myndighet til å fatte vedtak om kvote for betinget skadefelling av brunbjørn for 2025-2026.

Om Bernkonvensjonen artikkel 2 og 9

Når det gjelder Bernkonvensjonens bestemmelser viser departementet til beskrivelsen over om at nml. § 18 er utformet med sikte på å gjennomføre Bernkonvensjonen artikkel 9 nr. 1, jf. lovens forarbeider (Ot.prp. nr. 52 (2008-2009)). Bernkonvensjonen artikkel 2 oppstiller visse forpliktelser til å treffe nødvendige tiltak for å opprettholde ("maintain") eller tilpasse ("adapt") bestandene av vill flora og fauna til et nivå som blant annet skal svare til økologiske, vitenskapelige og kulturelle krav. Høyesterett har lagt til grunn at Norge er folkerettslig bundet til å sikre ulvens overlevelse i norsk natur, med henvisning til konvensjonens artikkel 2 jf. HR-2021-662-A avsnitt 67-69. Tilsvarende forpliktelse gjelder for brunbjørn.

I HR-2021-662-A avsnitt 71, fant Høyesterett det klart at Norge ikke bryter forpliktelsen «så lenge den norske delbestanden er så stor at dette bestandsmålet nås». For brunbjørn er imidlertid ikke det nasjonale bestandsmålet nådd, uten at departementet kan se at dette utelukker at forpliktelsen er oppfylt. Etter departementets vurdering kan ikke Høyesteretts uttalelse fortolkes motsetningsvis, slik at forpliktelsen brytes dersom bestandsmålet for en art ikke er nådd. Vi viser særlig til at bestemmelsens ordlyd ikke spesifikt angir et bestemt nivå eller andel den enkelte stat skal ivareta.

Når det gjelder brunbjørn, viser departementet til Miljødirektoratets redegjørelse for bestandssituasjonen nasjonalt og regionalt. Miljødirektoratet viser til at en langsiktig strategi for å nå bestandsmålet forutsetter at terskelen for å skadefelle er høyere for binner enn for hannbjørner. Etter departementets syn ivaretas dette gjennom vårt vedtak med de nærmere angitte vilkårene som er stilt. Departementet finner på denne bakgrunn at vedtaket ikke er strid med Bernkonvensjonens artikkel 2.

Om Grunnloven § 112

Av dom i Høyesterett (HR-2021-662-A), som gjaldt tre vedtak om felling av ulv, står følgende vurdering om Grunnloven § 112:

«Grunnloven § 112 verner miljøet og gir rett til «en natur der produksjonsevne og mangfold bevares». Jeg kan ikke se at naturmangfoldloven § 18 er i strid med Grunnloven § 112, noe partene heller ikke har anført. Slik naturmangfoldloven og rovviltforskriften er utformet, kan jeg heller ikke se at § 112 får nevneverdig betydning som tolkningsfaktor i saken her.»

Departementet har konkludert med at vedtaket ikke er fattet i strid med nml. § 18, og kan på denne bakgrunn ikke se at vedtaket er i strid med Grunnloven § 112.

Om Naturavtalen (Kunming-Montreal rammeverket)

NOAH har videre anført at vedtaket strider mot mål 4 i Naturavtalen, som særlig omhandler trusler mot truede arter. For å følge opp den globale naturavtalen, inkludert mål 4, har regjeringen lagt frem en stortingsmelding med en ny nasjonal handlingsplan for natur. Samtidig viser departementet til at vedtak om betinget skadefelling, som alle vedtak om uttak av rovvilt, skal skje innenfor rammene av blant annet Bernkonvensjonen, naturmangfoldloven og Stortingets føringer for rovviltforvaltningen. Vi kan på denne bakgrunn ikke se at rammeverkets overordnede målsetninger, kan tillegges særlig betydning i denne saken.

Om føre-var-prinsippet

NOAH mener føre-var-prinsippet bør komme til anvendelse i saken fordi det foreligger risiko for alvorlig og irreversibel skade på naturmangfoldet, og fordi vedtaket ikke viser til noen tidsramme for å bringe bjørn ut av statusen som sterkt truet. Departementet viser i denne forbindelse til Miljødirektoratets vurderinger om at vedtaket ikke vil true bjørnebestandens

overlevelse. Til bjørnens status på Norsk rødliste for arter vil departementet vise til at dette er en direkte konsekvens av det nasjonale bestandsmålet Stortinget har vedtatt og føringene i rovviltpolitikken om at rovviltbestandene skal forvaltes så nær bestandsmålene som mulig.

Om forvaltningsmålet for arter

NOAH har anført at vedtaket er i strid med nml. § 5. Nml. § 5 første ledd slår fast at «[m]ålet er at artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder». Bestemmelsen pålegger ikke forvaltningen direkte forpliktelser, men utgjør en retningslinje for lovtolkningen og skjønnsutøvelsen, som må avveies mot andre viktige samfunnshensyn, jf. nml. § 14. Det innebærer at det er mulig å gjøre uttak etter nml. § 18 selv om forvaltningsmålet i § 5 ikke er nådd, jf. HR-2021-662-A. Forvaltningsmålet for arter i nml. § 5 og nml. § 14 om andre viktige samfunnsinteresser er trukket inn i den skjønnsmessige vurderingen av saken.

Samlet vurdering

Departementet har over redegjort for den faktiske situasjonen og vurdert de rettslige vilkårene, og har kommet til at vilkårene for å åpne for en kvote for betinget skadefelling av brunbjørn i region 7 er oppfylt. Det gjenstående spørsmålet er dermed om det etter en skjønnsmessig vurdering burde gis slik kvote.

I kommentarene til rovviltforskriften § 7 andre ledd står det at rovviltnemnda ved vurdering av kvote for betinget skadefelling skal gjøre en samlet vurdering av bestandens status og forventede utvikling og sannsynliggjøre at bestanden etter neste yngling fortsatt vil oppfylle det nasjonalt fastsatte bestandsmålet for regionen. Region 7 har et bestandsmål på 1 årlig yngling av brunbjørn.

Departementet viser til Miljødirektoratets faglige vurdering der de skriver at det i enkelte tilfeller med potensial for stor skade ikke finnes andre tilfredsstillende forebyggende tiltak enn skadefelling, og at det derfor er nødvendig å opprette en kvote for betinget skadefelling på bjørn. Miljødirektoratet mener at verken kvoten på 2 bjørn for betinget skadefelling i region 7 eller en total kvote på 28 brunbjørner for betinget skadefelling på landsbasis, vil true bestandens overlevelse. Videre vurderer direktoratet at kvoten i region 7 mest sannsynlig ikke vil gi en negativ utvikling for muligheten til å nå det regionale bestandsmålet neste vår, men at dette forutsetter at det settes vilkår som reduserer mulighetene for at binner blir felt, samt at det for region 6, 7 og 8 tydeliggjøres at terskelen for å tillate felling av hunnbjørner er høyere enn for hannbjørner, også utenfor forvaltningsområdene for bjørn. Departementet legger disse vurderingene til grunn, og opprettholder nemndas vedtak med tilleggsvilkår om å iverksette mulige tiltak for å unngå at bjørnebinner blir felt.

Departementet opprettholder nemndas vedtak om kvote for betinget skadefelling av brunbjørn i region 7, men legger til vilkår om at bjørnebinner med unge(-r) samt hennes unge(-r), er unntatt fra tillatelsen.

Departementets konklusjon

Klima- og miljødepartementet opprettholder rovviltnemndas vedtak om kvote på 2 dyr for betinget skadefelling av brunbjørn i region 7, som blant annet inneholder vilkår om at bjørnebinner (hunnbjørn) med unge(-r) samt hennes unge(-r), er unntatt fra tillatelsen.

Departementet behandlet også i fjor en klagesak om kvote for betinget skadefelling av brunbjørn i region 7, hvor det ble satt ytterligere vilkår for tillatelsen. Vi finner det nødvendig å sette samme vilkår i år:

- Terskelen for uttak av hannbjørner skal være høyere enn det som normalt følger av forvaltningspraksis.

En tydelig soneforvaltning er et sentralt virkemiddel i rovviltforvaltningen.

Statsforvalteren skal være restriktiv med å gi tillatelse til skadefelling innenfor forvaltningsområdet for brunbjørn. Hvis slik tillatelse gis, skal det komme tydelig fram i vedtaksbrevet hvilke andre forebyggende tiltak som er vurdert.

Generelt er det derfor lav terskel for å felle bjørn som gjør skade utenfor bjørneprioritert område. I en situasjon der vi ligger under bestandsmålet både nasjonalt og i regionene 6, 7 og 8, vil det for binner som opptrer i beiteprioritert område være en høyere terskel enn lav for å tillate skadefelling.

Videre presiserer departementet at terskelen for å tillate felling av hunnbjørner er høyere enn for hannbjørner både i og utenfor bjørneprioritert område.

I avgjørelsen har vi lagt vekt på historikk og potensialet for skade fra bjørn i region 7. Departementet finner at det foreligger et potensial for skader som oppfyller vilkåret i naturmangfoldloven § 18 første ledd bokstav b, og at det er behov for en kvote for betinget skadefelling dersom akutte skadesituasjoner skulle oppstå. Vi finner samtidig at den vedtatte kvoten ikke truer bestandens overlevelse, og at det ikke er andre tilfredsstillende løsninger enn å åpne for en kvote for betinget skadefelling.

Departementet presiserer at de mer konkrete vurderingene av skadepotensial og om det er andre tilfredsstillende løsninger skal gjøres av statsforvalteren i den enkelte sak der skadefelling blir vurdert.

Klagene er ikke tatt til følge.

Med hilsen

Torbjørn Lange (e.f.)
avdelingsdirektør

Frid Festø
førstekonsulent

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi

Miljødirektoratet
Rovviltnemnda i region 7
Statsforvalteren i Nordland

Adresseliste

Aktivt Rovdyrvern
NOAH - for dyrs
rettigheter

Postboks 23

1641

RÅDE

KOP

Ifølge liste

Deres ref

Vår ref

Dato

25/2781-

19. august 2025

Avgjørelse av klager på vedtak om kvote for lisensfelling av jerv i 2025/2026

Klima- og miljødepartementet viser til klager på vedtak fattet av rovviltnemndene i region 1 (Vestland, Rogaland og tidligere Vest-Agder), region 2 (Buskerud, Telemark, Vestfold og tidligere Aust-Agder), region 3 (tidligere Oppland), region 4 (Østfold, Akershus og Oslo), region 5 (tidligere Hedmark), region 6 (Trøndelag og Møre og Romsdal), region 7 (Nordland) og region 8 (Troms og Finnmark) om kvoter for lisensfelling av jerv i 2025. I antall er kvotene samlet satt til 124 individer, med en samlet hunndyrkvote på 73 hunndyr. Samtlige vedtak er påklaget.

Klima- og miljødepartementet opprettholder vedtakene om kvoter for lisensfelling av jerv fra rovviltnemndene i regionene 1, 2, 4, 5 og 8.

Departementet endrer kvoten i vedtaket i rovviltregion 3 fra 10 dyr, hvorav maksimalt 9 hunndyr, til 9 dyr, hvorav maksimalt 6 hunndyr. Av disse kan inntil 4 dyr, hvorav maksimalt 2 hunndyr, felles innenfor jervprioritert område.

I region 6 fjerner departementet startkvoten for områdene innenfor forvaltningsområdet i Møre og Romsdal som i vedtaket er satt til 1 dyr, slik at det ikke åpnes for lisensfelling av jerv innenfor forvaltningsområdet i Møre og Romsdal. Rovviltnemnda kan imidlertid omfordele kvoten på ett dyr til et annet delområde med startkvote i regionen. Departementet endrer videre antallet hunndyr i startkvoten for forvaltningsområdet i Trøndelag fra 9 til 4 hunndyr.

I region 7 endrer departementet lisensfellingskvoten for Nordland, på bakgrunn av nye opplysninger om bestandssituasjonen i regionen, til 20 dyr hvorav maksimalt 8

hunndyr. Irregulær avgang etter 6. mai 2025, dato for opprinnelig vedtak i nemnda, belastes kvoten. Det vil si at kvoten per 8. august er 10 dyr, hvorav 5 tisper. Kvoten forbeholdes beiteprioriterte områder.

Ved avgjørelsen har departementet lagt vekt på historikk og potensial for skade fra jerv, samt prinsippet om differensiert forvaltning av rovvilt. Departementet har også sett hen til Stortingets rovviltforlik i 2011, hvor det fremgår at det er en målsetting at lisensfelling skal være hovedvirkemiddelet i bestandsreguleringen av jerv.

Departementet finner at det foreligger et potensial for skader som oppfyller vilkåret i naturmangfoldloven § 18 første ledd bokstav b. Vi finner samtidig at de vedtatte kvotene ikke truer bestandens overlevelse, og det ikke er andre tilfredsstillende løsninger enn uttak gjennom lisensfelling.

Klagene som gjelder region 1, 2, 4, 5, 7 og 8 er ikke tatt til følge. Klagene som gjelder region 3 og 6 er delvis tatt til følge.

Saksgang

Region 1

Rovviltnemnda i region 1 vedtok 2. juni 2025 kvoter for lisensfelling av 8 jerv for perioden 20. august 2025– 15. februar 2026. Lisensfellingsområdet omfatter hele regionen. Vedtaket ble påklaget av Naturvernforbundet 22. juni 2025. Rovviltnemnda behandlet klagene 25. juni 2025 og opprettholdt sitt vedtak. Saken ble oversendt Klima- og miljødepartementet samme dag for endelig avgjørelse.

Region 2

Rovviltnemnda i region 2 vedtok 8. mai 2025 en kvote for lisensfelling av 3 jerv for perioden 20. august 2025 – 15. februar 2026. Lisensfellingsområdet omfatter hele regionen. Vedtaket ble påklaget av ARV 22. mai 2025, NOAH – for dyrs rettigheter (NOAH) 28. mai 2025, og Agder Sau og Geit, Agder Bondelag og Telemark Sau og Geit 13. mai 2025. Rovviltnemnda behandlet klagene 12. juni 2025 og opprettholdt sitt vedtak. Saken ble oversendt Klima og miljødepartementet samme dag for endelig avgjørelse.

Region 3

Rovviltnemnda i region 3 vedtok 14. mai 2025 en kvote for lisensfelling av 10 jerv, hvorav maksimalt 4 hunndyr (uavhengig av alder) innenfor jervesonen for perioden 20. august 2025 – 15. februar 2026. Nemnda åpnet for felling med delkvoter i lisensområder som samsvarer med den geografiske differensieringen i forvaltningsplanen, geografisk fordeling av yngling og skadehistorikk. Vedtaket ble påklaget av NOAH 4. juni 2025. Rovviltnemnda behandlet klagen 17. juni 2025 og opprettholdt sitt vedtak. Saken ble oversendt Klima- og miljødepartementet samme dag for endelig avgjørelse.

Region 4

Rovviltnemnda i region 4 vedtok 13. mai 2025 en kvote for lisensfelling av én jerv for perioden 20. august 2025 – 15. februar 2026. Kvoten er avgrenset til området utenfor

ulvesonen. Vedtaket ble påklaget av NOAH 3. juni 2025. Rovviltnemnda behandlet klagen 17. juni 2025 og opprettholdt sitt vedtak. Saken ble oversendt Klima- og miljødepartementet 19. juni 2025 for endelig avgjørelse.

Region 5

Rovviltnemnda i region 5 vedtok 13. mai 2025 en kvote for lisensfelling av 15 jerver, hvorav maksimalt 10 hunndyr, for perioden 20. august 2025 – 15. februar 2026 eller til kvoten er fylt dersom det skjer før perioden er slutt. Kvoten er avgrenset til beiteprioritert område (grønn sone) i forvaltningsplanen for rovvilt i region 5/Hedmark. Vedtaket ble påklaget av NOAH 3. juni 2025. Rovviltnemnda behandlet klagen 16. juni 2025 og opprettholdt sitt vedtak. Saken ble oversendt Klima- og miljødepartementet 17. juni 2025 for endelig avgjørelse.

Region 6

Rovviltnemnda i region 6 vedtok 14. mai 2025 en kvote for lisensfelling av 35 jerv, hvorav maksimalt 16 hunndyr, for perioden 20. august 2025-15. februar 2026. Totalkvoten deles opp i en startkvote og en reservekvote, der det i startkvoten på 31 jerv kan være 14 tisper, og i reservekvoten på 4 jerv kan være 2 tisper. Av startkvoten kan det maksimalt felles 9 tisper innenfor forvaltningsområdet for jerv i region 6. Familiegrupper av jerv (tispe med valper) er unntatt fra lisensfelling til og med 9. september 2025.

Vedtaket ble påklaget av ARV 22. mai 2025, NOAH 4. juni 2025, Fjord kommune 10. juni 2025 og Naturvernforbundet 10. juni 2025. ARV ba samtidig om utsatt iverksettelse av vedtaket, jf. forvaltningsloven § 42. Rovviltnemnda avslo denne begjæringen ved beslutning av 10. juni 2025.

Etter klagefristens utløp den 11. juni 2025 mottok rovviltnemnda klage på vedtak fra henholdsvis Valldal og Fjørå Beitelag og Norddal og Eidsdal Beitelag datert 15. juni 2025, samt fra Møre og Romsdal bondelag datert 17. juni 2025. Disse er ikke vurdert av rovviltnemnda. Rovviltnemnda behandlet klagene fra ARV, NOAH, Fjord kommune og Naturvernforbundet 18. juni 2025 og opprettholdt sitt vedtak. Saken ble oversendt Klima- og miljødepartementet 20. juni 2025 for endelig avgjørelse.

For sent fremsatt klage fra Valldal og Fjørå Beitelag og Norddal og Eidsdal Beitelag datert 15. juni 2025, og Møre og Romsdal bondelag datert 17. juni 2025.

Fristen for klage på forvaltningsvedtak er 3 uker, jf. forvaltningsloven § 29 første ledd. I de tilfeller der underretningen skjer ved offentlig kunngjøring, begynner fristen å løpe fra den dag vedtaket første gang ble kunngjort.

Når det gjelder vedtak om kvoter for lisensfelling, begynner fristen å løpe fra vedtaket publiseres på Miljøvedtaksregisteret. Det er da blitt gjort tilgjengelig for aktuelle klagere, slik at de kan gjøre seg kjent med innholdet.

I denne saken ble vedtaket publisert 21. mai 2025, og klagefristen gikk ut den 11. juni 2025. Rovviltnemnda mottok klager på vedtak fra henholdsvis Valldal og Fjørå Beitelag og Norddal og Eidsdal Beitelag datert 15. juni 2025, samt fra Møre og Romsdal bondelag datert 17. juni 2025. Klagene er fremsatt for sent.

Klagene ble ikke vurdert av rovviltnemnda, men nemnda oversendte likevel klagene til Klima- og miljødepartementet i brev av 20. juni 2025.

Det er en skjønnsmessig adgang til å gi fristoppreisning, som innebærer at klager som er kommet inn etter klagefristens utløp likevel behandles, dersom det «av særlige grunner er rimelig at klagen blir prøvd», jf. forvaltningsloven § 31 første ledd bokstav b. Terskelen for at denne unntaksbestemmelsen kommer til anvendelse er imidlertid høy, og retter seg eksempelvis mot tilfeller der et vedtak har stor personlig eller økonomisk betydning for klageren.

Departementet bemerker at det først og fremst er sakens betydning for klageren, ikke kapasitetsbehov ved å behandle klagen, som er avgjørende etter denne bestemmelsen. Klagefristen etter forvaltningsloven er ment å sikre effektiv saksbehandling og forutsigbare rammer for forvaltningen. Det må derfor være klare holdepunkter for at saken er særlig viktig å behandle, til tross for fristoversitting, for at bestemmelsen bør tas i bruk.

Departementet kan ikke se at det foreligger «særlige grunner» som tilsier at det gis fristoppreisning etter forvaltningsloven § 31 første ledd bokstav b. Departementet viser i tillegg til at Valldal og Fjørå Beitelag, Norddal og Eidsdal Beitelag og Møre og Romsdal bondelag ikke er de eneste som har klaget, og at departementet uansett vil vurdere saken i sin helhet der flere av anførselene i klagene inngår.

Klagene fra Valldal og Fjørå Beitelag, Norddal og Eidsdal Beitelag og Møre og Romsdal bondelag avvises.

Region 7

Rovviltnemnda i region 7 vedtok 6. mai 2025 en kvote for lisensfelling av 18 jerv, hvorav maksimalt 7 hunndyr, for perioden 20. august 2025-15. februar 2026. Dersom kvoten på 15 dyr i region 7 blir fylt, skal Statsforvalteren tildele tre ekstra jerv til enkeltvise fellingsområder på bakgrunn av skadesituasjonen for sau og rein. Vedtaket ble påklaget av Foreningen Våre Rovdyr (FVR) 20. mai 2025, NOAH 27. mai 2025 og ARV 22. mai 2025. Rovviltnemnda behandlet klagene ved en forberedende klagebehandling per e-post den 2.-4. juni 2025 og opprettholdt sitt vedtak. Saken ble oversendt Klima- og miljødepartementet 5. juni 2025 for endelig avgjørelse. På bakgrunn av ny kunnskap om jervebestanden i Nordland, anbefalte nemnda i oversendelsen til departementet å øke kvoten til totalt 20 dyr, hvorav inntil åtte tisper. Av denne kvoten har allerede 10 dyr, inkludert tre tisper, blitt belastet kvoten. Med en totalkvote på 20 dyr, hvorav inntil åtte hunndyr, vil det si at det per 8. august 2025 er igjen en tilgjengelig kvote på 10 dyr, hvorav inntil fem voksne hunndyr.

Region 8

Rovviltnemnda i region 8 vedtok 7. mai 2025 en kvote for lisensfelling av 34 jerv, hvorav maksimalt 19 hunndyr, for perioden 20. august 2025-15. februar 2026. Av kvoten kan inntil 13, hvorav inntil 7 tisper felles i jerveprioriterte områder (A-områder). For Finnmark settes kvoten til 22 jerv, hvorav inntil 12 tisper. Av kvoten kan inntil 7 felles i A-området, hvorav inntil 3 tisper. For Troms og samarbeidsområdet med Nordland settes kvoten til 12 jerv, hvorav inntil 7 tisper. Av kvoten kan inntil 6 jerv felles i A-området, hvorav inntil 4 tisper. Vedtaket ble påklaget av ARV 21. mai 2025 og NOAH 28. mai 2025. Rovviltnemnda behandlet klagen 26. juni 2025, og opprettholdt sitt vedtak. Saken ble oversendt Klima- og miljødepartementet 1. juli 2025 for endelig avgjørelse.

Faglig tilråding

Miljødirektoratet ga sin faglige tilråding for lisensfellingskvoten av jerv i hele landet 22. juli 2024.

Klagernes anførsler

I oversendelsen av saken har rovviltnemndene trukket fram følgende hovedpunkter fra klagen:

Region 1:

«NNV-Agder klager på vedtaket om kvote for lisensfelling jerv. Forbundet meiner nemnda må grunngje kvifor dei fører ein politikk som reduserer bestand og utbreiing av jerv, og ikkje motsett, som vil vere det rette med tanke på økosystema. Det blir og kommentert at saksutgreiinga ikkje har teke med at Miljødirektoratet har teke ut fem jerv og eit hi med ungar i region 2, nært region 1, og at dette må vere ein saksbehandlingsfeil og ei alvorleg utelating som kan ha verka på vedtaket til nemnda.»

Region 2:

«ARVs anførsler:

- «Mangel på skadehistorikk»: ARV stiller seg sterkt kritisk til at det i en region uten fastsatte bestandsmål for jerv, og uten historikk for skader eller tap av beitedyr til jerv det siste tiåret eller mer, fattes vedtak om lisensfelling.*
- «Manglende hjemmelsgrunnlag og brudd på føre-var-prinsippet»: Det vises til manglende vurdering av naturmangfoldloven §§ 9 og 11. Ettersom det ikke foreligger bestandsmål for jerv i regionen, har rovviltnemnda heller ingen forpliktelse til å regulere bestanden.*
- «Brudd på Bernkonvensjonen og rovviltforlikets todelte målsetting»: Vedtaket er i strid med Bernkonvensjonen artikkel 9. Det er heller ikke foretatt noen vurdering av forebyggende og konfliktdempende tiltak.*
- «Et unødvendig og skadepotensielt vedtak»: De vises til at jerven kun opptrer som streifindivider og at uttak i praksis gjennomføres i randområder. Dette innebærer en fare for viktig genetisk utveksling mellom bestander.*

På denne bakgrunn ber ARV om at vedtaket omgjøres, og at lisensfellingskvoten for jerv i region 2 for 2025/2026 oppheves. De ber også om at rovviltnemnda fremover prioriterer tiltak som bygger på folkeopplysning, forebygging og ikke-letal sameksistens.

Agder Sau og Geit, Agder Bondelag og Telemark Sau og Geit anførsler:

- Det vises til at det tidligere år bare har vært vanlig med 1-3 streifdyr i regionen, men at det vinteren 2023/2024 skjedde en stor økning i antall jerv i Setesdalheiene som er et av Norges viktigste beiteområde sau.*
- Siden 1. januar 2024 er det registrert 12 individer av jerv, hvorav fem av disse ikke er tatt ut. Det er altså dokumentert fem jerver som det ikke kan gjøres rede for.*
- Det vises til at det under Statens naturoppsyns uttak i februar 2025 ble dokumentert to individer som tidligere ikke hadde blitt fanget opp. Dette kan være en indikator på at ikke alle individer fanges opp igjennom overvåkingen. Agder Sau og Geit frykter derfor at vinterens solide uttak gjennomført av Statens naturoppsyn ikke har redusert bestanden, men bare tatt ut tilveksten.*
- Det vises til at jerven er den rovviltarten som tar mest sau i Norge. Det vises videre til store tap i Jæren og i Setesdal i 2024. Det vises også til at det kan være vanskelig å få dokumentert tap til jerv på grunn av jervens områdebruk og at den kan skjule kadaveret.*
- Det vises til at Miljødirektoratet slår fast at lisensfelling skal være det viktigste verktøyet for å regulere bestanden. Da må kvoten være høy nok til at dette er mulig.*

På denne bakgrunn mener Agder Sau og Geit, Agder Bondelag og Telemark Sau og Geit at lisensfellingskvoten for jerv må økes fra tre individer til minimum fem individer i region 2 i 2025/2026.

NOAH:

- Jerv er kategorisert som sterkt truet på norsk rødliste. Det er kun registrert 64 ungekull i Norge. Dette er alt for lite til å sikre bestandsoverlevelsen og Norges forpliktelser til å ta vare på arten.*
- Ettersom en stor andel av den Europeiske jervebestanden lever i Norge, så er jerven er norsk ansvarsart. Norge har dermed et særskilt ansvar for å ta vare på denne arten.*
- Vilåret om bestandens overlevelse er ikke oppfylt. NOAH viser til at vilåret om bestandens overlevelse ikke er oppfylt. NOAH mener at lisensfelling vil true bestandens overlevelse og at et av vilkårene for å tillate lisensfelling ikke er oppfylt, jf. nml. §§ 9 og 18.*
- Vilåret om skade er ikke oppfylt. NOAH mener at det juridiske grunnlaget for å åpne for lisensfelling ikke er til stede, og viser til at det kun så vidt har vært skade fra jerv på husdyr i regionen. Skadepotensialet er av et slikt omfang og alvorlighetsgrad at nml. §18 første ledd bokstav b ikke er oppfylt.*

- *Vilkåret om andre tilfredsstillende løsninger er ikke oppfylt. NOAH mener at det finnes andre tilfredsstillende alternativer til felling som er langt mer effektivt enn lisensfelling for å forhindre skade på beitedyr. NOAH mener at rovviltnemnda ikke tilstrekkelig har drøftet andre tilfredsstillende løsninger enn felling. NOAH mener derfor at vilkåret om å finne andre tilfredsstillende løsninger ikke er oppfylt i denne saken, jf. nml. § 18 andre ledd og Bernkonvensjonens artikkel 9.*

NOAH konkluderer med at vedtaket utgjør en uforsvarlig forvaltning av jerv, og strider med nasjonal og internasjonal lov – §§ 5, 8, 9 og 18 andre ledd i nml., Grunnlovens § 112 og artikkel 2 og 9 i Bernkonvensjonen. De ber om at klagen tas til følge og at det ikke tillates lisensfelling av tre jerver i region 2 i 2025/2026.»

Region 3

«NOAH:

- *NOAH mener Rovviltnemnda ikke tar sitt ansvar for å sikre levedyktige bestander av jerv i Norge.*
- *Jerven er kategorisert som sterkt truet på den norske rødlista, og 61 jervekull i 2024 er altfor få for bestandens overlevelse.*
- *Norge har en internasjonal forpliktelse til å ta vare på jerven, som er en ansvarsart med mellom 25-50 % av den europeiske bestanden.*
- *Verken sekretariatet eller rovviltnemnda har vist at skadeomfanget er av en slik størrelse eller alvorlighet som tilsier at det kan tillates lisensfelling av sterkt truet jerv, jf. nml. § 18 bokstav b.*
- *Studier viser at skyting av rovdyr ikke er effektivt for å forebygge skader på beitedyr. Ikkeletale forebyggende tiltak er mer effektive.*
- *NOAH mener at Rovviltnemnda ikke har synliggjort tiltak for å sikre bestandens langsiktige overlevelse, og at føre-var-prinsippet burde vært anvendt.*
- *NOAH mener kvoten på 10 jerver er uforholdsmessig høy og truer bestandens overlevelse.*
- *Rovviltnemnda har ikke vist til dokumenterte tapstall eller alvorlighetsgrad av skade som kan rettferdiggjøre lisensfelling.*
- *NOAH peker på at det finnes flere alternative tiltak som kunne vært vurdert, som rovviltsikre gjerder, vokterhunder, og endringer i beitepraksis.*
- *NOAH mener det er uforsvarlig å tillate lisensfelling innenfor forvaltningsområdet for jerv, som skal være strengt beskyttet.»*

Region 4

NOAH:

«Moment i klagen fra NOAH

I klagen på vedtak argumenterer NOAH for følgende påstander

- *Vilkåret om bestandens overlevelse er ikke oppfylt*
- *Vilkåret om skade er ikke oppfylt*
- *Vilkåret om andre tilfredsstillende løsninger er ikke oppfylt*

Selve argumentene refereres ikke her, men vi viser til klagen fra NOAH som er vedlagt saksdokumentet.»

Region 5

«NOAH:

- *NOAN mener at felling av en art som er vurdert som truet i norsk rødliste for arter kan ikke forsvares.*
- *Lisensfelling av jerv kan utfordre den genetiske levedyktigheten, og kan bidra til å redusere bestandens overlevelse på kort og lang sikt.*
- *Myndighetene har ikke lyktes i å samarbeide om jerveforvaltningen på tvers av regiongrensene, og dermed har vandringskorridoren som binder sammen forvaltningsområdene i Sør-Norge har blitt borte.*
- *Oppfatningen om at det er effektivt å skyte rovdyr for å unngå tap av beitedyr er feil. Ved å skyte enkeltdyr gjør man ikke områdene mindre attraktive for nye dyr, og det vil alltid vandre nye rovdyr tilbake i områdene så lenge det finnes jerv i naboregioner -og land.*
- *Føre-var-prinsippet ikke er oppfylt, og at en lisensfellingskvote på 15 jerver vil true bestandens overlevelse.*
- *Vilkåret om skade ikke er oppfylt.*
- *Vilkåret om andre tilfredsstillende løsninger ikke er oppfylt.*
- *Det finnes alternative tiltak som er langt mer effektive enn lisensfelling. Norge er forpliktet etter Bernkonvensjonen til å finne andre løsninger enn skyting.»*

Region 6

«ARV:

- *Vedtaket legger opp til ensidig forvaltning, og tar ikke hensyn til delbestanden i Møre og Romsdal.*
- *Mener uttaket på 23 jerver i 2024/2025 ikke er hensyntatt.*
- *Både den totale tisperkvoten og tisperkvoten innenfor forvaltningsområdet er for høy.*
- *Vedtaket tildeler kvote også innenfor forvaltningsområdene i Møre og Romsdal, til tross for at det ikke er dokumentert overtallighet – kun at delmålet er nådd.*
- *Mener det ikke er tilstrekkelig skade, og at alternative tiltak ikke er vurdert.*
- *Viser til at føre-var prinsippet ikke er tillagt tilstrekkelig vekt.*
- *Vedtaket åpner for bruk av reservekvoten dersom bestandsmålet er nådd, i motsetning til tidligere krav om at det må være overskredet.*
- *ARV ber om at vedtaket omgjøres, og at vedtaket gis oppsettende virkning i tråd med forvaltningsloven § 42*

NOAH:

- *Mener kvoten er for høy, og at forskning viser at skyting av rovdyr ikke er det mest effektive for å forebygge skader på beitedyr.*
- *Vilkårene i naturmangfoldloven § 18 er ikke oppfylt.*

- *Vilkår for lisensfelling innenfor forvaltningsområdet er ikke oppfylt.*
- *Konkluderer med at vedtaket utgjør uforsvarlig forvaltning av jerv, og strider med nasjonal internasjonal lov – §§ 5, 8, 9 og 18 andre ledd i nml., Grunnlovens § 112 og artikkel 2 og 9 i Bernkonvensjonen. I tillegg strider vedtaket med mål 4 i den nye naturavtalen (Kunming-Montreal rammeverket) som ble vedtatt i desember 2022.*

Fjord kommune:

- *Mener at lisensfellingskvoten innenfor forvaltningsområdet for jerv i Møre og Romsdal er for lav.*
- *Viser til høye tap siste beitesesong i både Fjord og Rauma kommuner.*
- *Har bedt om tilbakemeldinger på hvilke konkrete gjennomførbare FKT-tiltak Miljødirektoratet og Klima- og miljødepartementet mener bør gjennomføres for å bedre situasjonen for beitebrukerne uten at dette er besvart.*
- *Når det ikke blir satt i verk tiltak er dette i praksis ekspropriasjon av beiteretten.*
- *Mener at resultatet av bestandsovervåkingen av jerv i området er usikker.*

Naturvernforbundet:

- *Poengterer utfordringen med at både vedtak om kvote og klager må behandles på et tidspunkt når en ikke har endelig kjennskap til bestandsstatus for jerv.*
- *Med bakgrunn i det vi vet om bestandsstatus er totalkvoten satt for høyt.*
- *Mener det ikke er grunnlag for tildeling av kvote til forvaltningsområdet i regionen.*
- *Grunnleggende prinsipper knyttet til reservekvoten er feil.*
- *Viser til tidligere klageavgjørelser fra Klima- og miljødepartementet om jerv i forvaltningsområdet i Møre og Romsdal.»*

Region 7

«Foreningen Våre Rovdyr

- *FVR mener lisensfellingskvoten er satt alt for høyt, også for tisper, med tanke på den begrensede tapssituasjonen.*
- *FVR mener at jervens status som sterkt truet på norsk rødliste og jerven som norsk ansvarsart er ikke vurdert tilstrekkelig. Naturmangfoldloven § 5 brytes dermed.*
- *FVR mener at situasjonen for rovdyr i region 7 er uakseptabel og må vurderes i sin helhet før skadefellingskvoter og lisensfellingskvoter blir vurdert.*

Aktivt rovdyrvern

- *ARV krever at vedtaket om kvote for lisensfelling oppheves, subsidiært at kvoten settes til null inntil det foreligger en ny godkjent forvaltningsplan og et kunnskapsgrunnlag som gir reell sikkerhet for at tiltakene ikke strider med naturmangfoldloven, Bernkonvensjonen og føre-var-prinsippet.*
- *ARV skriver at vedtaket bygger på en ugyldig forvaltningsplan, svekket kunnskapsgrunnlag og uten etterlevelse av naturmangfoldloven §§ 7-10.*

- Videre mener ARV at det ikke er gjort vurderinger av samlet belastning eller økologisk bærekraft. Det foreligger heller ingen krav om alternative skadeforebyggende tiltak. Dette mener ARV bryter med både norsk lovgivning og internasjonale forpliktelser.

NOAH- for dyrs rettigheter

- NOAH mener vedtaket er i strid med Bernkonvensjonen og naturmangfoldloven og påpeker jervens status som sterkt truet på den norske rødlista, samt at jerven er en ansvarsart.
- NOAH vurderer at vilkåret om bestandens overlevelse, jf. naturmangfoldloven § 18 ikke er oppfylt, og peker på at føre-var-prinsippet ikke er anvendt i vurderingene til nemnda.
- NOAH trekker fram at Klima- og miljødepartementet har hatt innvendinger mot forvaltningsplanen for rovvilt i region 7 angående rovviltsonene i regionen, og at Miljødirektoratet har påpekt at planen gjør det vanskelig å oppnå bestandsmål. NOAH mener at rovviltnemnda er nødt til å legge til rette for ynglende jerv også utenfor forvaltningsområdene.
- NOAH kan ikke se at rovviltnemnda har gitt begrunnelse eller vist bevis om at skade forårsaket av jerv i region 7 eller skadepotensialet er av et slikt omfang eller alvorlighetsgrad at naturmangfoldloven § 18 kan anses å være oppfylt.
- NOAH mener at det finnes alternative tiltak som er langt mer effektive enn lisensfelling for å hindre skade på beitedyr. Videre mener de at vilkåret om å finne andre tilfredsstillende løsninger ikke er oppfylt, jf. naturmangfoldloven § 18 og Bernkonvensjonen artikkel 9.
- NOAH mener at den fastsatte kvoten for lisensfelling av jerv er motivert ut fra bestandsmål og understreker at det ikke er lovlig adgang til lisensfelling av jerv som kun er styrt av bestandsmål.
- Avslutningsvis konkluderer NOAH med at vedtaket utgjør uforsvarlig forvaltning av jerv og strider med nasjonal og internasjonal lov - § 5, § 8, § 9, og § 18 andre ledd i naturmangfoldloven, Grunnlovens § 112 og artikkel 2 og 9 i Bernkonvensjonen. I tillegg strider vedtaket med mål 4 i den nye naturavtalen. NOAH ber om at klagen tas til følge og at vedtaket erklæres ugyldig.»

Region 8:

Aktivt Rovdyrvern:

«(...)

1, Kvoten er uforholdsmessig høy, sett opp mot faktisk uttak

2, Begrunnelsen er spekulativ og diskriminerende. At det ikke oppgis systematisk, faktabasert dokumentasjon.

3, Vedtaket bryter med Bernkonvensjonen og den todelte målsettingen

4, Vedtaket må omgjøres og en ny vurdering må foretas. Aktivt Rovdyrvern ber forvaltningen om å:

- omgjøre vedtaket for region 8 og trekke tilbake lisensfellingskvoten for 2025–2026

- kreve at vedtak av denne typen skal ledsages av konkret analyse av faktisk skadeomfang, tidligere fellingsresultater og konkrete planer for alternative, ikke-letale tiltak.
- stille krav om at jervens økologiske egenverdi skal inngå i vurderingsgrunnlaget, slik naturmangfoldloven § 5 og Bernkonvensjonen forutsetter.

Aktivt Rovdyrvern mener vedtaket er i strid med kravene til forvaltningsmessig forsvarlighet og til kunnskapsgrunnlaget, og at det signaliserer en diskriminerende og selektiv forvaltning basert på sektorinteresser.»

NOAH:

« (...)

- Vedtaket er i strid med Bernkonvensjonen og naturmangfoldloven
- Felling vil true bestandens overlevelse
- Førre-var-prinsippet ikke er tilstrekkelig vektlagt
- Vilkåret om skade ikke er oppfylt
- Det finnes alternative tiltak som er langt mer effektive enn lisensfelling for å hindre skade på beitedyr

NOAH konkluderer med at vedtaket utgjør uforsvarlig forvaltning av jerv, og strider med nasjonal og internasjonal lov – §§ 5, 8, 9 og 18 andre ledd i naturmangfoldloven, Grunnlovens § 112 og artikkel 2 og 9 i Bernkonvensjonen, og at vedtaket i tillegg strider med mål 4 i den nye naturavtalen (Kunming- Montreal rammeverket) som ble vedtatt i desember 2022»

Departementet viser ellers til klagen i sin helhet.

Rovviltnemdenes vurderinger

Region 1

Rovviltnemnda sitt vedtak om kvote for lisensfelling av jerv av 2. juni 2025 er tilgjengelig på Miljøvedtaksregisteret: [Vedtak om lisensfelling av jerv i rovviltregion 1 for 2025 - 2026 \(miljovedtak.no\)](https://miljovedtak.no)

Ved behandling av klagen har rovviltnemnda konkludert med følgende:

*«Nemnda finn etter dette ikkje grunn til å oppheve vedtaka i sak 08/25 og 09/25, og vi meiner heller ikkje at vedtaket er ugyldig.
Klagene blir med dette oversendt Klima- og miljødirektoratet for endeleg avgjerd.»*

Departementet viser også til nemndas øvrige vurderinger i oversendelser av saken i brev av 25. juni 2025.

Region 2

Rovviltnemnda sitt vedtak om kvote for lisensfelling av jerv av 8. mai 2025 er tilgjengelig på Miljøvedtaksregisteret: [Vedtak om kvote for lisensfelling av jerv i rovviltregion 2 Sør-Norge i 2025/2026 \(miljovedtak.no\)](https://miljovedtak.no)

Ved behandling av klagen har rovviltnemnda konkludert med følgende:

«Rovviltnemnda har med grunnlag i klagen fra Aktivt rovdryvern, NOAH- for dyrs rettigheter og fellesklagen fra Agder Sau og Geit, Agder Bondelag og Telemark Sau og Geit, vurdert vedtaket om kvote for lisensfelling av jerv i 2025/2026 i rovviltregion 2 på nytt. Vi kan ikke se at det har framkommet ny kunnskap eller nye opplysninger som tilsier at vedtaket skal endres.»

Departementet viser også til nemndas øvrige vurderinger i oversendelse av saken i brev av 12. juni 2025.

Region 3

Rovviltnemnda sitt vedtak om kvote for lisensfelling av jerv av 14. mai 2025 er tilgjengelig på Miljøvedtaksregisteret: [Vedtak om kvote og område for lisensfelling av jerv i region 3/Oppland i 2025/2026 \(miljovedtak.no\)](https://miljovedtak.no)

Ved behandling av klagen har rovviltnemnda konkludert med følgende:

«Rovviltnemnda i region 3 har vurdert vedtak 6/25 datert 14.05.2025 på nytt, men finner ikke grunnlag for å endre på vedtaket og sender saken til Klima- og miljødepartementet for klagebehandling.»

Departementet viser også til nemndas øvrige vurderinger i oversendelse av saken i brev av 17. juni 2025. Klager har mottatt kopi av nemndas brev.

Region 4

Rovviltnemnda sitt vedtak om kvote for lisensfelling av jerv av 13. mai 2025 er tilgjengelig på Miljøvedtaksregisteret: [Sak 04-2025 Kvote for lisensfelling av jerv region 4 2025-2026 \(miljovedtak.no\)](https://miljovedtak.no)

Ved behandling av klagen har rovviltnemnda konkludert med følgende:

«Rovviltnemnda har vurdert saken på nytt med grunnlag i klagen, men kan ikke se at det framkommer nye opplysninger eller andre forhold som tilsier endret vedtak. Vedtak av 13. mai 2025 om lisensfelling av jerv i region 4 i 2025/2026 opprettholdes og klagen oversendes Klima- og miljødepartementet for endelig avgjørelse.»

Departementet viser også til nemndas øvrige vurderinger i oversendelse av saken i brev av 19. juni 2025. Klager har mottatt kopi av nemndas brev.

Region 5

Rovviltnemnda sitt vedtak om kvote for lisensfelling av jerv av 13. mai 2025 er tilgjengelig på Miljøvedtaksregisteret: [Vedtak om kvote og område for lisensfelling av jerv i region 5/Hedmark i 2025- 2026 \(miljovedtak.no\)](#)

Ved behandling av klagen har rovviltnemnda konkludert med følgende:

«Rovviltnemnda i region 5/Hedmark har vurdert vedtak 6/25 datert 13.05.2025 på nytt, men finner ikke grunnlag for å endre på vedtaket og sender saken til Klima- og miljødepartementet for klagebehandling.»

Departementet viser også til nemndas øvrige vurderinger i oversendelse av saken i brev av 17. juni 2025. Klager har mottatt kopi av nemndas brev.

Region 6

Rovviltnemnda sitt vedtak om kvote for lisensfelling av jerv av 14. mai 2025 er tilgjengelig på Miljøvedtaksregisteret: [Vedtak om kvote for lisensfelling av jerv i region 6 2025/2026 \(miljovedtak.no\)](#)

Ved behandling av klagene har rovviltnemnda konkludert med følgende:

«Rovviltnemnda viser til at klagen har innkommet innen fristen og at klagerne har rettslig klageinteresse i henhold til forvaltningsloven § 28. Rovviltnemnda legger til grunn at nemnda har hatt tilgang til den nødvendige og eksisterende kunnskap for å fatte et gyldig vedtak om kvote. Rovviltnemnda kan ikke se at det er innkommet nye opplysninger eller andre hensyn som ikke var kjent på vedtakstidspunktet. Klagen tas etter dette ikke til følge. Rovviltnemnda opprettholder sitt vedtak i sak 13/25, og klagen oversendes Klima- og miljødepartementet for endelig avgjørelse, jf. forvaltningsloven § 33, fjerde ledd.»

Departementet viser også til nemndas øvrige vurderinger i oversendelse av saken i brev av 20. juni 2025.

Region 7

Rovviltnemnda sitt vedtak om kvote for lisensfelling av jerv av 6. mai 2025 er tilgjengelig på Miljøvedtaksregisteret: [Vedtak om kvote for lisensfelling av jerv i region 7 - Nordland \(miljovedtak.no\)](#)

Ved behandling av klagene har rovviltnemnda konkludert med følgende:

«Rovviltnemnda i region 7 – Nordland opprettholder sitt vedtak i sak 25/2025 av 6. mai 2025. Klagene fra Foreningen Våre Rovdyr, Aktivt rovdryvern og NOAH- for dyrs rettigheter oversendes derfor til Klima – og miljødepartementet for endelig avgjørelse, jf. forvaltningsloven § 33.»

Departementet viser også til nemndas øvrige vurderinger i oversendelse av saken i brev av 5. juni 2025. Klagerne har mottatt kopi av nemndas brev.

Region 8

Rovviltnemnda sitt vedtak om kvote for lisensfelling av jerv av 7. mai 2025 er tilgjengelig på Miljøvedtaksregisteret: [Kvote for lisensfelling av jerv 20.8.2025–15.2.2026 \(miljovedtak.no\)](https://miljovedtak.no)

Ved behandling av klagerne har rovviltnemnda konkludert med følgende:

«Rovviltnemnda mener naturmangfoldloven og rovviltforskriften følger opp og ivaretar nasjonal og internasjonal lovgivning samt forpliktelser som Norge har innenfor det todelte målet om både beitedyr og rovvilt. Det rettslige grunnlaget for avgjørelsen er naturmangfoldloven § 18 bokstav b og rovviltforskriften §§ 3, 4, 7, og 10. Kvoten for lisensfelling av jerv truer ikke bestandens overlevelse og formålet kan ikke nåes på annen tilfredsstillende måte. Rovviltnemnda kan ikke se at klagerne tilfører saken nye opplysninger som gir grunnlag for å endre vedtaket. Rovviltnemnda opprettholder sitt vedtak. Saken oversendes Klima- og miljødepartementet for endelig avgjørelse»

Departementet viser også til nemndas øvrige vurderinger i oversendelse av saken i brev av 1. juli 2025. Klagerne har mottatt kopi av nemndas brev.

Miljødirektoratets faglige vurdering

Miljødirektoratet har redegjort for bestandssituasjonen og bestandsutviklingen for jerv i Skandinavia, nasjonalt og for de ulike forvaltningsregionene. Blant annet viser gjennomgangen at det i 2024 ble påvist 61 valpekull av jerv i Norge, som gir en estimert bestand på omkring 350 voksne individer og er omtrent på samme nivå som i fjor. I Sverige, Finland og Norge ble det i 2024 identifisert 915 dyr, hvorav 345 har midtpunkt i Norge. For inneværende sesong gjøres det ikke heldekkende hi-inventeringsarbeid i noen deler av den svenske bestanden. De satser nå utelukkende på en forsterket innsats i DNA-metoden.

Antall ynglinger av jerv nasjonalt var 45 i 2022, 64 i 2023 og 61 i 2024. Antall påviste kull er høyere enn det nasjonale bestandsmålet på 39 årlige kull av jerv. Av de 61 ungekullene registrert i 2024 ble det gjennomført hiuttak i ni tilfeller, slik at netto antall overlevende før beitesesongen 2024 var 52 kull.

Per 15. juli 2025 viser de foreløpige dataene fra inneværende kartleggingssesong 50 ungekull av jerv i Norge i år. Dette ligger under gjennomsnittet for de siste sesongene. Det er til nå i år registrert 30 kull innenfor forvaltningsområdene for jerv på landsbasis. Tallene fra inneværende år antyder at rovviltregion 2, 3, 7 og 8 er over de regionale bestandsmålene, at region 6 kanskje er under det fastsatt måltall for sesongen 2025, og at region 1, 4 og 5 er på målet. Det gjenstår imidlertid enda noe kartleggingsarbeid og kvalitetssikring av data, så det kan bli endringer før endelig rapport foreligger. Av de registrerte kullene i 2025 er det gjennomført i alt 11 ekstraordinære uttak på hilokaliteter fordelt som følger; én i region 2, én i

region 3, én i region 5, én i region 6, fire i region 7 og tre i region 8. 10 av de 11 hilokalitetene som er tatt ut var lokalisert i beiteprioriterte områder. Det uttaket som ble gjort innenfor jervprioritert område var i Saltdal kommune i region 7 Nordland. Alle uttakene er utført av Statens naturoppsyn etter beslutninger fra Miljødirektoratet våren 2025. I tillegg er noen av de gjenværende påviste ynglingene i 2025 registrert ved funn av døde valper.

Direktoratet viser til at det er omfattende kunnskap om den samlede belastningen jervebestanden blir usatt for. Utover enkelte påkjørsler og predasjon, skjer avgangen av jerv i hovedsak gjennom lisensfelling og skadefelling, slik at miljøforvaltningen har god oversikt over den samlede belastning. Kjent avgang av jerv i perioden 1. april 2024 til 30. mars 2025 var 121 jerv i Norge og 46 jerv i Sverige, som henholdsvis utgjør en økning på 21 og 25 dyr, målt mot samme periode forrige sesong.

Alle rovviltnemndene i Norge har fattet vedtak om lisensfellingkvoter for jerv gjeldende i de respektive rovviltregionene for sesongen 2025/2026. I antall er kvotene samlet satt til 124 individer, med en samlet hunndyrkvote på 73 hunndyr. Til sammenligning ble 78 dyr felt av lisensjegere sesongen 2024/2025.

Det er i de fleste regionene gitt mindre adgang til lisensfelling i områdene som i forvaltningsplanene er avsatt som forvaltningsområder for jerv, enn i områdene som er avsatt som prioriterte beiteområder i forvaltningsplanene. Rovviltnemndene i region 1, 2, 4 og 8 har vedtatt kvoter som innstilt fra sekretariatene. I region 3, 5, 6 og 7 har nemndene gjort noen endringer fra innstilling til vedtak, for alle disse er totalkvoten økt. I region 3 og 6 er også adgangen til lisensfelling av jerv innenfor jervprioriterte områder økt sammenlignet med innstillingen.

Miljødirektoratet vurderer at den totale lisensfellingkvoten i Norge er satt høyt. Det må forventes at en eventuell effektivering av hele den vedtatte kvoten, vil gi en reduksjon i den norske delbestanden av jerv. Direktoratet vurderer det som usikkert om det nasjonale bestandsmålet vil nås kommende sesong, dersom kvotene som er fattet av rovviltnemndene samlet sett skulle effektueres i sin helhet. Det er imidlertid sett i lys av kjent fellingsstatistikk og kvotenes fordeling, der størstedelen er tildelt for områder med lav forekomst av jerv (beiteprioriterte områder), svært lite sannsynlig at hele kvoten som er vedtatt vil bli effektuert under lisensfelling.

Det er i flere regioner praktisert en tilnærming der kvotene i seg selv ikke skal virke begrensende for adgangen til lisensfelling av jerv i de beiteprioriterte områdene. Dersom dette fortsatt skal legges til grunn, må fastsettelse av kvoter innenfor forvaltningsområdene etter Miljødirektoratets vurdering være restriktiv. Den samlede kvoten innenfor forvaltningsområdene er for kommende sesong satt til maksimalt 34 dyr hvorav 22 hunndyr. Denne bør etter direktoratets vurdering nedjusteres noe for å sikre at bestandsmålene kan nås i de jervprioriterte områdene også neste sesong.

Direktoratet anbefaler konkrete nedjusteringer av kvoter/hunndyrkvoter innenfor forvaltningsområdene for jerv i region 3 og 6. Videre anbefaler direktoratet å følge anmodningen om økt kvote for region 7.

Departementet viser ellers til den faglige tilrådingen og det faglige kunnskapsgrunnlaget i sin helhet.

Klima- og miljødepartementets vurdering

Rettslige utgangspunkter

Saken er behandlet etter naturmangfoldloven (nml.) § 18 og rovviltforskriften §§ 3, 4, 7 og 10. Videre har departementet, i henhold til nml. § 7, lagt prinsippene i nml. §§ 8 til 10 og 12 til grunn som retningslinjer. Det samme gjelder nml. § 14 om andre viktige samfunnsinteresser. Prinsippet i nml. § 11 om at tiltakshaver bærer kostnadene ved miljøforringelse, anses ikke relevant i denne saken. Også forvaltningsmålet for arter i nml. § 5 er trukket inn skjønnsvurderingen.

På rovviltfeltet må forvaltningsmålet etter nml. § 5 sees i sammenheng med de vedtatte bestandsmålene som Stortinget har fastsatt for de fire store rovdyrartene, og skal forstås slik at det ikke er til hinder for en geografisk differensiert rovviltforvaltning, jf. Ot.prp. nr. 52 (2008-2009) s. 376. Nml. § 5 og prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning er konkretisert i rovviltforskriften §§ 3 og 4 og de regionale forvaltningsplanene for rovvilt. De nasjonale bestandsmålene er fordelt på de åtte forvaltningsregionene for rovvilt, jf. rovviltforskriften § 4, som følger:

- Region 1: Ikke mål om yngling av jerv.
- Region 2: Ikke mål om yngling av jerv.
- Region 3: Fire årlige ynglinger av jerv.
- Region 4: Ikke mål om yngling av jerv.
- Region 5: Fem årlige ynglinger av jerv.
- Region 6: Ti årlige ynglinger av jerv.
- Region 7: Ti årlige ynglinger av jerv.
- Region 8: Ti årlige ynglinger av jerv.

Avgjørelsen bygger på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon og effekten av påvirkninger. Departementet har også lagt vekt på kunnskap som er basert på generasjoners erfaringer gjennom bruk av og samspill med naturen, herunder samisk bruk. Departementet anser at kunnskapsgrunnlaget oppfyller kravene i nml. § 8. Departementet vurderer at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger avgjørelsen kan ha for naturmiljøet. Føre-var-prinsippet i nml. § 9 får derfor mindre betydning.

Etter nml. § 10 skal en påvirkning av et økosystem vurderes ut fra den samlede belastningen som økosystemet er eller vil bli utsatt for. Sett i sammenheng med føre-var-prinsippet i § 9, innebærer prinsippet om samlet belastning også at en beslutning skal vurderes i lys av muligheten for flere påvirkninger på samme art senere, eller for andre fremtidige påvirkninger

som sammen med den foreliggende påvirkningen kan gi en uønsket virkning på naturmangfoldet, jf. Ot.prp.nr.52 (2008-2009) s. 382.

Når det gjelder effekten av påvirkninger, jf. nml. § 10, foreligger det årlige rapporter om bestandsstatus og annen vitenskapelig kunnskap som gir betydelig kunnskap om den samlede belastningen rovdyrartene utsettes for. Ut over enkelte påkjørsler, tilfeller av sykdom og tilfeller av ulovlig jakt og infanticid, skjer avgangen av jerv og i hovedsak gjennom lisensfelling og skadefelling. Miljøforvaltningen har derfor god oversikt over de negative påvirkningsfaktorene på jervebestanden.

Departementet skal ta stilling til om det skal gis en lisensfellingskvote for jerv som vedtatt av rovviltmyndene, for å begrense veksten og/eller utbredelsen av jervebestanden, jf. rovviltforskriften § 10. Lisensfelling kan tillates for å avverge skade på blant annet husdyr eller tamrein eller for å ivareta offentlige interesser av vesentlig betydning, jf. rovviltforskriften § 2 bokstav g og nml. § 18 første ledd bokstav b og c. Terskelen for å tillate felling innenfor forvaltningsområdene for jerv skal generelt være høyere enn utenfor sonen. Lisensfelling innenfor forvaltningsområdene for jerv bør som hovedregel ikke iverksettes før bestandsmålet er nådd. Nml. § 18 andre ledd stiller som vilkår at vedtak bare kan treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse og formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte.

Vilkåret om at uttaket skjer for å avverge skade

Etter nml. § 18 første ledd bokstav b kan uttak av jerv tillates for å «avverge skade» på blant annet husdyr og tamrein. Nml. § 18 er utformet med sikte på å gjennomføre Bernkonvensjonen artikkel 9 nr. 1, jf. lovens forarbeider (Ot.prp. nr. 52 (2008-2009)). I begrepet «avverge» ligger at fellingen kan skje som et forebyggende tiltak, jf. HR-2021-662-A, som gjaldt tre vedtak fra Klima- og miljødepartementet om lisensfelling av ulv. I lys av Bernkonvensjonen må det stilles visse minstekrav til skadenes alvorlighet og omfang, jf. HR-2021-662-A.

Skadehistorikken viser at det skjer årlige tap av sau og tamrein til jerv. For beitesesongen 2024 ble det nasjonalt utbetalt erstatning for 6 737 sau og lam tapt til jerv. Dette utgjorde om lag 40 prosent av den samlede rovvilterstatningen for sau. For tamrein ble det for sesongen 2023/2024 utbetalt erstatning for tap av 6 760 tamrein tapt til jerv. Det utgjorde om lag 33 prosent av den samlede rovvilterstatningen for tamrein.

I region 2 er skadeomfanget forårsaket av jerv noe mindre med 64 jerveskader på sau erstattet i 2024. Erfaringen gjennom mange år med jerv og jerveskader viser likevel at skadeomfanget kan bli betydelig dersom det er jerv i beiteområdene. I region 4 er det ikke dokumentert skader på sau fra jerv, men det er påvist hyppigere tilstedeværelse av jerv i regionen gjennom de siste årene. Dersom jerv oppholder seg i beiteområder gjennom beitesesongen kan skadepotensialet også her være stort.

I region 1, 3, 5 og 6 var jerv den rovviltarten som forårsaket størst andel av sau erstattet som tapt til rovvilt i 2024. I region 1 ble det i 2024 utbetalt erstatning for 247 sau/lam som tapt til jerv, og erfaringen gjennom mange år med jerv og jerveskader viser at skadeomfanget kan bli betydelig dersom det er jerv i beiteområdene. En stor del av de dokumenterte skadene på sau i region 3 er påvist innenfor forvaltningsområdet for jerv, og det er et stort potensial for skade på sau både innenfor beiteprioritert område og innenfor forvaltningsområdet for jerv. I region 5 oppstår det årlige og til dels store tap av beitedyr forårsaket av jerv, men her forekommer det sjelden tap av beitedyr til jerv innenfor forvaltningsområdet for jerv, hvor det ikke slippes sau fritt på utmarksbeite og det heller ikke er tamreindrift. I region 6 har det de siste årene vært spesielt høye tap i beiteområder i Rauma og Fjord kommuner innenfor forvaltningsområdet for jerv i Møre og Romsdal. I 2024 spredte tapssituasjonen seg videre til også å gjelde prioriterte beiteområder vest for forvaltningsområdet. I region 6 tapes det også tamrein til jerv. I region 7 er det betydelige tap av tamrein til jerv, med noe nedgang i erstattede dyr fra driftsåret 2021/2022 til 2022/2023, og med en økning fra 2022/2023 til 2023/2024. Også for sau blir det erstattet en god del tap til jerv i regionen. I region 8 har det vært en reduksjon i antall sau erstattet til jerv de siste 15 årene, men det er fortsatt tap av sau til jerv i regionen. Antall erstattede tamrein tapt til jerv har vært stabilt og høyt over tid.

Departementet legger til grunn at det er stor sannsynlighet for at det vil oppstå skader av et visst omfang og en viss alvorlighetsgrad på beitedyr forårsaket av jerv i inneværende år.

Departementet finner at vilkåret i nml. § 18 første ledd bokstav b om å avverge skade er oppfylt.

Vilkåret om at formålet ikke kan nås på en annen tilfredsstillende måte

Det er et vilkår at formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte, jf. nml. § 18 andre ledd. I vurderingen av vilkåret vil prinsippet om geografisk differensiert forvaltning veie tungt. Av rovviltforliket 2011 (Stortingets vedtak 687 i behandlingen av dokument 8:163 S (2010-2011)) fremgår det at soneinndelingen må forvaltes tydelig. Dette innebærer at beitenæring skal tilpasses rovvilt i de områder der rovvilt har prioritet, mens det i prioriterte beiteområder skal være lav terskel for å tillate uttak av rovdyr som gjør skade på beitedyr.

I flere av regionene er det gitt kvote for lisensfelling som omfatter både beiteprioriterte og jerveprioriterte områder. I de fleste regionene er det imidlertid gitt mindre adgang til lisensfelling i forvaltningsområder for jerv enn i områdene som er prioriterte beiteområder. Departementet understreker at det fortsatt skal arbeides aktivt med effektive forebyggende tiltak, som tidlig nedsanking av sau/lam, i områder rovviltneemndene har prioritert for yngling av jerv. Forebyggende tiltak skal være det primære tiltaket for å avverge skader i slike områder. Samtidig slippes det et stort antall husdyr og tamrein på beite i de ulike regionene, i både beiteprioriterte og jerveprioriterte områder. Det oppstår årlig store tap av beitedyr forårsaket av jerv i en del områder, som omfatter områder både innenfor og utenfor forvaltningsområder for jerv. Selv med forebyggende tiltak som reduserer omfanget av skader i en del områder, foreligger det ikke tiltak som på en tilfredsstillende måte kan forhindre skader fra jerv på husdyr og tamrein i den grad at lisensfelling blir unødvendig.

Departementet erkjenner også at det kan være vanskelig å gjennomføre effektive tiltak når det kommer til tamreindrift.

Departementet mener det ut fra føringene i rovviltpolitikken ikke foreligger andre tilfredsstillende løsninger enn å vedta kvote for lisensfelling av jerv, jf. nml. § 18 andre ledd.

Vilkåret om at uttaket ikke må true bestandens overlevelse

Det følger av nml. § 18 andre ledd at vedtak etter bestemmelsens første ledd bokstav a til f bare kan treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse. Vilkåret må vurderes konkret i den enkelte sak, og terskelen kan tenkes å variere avhengig av blant annet fellingsgrunnlaget og kunnskapsgrunnlaget, jf. HR-2021-662-A. Eventuell usikkerhet om den fremtidige utviklingen av en bestand har betydning i vurderingen, og det ligger en viss margin i begrepet «truer» bestandens overlevelse, jf. HR-2021-662-A.

Departementet viser til Miljødirektoratets redegjørelse for bestandssituasjonen i den faglige tilrådingen. Miljødirektoratets vurdering er at et samlet uttak av dyr tilsvarende nemndenes vedtak ikke vil kunne true bestandens overlevelse, forutsatt at den svenske forvaltningen fortsetter med en mengde uttak på samme nivå som de senere år.

Departementet legger disse vurderingene til grunn, og finner at vilkåret om at uttaket ikke må true bestandens overlevelse er oppfylt for kvoten som er vedtatt av rovviltnemndene, jf. nml. § 18 andre ledd.

Øvrige anførsler

Om føre-var-prinsippet

NOAH og ARV mener føre-var-prinsippet bør komme til anvendelse i saken fordi det foreligger risiko for alvorlig og irreversibel skade på naturmangfoldet, og fordi vedtaket ikke viser til noen tidsramme for å bringe jerv ut av statusen som sterkt truet. Departementet viser i denne forbindelse til Miljødirektoratets vurderinger om at vedtaket ikke vil true jervebestandens overlevelse, og det faglige grunnlaget for vurderingene. Departementet vurderer at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om artens bestandssituasjon og effekten av påvirkninger, slik at føre-var-prinsippet får begrenset betydning i denne saken.

Om Bernkonvensjonen artikkel 2 og 9

Når det gjelder Bernkonvensjonens bestemmelser viser departementet til beskrivelsen over om at nml. § 18 er utformet med sikte på å gjennomføre Bernkonvensjonen artikkel 9 nr. 1, jf. lovens forarbeider (Ot.prp. nr. 52 (2008-2009)). Bernkonvensjonen artikkel 2 oppstiller visse forpliktelser til å treffe nødvendige tiltak for å opprettholde ("maintain") eller tilpasse ("adapt") bestandene av vill flora og fauna til et nivå som blant annet skal svare til økologiske, vitenskapelige og kulturelle krav. Høyesterett har lagt til grunn at Norge er folkerettslig bundet til å sikre ulvens overlevelse i norsk natur, med henvisning til konvensjonens artikkel 2, jf. HR-2021-662-A avsnitt 67-69. Tilsvarende forpliktelse gjelder for jerv.

I HR-2021-662-A avsnitt 71, fant Høyesterett det klart at Norge ikke bryter forpliktelsen «så lenge den norske delbestanden er så stor at dette bestandsmålet nås». For jerv er det nasjonale bestandsmålet nådd. Departementet finner på denne bakgrunn at vedtaket ikke er i strid med Bernkonvensjonens artikkel 2.

Om Naturavtalen (Kunming-Montreal rammeverket)

NOAH, Naturvernforbundet i Agder og ARV har anført at vedtaket strider mot Naturavtalen, herunder mål 4, som særlig omhandler trusler mot truede arter. Samtidig viser departementet til at vedtak om lisensfelling, som alle vedtak om uttak av rovvilt, skal skje innenfor rammene av blant annet Bernkonvensjonen, naturmangfoldloven og Stortingets føringer for rovviltforvaltningen. Vi kan på denne bakgrunn ikke se at rammeverkets overordnede målsetninger, kan tillegges særlig betydning i denne saken.

Om Grunnloven § 112

Av dom i Høyesterett (HR-2021-662-A), som gjaldt tre vedtak om felling av ulv, står følgende vurdering om Grunnloven § 112:

«Grunnloven § 112 verner miljøet og gir rett til «en natur der produksjonsevne og mangfold bevares». Jeg kan ikke se at naturmangfoldloven § 18 er i strid med Grunnloven § 112, noe partene heller ikke har anført. Slik naturmangfoldloven og rovviltforskriften er utformet, kan jeg heller ikke se at § 112 får nevneverdig betydning som tolkningsfaktor i saken her.»

Departementet har i denne saken kommet til at vilkårene i nml. § 18 er oppfylt, og kan på denne bakgrunn ikke se at vedtaket er i strid med Grunnloven § 112.

Om jerv som ansvarsart og artens truethetskategori

Klagerne har også anført at jerv er en nasjonal ansvarsart og at arten er oppført som sterkt truet i Norge og sårbar i andre deler av Skandinavia. Felling bør derfor ikke forekomme av arten. Departementet viser i denne forbindelse til Miljødirektoratets vurderinger om at den samlede vedtatte kvoten for betinget skadefelling av jerv i Norge ikke vil true bestandens overlevelse. Til jervens status på Norsk rødliste for arter vil departementet vise til at dette er en direkte konsekvens av det nasjonale bestandsmålet Stortinget har vedtatt og føringene i rovviltpolitikken om at rovviltbestandene skal forvaltes så nær bestandsmålene som mulig.

Om den genetiske levedyktigheten til jervebestanden

NOAH og ARV har anført at det er utfordringer knyttet til utveksling av gener i bestanden, og at det er viktig for den videre utviklingen av jervebestanden at jerven gis muligheter til genetisk utveksling gjennom sammenhengende habitater og såkalte jervekorridorer. Anførselene knytter seg særlig til endringene i forvaltningsplanen for jerv i region 5 ved forrige revisjon. Det rovviltprioriterte området i regionen ble da redusert, slik at det ikke lenger eksisterer noen forbindelse/korridor til den sørvestlige delbestanden av jerv lenger vest. Det er videre vist til at dette har konsekvenser også for delbestanden i region 3 og for den nasjonale bestanden.

Departementet viser til Miljødirektoratets faglige vurdering, der det trekkes frem at forvaltningen i en årrekke har vært opptatt av å sikre en god forbindelse mellom den sørvestnorske delbestanden og den større østlige og nordlige bestanden for å forhindre isolasjon og genetisk utarming. Direktoratet viser til at endringene i forvaltningsplanen for region 5 på sikt kan gi utfordringer med tanke på dette. Ifølge direktoratet tyder overvåkingen de senere årene på at det har vært tilstrekkelig genflyt mellom delbestandene, men det er fremdeles viktig å sikre tilstrekkelig gode muligheter for genetisk interaksjon gjennom en bevisst soneforvaltning og bestandsregulering gjennom lisensfelling. Direktoratets vurdering er at dette tilsier at det bør være en noe høyere terskel for uttak av jerv innenfor jervesonene i den sørvestnorske delbestandens leveområder. Departementet viser i denne sammenhengen til vurderingene knyttet til vedtaket for region 6 under «Samlet vurdering». Som det går frem der, endrer departementet vedtaket for region 6 slik at det ikke åpnes for lisensfelling av jerv innenfor forvaltningsområdet i Møre og Romsdal, i tråd med Miljødirektoratets anbefaling.

Manglende opplysning i saksbehandlingen av vedtaket i region 1

Naturvernforbundet i Agder anfører at nemndas vedtak er mangelfullt fordi det mangler opplysninger om at Miljødirektoratet i vinter har gjennomført ekstraordinært uttak av fem jerv, i tillegg til en jervetispe med unger, i Setesdal. Klager peker videre på at dette er en saksbehandlingsfeil som kan ha virket inn på nemndas vedtak.

I protokollen fra møte i rovviltnemnda 1 fra 2. juni står det følgende på side 3:

«Ekstraordinære uttak i vinter sør i region 1 og 2, med til saman seks vaksne og to ungar vil truleg og verke inn på skadeomfang/skadepotensialet her.»

Opplysningene som klager trekker frem er kommentert i nemndas vedtak, og det foreligger følgelig ingen saksbehandlingsfeil ved nemndas vedtak.

Om todelt målsetning

Fjord kommune viser til den todelte målsettingen i rovviltforliket, der både rovviltbestandene og beitenæringa skal ivaretas. Kommunen mener at denne balansen ikke oppnås i praksis, særlig i lys av de store tapene til jerv i beitesesongen 2025. Av rovviltforliket 2011 (Stortingets vedtak 687 i behandlingen av dokument 8:163 S (2010-2011)) fremgår det at soneinndelingen må forvaltes tydelig. Dette innebærer blant annet at det i beiteprioriterte områder normalt skal være lav terskel for å tillate uttak av rovdyr som gjør skade på beitedyr, men også terskelen normalt er høy for å tillate uttak av rovdyr i rovdyrprioriterte områder og at beitenæring skal tilpasses rovvilt i de områder der rovvilt har prioritet. Departementet viser til at prinsippet om arealdifferensiert rovdyrforvaltning veier tungt i vurderingen om det skal gis kvote for lisensfelling av jerv. Etter departementets vurdering skjer denne avveiningen i praksis i tråd med føringene i rovviltforliket.

Om FKT-ordningen og beiterett

Fjord kommune kritiserer Klima- og miljødepartementet og Miljødirektoratet for manglende konkretisering av hvilke tiltak beitebrukerne skal gjennomføre under FKT-ordningen. Det pekes på at henvisning til ordningen uten konkrete tiltak, særlig når mange søknader avslås, ikke gir reell støtte til næringen. Videre peker Fjord kommune på at det er gårdbrukerne som eier utmarksområdene, og at manglende tiltak som forbedrer situasjonen for beitebrukerne i praksis innebærer en ekspropriasjon av beiteretten.

Når det gjelder FKT-ordningen, viser departementet til at det er rovviltnemnda og Statsforvalteren som har ansvar for å prioritere midlene og tildele tilskudd til tiltak som reduserer rovviltskader. Departementet har tillit til at dette skjer i tråd med nasjonale føringer og lokale behov. Videre avviser departementet at dagens praksis innebærer ekspropriasjon av beiterett. Beiteretten består, men må tilpasses soneinndelingen.

Samlet vurdering

Departementet har over redegjort for den faktiske situasjonen og vurdert de rettslige vilkårene, og har kommet til at vilkårene for å åpne for en kvote for lisensfelling av jerv i region 1 til 8 er oppfylt. Det gjenstående spørsmålet er dermed om det etter en skjønnsmessig vurdering skal gis slik kvote.

Departementet viser til Miljødirektoratets faglige vurdering der de skriver at den totale lisensfellingskvoten i Norge er satt høyt. Det må forventes at en eventuell effektuering av kvotene vil gi en betydelig reduksjon i den norske delbestanden av jerv, slik at det er sannsynlig at det nasjonale bestandsmålet ikke vil nås kommende sesong. Direktoratet presiserer samtidig at det er svært lite sannsynlig at kvotene som er vedtatt vil bli effektuert under lisensfelling. Departementet vil i den forbindelse påpeke at det ikke kan påregnes at rovviltforvaltningen skal ta ut resterende kvote etter endt lisensfellingsperiode.

Region 1, 2 og 4

Det er ikke bestandsmål for jerv i disse regionene, og kvotene som er satt vurderes av Miljødirektoratet ikke å være til hinder for å kunne oppnå bestandsmålene for disse regionene eller naboregioner, neste sesong. Departementet opprettholder vedtakene for region 1, 2 og 4.

Region 3

Rovviltnemnda i region 3 har satt kvoten til totalt 10 jerv. Kvoten er fordelt med 5 dyr (hvorav maksimalt 4 hunndyr) i forvaltningsområdet for jerv, og 5 dyr (hvorav maksimalt 5 hunndyr) i beiteprioriterte områder. Det vil si at den totale hunndyrkvoten er på 9 dyr.

En stor del av ynglingene av jerv, og også skadene av jerv på sau i region 3 de siste sesongene har vært innenfor forvaltningsområdet for jerv. Direktoratet vurderer at det er litt rom for å redusere bestanden sett mot måltallet på 4 ynglinger, men at kvoten særlig innenfor forvaltningsområdene for jerv er satt høyt. Konkret anbefaler Miljødirektoratet at

kvoten endres til 9 dyr, hvorav maksimalt 6 hunndyr, og at inntil 4 av disse, hvorav maksimalt 2 hunndyr, felles innenfor forvaltningsområdet for jerv.

Departementet har gjort en avveining av de hensyn som gjør seg gjeldende, og endrer på dette grunnlag kvoten noe. Kvoten settes til 9 dyr, hvorav maksimalt 6 hunndyr, og at inntil 4 av disse, hvorav maksimalt 2 hunndyr, kan felles innenfor forvaltningsområdet for jerv.

Direktoratet bemerker i tillegg at det er uheldig at kvoten innenfor forvaltningsområdet for jerv er forbeholdt områdene innenfor sonen, og at man følgelig kan komme i samme situasjon som hva som var tilfelle i region 3 sesongen 2024/2025, der lisensfelling av jerv i beiteprioriterte områder måtte stoppes før fastsatt kvote for regionen var fylt. Departementet oppfordrer nemnda i region 3 til å vurdere dette i forbindelse med et eventuelt vedtak om lisensfelling av jerv neste sesong.

Region 5

Rovviltnemnda i region 5 har åpnet for lisensfelling av 15 jerv, hvorav maksimalt 10 hunndyr, avgrenset til beiteprioritert område (grønn sone).

Miljødirektoratet viser til at det var et høyt uttak av jerv i regionen i sesongen 2024/2025, og at de foreløpige tallene over kull i 2025 antyder at bestanden er redusert. Rovviltnemnda har samtidig redusert kvoten betydelig målt opp mot forrige sesong. Direktoratet vurderer at kvoten som er satt av nemnda ikke er til hinder for å kunne oppnå måltallet for region, eller naboregioner neste sesong.

På bakgrunn av dette opprettholder departementet størrelsen og avgrensningen av kvoten vedtatt av nemnda i region 5 på 15 jerv hvorav 10 hunndyr, avgrenset til beiteprioritert område (grønn sone).

Region 6

Nemnda har satt kvoten til 35 jerv (hvorav maksimalt 16 hunndyr) avgrenset til beiteprioritert område. Kvoten deles opp i en startkvote og en reservekvote, der det i startkvoten på 31 jerv kan være 14 tisper, og i reservekvoten på 4 jerv kan være 2 tisper. Av startkvoten kan det maksimalt felles 9 tisper innenfor forvaltningsområdet for jerv i region 6. For at det skal tildeles dyr fra reservekvoten til områder utenfor forvaltningsområdene for jerv i region 6 skal opplysninger i årsrapport fra Rovdata (publiseres ca. 1. oktober 2025) om ynglereregistreringer av jerv i 2025 legges til grunn sammen med oppdatert informasjon om skader forvoldt av jerv på bufe og tamrein. Familiegrupper av jerv (tisper med valper) er unntatt fra lisensfelling til og med 9. september.

Miljødirektoratet mener det er vanskelig å opprettholde en stabil delbestand med tre årlige ynglinger innenfor gjeldende forvaltningsområde i Møre og Romsdal. Direktoratet mener man bør være tilbakeholden med å gi lisensfellingsskvote innenfor forvaltningsområdet for jerv i Møre og Romsdal, da det ikke registreres noe overtallighet av ynglinger av jerv i området som er avsatt som prioritert for jerv i fylket. Direktoratet anbefaler derfor at startkvoten for

områdene innenfor forvaltningsområdet for jerv i Møre og Romsdal fjernes, slik at det ikke åpnes for lisensfelling av jerv innenfor forvaltningsområdet i Møre og Romsdal. Rovviltnemnda kan imidlertid omfordele kvoten på ett dyr til et annet delområde med startkvote i regionen.

Når det gjelder Trøndelag er direktoratets anbefaling at denne reduseres til maksimalt 4 hunndyr.

Departementet er enig i vurderingen fra direktoratet om at det er vanskelig å opprettholde en stabil delbestand med tre årlige ynglinger av jerv innenfor forvaltningsområdet i Møre og Romsdal. Gitt denne avgrensningen, bestemt av rovviltnemnda gjennom forvaltningsplanen for regionen, og bestandsstatus, er det vanskelig å se at det er rom for bestandsregulering av jerv innenfor forvaltningsområdet for jerv i Møre og Romsdal. Departementet vil derfor be rovviltnemnda i region 6 vurdere om forvaltningsplanen for regionen bør revideres.

Departementet legger disse vurderingene til grunn, og endrer vedtaket fra nemnda i region 6 i tråd med Miljødirektoratets anbefalinger. Det vil si at vedtaket endres slik at startkvoten for områdene innenfor forvaltningsområdet for jerv i Møre og Romsdal, som i nemndas vedtak er satt til ett dyr, fjernes. Og videre at antallet hunndyr i startkvoten for forvaltningsområdet i Trøndelag reduseres til maksimalt 4 hunndyr.

Region 7

Nemnda har åpnet for lisensfelling av 18 jerv hvorav maksimalt 7 hunndyr i de beiteprioriterte områdene i region 7. Det er ikke åpnet for lisensfelling innenfor de jerveprioriterte områdene.

Miljødirektoratet bemerker at Nordland er en region hvor en har vært langt fra å oppnå bestandsmålet innenfor forvaltningsområdene for jerv de seinere år, og dette medfører at en har vært og er avhengig av kull også i beiteprioriterte områder for å oppnå det regionale bestandsmålet.

NOAH og ARV har anført at det bør tas hensyn til at departementet har hatt innvendinger mot forvaltningsplanen for rovvilt i region 7, og mener nemnda er nødt til å legge til rette for ynglende jerv også utenfor forvaltningsområdene. Som klager viser til, har Klima- og miljødepartementet besluttet å hente inn forvaltningsplanen til behandling, jf. brev av 2. juli 2018. Rovviltnemndas nåværende plan gjelder inntil departementet har ferdig behandlet saken.

Det har etter at nemnda fattet sitt vedtak om lisensfelling fremkommet ny kunnskap om jervebestanden i Nordland, jf. saksfremlegget til nemndas sak 30/2025. På bakgrunn av denne kunnskapen forslo sekretariatet til Rovviltnemnda i region 6 i saksfremlegg møte 5/2025 sak 30/2025 følgende:

«Vi foreslår derfor at nemnda anbefaler at departementet legger til grunn ny kunnskap om jervebestanden i Nordland og øker kvoten til totalt 20 dyr, hvorav inntil

åtte tisper. Av denne kvoten har allerede 10 dyr, inkludert tre tisper, belastet kvoten. Men en totalkvote på 20 dyr, hvorav inntil åtte hunndyr, vil det si at det per 2. juni er igjen en tilgjengelig kvote på 10 dyr, hvorav inntil fem voksne hunndyr.»

I Miljødirektoratets faglige tilrådning anbefales det at kvoten oppjusteres av departementet i samsvar med sekretariatets forslag. På bakgrunn av bestandssituasjonen i Region 7 er departementet enig i at en oppjustering av kvoten er nødvendig. Oppjusteringen innebærer at kvoten for lisensfelling av jerv justeres fra 18 dyr hvorav maksimalt 7 hunndyr, til 20 dyr hvorav maksimalt 8 hunndyr.

Irregulær avgang etter 6. mai 2025, dato for opprinnelig vedtak i nemnda, belastes kvoten. Det vil si at kvoten per 8. august er 10 dyr, hvorav 5 tisper. Kvoten forbeholdes beiteprioriterte områder.

Region 8

Nemnda i region 8 har satt en kvote på 34 dyr hvorav inntil 19 tisper for hele regionen inkl. samarbeidsområdet med Nordland. Av kvoten kan inntil 13, hvorav inntil 7 tisper felles i jervprioriterte områder (A-områdene), med en fordeling på 7 dyr (3 tisper) i Finnmark og 6 dyr (4 tisper) i Troms.

Miljødirektoratet anbefaler ingen endring av vedtaket. Direktoratet presiserer at kvotene er satt høyt, men sett i lys av de senere fellingsresultater og behovene for ekstraordinær innsats i regionen, ser direktoratet ikke noen grunn til å gjøre endringer. Videre presiserer direktoratet at det ikke kan forventes at kvotene blir fylt gitt tidligere års fellingsstatistikk i regionen generelt, og i Finnmark spesielt.

Departementet legger Miljødirektoratets vurderinger til grunn, og opprettholder vedtaket fra nemnda i region 8.

Departementets konklusjon

Klima- og miljødepartementet opprettholder vedtakene om kvoter for lisensfelling av jerv fra rovviltnemndene i regionene 1, 2, 4, 5 og 8.

Departementet endrer kvoten i vedtaket i rovviltregion 3 fra 10 dyr, hvorav maksimalt 9 hunndyr, til 9 dyr, hvorav maksimalt 6 hunndyr. Av disse kan inntil 4 dyr, hvorav maksimalt 2 hunndyr, felles innenfor jervprioritert område.

I region 6 fjerner departementet startkvoten for områdene innenfor forvaltningsområdet i Møre og Romsdal som i vedtaket er satt til 1 dyr, slik at det ikke åpnes for lisensfelling av jerv innenfor forvaltningsområdet i Møre og Romsdal. Rovviltnemnda kan imidlertid omfordele kvoten på ett dyr til et annet delområde med startkvote i regionen. Departementet endrer videre antallet hunndyr i startkvoten for forvaltningsområdet i Trøndelag fra 9 til 4 hunndyr.

I region 7 endrer departementet lisensfellingskvoten for Nordland, på bakgrunn av nye opplysninger om bestandssituasjonen i regionen, til 20 dyr hvorav maksimalt 8 hunndyr. Irregulær avgang etter 6. mai 2025, dato for opprinnelig vedtak i nemnda, belastes kvoten. Det vil si at kvoten per 8. august er 10 dyr, hvorav 5 tisper. Kvoten forbeholdes beiteprioriterte områder.

Ved avgjørelsen har departementet lagt vekt på historikk og potensial for skade fra jerv, samt prinsippet om differensiert forvaltning av rovvilt. Departementet har også sett hen til Stortingets rovviltforlik i 2011, hvor det fremgår at det er en målsetting at lisensfelling skal være hovedvirkemiddelet i bestandsreguleringen av jerv. Departementet finner at det foreligger et potensial for skader som oppfyller vilkåret i naturmangfoldloven § 18 første ledd bokstav b. Vi finner samtidig at de vedtatte kvotene ikke truer bestandens overlevelse, og det ikke er andre tilfredsstillende løsninger enn uttak gjennom lisensfelling.

Klagene som gjelder region 1, 2, 4, 5, 7 og 8 er ikke tatt til følge. Klagene som gjelder region 3 og 6 er delvis tatt til følge.

Med hilsen

Torbjørn Lange (e.f.)
avdelingsdirektør

Johanne Hjelde
førstekonsulent

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi

Miljødirektoratet
Rovviltnemnda i region 8
Statsforvalteren i Troms og Finnmark

Adresseliste

Aktivt Rovdyrvern
NOAH - for dyrs
rettigheter

Postboks 23

1641

RÅDE

Rovviltnemnda i region 8
c/o Statsforvalteren i Troms og Finnmark,
Statens hus
9815 VADSØ

Deres ref

Vår ref
25/2774-

Dato
20. august 2025

Avgjørelse av klager på vedtak om kvoter for lisensfelling av brunbjørn 2025/2026

Klima- og miljødepartementet viser til klager på vedtak fattet av rovviltnemndene i region 3 (Oppland), 5 (Hedmark), 7 (Nordland) og 8 (Troms og Finnmark) om kvoter for lisensfelling av brunbjørn i 2025.

Klima- og miljødepartementet opprettholder rovviltnemndene i region 3 og 5 sine vedtak om kvoter på henholdsvis 4 og 6 dyr for lisensfelling av brunbjørn i perioden 21. august-15. oktober 2025. Bjørnebiner med unge(-r) samt hennes unge(-r) er unntatt fra kvotene, slik nemndene selv har vedtatt.

I avgjørelsen har departementet lagt vekt på historikk og potensial for skade fra bjørn i region 3, 5, 7 og 8. Det foreligger et potensial for skader på beitedyr som oppfyller vilkåret i naturmangfoldloven § 18 første ledd bokstav b, og det er ikke andre tilfredsstillende løsninger enn uttak gjennom lisensfelling. Vi finner samtidig at de vedtatte kvotene ikke truer bestandens overlevelse.

I region 7 er det regionale bestandsmålet for bjørn 1 årlig yngling av bjørn, noe man ikke oppnår med null beregnede kull per 2024. I region 8 er det et mål om 6 årlige kull av bjørn. I 2024 var antall beregnede kull 3,3. Departementets vurdering er at den bjørnebestanden som de senere årene er registrert i region 7 og 8, ikke tilsier at det bør åpnes for lisensfelling av bjørn i regionen i 2025.

Departementet omgjør, i tråd med Miljødirektoratets tilråding, rovviltnemndenes vedtak om kvote for lisensfelling av brunbjørn for region 7 og 8 slik at det ikke åpnes for lisensfelling i perioden 2025/2026.

Klagene for region 3 og 5 er ikke tatt til følge. For region 7 og 8 er klagene tatt til følge.

Saksgang

Region 3

Rovviltnemnda vedtok 14. mai 2025 en kvote for lisensfelling av 4 brunbjørner for perioden 21. august-15. oktober 2026, eller til kvoten er fylt dersom det skjer før perioden er slutt. Lisensfellingene omfatter hele regionen. Vedtaket ble påklaget av NOAH – for dyrs rettigheter (NOAH) 4. juni 2025 og Aktivt rovdryvern (ARV) 20. mai 2025. Rovviltnemnda behandlet klagene 17. juni 2025, og opprettholdt sitt vedtak. Saken ble oversendt til Klima- og miljødepartementet for endelig avgjørelse samme dag.

Region 5

Rovviltnemnda vedtok 13. mai 2025 en kvote for lisensfelling av 6 brunbjørner for perioden 21. august-15. oktober 2026, eller til kvoten er fylt dersom det skjer før perioden er slutt. Lisensfellingene omfatter beiteprioritert område (grønn sone) i regionen. Vedtaket ble påklaget av NOAH 3. juni 2025, ARV 20. mai 2025, Foreningen våre rovdryr (FVR) 26. mai 2025 og Elgregion Trysil Øst 5. juni 2025. Rovviltnemnda behandlet klagene 16. juni 2025 og opprettholdt sitt vedtak. Klagene ble oversendt Klima- og miljødepartementet for endelig avgjørelse 17. juni 2025.

Region 7

Rovviltnemnda vedtok 6. mai 2025 en kvote for lisensfelling av 1 brunbjørn for perioden 21. august-15. oktober 2026. Vedtaket ble påklaget av NOAH 27. mai 2025, ARV 8. mai 2025 og FVR 20. mai 2025. Rovviltnemnda gjorde en forberedende klagebehandling per e-post den 2.-4. juni og opprettholdt sitt vedtak. Saken ble oversendt Klima og miljødepartementet for endelig avgjørelse 5. juni 2025.

Region 8

Rovviltnemnda vedtok 6. mai 2025 en kvote for lisensfelling av 4 brunbjørner i beiteprioriterte områder i Finnmark, hvorav inntil 2 binner for perioden 21. august-15. oktober 2026. Vedtaket ble påklaget av NOAH 28. mai 2025. Rovviltnemnda behandlet klagen 26. juni 2025, og opprettholdt sitt vedtak. Saken ble oversendt Klima- og miljødepartementet for endelig avgjørelse 1. juli 2025.

Faglig tilråding

Miljødirektoratet gav sin faglige tilråding for lisensfelling av bjørn i hele landet 29. juli 2025.

Klagernes anførsler

I oversendelsen av saken har rovviltnemndene trukket fram følgende hovedpunkter fra klagene:

Region 3

«NOAH:

- NOAH mener at rovviltnemnda i dette tilfellet ikke har sikret at fellingene ikke medfører fare for langsiktig overlevelse og levedyktighet av bjørnebestanden i Norge.
- NOAH mener at vedtaket unnlater å gjennomføre en konkret vurdering av skaderisikoen og å vise – utover generelle uttalelser – hva som er omfanget, alvorlighetsgraden eller sannsynligheten for den eventuelle skaden. Dette betyr at et av hovedvilkårene for å tillate felling ikke er vist å være oppfylt, jf. nml. § 18 første ledd bokstav b, og Bernkonvensjonens artikkel 9 første ledd bokstav b. I tillegg har de nevnte manglene virket bestemmende på vedtakets innhold som utgjør vedtaket ugyldig, jf. forvaltningslovens § 41.
- NOAH mener at rovviltnemnda har ikke gitt noen objektiv eller verifiserbar begrunnelse for hvorfor felling er den eneste tilfredsstillende løsningen i saken. NOAH mener at det finnes andre tilfredsstillende løsninger som ikke har blitt vurdert i denne saken. Derfor kan NOAH ikke se at et av hovedvilkårene for felling er oppfylt, jf. nml. § 18 andre ledd og Bernkonvensjonens artikkel 9.

ARV:

- Aktivt Rovdyrvern (ARV) klager på Rovviltnemnda i region 3 sitt vedtak om lisensfelling av fire brunbjørner i 2025, og mener dette truer en allerede sårbar bestand. De peker på at brunbjørn er sterkt truet i Norge, at bestanden ligger under bestandsmålet, og at lisensjakt ikke er et egnet virkemiddel i en slik situasjon. ARV mener at andre, ikke-dødelige tiltak må vurderes, og at bjørnen bør totalfredes inntil målene er nådd. De bestrider også nemndas vedtakskompetanse og etterlyser et bestandsmål for region 3»

Departementet viser ellers til klagen i sin helhet.

Region 5

«Aktivt rovdyrvern:

- ARV påpeker at bestanden ligger under bestandsmålet nasjonalt.
- ARV mener jakttrykket er den største trusselen mot bestanden, og at stor avskyting har resultert i infantilisering av bjørningene.
- ARV mener bjørn bør reelt totalfredes inntil bestandsmålet er nådd.
- ARV bestrider at rovviltnemnda har vedtakskompetanse.
- Bestanden må ses under ett, helhetlig.
- ARV mener vedtaket er i strid med Naturmangfoldloven og Bernkonvensjonen
- ARV begjærer vedtaket forkastet.

Foreningen våre rovdyr:

- FVR mener tallene som presenteres for 2024 er estimer med statistisk usikkerhet.
- FVR mener det er stor usikkerhet om binnene som er registrert på norsk side av grensen har mesteparten av sitt leveområde i Sverige.
- FVR mener mangelen på transparens i kunnskapsgrunnlaget gjør det umulig å etterprøve om vilkårene for uttak faktisk er oppfylt.

- FVR mener det er mangel vurdering av samlet belastning på bestanden.
- FVR mener vedtaket er brudd på føre-var-prinsippet.
- FVR mener å vedta økt kvote uten dokumenterte nye forhold er i strid med krav til forsvarlig skjønnsutøvelse.
- FVR ber om at vedtaket omgjøres, og at kvoten fjernes så lenge det nasjonale bestandsmålet på brunbjørn ikke er oppnådd.

NOAH:

- NOAH uttrykker stor bekymring til at det tillates lisensfelling av bjørn som er kategorisert som sterkt truet på norsk rødliste.
- NOAH påpeker at det nasjonale bestandsmålet ikke er nådd.
- NOAH understreker at oppfatningen om at det er effektivt å skyte rovdyr for å unngå tap av beitedyr er feil. De mener at ved å skyte enkeltdyr gjør man ikke områdene mindre attraktive for nye dyr, og det vil alltid vandre nye rovdyr tilbake i områdene så lenge det finnes bjørn i Norge og Sverige.
- NOAH påpeker hvilken naturlig del rovdirene er en del av økosystemet.
- NOAH mener vilkåret om bestandens overlevelse ikke er oppfylt.
- NOAH mener at rovviltnemnda ikke har tatt tilstrekkelige tiltak for å sikre at lisensfelling ikke medfører fare for langsiktig overlevelse og levedyktighet av bjørnebestanden i Norge. Rovviltnemnda gir verken kunnskapsgrunnlaget eller forklaringer for konklusjonene sine om bestandens evne til overlevelse på kort eller lang sikt.
- NOAH mener vilkår om skade ikke er oppfylt.
- NOAH mener hovedvilkårene for å tillate felling ikke er vist å være oppfylt, jf. nml. § 18 første ledd bokstav b, og Bernkonvensjonens artikkel 9 første ledd bokstav b. I tillegg har de nevnte manglene virket bestemmende på vedtakets innhold som utgjør vedtaket ugyldig, jf. forvaltningslovens § 41.
- NOAH mener vilkåret om andre tilfredsstillende løsninger ikke er oppfylt.
- Rovviltnemnda har ikke gitt noen objektiv eller verifiserbar begrunnelse for hvorfor felling er den eneste tilfredsstillende løsningen i saken. NOAH mener at det finnes andre tilfredsstillende løsninger som ikke har blitt vurdert i denne saken. Derfor kan NOAH ikke se at et av hovedvilkårene for felling er oppfylt, jf. nml. § 18 andre ledd og Bernkonvensjonens artikkel 9.
- NOAH ber om at klagen tas til følge og at det ikke tillates lisensfelling av seks sterkt truet bjørn i region 5 i 2025.

Elgregion Trysil øst:

- Elgregionen Trysil øst påpeker at bestandsmålet i region 5 har vært nådd siden 2017, og at bestanden må ses på i sammenheng med bestanden i Sverige hvor det er åpent for lisensfelling langs hele grensen til gamle Hedmark.
- Øst for Trysil elva, hvor det er levert flest DNA prøver fra bjørn, har en markant nedgang i elgbestanden hvor enkelte viltstellområder opplever en halvering av kvoter på tre år.
- Jegere i elgregion Trysil øst har de to siste årene hatt stort fokus på å samle inn DNA prøver, men føler seg ført bak lyset da dette ikke får noen virkninger for lisensfelling av bjørn i disse områdene.
- Elgregion Trysil øst hadde i 2023 og 2024 Rovdata og NINA, samt representanter fra SNO på to fagdager om bjørn og bjørnpredasjon. De mener at bestandsutviklingen er økende og i startfasen for videre økning.

- *Elgregionen Trysil øst påpeker at predasjon på elg av bjørn foregår i kalvingsperioden og fram til midten av juli, og at det primært er kalvene som er utsatt for predasjon. Antall observasjoner av elg er dalende, og i perioden 2019-2024 er antall elg observert falt med 26,5 %.*
- *Elgregionen Trysil øst mener også at bjørnen er påtrengende, og ikke vil la seg skremme.*
- *På bakgrunn av antall observasjoner av bjørn. DNA- innsamling og elgbestanden ber Elgregionen Trysil øst om at rovviltnemnda i region 5 åpner for lisensfelling av bjørn også innenfor forvaltningsområdet for bjørn.»*

Departementet viser ellers til klagene i sin helhet.

Region 7

Aktivt rovdyrvern:

«Vi viser til klagen i sin helhet, og trekker fram følgende hovedpunkter:

- *ARV legger til grunn at vedtaket er gjeldende for tidsrommet for lisensjakt på bjørn, altså 21.08. – 15.10.2025, selv om dette ikke fremgår av vedtaket.*
- *ARV påpeker at man i region 7 ligger under bestandsmålet for bjørn, og mener at rovviltnemnda ikke kan påberope behov for bestandsregulering all den tid det dreier seg om tilstedeværelse av kanskje en bjørn i gjeldende kommuner og regionen ligger under bestandsmålet.*
- *Bjørnebestanden i Norge er under hardt press og bjørn har status som sterkt truet på Artsdatabankens rødliste.*
- *Rovviltnemnda har som mandat å forvalte en todelt målsetting, og ARV mener at de her kun ser en ivaretagelse av beitedyreernes interesser og ikke en ivaretagelse og styrking av fredet, sterkt truet bjørn.*
- *ARV viser til at bjørnebestanden også nasjonalt ligger under bestandsmålet, og at dette skyldes jakt og skadefellinger. Videre viser de til at det drives hard beskatning av bjørn i Sverige og at dette også rammer den norske bjørnebestanden.*
- *ARV viser til at DNA-prøvene fra vår 2025 ikke er analysert enda, og at man dermed ikke vet om det dreier seg om en hannbjørn. Videre skriver ARV at det ikke er formulert inn reservasjoner mot jakt på binne eller binne med unger, i vedtaket.*
- *Avslutningsvis skriver ARV at dersom rovviltnemnda vurderer at det er nødvendig med tiltak knyttet til akutt, pågående og betydelig skadesituasjon, er det naturlig å fastsette en skadefellingskvote på en bjørn.*
- *ARV mener vedtaket må forkastes.»*

Foreningen Våre Rovdyr:

«Vi viser til klagen i sin helhet, og trekker fram følgende hovedpunkter:

- *FVR mener vedtaket om lisensfelling av bjørn i region 7 bryter med naturmangfoldloven § 5 om beskyttelse av arter og deres genetiske mangfold.*
- *FVR mener at rovviltnemnda i region 7 har ikke en forvaltning av bjørn som er i tråd med regelverket.*

- *Bestanden av brunbjørn ligger i dag under det fastsatte bestandsmålet for region 7, og forvaltningen må derfor legge til rette for en bestandsøkning.»*

NOAH – for dyrs rettigheter:

«Vi viser til klagen i sin helhet, og trekker fram følgende hovedpunkter:

- *NOAH mener vedtaket bryter med gjeldende regelverk, tidligere praksis og den faglige vurderingen fra sekretariatet.*
- *NOAH mener at rovviltnemnda i dette tilfellet ikke har sikret at fellingingen ikke medfører fare for langsiktig overlevelse og levedyktighet av bjørnebestanden i Norge.*
- *NOAH mener vedtaket unnlater å gjennomføre en konkret vurdering av skaderisikoen og å vise – utover generelle uttalelser – hva som er omfanget, alvorlighetsgraden eller sannsynligheten for den eventuelle fremtidige skaden. NOAH mener derfor at et av hovedvilkårene for å tillate felling ikke er vist å være oppfylt, jf. nml. § 18 første ledd bokstav b, og Bernkonvensjonens artikkel 9 første ledd bokstav b. I tillegg har de nevnte manglene virket bestemmende på vedtakets innhold som utgjør vedtaket ugyldig, jf. forvaltningslovens § 41.*
- *NOAH peker på at rovviltnemnda har ikke gitt noen objektiv eller verifiserbar begrunnelse for hvorfor felling er den eneste tilfredsstillende løsningen i saken, og mener at det finnes andre tilfredsstillende løsninger som ikke har blitt vurdert i denne saken. NOAH mener dermed at vedtaket bryter med naturmangfoldloven § 18 og Bernkonvensjonen artikkel 9.*
- *NOAH konkluderer med at vedtaket utgjør uforsvarlig forvaltning av bjørn, og strider med nasjonal og internasjonal lov – §§ 5, 8, 9 og 18 andre ledd i nml., Grunnlovens § 112 og artikkel 2 og 9 i Bernkonvensjonen. NOAH ber om at klagen tas til følge og at det ikke åpnes for lisensfelling av bjørn i region 7 i 2025.»*

Departementet viser ellers til klagen i sin helhet.

Region 8

NOAH – for dyrs rettigheter:

«1, Lisensfelling vil true bestandens overlevelse

2, Vilkåret om skade ikke er oppfylt jf. naturmangfoldloven § 18 første ledd bokstav b, og Bernkonvensjonens artikkel 9 første ledd bokstav b. Vedtaket er ugyldig jf. forvaltningsloven § 41.

3, Det finnes andre tilfredsstillende løsninger enn felling, som ikke har blitt vurdert i denne saken.

NOAH konkluderer med at vedtaket utgjør uforsvarlig forvaltning av bjørn, og strider med nasjonal og internasjonal lov – §§ 5, 8, 9 og 18 andre ledd i naturmangfoldloven, Grunnlovens § 112 og artikkel 2 og 9 i Bernkonvensjonen. NOAH ber om at klagen tas til følge og at det ikke åpnes for lisensfelling.

Dersom det likevel gis tillatelse til lisensfelling, bes det om at det ikke tillates å skyte binner i regionen.»

Departementet viser ellers til klagen i sin helhet.

Rovviltnemndenes vurdering

Region 3

Rovviltnemndas vedtak av 14. mai 2025 er tilgjengelig på Miljødirektoratets sider:

[Vedtak om kvote og område for lisensfelling av brunbjørn i region 3/Oppland i 2025 \(miljovedtak.no\)](https://miljovedtak.no)

Ved behandling av klagen har rovviltnemnda konkludert med følgende:

«Rovviltnemnda i region 3 har vurdert vedtak 7/25 datert 14.05.2025 på nytt, men finner ikke grunnlag for å endre på vedtaket og sender saken til Klima- og miljødepartementet for klagebehandling.»

Departementet viser også til nemndas øvrige vurderinger, jf. sekretariatets innstilling, i oversendelsen av saken i brev av 17. juni 2025. Klagerne har mottatt kopi av nemndas brev.

Region 5

Rovviltnemndas vedtak av 13. mai 2025 er tilgjengelig på Miljøvedtaksregisterets sider:

[Vedtak om kvote og område for lisensfelling av brunbjørn i region 5 Hedmark i 2025 \(miljovedtak.no\)](https://miljovedtak.no)

Ved behandling av klagen har rovviltnemnda konkludert med følgende:

«Rovviltnemnda i region 5/Hedmark har vurdert vedtak 7/25 datert 13.05.2025 på nytt, men finner ikke grunnlag for å endre på vedtaket og sender saken til Klima- og miljødepartementet for klagebehandling.»

Departementet viser også til nemndas øvrige vurderinger, jf. sekretariatets innstilling, i oversendelsen av saken i brev av 17. juni 2024. Klagerne har mottatt kopi av nemndas brev.

Region 7

Rovviltnemndas vedtak av 6. mai 2025 er tilgjengelig på Miljøvedtaksregisterets sider:

[Vedtak om kvote for lisensfelling av bjørn i region 7 - Nordland \(miljovedtak.no\)](https://miljovedtak.no)

Ved behandling av klagen har rovviltnemnda konkludert med følgende:

«Rovviltnemnda i region 7 – Nordland opprettholder sitt vedtak i sak 24/2025 av 6.mai 2025. Klagene fra Aktivt rovdryvern, Foreningen Våre Rovdyr og NOAH – for dyrs rettigheter oversendes derfor til Klima – og miljødepartementet for endelig avgjørelse, jf. forvaltningsloven § 33»

Departementet viser også til nemndas øvrige vurderinger, jf. sekretariatets innstilling, i oversendelsen av saken i brev av 5. juni 2024. Klagerne har mottatt kopi av nemndas brev.

Region 8

Rovviltnemndas vedtak av 7. mai 2025 er tilgjengelig på Miljøvedtaksregisterets sider: [Kvote for lisensfelling av bjørn 21.8.2025–15.10.2025 \(miljovedtak.no\)](https://miljovedtak.no)

Ved behandling av klagen har rovviltnemnda konkludert med følgende:

«Rovviltnemnda mener naturmangfoldloven og rovviltforskriften følger opp og ivaretar nasjonal og internasjonal lovgivning samt forpliktelser som Norge har innenfor det todelte målet om både beitedyr og rovvilt. Det rettslige grunnlaget for avgjørelsen er naturmangfoldloven § 18 bokstav b og rovviltforskriften §§ 3, 4, 7, og 10. Kvoten for lisensfelling av bjørn truer ikke bestandens overlevelse og formålet kan ikke nåes på annen tilfredsstillende måte. Rovviltnemnda kan ikke se at klagen tilfører saken nye opplysninger som gir grunnlag for å endre vedtaket. Rovviltnemnda opprettholder sitt vedtak. Saken oversendes Klima- og miljødepartementet for endelig avgjørelse.»

Departementet viser også til nemndas øvrige vurderinger i oversendelsen av saken i brev av 1. juni 2025. Klagerne har mottatt kopi av nemndas brev.

Miljødirektoratets faglige tilrådning

Miljødirektoratet har redegjort for bestandssituasjonen og bestandsutviklingen for brunbjørn i Skandinavia, nasjonalt og for de ulike forvaltningsregionene. Blant annet viser gjennomgangen at det på nasjonalt nivå ble påvist 191 ulike bjørner i 2024, hvorav 85 hunnbjørner og 106 hannbjørner. Dette var en økning på 13 individer sammenlignet med året før. Utviklingen i antall påviste individer i de ulike rovviltregionene viser den samme hovedtendensen som man har sett de senere årene, med en økning i region 5 (Hedmark) og region 8 (Troms og Finnmark) og reduksjon i region 6 (Trøndelag og Møre og Romsdal) og region 7 (Nordland).

Den nasjonale bestanden er under det fastsatte bestandsmålet. Antall estimerte ungekull har hatt en jevn og langsom økning, fra 5,7 i 2009 til 11,4 i 2024. Bestandsmålet regionalt er nådd i region 5, mens det ikke er nådd i region 6, region 7 og region 8. Bestandssituasjonen for brunbjørn i Norge er sterkt påvirket av bestandssituasjonen på svensk side, og bestandsnedgangen i Sverige som følge av stort uttak de siste årene vil kunne få stor betydning for tiden det tar før man oppnår det vedtatte bestandsmålet i Norge.

I jaktåret 2024/25 ble det felt 12 bjørner i Norge, 2 ved lisensfelling og 10 ved skadefelling. Tre av disse var hunndyr. To bjørnunger ble funnet døde i Trysil kommune, med dødsårsak drept av annet dyr. Totalt er det 14 bjørner som har kjent avgang i jaktåret 2024/2025. Per 28. juli 2025 er kjent avgang i jaktåret 2025/2026 16 bjørner hvorav 11 hanner og 5 hunndyr. 15 dyr er skutt under skadefelling.

Miljødirektoratet vurderer at den totale kvoten for lisensfelling av brunbjørn vedtatt av de regionale rovviltnemndene for sesongen 2025, ikke vil true bestandens overlevelse.

På generelt grunnlag anser Miljødirektoratet regulering av bestanden med bruk av lisensfelling som mindre aktuelt i regioner som er under de regionale bestandsmålene, enn for de regionene som er over det regionale målet eller som ikke har regionale mål. I de regionene der bestanden er under det regionale bestandsmålet (region 6, 7 og 8) er fortsatt vekst mot målet ønskelig, og da er uttak av skadegjørende individer igjennom skadefelling mer treffende for å redusere skadepotensial enn uttak av noen tilfeldige bjørner igjennom lisensfelling.

Miljødirektoratet vurderer at kvotene for region 3 og 5 ikke vil være til hinder for å kunne nå de regionale bestandsmålene for de to regionene neste år. For region 5 vil bruk av lisensfelling for å redusere bestanden og/eller for å regulere bestandens utbredelse være hensiktsmessig, gitt at bestanden her er over det regionale bestandsmålet. Region 3 har ikke bestandsmål for bjørn, og lisensfelling kan være hensiktsmessig for å begrense skade og innvandring fra region 5.

Med bakgrunn i brunbjørnens bestandsstatus og den begrensede utviklingen i brunbjørnbestanden de siste årene samt kjent avgang av brunbjørn, er det etter Miljødirektoratets vurdering ikke grunnlag for lisensfelling av bjørn særlig i region 7, men også i region 8 sesongen 2025.

For region 8 ble det vedtatt en lisensfellingskvote for 4 bjørner, hvorav inntil 2 binner. Da Miljødirektoratet gav sin faglige tilrådning (29. juli 2025) var gjenværende kvote for lisensfelling i region 8 på 2 bjørner, hvorav maks 1 hunndyr. Med bakgrunn i brunbjørnens bestandsstatus og den begrensede utviklingen i brunbjørnbestanden de siste årene samt kjent avgang av brunbjørn, er det etter direktoratets vurdering ikke grunnlag for lisensfelling av bjørn i region 8. Direktoratet mener at eventuelle uttak av bjørn i region 8 i størst grad bør gjøres ved skadefelling, noe som gir større mulighet for å få tatt ut individer med størst skadepotensial. Direktoratet anbefaler at det ikke åpnes for lisensfelling av bjørn i Troms og Finnmark sesongen 2025.

Statsforvalteren i Troms og Finnmark har 18. juli 2025, henvendt seg til Klima- og miljødepartementet og Miljødirektoratet. De har bedt om at det i klageavgjørelsen klargjøres om begrensingen i lisensfellingskvoten som gjelder for antall binner, er gjeldende for alle hunndyr uansett alder, eller om den kun er gjeldende for voksne/reproduktive binner. Direktoratet anbefaler at Klima- og miljødepartementet legger til grunn den definisjonen av

binne som står i Store norske leksikon, som er at binne er synonymt med hunnbjørn, og følgelig at den unge ikke reproduktive binna, som er skutt under skadefelling i Finnmark belastes kvoten for binner i lisenskvoten for region 8.

Departementet viser ellers til Miljødirektoratets faglige tilrådning i sin helhet.

Klima og miljødepartementets vurdering

Rettslige utgangspunkter

Saken er behandlet etter naturmangfoldloven (nml.) § 18 og rovviltforskriften §§ 3, 4, 7 og 10. Videre har departementet, i henhold til nml. § 7, lagt prinsippene i nml. §§ 8 til 10 og 12 til grunn som retningslinjer. Det samme gjelder nml. § 14 om andre viktige samfunnsinteresser. Prinsippet i nml. § 11 om at tiltakshaver bærer kostnadene ved miljøforringelse, anses ikke relevant i denne saken. Også forvaltningsmålet for arter i nml. § 5 er trukket inn skjønnsvurderingen.

På rovviltfeltet må forvaltningsmålet etter nml. § 5 sees i sammenheng med de vedtatte bestandsmålene som Stortinget har fastsatt for de fire store rovdyrartene, og skal forstås slik at det ikke er til hinder for en geografisk differensiert rovviltforvaltning, jf. Ot.prp. nr. 52 (2008-2009) s. 376. Nml. § 5 og prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning er konkretisert i rovviltforskriften §§ 3 og 4 og de regionale forvaltningsplanene for rovvilt. De nasjonale bestandsmålene er fordelt på de åtte forvaltningsregionene for rovvilt, jf. rovviltforskriften § 4, som følger:

- Region 1: Ikke mål om yngling av brunbjørn
- Region 2: Ikke mål om yngling av brunbjørn
- Region 3: Ikke mål om yngling av brunbjørn
- Region 4: Ikke mål om yngling av brunbjørn
- Region 5: Tre årlige ynglinger av brunbjørn
- Region 6: Tre årlige ynglinger av brunbjørn
- Region 7: En årlig yngling av brunbjørn
- Region 8: Seks årlige ynglinger av bjørn.

Avgjørelsen bygger på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon og effekten av påvirkninger. Departementet har også lagt vekt på kunnskap som er basert på generasjoners erfaringer gjennom bruk av og samspill med naturen, herunder samisk bruk. Departementet anser at kunnskapsgrunnlaget oppfyller kravene i nml. § 8. Departementet vurderer at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger avgjørelsen kan ha for naturmiljøet. Føre-var-prinsippet i nml. § 9 får derfor mindre betydning.

Etter nml. § 10 skal en påvirkning av et økosystem vurderes ut fra den samlede belastningen som økosystemet er eller vil bli utsatt for. Sett i sammenheng med føre-var-prinsippet i § 9, innebærer prinsippet om samlet belastning også at en beslutning skal vurderes i lys av muligheten for flere påvirkninger på samme art senere, eller for andre fremtidige påvirkninger

som sammen med denne påvirkningen kan gi en uønsket virkning på naturmangfoldet, jf. Ot.prp. nr. 52 (2008-2009) s. 382.

Når det gjelder effekten av påvirkninger, jf. nml. § 10, foreligger det årlige rapporter om bestandsstatus og annen vitenskapelig kunnskap som gir betydelig kunnskap om den samlede belastningen rovdyrartene utsettes for. For brunbjørn er det kjent at infanticid kan forekomme. I tillegg er det kjent at det forekommer enkelte tilfeller av ulovlig jakt. Avgangen av bjørn skjer likevel i hovedsak gjennom lisensfelling og skadefelling, og miljøforvaltningen har derfor god oversikt over de negative påvirkningsfaktorene på bjørnebestanden. At bestanden registreres årlig på individnivå ved bruk av DNA-analyser gir også god oversikt over endringer mellom år.

Departementet skal ta stilling til om det skal gis lisensfellingkvoter for bjørn som vedtatt av rovviltmyndene, for å begrense veksten og/eller utbredelsen av bjørnebestanden, jf. rovviltforskriften § 10. Lisensfelling kan tillates for å avverge skade på blant annet husdyr eller tamrein eller for å ivareta offentlige interesser av vesentlig betydning, jf. rovviltforskriften § 2 bokstav g og nml. § 18 første ledd bokstav b og c. Nml. § 18 andre ledd stiller som vilkår at vedtak bare kan treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse og formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte.

Vilkåret om å avverge skade

Etter nml. § 18 første ledd bokstav b kan uttak av bjørn tillates for å «avverge skade» på blant annet husdyr og tamrein. Nml. § 18 er utformet med sikte på å gjennomføre Bernkonvensjonen artikkel 9 nr. 1, jf. lovens forarbeider (Ot.prp. nr. 52 (2008-2009)). I begrepet «avverge» ligger at fellingen kan skje som et forebyggende tiltak, jf. HR-2021-662-A. I lys av Bernkonvensjonen må det stilles visse minstekrav til skadenes alvorlighet og omfang, jf. HR-2021-662-A, som gjaldt tre vedtak fra Klima- og miljødepartementet om lisensfelling av ulv.

Skadehistorikken viser at det skjer årlige tap av sau og lam til bjørn. I 2024 ble det erstattet 887 sau og lam som tapt til bjørn. Til sammenligning ble det i 2013 erstattet 4090 sau og lam som tatt av bjørn, noe som viser at skadene forårsaket av bjørn har gått vesentlig ned de seinere år. De siste erstatningsoppgjørene viser at det i 2024 ble dokumentert 38 skader av bjørn på sau, og erstattet 162 sau/lam som tapt til bjørn i region 3. I region 5 ble det i 2024 dokumentert 31 skader av bjørn på sau og erstattet 285 sauer som tapt til bjørn. I region 7 ble det i 2024 dokumentert 29 skader av bjørn på sau og erstattet 181 sau/lam som tapt til bjørn. I region 8 ble det i 2024 erstattet 20 sau/lam som tapt til bjørn. Hittil i inneværende år (per. 5. august 2025) er det påvist 1 bjørneskade på sau i region 3, 48 bjørneskader på sau i region 5, 6 bjørneskader på sau i region 7 og 18 bjørneskader på sau i region 8.

De fleste reinbeitedistriktene i Norge har kalvingsområder som i liten grad har tilstedeværelse av brunbjørn, og det påvises kun noen få tamrein drept eller skadet av brunbjørn hvert år. Likevel har forskningsprosjekt vist at brunbjørnpredasjon på reinkalv i kalvingsperioden kan være veldig vanskelig å påvise. Dette har i økt grad blitt tatt hensyn til i

skjønnsvurderingen i erstatningsutmålingen, og antall tamrein erstattet til brunbjørn har økt de siste årene. I region 5 ble det i reindriftsåret 2023/2024 erstattet 61 tamrein som tapt til bjørn. I region 7 ble det i reindriftsåret 2023/2024 erstattet 17 tamrein som tapt til bjørn. I region 8 ble det i reindriftsåret 2023/2024 erstattet 234 tamrein som tapt til bjørn. Tall fra reindriftsåret 2024/2025 viser at det er påvist 6 bjørneskader på tamrein i region 5 og 4 bjørneskader på tamrein i region 8.

Departementet viser til skadehistorikken, at det er påvist skader på sau og tamrein inneværende år og legger til grunn at det er sannsynlighet for at det også kan oppstå ytterligere skader av et visst omfang og en viss alvorlighetsgrad på beitedyr i inneværende år i region 3, 5, 7 og 8. Departementet finner at vilkåret i nml. § 18 første ledd bokstav b om å avverge skade er oppfylt.

Vilkåret om at uttaket ikke må true bestandens overlevelse

Det følger av nml. § 18 andre ledd at vedtak etter bestemmelsens første ledd bokstav a til f bare kan treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse. Vilkåret må vurderes konkret i den enkelte sak, og terskelen kan tenkes å variere avhengig av blant annet fellingsgrunnlaget og kunnskapsgrunnlaget, jf. HR-2021-662-A. Eventuell usikkerhet om den fremtidige utviklingen av en bestand har betydning i vurderingen, og det ligger en viss margin i begrepet «truer» bestandens overlevelse, jf. HR-2021-662-A.

Departementet viser til Miljødirektoratets redegjørelse for bestandssituasjonen i den faglige tilrådingen. Miljødirektoratets vurdering er at den totale kvoten for lisensfelling av brunbjørn vedtatt av de regionale rovviltneemndene for sesongen 2025, ikke vil true bestandens overlevelse. Departementet legger denne vurderingen til grunn, og finner at vilkåret om at uttaket ikke må true bestandens overlevelse er oppfylt for kvotene som er vedtatt av rovviltneemndene for region 3, 5, 7 og 8, jf. nml. § 18 andre ledd. Dette under forutsetning av at bjørnebinner med unge(-r) samt hennes unge(-r), er unntatt fra tillatelsen.

Vilkåret om at formålet ikke kan nås på en annen tilfredsstillende måte

Det er i tillegg et vilkår at formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte, jf. nml. § 18 andre ledd. I vurderingen av vilkåret vil prinsippet om geografisk differensiert forvaltning veie tungt. Av rovviltforliket 2011 (Stortingets vedtak 687 i behandlingen av dokument 8:163 S (2010-2011)) framgår det at soneinndelingen må forvaltes tydelig. Dette innebærer at beitenæring skal tilpasses rovvilt i de områder der rovvilt har prioritet, mens det i prioriterte beiteområder skal være lav terskel for å tillate uttak av rovdyr som gjør skade på beitedyr.

De aktuelle vedtakene som vurderes i denne saken gjelder utelukkende kvoter for lisensfelling av bjørn i beiteprioriterte områder, og departementet mener det ut fra føringene i rovviltpolitikken ikke foreligger andre tilfredsstillende løsninger enn å vedta kvote for lisensfelling av bjørn, jf. nml. § 18 andre ledd.

Øvrige anførsler

Om vedtaksmyndighet

ARV anfører at rovviltnemndene ikke har vedtaksmyndighet på bjørn.

Utgangspunktet etter rovviltforskriften § 7 er at rovviltnemndene har vedtaksmyndighet for kvote for blant lisensfelling når bestanden av den enkelte art ligger over de nasjonalt fastsatte bestandsmålene for regionen. I kommentarene til bestemmelsen er det utdypet at «I de tilfeller der de nasjonale bestandsmålene i regionen ikke er nådd har ikke rovviltnemnden myndighet til å fatte vedtak om kvote for felling og jakt.» Dette innebærer at rovviltnemnden har vedtaksmyndighet der bestandsmålet er nådd, det vil si både der bestanden ligger på og over bestandsmålet. Denne forståelsen av rovviltforskriften § 7 er lagt til grunn for forvaltningens praksis. Videre har rovviltnemndene vedtaksmyndighet for bjørn når det er 10 ynglinger eller mer av bjørn i Norge. Dette bygger på rovviltforliket av 2011 punkt 2.1.3. Det følger samtidig av rovviltforliket av 2011 punkt 2.1.3 tredje avsnitt at Klima- og miljødepartementet skal gi retningslinjer til de regionale rovviltnemndene der bestandsmålene ikke er nådd. Slike retningslinjer ble gitt i brev fra departementene til rovviltnemndene 19. mai 2023.

Ifølge de offisielle rapportene fra Nasjonalt overvåkingsprogram er det for 2024 estimert 11,4 ynglinger på landsbasis. Det følger av dette at rovviltnemndene i alle forvaltningsregioner har myndighet til å fatte vedtak om kvote for lisensfelling av brunbjørn for 2025.

Om lisensfelling som bestandsregulerende virkemiddel

ARV anfører at lisensfelling skal tjene som et bestandsregulerende virkemiddel, og at dette følgelig ikke er aktuelt for bjørn som ligger under bestandsmålet slik at bjørn reelt bør totalfredes inntil bestandsmålet er nådd. Når det gjelder det nasjonale bestandsmålet for brunbjørn viser departementet til Miljødirektoratets vurderinger om at den samlede vedtatte kvoten for lisensfelling av bjørn ikke vil true bestandens overlevelse. Etter rovviltforliket 2011 skal dessuten soneforvaltningen praktiseres tydelig. Oppbygging av bjørnebestanden bør primært skje i de regioner som har mål om etablering av bjørn og i de områder rovviltnemndene har prioritert til bjørn. De aktuelle vedtakene gjelder utelukkende kvoter for lisensfelling av bjørn i beiteprioriterte områder, og anses som i tråd med det nasjonale bestandsmålet Stortinget har vedtatt.

Departementet viser for øvrig til våre samlede vurderinger i hver enkelt regionunder.

Om føre-var-prinsippet

NOAH og FVR mener føre-var-prinsippet bør komme til anvendelse i saken fordi det foreligger risiko for alvorlig og irreversibel skade på naturmangfoldet, og fordi vedtaket ikke viser til noen tidsramme for å bringe bjørn ut av statusen som sterkt truet. Departementet viser i denne forbindelse til Miljødirektoratets vurderinger om at vedtaket ikke vil true bjørnebestandens overlevelse. Departementet vurderer som nevnt over at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger avgjørelsen kan ha for naturmiljøet. Til bjørnens

status på Norsk rødliste for arter vil departementet vise til at dette er en direkte konsekvens av det nasjonale bestandsmålet Stortinget har vedtatt og føringene i rovviltpolitikken om at rovviltbestandene skal forvaltes så nær bestandsmålene som mulig.

Om Bernkonvensjonen artikkel 2 og 9

Når det gjelder Bernkonvensjonens bestemmelser viser departementet til beskrivelsen over om at nml. § 18 er utformet med sikte på å gjennomføre Bernkonvensjonen artikkel 9 nr. 1, jf. lovens forarbeider (Ot.prp. nr. 52 (2008-2009)). Bernkonvensjonen artikkel 2 oppstiller visse forpliktelser til å treffe nødvendige tiltak for å opprettholde ("maintain") eller tilpasse ("adapt") bestandene av vill flora og fauna til et nivå som blant annet skal svare til økologiske, vitenskapelige og kulturelle krav. Høyesterett har lagt til grunn at Norge er folkerettslig bundet til å sikre ulvens overlevelse i norsk natur, med henvisning til konvensjonens artikkel 2 jf. HR-2021-662-A avsnitt 67-69. Tilsvarende forpliktelse gjelder for brunbjørn.

I HR-2021-662-A avsnitt 71, fant Høyesterett det klart at Norge ikke bryter forpliktelsen «så lenge den norske delbestanden er så stor at dette bestandsmålet nås». For brunbjørn er imidlertid ikke det nasjonale bestandsmålet nådd, uten at departementet kan se at dette utelukker at forpliktelsen er oppfylt. Etter departementets vurdering kan ikke Høyesteretts uttalelse fortolkes motsetningsvis, slik at forpliktelsen brytes dersom bestandsmålet for en art ikke er nådd. Vi viser særlig til at bestemmelsens ordlyd ikke spesifikt angir et bestemt nivå eller andel den enkelte stat skal ivareta.

Når det gjelder brunbjørn, viser departementet til Miljødirektoratets redegjørelse for bestandssituasjonen nasjonalt og regionalt. I brev 19. mai 2023 til rovviltneemndene understreket departementet at «*Av hensynet til bjørnebestanden og muligheten for å nå det regionale bestandsmålet, bør nemndene ved vedtak om betinget skadefelling og lisensfelling være forsiktig når det gjelder uttak av binner i regioner der man er under bestandsmålet, også utenfor forvaltningsområdet for bjørn*». Etter departementets syn ivaretas dette med det nærmere angitte vilkåret som er stilt i avgjørelsen her. Departementet finner på denne bakgrunn at vedtaket ikke er i strid med Bernkonvensjonens artikkel 2 og 9.

Om naturavtalen (Kunming-Montreal rammeverket)

NOAH har anført at vedtaket strider mot mål 4 i Naturavtalen, som særlig omhandler trusler mot truede arter. For å følge opp den globale naturavtalen, inkludert mål 4, har regjeringen lagt frem en stortingsmelding med en ny nasjonal handlingsplan for natur. Departementet viser videre til at vedtak om lisensfelling, som alle vedtak om uttak av rovvilt, skal skje innenfor rammene av blant annet Bernkonvensjonen, naturmangfoldloven og Stortingets føring for rovviltforvaltningen. Departementet kan på denne bakgrunn ikke se at rammeverkets overordnede målsetninger, kan tillegges særlig betydning i denne saken.

Om Grunnloven § 112

Av dom i Høyesterett (HR-2021-662-A), som gjaldt tre vedtak om felling av ulv, står følgende vurdering om Grunnloven § 112:

«Grunnloven § 112 verner miljøet og gir rett til «en natur der produksjonsevne og mangfold bevares». Jeg kan ikke se at naturmangfoldloven § 18 er i strid med Grunnloven § 112, noe partene heller ikke har anført. Slik naturmangfoldloven og rovviltforskriften er utformet, kan jeg heller ikke se at § 112 får nevneverdig betydning som tolkningsfaktor i saken her.»

Departementet har i denne saken kommet til at vilkårene i nml. § 18 er oppfylt, og kan på denne bakgrunn ikke se at vedtaket er i strid med Grunnloven § 112.

Samlet vurdering

Departementet har over redegjort for den faktiske situasjonen og vurdert de rettslige vilkårene, og har kommet til at vilkårene for å åpne for en kvote for lisensfelling av brunbjørn i region 3, 5, 7 og 8 er oppfylt. Det gjenstående spørsmålet er om det etter en skjønnsmessig vurdering skal gis slik kvote.

Region 3 og 5

Departementet viser til Miljødirektoratets vurdering om at lisensfelling vil være hensiktsmessig i region 5, gitt at bestanden her er over det regionale bestandsmålet. Region 3 har ikke mål om yngling av bjørn. Departementet viser til Miljødirektoratets vurdering om at en lisensfellingskvote i region 3 kan være hensiktsmessig for å begrense innvandring og skade fra bjørn fra region 5. Miljødirektoratet vurderer at kvotene for region 3 og 5 ikke vil være til hinder for å kunne nå de regionale bestandsmålene i regionene neste år.

Direktoratet viser samtidig til sin faglige vurdering av kvoter for betinget skadefelling brunbjørn i Norge 2025/2026 datert 29. juli 2025, og vurderingen der om at den totale skadefellingskvoten var satt høyt og at en effektivering av totalkvoten vil kunne gi en negativ påvirkning på mulighetene for å oppnå det nasjonale bestandsmålet og økt vekst i bestanden i regioner som ligger under bestandsmål. Direktoratet understreker at dette ligger fast. I direktoratets vurdering av skadefellingskvotene har direktoratet presisert betydningen av å ivareta binner. Departementet viser til at rovviltnemndene har unntatt bjørnebinner med unge(-r) samt hennes unge(-r) fra kvotene i region 3 og 5.

På bakgrunn av dette opprettholder departementet kvotene for lisensfelling av bjørn i region 3 og 5 i 2025/2026.

Departementet bemerker at lisensfellingskvoten for region 5 allerede er belastet med 5 bjørner, hvorav 1 binne (per 28. juli 2025). I praksis gjenstår derfor bare 1 bjørn på lisensfellingskvoten for region 5 i 2025/2026.

Departementet presiserer at eventuelle uttak av bjørn ved skadefelling og annen irregulær avgang etter tidspunktet for nemndenes vedtak trekkes fra lisensfellingskvotene.

Region 7 og 8

Departementet viser til Miljødirektoratets vurdering om at det er vanskelig å se at det er grunnlag for lisensfelling av bjørn i region 7 og 8, med bakgrunn i brunbjørnens bestandsstatus og den begrensede utviklingen i bestanden de siste årene samt kjent avgang av brunbjørn. Direktoratet mener at eventuelle uttak av bjørn i region 7 og 8 bør gjøres ved skadefelling. Lisensfelling er et virkemiddel for å begrense tilvekst eller utbredelsen av en bestand, samt å begrense skader forvoldt av rovviltartene. Så lenge bestanden i den enkelte region er under det regionale bestandsmålet, skal det derfor være en restriktiv bruk av virkemiddelet lisensfelling, jf. brev fra departementet 19. mai 2023.

For region 7 ble det vedtatt kvote for lisensfelling av en hannbjørn i et nærmere avgrenset område i regionen. Direktoratet påpeker at det ikke kan settes krav til lisensjegeren om å skille mellom hann- og hunnbjørner i den praktiske jakten, og at dette medfører at det minimum må åpnes for at det kan felles ett hunndyr dersom det skal åpnes for lisensfelling. Det er følgelig slik rovviltnemnda har satt kvoten for Nordland, som gjelder kun hanndyr – ikke egentlig åpnet for lisensfelling av bjørn i Nordland i 2025. Videre kan direktoratet heller ikke se at den bjørnebestanden som er registrert i Nordland de senere årene, tilsier at det bør åpnes for lisensfelling av bjørn i regionen i 2025. Det er mål om et årlig kull av bjørn i regionen, noe en ikke oppnår med null beregnede kull per 2024. Miljødirektoratet anbefaler derfor at det ikke åpnes for lisensfelling av bjørn i region 7.

Departementet er enig i Miljødirektoratets vurdering av at den bjørnebestanden som de senere årene er registrert i region 7, ikke tilsier at det bør åpnes for lisensfelling av bjørn i regionen i 2025.

I region 8 er det et mål om 6 årlige kull av bjørn. I 2024 var antall beregnede kull 3,3. Også for region 8 er departementet enig i Miljødirektoratets vurdering av at den bjørnebestanden som de senere årene er registrert i region 8, ikke tilsier at det bør åpnes for lisensfelling av bjørn i regionen i 2025.

På bakgrunn av dette endrer departementet kvotene for lisensfelling av bjørn i region 7 og 8 slik at det ikke åpnes for lisensfelling i sesongen 2025/2026.

Når det gjelder definisjonen av «binne» presiserer departementet at «binne» forstås synonymt med hunnbjørn.

Departementets konklusjon

Klima- og miljødepartementet opprettholder rovviltnemndene i region 3 og 5 sine vedtak om kvoter på henholdsvis 4 og 6 dyr for lisensfelling av brunbjørn i perioden 21. august - 15. oktober 2025. Bjørnebiner med unge(-r) samt hennes unge(-r) er unntatt fra kvotene, slik nemndene selv har vedtatt.

I avgjørelsen har departementet lagt vekt på historikk og potensial for skade fra bjørn i region 3, 5, 7 og 8. Det foreligger et potensial for skader på beitedyr som oppfyller vilkåret i

naturmangfoldloven § 18 første ledd bokstav b, og det er ikke andre tilfredsstillende løsninger enn uttak gjennom lisensfelling. Vi finner samtidig at de vedtatte kvotene ikke truer bestandens overlevelse.

I region 7 er det regionale bestandsmålet for bjørn 1 årlig yngling av bjørn, noe en er langt fra å oppnå med null beregnede kull per 2024. I region 8 er det et mål om 6 årlige kull av bjørn. I 2024 var antall beregnede kull 3,3. Departementets vurdering er at den bjørnebestanden som de senere årene er registrert i region 7 og 8, ikke tilsier at det bør åpnes for lisensfelling av bjørn i regionen i 2025.

Departementet omgjør, i tråd med Miljødirektoratets tilråding, rovviltnemndenes vedtak om kvote for lisensfelling av brunbjørn for region 7 og 8 slik at det ikke åpnes for lisensfelling i perioden 2025/2026.

Klagene for region 3 og 5 er ikke tatt til følge. For region 7 og 8 er klagene tatt til følge.

Med hilsen

Torbjørn Lange (e.f.)
avdelingsdirektør

Frid Festø
førstekonsulent

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Til:

Rovviltnemndene

05.09.2025

Oversendelse av den Stående Komiteens vedtak om brudd på Bernkonvensjonen – oppfordring til å rette seg etter vedtaket

NOAH – for dyrs rettigheter sender med dette til informasjon og oppfølging vedtak av den Stående Komiteen til Bernkonvensjonen, fattet enstemmig 6. desember 2024 på Komiteens årlige møte i Strasbourg, om Norges ulvepolitikk. På møtet hevet Komiteen statusen til klage mot Norges ulveforvaltning fra «Possible file» til «Open file».¹ Det betyr at Komiteen har vurdert ulveforvaltningen å være i strid med Bernkonvensjonen og konstatert et brudd.² Hele vedtaket lyder følgende:³

“The Standing Committee expressed strong concern with the extremely restricted population target in spite of the vulnerable status of the Scandinavian population of Canis lupus, and the species being listed as “critically endangered” (CR) on the Norwegian Red List of Species in 2021, due to the small number of animals and a very high inbreeding coefficient.

It stressed that considering lethal prevention measures a norm, on the grounds of „overriding public interests“, where alternative means are not exhausted, is contrary to the Bern Convention Article 9 regardless of the status of protection of the species, especially if practiced also within the wolf management zone as small as 5% of the national territory, where the presence of the species is meant to be prioritised.

It called upon the government of Norway to abstain from culling entire wolf packs and territory-marking pairs in the wolf zone, so as to allow the population to recover to a more satisfactory conservation status and ensure its long-term survival and viability, as well as its positive impact on the ecosystem as a whole.

It invited the government of Norway to prioritise proven, non-lethal measures of damage reduction and conflict mitigation, and to step up the promotion of long-term co-existence between humans and wolves based on the available best practice. This would contribute to meeting the goals and targets agreed upon in the Kunming-Montreal Biodiversity Framework, and in the Vision and the Strategic Plan for the Bern Convention for the period to 2030.

The Standing Committee, considering all the elements brought to its attention, elevated the status of

¹ <https://www.coe.int/en/web/bern-convention/-/wolf-culling-policy>

² <https://rm.coe.int/inf27e-2022-cfreflection-summary-of-general-procedures-for-processing-/1680a7bca7>, para. 12: «“The Standing Committee, which generally deals only with “Open” and “Possible” files, may decide to elevate a complaint to the highest category, “Open File”, if it agrees by consensus (or in the absence of consensus by two-thirds majority vote, as stipulated in Rule 8 of the Rules of Procedure), that the complaint pertains to a violation of some aspect of the Convention.”

³ <https://rm.coe.int/tpvs21e-2024-report-44th-standing-committee-2761-0196-4299-1/1680b40bc9>

the complaint to an Open File and invited both parties to send progress reports to the Spring Bureau in 2025."

Den Stående Komiteen har med dette tatt en betydelig posisjon ift. Norges ulveforvaltning og mener at den er i strid med Bernkonvensjonen.

Komiteen har uttrykt sterk bekymring over at ulvebestanden holdes nede pga. det svært restriktive bestandsmålet. Videre har Komiteen kritisert den norske praksisen hvor det legges til grunn at vilkåret "overriding public interests" er oppfylt pga. hensyn til å holde ulvebestanden innenfor et begrenset bestandsmål, og at en slik praksis er i strid med artikkel 9 i konvensjonen. Ordene "*especially if practiced also*" tyder klart på at Komiteen mener at også praksisen hvor det forutsettes at vilkåret "overriding public interests" er oppfylt pga. hensyn til å holde ulven borte fra områder utenfor ulvesonen, også er i strid med konvensjonens artikkel 9.

Komiteen har i flere steder i vedtaket understreket viktigheten av at myndighetene prioriterer ikke-dødelige tiltak for å forebygge skader på beitedyr og for å håndtere eventuelle konfliktsituasjoner i samfunnet. Det står i vedtaket en sterk oppfordring til å fokusere på å tilrettelegge langsiktig sameksistens mellom mennesker og ulv, basert på den beste tilgjengelige praksisen.

NOAH mener at Komiteens vedtak bør ha konsekvenser ikke kun for ulveforvaltning, men for rovdyrforvaltning generelt. I lys av Komiteens uttalelser er det grunn til å anta at forvaltningen av de sterkt truede artene av brunbjørn, jerv og gaupe hvor bestandene utsettes for omfattende bestandsregulering eller jakt for å holde dem nede på bestandsmålet eller unna fra sine naturlige leveområder, ikke er i samsvar med Bernkonvensjonen.

NOAH påpeker at selv om ulvens beskyttelsesstatus er blitt endret slik at den står nå på Vedlegg III, betyr det ikke at det er lettere adgang til å skyte ulv i Norge. Dette var spesielt understreket også av flere delegater (bl.a. Tyskland) under drøftelse av Norges ulveforvaltning på Komiteens møte i Strasbourg. Den Stående Komiteen har også uttalt i sitt vedtak om nedgradering av ulvens beskyttelsesstatus fra Vedlegg II til Vedlegg III at bestander av ulv må gjenopprettes til tilfredsstillende nivåer og at unntak fra vern kun er tillatt under de spesifikke omstendighetene nevnt i artikkel 9(1): « *... the populations need to be kept out of danger and measures to be taken shall include the temporary or local prohibition of exploitation, as appropriate, in order to restore satisfactory population levels. Exceptions are only possible under the specific circumstances mentioned in Art.9 (1).* »

NOAH oppfordrer rovviltmyndighetene til å legge vekt på Komiteens vedtak i sine fremtidige vurderinger når det gjelder store rovdyr, herunder ulv.

Med vennlig hilsen

NOAH – for dyrs rettigheter
v/

Siri Martinsen
Leder

Katrin Vels
Jurist

Rovviltnemnda i region 7
Moloveien 10
8002 BODØ

Trondheim, 09.10.2025

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2025/14274

Saksbehandler:
Siri Hånes Langen

Beslutning om skadefelling av jerv i Hamarøy kommune – rovviltregion 7

Beslutning

Miljødirektoratet beslutter å skadefelle en (1) jerv i Hamarøy kommune i rovviltregion 7.

Vi stiller følgende vilkår til fellingen:

1. Statens naturoppsyn (SNO) er ansvarlig for å gjennomføre fellingsforsøket i tråd med instruksen for det statlige fellingslaget ved uttak av vilt.
2. SNO skal gjennomføre fellingsforsøket på Hamarøya i Hamarøy kommune, avgrenset av Presteidstraumen og Dragseidet. Totalt kan de felle 1 jerv.
3. Beslutningen gjelder i tidsrommet 13. oktober – 23. desember 2025.
4. Miljødirektoratet kan trekke tillatelsen tilbake.

Beslutningen er tatt etter naturmangfoldlovens § 18 tredje ledd og første ledd b) og rovviltforskriften § 13. Du finner [naturmangfoldloven](#) og [rovviltforskriften](#) i sin helhet på Lovdata.no.

[Representantforslag 163 S \(2010-2011\)](#) (Stortinget.no) ligger også til grunn for vurderingene.

Dette er en beslutning, og ikke et enkeltvedtak. Det er derfor ikke mulig å klage.

Vi viser til vedlegget "Kunnskapsgrunnlag jerv oktober 2025".

Bakgrunn for saken

Jerven er fredet. Det er likevel mulig å felle jerv, blant annet for å hindre skade på husdyr eller tamrein. Vilkårene for en fellingstillatelse er at fellingen ikke skal være til skade for bestandens overlevelse, og at formålet ikke kan bli oppnådd på annen tilfredsstillende måte.

Stortingets rovviltforlik fra 2011 gir føringene for forvaltningen av rovvilt i Norge. Den todelte målsettingen i forliket, som vektlegger både rovviltbestandens overlevelse og hensynet til levedyktige beitenæringer, er det grunnleggende prinsippet i forvaltningen.

Stortinget har fastsatt et nasjonalt mål om 39 årlige kull av jerv med delmål fordelt på fem av de åtte rovviltregionene. De regionale rovviltmyndene har i sine forvaltningsplaner for rovvilt lagt grunnlaget for en geografisk differensiert forvaltning innenfor regionene, med prioriterte jerveområder og prioriterte beiteområder.

Det går fram av rovviltforliket at det er et mål at lisensfelling skal være det primære virkemiddelet for å regulere jervebestanden for å forhindre skader på husdyr og tamrein. Ekstraordinære uttak av valpekull av jerv over tid, kan på denne måten reduseres til et minimum. Med ekstraordinære uttak mener vi våre vedtak eller beslutninger om skadefelling av jerv, som Statens naturoppsyn gjennomfører i tråd med fellingsinstruksen.

Bestandssituasjonen og overvåkingen av jerv i region 7

Stortinget har fastsatt følgende bestandsmål for jerv, målt i årlige valpekull:

- Antall valpekull for landet: 39
- Antall valpekull for regionen: 10

Tall fra overvåkingen av jerv i regionen viser følgende:

- Påviste valpekull i 2025: 21
- Påviste valpekull i perioden 2023-2025: 11, 11, 21
- Gjennomsnittlig antall valpekull etter ekstraordinære uttak de siste tre årene: 11

Skadesituasjonen og erstatninger for rovviltskader i region 7

Statsforvalteren i Nordland utbetalte i 2024 erstatninger for 295 sau og 2146 lam som tap til fredet rovvilt, hvorav 63 sauer og 589 lam som tapt til jerv (26,7 %).

Statsforvalteren i Nordland utbetalte også erstatning for 3363 tamrein som tap til rovvilt i reindriftsåret 2023/2024, hvorav 1201 av disse erstattet som tap til jerv (35,7 %).

Miljødirektoratets vurderinger

De er i de siste tre årene 2023, 2024 og 2025 registrert 64, 61 og 51 valpekull av jerv i Norge. I samme periode er det tatt ut 9, 9 og 11 valpekull i ekstraordinære uttak, i tillegg til uttak av enkeltdyr.

Det ble påvist 21 ynglinger av jerv i region 7 i 2025 og det ble gjennomført ekstraordinært uttak av fire av disse ynglingene. Tre av ynglingene i region 7 ble registrert i Hamarøy kommune, hvorav den ene i forvaltningsområdet for jerv. I det aktuelle området for uttak, er det registrert yngling av jerv for første gang siden den nasjonale overvåkingen startet. Ynglingen som ble påvist på Hamarøya er i område hvor det ikke er ønskelig at det etableres fast bestand av jerv. Beitelaget som holder til i området slapp i 2024 i overkant av 2800 sau og lam.

Selv om det er felt en jerv i Hamarøy kommune i 2025, anser vi at lisensfelling ikke vil være tilstrekkelig for å regulere bestanden av jerv og/eller redusere skadepotensialet for beitenæringen i enkelte områder av region 7.

Rovviltnemnda i region 7 vedtok en lisensfellingskvote på 18 jerver, hvorav maksimalt syv tisper 6. mai 2025. Statens naturoppsyn tok ut ti dyr, hvorav tre tisper på ekstraordinære uttak etter

nemndas vedtaksdato. I klagebehandlingen anbefalte nemnda å øke den totale kvoten. I klageavgjørelsen datert 19. august 2025 vedtok Klima- og miljødepartementet, etter anbefalingen fra nemnda, og total kvote vedtatt ble 20 jerver, hvorav inntil åtte hunndyr. Tilgjengelig kvote per 8. august var ti dyr, hvorav fem tisper. Så langt i løpet av lisensfellingsperioden 2025/2026 er det felt en jerv i Fauske kommune og en jerv i Hamarøy kommune.

Vi har lagt avgjørende vekt på skadehistorikken og skadepotensialet for sau og tamrein. I tillegg har vi lagt vekt på:

- bestandssituasjonen for jerv i regionen
- den geografiske differensieringen av prioriterte beiteområder og forvaltningsområdet for jerv nedfelt i forvaltningsplanen
- rovviltnemndas årlige prioritering av aktuelle områder for uttak
- den nasjonale bestandsstatusen for jerv

Vi har vurdert prinsippene for offentlig beslutningstaking i naturmangfoldloven. Vi legger til grunn at de regionale rovviltnemndene har ivaretatt hensynene i naturmangfoldloven § 12.

Vi mener at uttaket ikke vil være til skade for bestandens overlevelse. Det vil heller ikke komme i konflikt med det nasjonale bestandsmålet for jerv.

Det finnes ikke annen tilfredsstillende løsning enn et ekstraordinært uttak av jerv i området.

Berørte i saken mottar en kopi av dette brevet.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Vebjørn Knarrum
seksjonsleder

Siri Hånes Langen
seniorrådgiver

Kopi til:

Statens naturoppsyn

HAMARØY KOMMUNE

Rovviltnemnda i region 7

Statsforvalteren i Nordland

Marie Hamsuns vei 3

Moloveien 10

Postboks 1405

8294

8002

8002

HAMARØY

BODØ

BODØ

Vedlegg:

1 Kunnskapsgrunnlag jerv oktober 2025

Kunnskapsgrunnlag jerv i Norge – oktober 2025

1. Bakgrunn

Alle partiene på Stortinget inngikk i 2011 et rovviltforlik¹ som gir føringer for forvaltningen av rovvilt i Norge. Den todelte målsettingen i forliket, som vektlegger både rovviltbestandens overlevelse og hensynet til levedyktige beitenæringer, er det grunnleggende prinsippet i forvaltningen.

Stortinget har fastsatt et nasjonalt mål om 39 årlige kull av jerv med delmål fordelt på fem av de åtte rovviltregionene² (se tabell 1). De regionale rovviltnemndene har i sine forvaltningsplaner for rovvilt lagt grunnlaget for en geografisk differensiert forvaltning innenfor regionene, med prioriterte jerveområder og prioriterte beiteområder.

Skadefelling og lisensfelling av jerv

Jerven er fredet etter naturmangfoldloven. Det er likevel mulig å felle jerv, blant annet for å hindre skade på husdyr eller tamrein. Det er et vilkår at slik felling ikke er skadelig for bestandens overlevelse. Dessuten er det et vilkår at det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut ifra prinsippet om en geografisk differensiert forvaltning, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 1 og § 6.

Gjennom rovviltforskriften § 7 er de regionale rovviltnemndene gitt myndighet til å fatte vedtak om kvote for betinget skadefelling etter forskriftens § 8 og til å fatte vedtak om lisensfelling etter forskriftens § 10 når bestandene ligger over de nasjonalt fastsatte bestandsmålene for hver enkelt art i regionene.

Kvoten for betinget skadefelling fastsettes som antall enkeltindivider som kan felles innenfor regionen i perioden 1. juni til og med 15. februar.

Det er lisensfelling som skal være den normale beskatningsformen også i fremtiden for å redusere skade som jerv påfører bufe- og tamreinnæring, jf. St.meld. nr. 15 (2003-2004).

Rovviltforskriften § 7, annet ledd, regulerer hva rovviltnemnda skal legge vekt på når nemnda har myndighet til å fatte vedtak om lisensfelling av jerv. Det følger av kommentarene til § 7 annet ledd at:

¹ [Rovviltforliket](https://www.stortinget.no/no/Arbeid-og-saker/Utvalgte-saker/2011-2012/Rovviltforliket) (Stortinget.no)

² [St.meld. nr. 15 \(2003-2004\) Rovvilt i norsk natur](https://www.regjeringen.no/no/vedtak/Stmeld-nr-15-2003-2004-Rovvilt-i-norsk-natur) (Regjeringen.no)

"Ved vurdering av felling eller jakt skal rovviltnemnden gjøre en samlet vurdering av bestandens status og forventede utvikling og sannsynliggjøre at bestanden etter neste yngling fortsatt vil oppfylle det nasjonalt fastsatte bestandsmålet for regionen. Kravet til presisjon i forvaltningsvedtak både med hensyn til bruk av skadefellingstillatelser og kvotejakt/lisensfelling øker jo nærmere ned mot de nasjonale bestandsmålene den aktuelle rovviltart forvaltes"

Videre er det slik at Miljødirektoratet har myndighet til å fatte vedtak om alle former for felling og jakt etter eget tiltak eller søknad jf. forskriften § 13. Myndigheten gjelder hele året og i perioden fra 16. februar til og med 31. mai er det kun Miljødirektoratet som har slik myndighet til å vedta skadefelling av jerv.

[Naturmangfoldloven](#) og [rovviltforskriften](#) utgjør de juridiske rammene for vedtak om felling av jerv (Lovdata.no). [Representantforslag 163 S \(2010-2011\)](#) (Stortinget.no) ligger også til grunn for vurderingene våre.

Det går fram av rovviltforliket at lisensfelling skal være det primære virkemiddelet for å regulere jervebestanden, og at ekstraordinære uttak av valpekull av jerv over tid skal reduseres til et minimum. Med ekstraordinære uttak mener vi våre vedtak eller beslutninger om å felle jerv, som Statens naturoppsyn gjennomfører i tråd med fellingsinstruksen.

2. Overvåkingen av jerv i Skandinavia

Offentlige vedtak som kan få følger for naturmangfoldet skal bygge på vitenskapelig kunnskap om artenes bestandssituasjon, hva som påvirker bestanden og effekten av påvirkningene. Vi er derfor avhengige av gode bestandstall for å følge opp rovviltpolitikken.

Rovdata har ansvaret for det nasjonale overvåkningsprogrammet i Norge, som er en del av den felles skandinaviske overvåkingen. Miljødirektoratet og Naturvårdsverket har utarbeidet felles retningslinjer og metodikk for overvåkingen av jerv. Rovdata har ansvaret for å formidle, drifte og utvikle nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt og er den sentrale leverandøren av data om status og utvikling i rovviltbestandene til alle forvaltningsledd.

Som en del av arbeidet med ett, felles overvåkningsprogram for rovvilt i Skandinavia, leverer Rovdata bestandsstatusrapporter for Norge og samlet for Norge og Sverige. Rapporteringsfristen for overvåking av jerv i Norge er 1. oktober hvert år.

3. Bestandssituasjonen for jerv 2025

Hiregistreringer

NINA Rapport 2643 gir siste oversikten over verifiserte valpekull av jerv i Norge. Den gir også et bestandsestimat basert på registreringene av kull. Det ble i 2025 påvist 51 valpekull av jerv i Norge, noe som er en nedgang på 10 ynglinger sammenlignet med 2024. Bestandsovervåkingen gir en estimert bestand på omkring 370 voksne individer og er omtrent på samme nivå som i fjor.

Tabell 1. Antall registrerte ynglinger i perioden 2023–2025 og et bestandsestimat på antall jerv ett år og eldre i Norge. Antall kull inkluderer hiuttak som er gjennomført i perioden. Region 1 (Vestland, Rogaland og Vest-Agder); region 2 (Aust-Agder, Vestfold og Telemark og Buskerud); region 3 (Oppland); region 4 (Østfold, Oslo og Akershus); region 5 (Hedmark); region 6 (Møre og Romsdal og Trøndelag); region 7 (Nordland); region 8 (Troms og Finnmark). Tallene er hentet fra NINA-rapport 2643. Bestandsmålene er beskrevet i [rovviltforskriften § 4](#).

Forvaltningsregion	Nasjonalt bestandsmål	2023	2024	2025	Gjennomsnitt	Antall jerv**
Region 1	-	1	0	0	0,3	2,1
Region 2	-	0	0	1	0,3	2,1
Region 3	4	6	7	6	6,3	39,7
Region 4	-	0	1	0	0,3	2,1
Region 5	5	15	11	5	10,3	64,7
Region 6	10	16	20	8	14,7	91,9
Region 7	10	11	11	21	14,3	89,8
Region 8*	10 (3)	15 (5)	11 (4)	10 (5)	12,0 (4,7)	75,2
Sum	39	64	61	51	56,7	367,6

* tallene i parentes angir valpekull av jerv i Finnmark fylke.

** disse tallene er fra populasjonsmodellen.

I årene 2023-2025 ble det registrert henholdsvis 64, 61 og 51 kull på landsbasis (tabell 1). Antall påviste kull er høyere enn det nasjonale bestandsmålet på 39 årlige kull av jerv. Av de 61 ungekullene registrert i 2024 ble det gjennomført hiuttak i elleve tilfeller, slik at netto antall overlevende før beitesesongen 2025 var 40 kull.

DNA-registreringer

Bestanden av jerv i Norge og Sverige overvåkes også ved innsamling av DNA. [NINA Rapport 2535](#) gir siste oppdaterte informasjon om bestanden ved bruk av DNA-metoden. Det er identifisert 915 dyr i Norge, Sverige og Finland, hvorav 345 har midtpunkt i Norge for 2024. Rapporten gir også et estimat for den norske delbestanden på 367,6 individer, basert på en romlig fangst-gjenfangst

modell. Vi viser til rapporten for detaljer om beregnede antall jerv per rowiltregion. Oppdaterte tall for den skandinaviske jervebestanden 2025 ventes i desember 2025.

Avgang

Vi har omfattende kunnskap om den samlede belastningen jervebestanden blir utsatt for. Utover enkelte påkjørsler og predasjon, skjer avgangen av jerv i hovedsak gjennom lisensfelling og skadefelling, slik at miljøforvaltningen har god oversikt over den samlede belastning.

Fra vedtak om lisensfellingskvote til utløpet av lisensfellingsperioden 15. februar 2024 ble 64 døde jerver belastet kvoten. Av disse er 11 jerver felt i ekstraordinær skadefelling av Statens naturoppsyn.

Lisenskvotene for sesongen 2025/2026 er vist i tabell 2, kan være begrenset av hunndyrkvoter og til avgrensede områder innenfor regionene.

Tabell 2. Kvoter og felte jerv i Norge 20. august 2025 - 15. februar 2026. Region 1 (Vestland, Rogaland og Vest-Agder); region 2 (Aust-Agder, Vestfold og Telemark og Buskerud); region 3 (Oppland); region 4 (Østfold, Oslo og Akershus); region 5 (Hedmark); region 6 (Møre og Romsdal og Trøndelag); region 7 (Nordland); region 8 (Troms og Finnmark). [Rowiltforskriften § 4.](#)

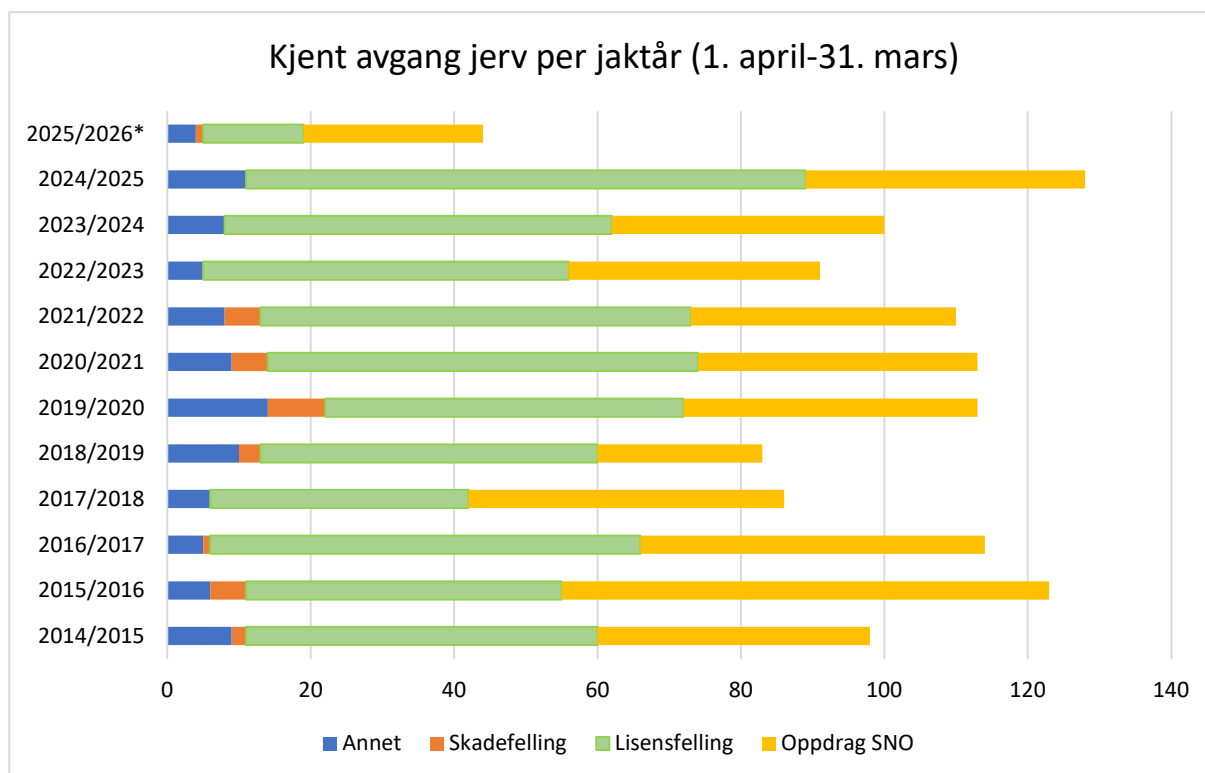
Forvaltningsregion	Kvote lisensfelling 2025/2026	Belastet lisenskvote 20. august 2025 - 15. februar 2026*
Region 1	8	0
Region 2	3	0
Region 3	9	1
Region 4	1	0
Region 5	15	8
Region 6	35	2
Region 7	20	2
Region 8	34	1
Totalt	125	14

* Per 8. oktober 2025.

Miljødirektoratet vurderer hvert år om det er behov for ekstraordinære fellinger av jerv for å forhindre skader på husdyr og tamrein. Dette er uttak som gjennomføres av Statens naturoppsyn (SNO) på oppdrag fra Miljødirektoratet. Det kan være uttak av enkeltdyr eller uttak av ynglehi. Informasjon om beslutninger om ekstraordinære uttak av jerv utført sesongen 2025/2026 kan finnes [her](#). Under fanen *Ekstraordinære uttak* ligger en tabell som oppdateres

jevnlig og viser beslutninger og vedtak om uttak av jerv, samt felte dyr denne vinteren. Det ble i løpet av vinteren 2024/2025 avlivet i alt 43 jerv av SNO på oppdrag fra Miljødirektoratet.

Kjente data for avgang av jerv for jaktårene 2014/2015 til 2024/2025 er fremstilt i figur 1, samt foreløpige data for inneværende jaktår per 8. oktober 2025.

Figur 1. Viser data over kjent avgang av jerv for jaktårene (1. april – 31. mars) 2014/2015 til 2024/2025, samt foreløpige data for inneværende jaktår per 8. oktober 2025*. Kategorien lisensfelling viser antall dyr felt av lisensjegere under lisensfelling, kategorien skadefelling omfatter dyr felt av lokale fellingslag, kategorien Oppdrag SNO er ekstraordinære uttak utført av Statens Naturoppsyn på oppdrag fra Miljødirektoratet, kategorien annen avgang inneholder all annen registrert avgang (kilde: Rovbase30).

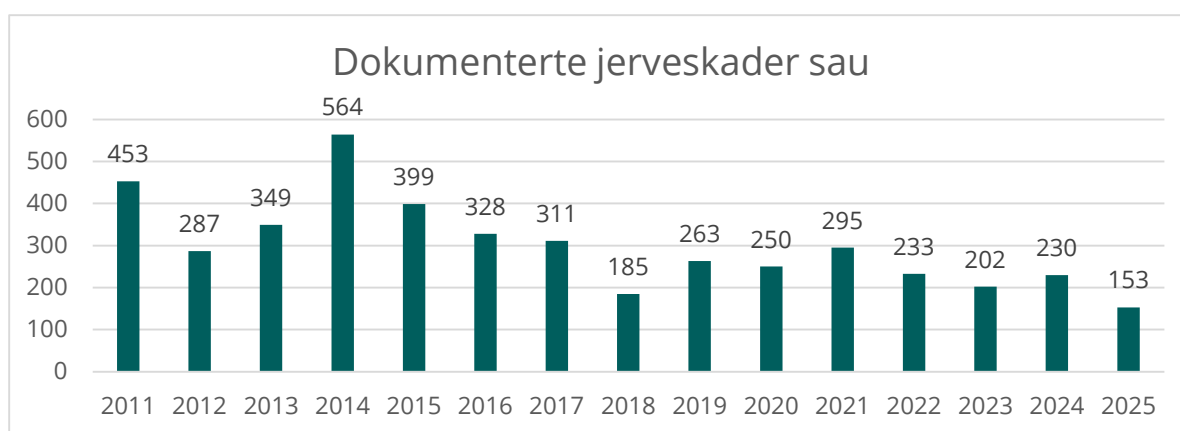
Det ble i perioden fra 1. april 2024 til 31. mars 2025 registrert 128 døde jerver i Norge. Noe som er en økning på 28 dyr målt mot samme periode foregående sesong. I tilsvarende periode ble det registrert 48 døde jerver i Sverige. I tilsvarende periode året før ble det registrert 21 døde jerver i Sverige.

Vi har ikke data for felling av jerv i Finland og Russland.

4. Skadesituasjon og erstatning for rovviltskader

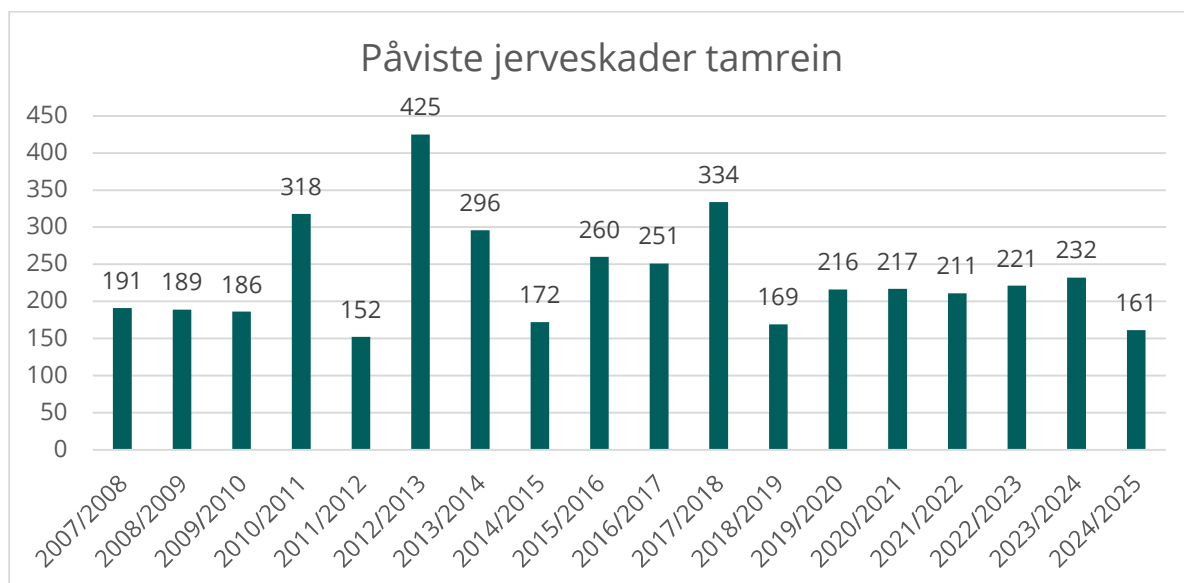
Alle kadaver av sau og tamrein som meldes inn til Statens naturoppsyn blir undersøkt og lagret i Rovbase og inngår som del av grunnlaget for å utbetale erstatning for tapte dyr til rovvilt.

Tallene for påviste tap av sau til jerv siste de siste femten årene fremgår av figur 2. 2014 representerte et toppår i dokumenterte skader av jerv på sau med 564 påviste skader, de siste årene har antallet vært mellom 200-300. Andelen jerveskader av de samlede påviste rovviltskadene på sau og lam har i snitt ligget på rundt 20 %.

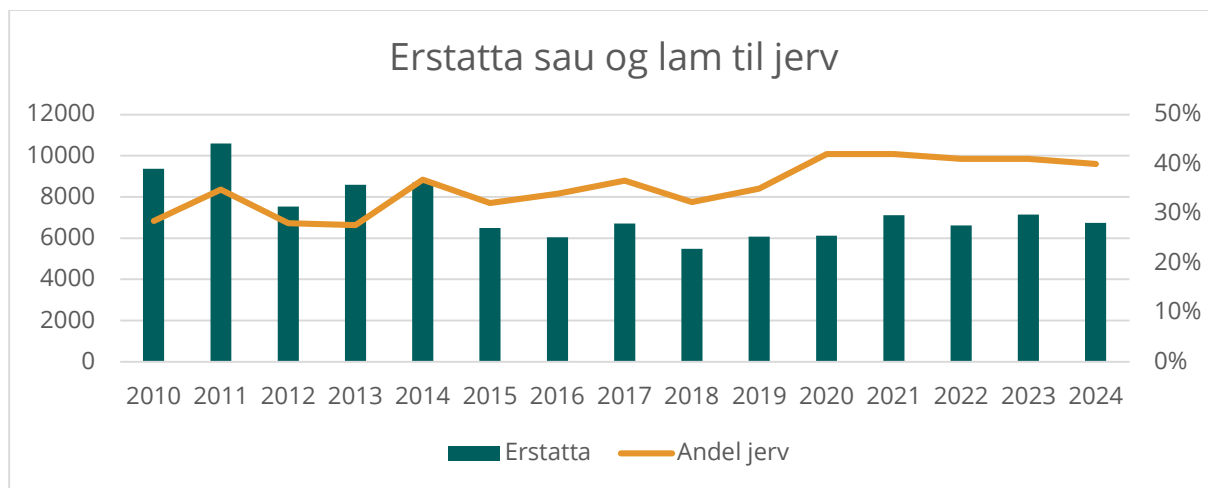
Figur 2: Påviste skader på sau forårsaket av jerv (vurderingskategoriene "dokumentert" og "antatt sikker") i Norge perioden 2010-2025. Tallene inkluderer skadde, ikke avlivede dyr.

Reindriftsåret 2012/2013 representerte et toppår for påviste skader av jerv på tamrein, mens de siste årene har vært på rundt gjennomsnittet for 10-års perioden. Jerv var i 2024/2025 årsaken til ca. 40 % av alle de påviste tapene av tamrein til fredet rovvilt.

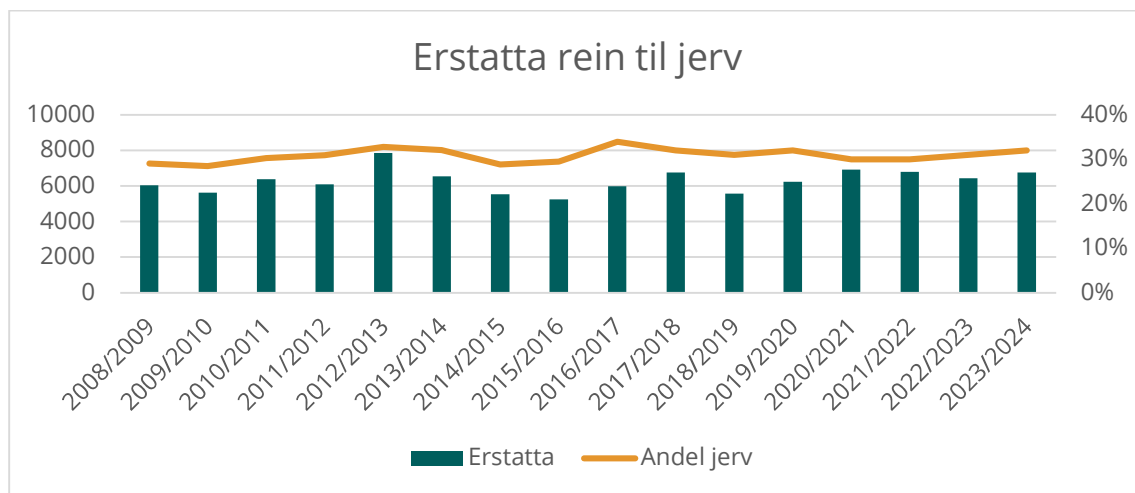
Figur 3. Påviste skader på tamrein forårsaket av jerv (vurderingskategoriene "dokumentert" og "antatt sikker") i Norge reindriftsårene 2010/2011–2024/2025. Tallene inkluderer skadde, ikke avlivede dyr.

Utbetalte erstatninger for sau og lam til jerv har lagt relativt stabilt de siste ti årene (figur 4), og andelen jerveskader av den samlede erstatningen til rovvilt har vært på omtrent 40 % de siste år. For beitesesongen 2024 ble det utbetalt erstatning for 6737 sau og lam som tapt til jerv.

Figur 4. Sau og lam erstattet som tapt til jerv (tall på venstre akse) og andelen jerv av samlet erstatning av sau og lam til rovvilt (i prosent, høyre akse) i Norge årene 2010-2024.

Andelen tamrein erstattet som tapt til jerv har vært relativt konstant de siste ti årene (fig. 5). For reindriftsåret 2023/2024 ble det erstattet 6760 tamrein som tapt til jerv, noe som utgjorde 33 % av den samlede rovvilterstatningen for tamrein.

Figur 5. Tamrein erstattet som tapt til jerv (tall på venstre akse) og andelen erstattet til jerv av samlet erstatning tamrein til rovvilt (i prosent, høyre akse) i Norge årene 2008/2009-2023/2024.

FROSTISEN REINBEITEDISTRIKT
c/o Lars Mikkel Sara Einerveien 18
9325 BARDUFOSS

Trondheim, 09.10.2025

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2025/7107

Saksbehandler:
Siri Hånes Langen

Avgjørelse i klagesak - avslag på søknad om skadefelling av jerv Frostisen reinbeitedistrikt - rowiltregion 7

Vi viser til klage fra Frostisen reinbeitedistrikt 11. juli 2025 på Statsforvalteren i Nordland sitt avslag på søknad om skadefelling av jerv av samme dato. Klagesaken ble oversendt til oss for endelig avgjørelse 16. juli 2025.

Vedtak

Miljødirektoratet opprettholder Statsforvalteren i Nordland sitt vedtak om avslag av 11. juli 2025. Vedtaket er fattet etter rowiltforskriften § 9 og forvaltningsloven § 34.

Dere kan ikke klage på vedtaket.

Bakgrunn for saken

Frostisen reinbeitedistrikt søkte 9. juli 2025 om fellingstillatelse på jerv etter at en gjeter hadde observert jerv som jagde fem rein ut i en foss ned mot Forsvatnet øst i Narvik kommune. Statsforvalteren fikk opplyst at to simler døde og en ble skadd. De resterende to dyrene endret retning og ble jaget videre av jerven. Det ble ikke gjennomført kadaverundersøkelse, da foranledningen tilsa at man ikke ville finne noen annen dødsårsak enn drukning. Statsforvalteren har lagt til grunn hendelsesforløpet slik der et beskrevet av søker. I Rovbase er de forulykkede dyrene innlagt med dødsårsak "annet" med vurdering "antatt sikker". Statsforvalteren opplyser om at det ikke er registrert ytterligere skader i området per 11. juli 2025.

Om klagen

Frostisen reinbeitedistrikt (heretter kalt klager) tar opp fire av punktene i avslaget til Statsforvalteren, og klagen kan oppsummeres slik:

- Områdets betydning som beitemark. Klager mener at Statsforvalteren ikke har tatt hensyn til dette, og at dette området for tiden er reinbeitedistriktets viktigste beiteområde.
- Skadens omfang og utvikling. Skadene i dette tilfellet er indirekte drap, og er en alvorlig utvikling i jervens adferd. I dette tilfellet var det simler som døde, og det er da stor risiko for at disse hadde kalver som nå er morløse. De vil ha dårlige odds for å klare seg.

- Potensiale for fremtidig skade. Klager mener sannsynligheten for fremtidige skader er meget høy.
- Muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak. Det vises til at det er få tiltak som kan gjennomføres. Flytting av dyr til andre områder er vanskelig da det er like stort rovdyrtrykk andre steder, kalvene er små og for sensitive til lange forflytninger, fôring er et mindre aktuelt tiltak da reinen helst vil ha grønt beite og mulighetene for utvidet gjeting er begrenset.

Vi viser til klagen i sin helhet.

Statsforvalterens vurdering av klagen

Statsforvalteren i Nordland vurderer at klagen ikke gir grunnlag for å endre vedtaket og har sendt saken til oss for endelig avgjørelse.

Vi viser til Statsforvalterens oversendelsesbrev.

Miljødirektoratets vurderinger

Vi er klageinstans og kan derfor prøve alle sider av saken. Vi kan også ta hensyn til nye omstendigheter som ikke var kjent på vedtakstidspunktet, og andre forhold som ikke er tatt opp i klagen. Vi vurderer at Frostisen reinbeitedistrikt har rettslig klageinteresse og at klagen kom innen fristen.

Betinget kvote for skadefelling

Skadefelling skal kun iverksettes dersom uttaket ikke truer bestandens overlevelse og formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte, jf. naturmangfoldloven § 18. Vi viser i den forbindelse til rovviltnemnda i region 7 sine vurderinger i vedtak om kvote for betinget skadefelling av jerv av 11. februar, og tilleggskvotevedtaket av 30. juni 2025. I vedtaket av 11. februar 2025 ble det fastsatt skadefellingskvote av jerv på 4 individer. Denne ble fylt, og nemnda vedtok tilleggskvote på fire individer i vedtak 30. juni 2025. Klima- og miljødepartementet oppretthold vedtaket av 11. februar i klagebehandlingen datert 24. juli 2025.

Vedtaket om betinget kvote gir Statsforvalteren i Nordland myndighet til å vurdere skadefelling av jerv i konkrete situasjoner. Ved vurdering om det skal gis tillatelse til skadefelling, skal statsforvalteren vektlegge føringene i regional forvaltningsplan, samt drøfte de opplistede skjønnskriteriene i rovviltforskriftens § 9 i forhold til den aktuelle og/eller fremtidige skadesituasjonen, og eventuelt geografisk fellingsområde.

Skadeomfang og potensiale for skade

Skadefelling er et virkemiddel som kan brukes dersom det oppstår en akutt skadesituasjon, og hvis det ikke finnes andre tilfredsstillende løsninger ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Et element for å gi tillatelse til skadefelling, er at det foreligger kadaver eller skader der en kan tilskrive skaden til det fredede rovviltet det søkes om skadefellingstillatelse på. Hvis det er sannsynlig at skadesituasjonen vil fortsette og det ikke finnes andre rimelige forebyggende tiltak som kan bli iverksatt, så vil skadefelling kunne gis. I særskilte tilfeller kan skadehistorikk og skadepotensial være så omfattende og sannsynlig, at skadefelling kan vurderes uten forutgående skade. Det må da være en viss nærhet i tid til skadene kan oppstå.

Foranledningen til søknaden i denne situasjonen var spesiell. Statsforvalteren har lagt til grunn informasjonen som det er opplyst om når de har vurdert søknaden. Statsforvalteren har også gjort grundige vurderinger jf. skjønnhetskriteriene i rovviltforskriften § 9, og føringene gitt i forvaltningsplanen for regionen, samt vurderinger av områdets betydning som beitemark og skadenes omfang og utvikling, og fremtidig skadepotensial og mulighetene til å gjennomføre forebyggende tiltak. Vi tiltrer vurderingene som Statsforvalteren i Nordland har gjort.

Det å finne igjen kadaver av dyr som er drept av jerv kan være krevende. Samtidig er informasjon om for eksempel at reinen er urolig, eller hendelser som beskrevet i denne søknaden, informasjon som gir grunnlag for et økt tilsyn og gjøre en ekstra innsats for å forsøke å avklare årsaker til eventuelle tap. Etter vår vurdering er funn av kadaver avgjørende for å kunne rette en skadefelling mot skadegjørende individ.

Det aktuelle området er i forvaltningsområdet for jerv, slik det er beskrevet i forvaltningsplanen for rovviltregion 7. Dette innebærer at det vil kunne være høyere terskel for å få innvilget fellingstillatelse enn utenfor forvaltningsområdet. Det ble ikke registrert flere skader i området i perioden etter at vedtaket ble fattet, og til saken ble oversendt til direktoratet.

Miljødirektoratet vurderer at dette ikke var en akutt skadesituasjon, og at terskelen for å innvilge skadefellingstillatelse ikke var oppnådd. Det er heller ikke et område med skadehistorikk.

Konklusjon

Miljødirektoratet viser til Statsforvalteren i Nordland sitt vedtak, samt vurderinger i oversendelsen av klagesaken til oss. Direktoratet er enig i vurderingene til Statsforvalteren og opprettholder vedtaket datert 11. juli 2025.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Vebjørn Knarrum
seksjonsleder

Siri Hånes Langen
seniorrådgiver

Kopi til:

Statsforvalteren i Nordland

Postboks 1405

8002

BODØ